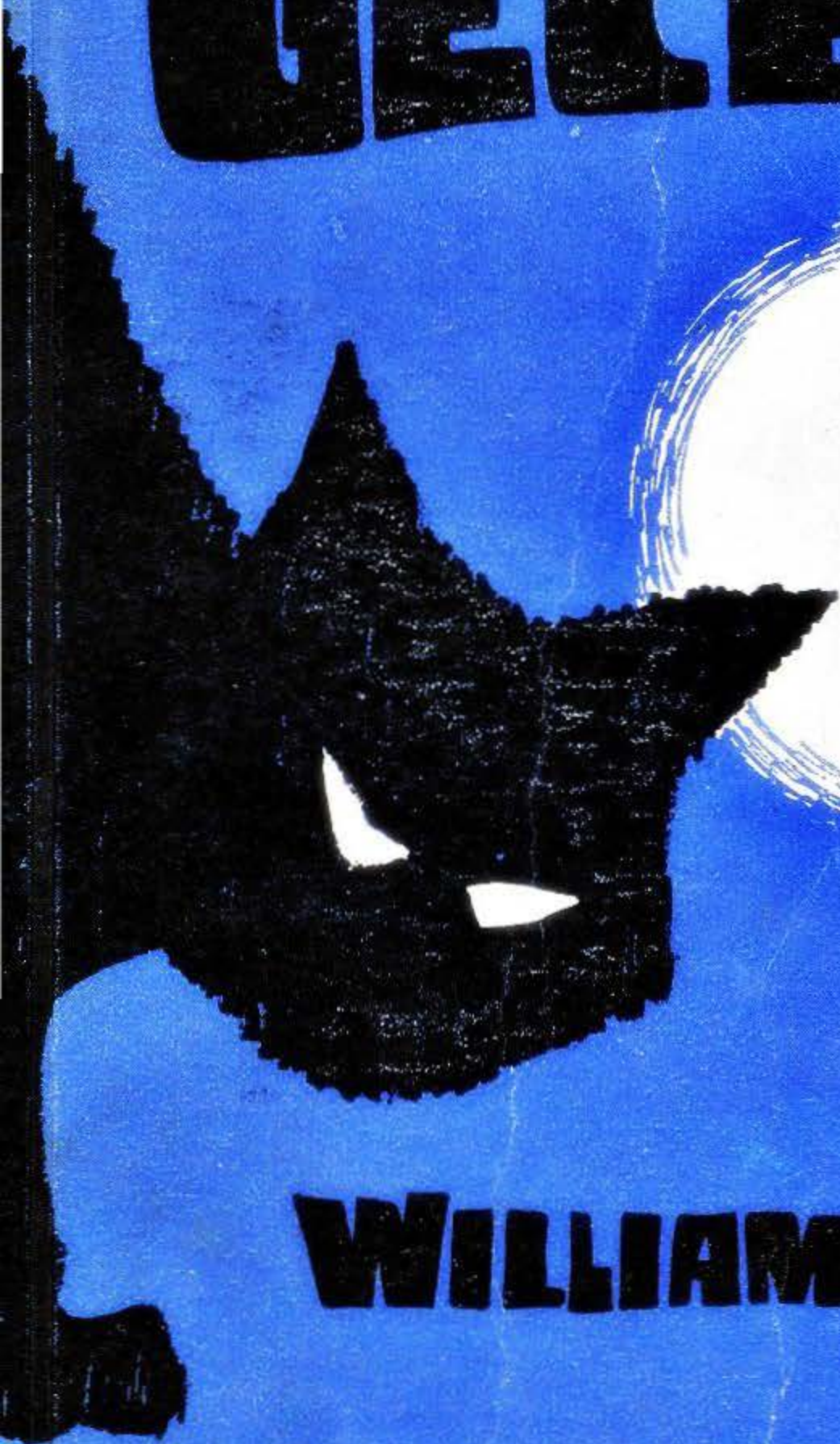

KORKUNC GECELER

WILLIAM IRISH

AKBA
POLİS
ROMANLARI

2

KURULUŞU: 1932

**BU KİTAP AKBA KİTABEVİ TARAFINDAN
1962 SENESİNDE YAYINLANMIŞTIR**

**HAZIRLIYAN VE RESİM
O R A L O R H**

KORKUNE

GECELER

Yazan
William IRISH

Çeviren
Süheylî AÇBA

KORKUNÇ GE

LER

NEW-YORK'ta bir gece

Kitabın orijinal adı «**SIX NIGHTS OF MYSTERY**»

Harbe gidecekleri zaman kızıl derililer yüzlerine ve göğüslerine bir takım resimler yaparlardı. Bazı kadınlar da enayi avına çıktıkları zaman hususî bir şekilde boyanırlar. Bana gelince, bu sabahki makyajım harb tasavvurlarımı açığa vuruyordu. «Altın arayıcı» larının en korkunçlarından Ruby Rose Reading'e, ya harb ilân edecek ya sulh teklif edecektim.

Dörde çeyrek vardı. Onu el sürülmemiş bir tabak domates ve yeşil salata ile içilmiş bir müshil bardağından ibaret kahvaltı masasının önünde buldum. Bu haliyle hiç de câzip değildi. Gözlerinin altındaki şişkinlikleri yok etmek için her halde bildiği marifetler vardı.

Kapıyı bir zenci karı açtı ve beni şüphe ile süzdükten sonra, kimi aradığımı sordu.

— Numara yapma, içeride gördüm, diye cevap verdim.

Ruby Rose'a doğru yürüdüm ve kendimi takdim ettim:

— Wherler, size bir şey hatırlatıyor mu?

Bana pis pis bakarak:

— Belki, diye baştan savma bir cevap verdi.

Kendisine, mukavemet edilmez kadın süsünü ve-

ren bir kahpe idi ve küçük erkek kardeşimin başını belâya sokacağını tahmin ediyordum. Yavrucağıma yetimhane veya ıslahhaneyi tattırmamak için onaltı yaşımdanberi barlarda dans ediyordum. Böyle bir karının onu mahvetmesi veya bir hergele yapması için gençliğimi feda etmemiştim.

Hiç çekinmeden söze başladım:

— İçimi hizmetçinin önünde boşaltmamı istiyorsanız bana vız gelir, dedim.

Fakat herhalde ona vız gelmiyordu. Çünkü Mandy Bacı belki kışkanç bir dostunun casusu idi. Mukaddeme olarak Ruby, salata tabağını onun suratına fırlattı ve:

— Âleme casusluk etmen için sana para vermiyorum. Git Fatu'yu gezdir, mahallenin etrafında iki defa dolaşmadan sakın döneyim deme, dedi.

— Ben onu dışarı çıkardım. Artık ihtiyacı yok.

— Sana götür diyorum. İşte o kadar...

Mandy, köpekten başka her şeye benzeyen kurşuni renkte, uzun tüylü bir yumağa kayışı taktı ve başını sallayarak çıktı.

— Fena bir gece geçirdiniz galiba, «Stok Clup» size iyi gelmiyor, diye homurdandı. Yalnız kalır kalmaz ultimatomu yapıştırdım:

— Kardeşimle alâkanızı keseceksiniz. Yoksa karışmam ha! Bir sigara yaktı, dumanını yüzüme üfledi:

— Evvelâ şunu söyliyeyim, kardeşinizi arıyorsanız burada değil, sonra ne oluyorsunuz? Burnunu kollarına silmemesini öğrettiğim için mi hırslıyorsunuz?

— Delice para harcıyor, aylığı buna kâfi değil.

— Nereden buluyor öyle ise papelleri?

— Bilmem. Patronunun da benim kadar bilmemesini temenni ederim.

Sesim kısıldı. Cebi dolu müşteriler için «Zavallı kelebek» şarkısını söylediğim tonla konuşuyordum. Fakat bu sefer isteyerek değildi.

— Komşu bir kızcağız var, ne bir âfet ne de öyle çok becerikli bir şey değil ama, ona bakmağa hazır. Benim gibi meteliği hesaplamağa, her banknottan âzamî şekilde istifade etmeğe alışmış bir kız, yavrumu adam eder, büyük bir adam olmaz ama, her halde bir kopuk da olmaz kardeşim, kendi kendine bir şey beceremez. Size tutulduğundanberi, kızcağız eriyor.

Benim ise buna tahammülüm yok. Kabadayılık sizde kalsın, ondan vazgeçin. Paralı, ondan daha fiyakalı birini bulun. Hem daha iyi eğlenirsiniz, hem de menfaatiniz olur. Benim yavrumun yakasını bırakın, bizim ondan başka kimsemiz yok.

Benden gözlerini ayırmadan sigarasını tablaya bastırdı:

— Tecrübe babında fena değil, devam ederseniz küçük bir rol koparabilirsiniz. Şimdilik ziyaretiniz kâfi, masaj zamanım geldi.

Bunları söylerken gitti. Kapıyı açtı ve seyrüseferi tanzim eden bir polis gibi bana yolu gösterdi.

— Bu komediyi oynayan zevce ve analardan bahsedildiğini duydum. Geçenlerde bir film seyrettim. İhtiyar bir ba ba, oğlunu terketmesi için Camilly adında bir kıza ağlayarak yalvarıyordu. Şimdi de başımıza kız kardeş çıktı. Daha neler icat edeceksiniz bakalım. Haftaya büyük ananızı gönderin bari. Şimdi de kirişi kırın bakalım. Yallah.. diye ilâve etti.

Bana şöyle bir dokunması için neler vermezdim. Kahpeyi bir temiz ıslatırdım, belki de öldürürdüm. Fakat yerinden kııldamadan devam etti:

— Sizin Chick'e lâayık olmadığımı zannediyorsanız, kendisinden bir sorun bakalım..

Kapıyı arkamdan kaparken ilâve etti:

— Ne cevap alacağınızı o zaman görürsünüz.

Hakkı vardı.

— Yavrum işini bırakıp bu karı ile beraber Şika-go'ya gitmiyeceksin değil mi?

— Sana kim söyledi bunu?
diye kurnazca sordu.

— Bir kostümünü temizletmeye verecektim. Valizlerini hazırlamış olduğunu gördüm.

— Sen polis hafiyesi olmalı imişsin, diye hain hain söylendi.

Bu benim kardeşim değildi artık.

— Seni o kadar alâkadar ediyorsa açık konuşalım. Evet gidiyorum.

Kapıya doğru yürüdü ondan evvel davrandım. İçimde ne varsa döktüm.

Hiç böyle konuştuğumu hatırlamıyorum. Sahnede olsaydım seyirciler hüngür hüngür ağlardı. Muhakkak büyük bir muvaffakiyet kazanırdım. Fakat bizim zavallı oğlan inatçı idi ve fena halde tutulmuştu.

— Ben kendim için bir şey istemiyorum, çocuğum senden daha yaşlıyım. Az mı didindim. Hoş, bir şey değildi emin ol. Her sabah saat beşte yalnız başıma, bazan da bir türlü atlatamadığım bir sulu ile eve dönerdim. Neden bu kadar cefa çektiğimi kendi kendime kaç defa sormuşumdur. Öteki kızlar gibi her şeyi bir tarafa bırakmayı, asfaltın bir köşesinde bekleyip müşteri avlamayı, biraz nefes almak, biraz dinlenmek için her istediklerini yapmayı düşündüm. Senin için uğraştım, ama pişman değilim. Yetimhaneden kurtuldun. Mary Allen ve ben seni mesut etmek istiyoruz. Hayattaki gayemiz budur. Mary'nin nesini beğenmiyorsun? Belki şık değil, boyanmasını bilmiyor. Senin kahbe gibi göz kırpmasını bilmiyor ama, çok iyi bir

kızıdır. Onunla tam mânasiyle mesut olursun.

Heyhat! Oğlanın böyle lâflara kulakları tıkalı idi.

— Kapıdan çekil, dedi. Sana şimdiye kadar el kaldırmadım, bugün başlamak istemiyorum.

Mamaafih o işi de yaptı. Bana bir tokat attı. Fakat bu yaptığı ile iftihar etmiyordu. Elini saklıyacak yer arıyordu. Benim başım dönüyordu. Onu bulanık görüyordum. Sanki aramızda kalın bir yağmur perdesi vardı. Valizini aldı ve gitti. Arkasından bağırdım.

— Gitme yavrum. Bu karı sana belâ getirecek! Seni ne pisliklere sürükleyeceğini bilemezsin.

Anlattığım şeylerle alâkadar olmayan yalnız o idi. Bütün kiracılar kapılarının önüne çıkmışlardı. Eşikte bir saniye durdu. Şapkasını kaşının üstüne eğdi ve gözden kayboldu.

Artık yavru yoktu. Evde biraz cin vardı. İçtim. Başka ne yapabilirdim. Sanki hâlâ orada imiş gibi ona neler söylemedim. Bütün gece konuştum.

Sabahın dördüne doğru kapı çalındı. Onu zannettim, deli gibi fırladım. Tanımadığım iki kişi idi. İçeri girmek için müsaade istemeğe lüzum bile görmediler, avuçlarındaki küçük madalyaları göstererek yanımdan kıvrılıp yürüdüler. Arkalarından odaya girdim.

Sanki kiraliyacaklarmış gibi odanın her tarafına baktılar, hoşuma gitmedi. Dedektifler, uyku getirsin diye okunan kitaplarda yaşayan heriflerdi. Böyle sabahın dördünde benim gibi zavallı bir kızın odasında ne işleri vardı?

— Beyler demek kiralamak istiyorsunuz? Apartmanımı size bırakırım, benim için çok büyük, gevezeliklerim gitmenize mâni teşkil etmez zannederim. Eğer gidip uyumak istiyorsanız, çekinmeyin.

Bir tanesi fena değildi. Dünyada tek erkek o kalırsa idi belki polis olduğuna aldırılmaz, ahbablık ederdim. Öteki yarmanın biri idi. Dört köşe çenesinin öyle sert bir

hali vardı ki, parke taşına benziyordu.

Fena olmaya sordu:

— Jerry Wherler siz misiniz?

— Evet, yirmi yedi seneden beri.

— Chick Wherleri kız kardeşi değil mi diye bu sefer de yarma sordu.

— Tamam, Chick'd iye çağırdığım bir kardeşim var. Yasak mı yoksa?

— Güzelim, dedi genci. Bu kadar aksilenme, senin fenalığını isteyen yok.

Divana oturdu. Ellerini kavuşturdu ve sordu:

— Bu akşam kaçta gitti?

Doğruyu söylemek için deli olmalıydım!

— Bilmiyorum, diye cevap verdim.

— Ruby Rose Reading isminde bir kadınla Şika-go'ya gidiyordu. Herhalde bir malûmatınız vardır?

Kafamdan bir sürü şeyler geçiyordu. Son zamanlarda sarf ettiği para aklıma geliyor ve hakikati anladığımı zannediyordum. Zavallı budala yavrum. Patronun kasasını soymuştu, herhalde, o da şikâyet etmişti. Ne kadar çarptığını düşünüyor ve yavaş yavaş ödememe razı olmaları için üstten almağı düşünüyordum. Fakat tabii polislere birşey çaktırmadım.

— Ruby Rose! Kadın mı bu? Tırnak cilâsı ismine benziyor. Ne için onunla gitsin? Şu un doğrusunu söylese-nize kuzum; Neden şüpheleniyorsunuz.

— Güzelim şüphe mevzuubahis değil. Bu gece saat sekizde Alcazar oteline gitmiş ve Rubby Rose Reading'i boğmuş.

Daha genci, hani hiç de fena olmayanı müdahale etti:

— Amma yaptın Coley, biraz daha kollayarak söyleyebilirdik. Nihayet karşındaki bir kızdır.

Bu sözleri ancak işitebildim. Çünkü yere yığılmış-

tım. Yüzüm haliya yapışık zırlıyordum. Genci beni kaldırdı ve bir sandalyeye oturttu. Fakat Coley yarmasının kalbinde merhametten eser yoktu.

— Burns, numara yapıyor diyorum sana, ciddi sualler sorulduğu vakit akordeon gibi kıvrılan kızları çok gördüm. Kalktı yatak odasına gitti. Bütün dolapları, çekmeceleri karıştırdığını duydum.

— Burns, dedim. Kardeşimin öldürmediğine yemin ederim. İnanın bana. O bir katil olamaz. Bu kahbe ile yattığını biliyorum. Ona delice aşıktı, işte bunun için onu öldürmüştü olamaz. İnsan sevdiğini öldürmez.

— Hayır, tam aksine, diye mırıldandı. Deli gibi sevince, insan herşey yapar. Sekiz senedenberi cinayet masasında çalışıyorum. Şimdiye kadar hiç kimsenin bu seferki kadar kat'iyetle mücrim olduğuna inanmadım, mesele şöyle cereyan etmiş:

«Tam saat sekizi on iki gece kardeşiniz Alcazar oteline geliyor ve kâtibe saati soruyor. Sonra şu suali de ilâve ediyor. «Miss Reading bagajlarını indirtti mi? Trene yetişeceğiz» Kâtip: «Miss'in bagajlarını indirttiğini, fakat gitmekten vaz geçmiş olmalı ki, yine yukarı çıkarttırdığını söylüyor. İşte cürmün sebebi bu. Karı, kardeşinizle gitmek istemedi. Kâtip Miss Reading'e telefon ediyor ve: «Mösyö Wherler burada, yukarı çıksın mı? diye soruyor. Ruby pis pis gülererek şöyle cevap veriyor: «Tabii, onu sabırsızlıkla bekliyorum.» Bu suretle, o tam saat sekizi onüç gece henüz hayatta idi.

Kardeşiniz yukarı çıkıyor. Odaya geldiği zaman biri telefonu açıyor. Santral memuru cevap veriyor. Fakat kimse konuşmuyor. O da kâtibe haber veriyor, kâtip yukarı çıkıyor, ve kardeşinizi Ruby Rose'un üzerine eğilmiş, onu tartaklarken görüyor; fakat kadın ölmüştür. O zaman saat tam sekizi onbeş geçiyordu.. Binaenaleyh şimdi vaziyeti anlıyorsunuz.

— Kâtibe kardeşimi yukarı göndermesini söylediği zaman belki Ruby'nin yanında biri vardı. Kurnaz bir katil'e göre, cürmü Chick'e yüklemek için mükemmel bir fırsattı. Başka türlü olamaz. Çünkü yavrucak cinayet işleyemez.

— Bu sizin fikriniz. Maalesef otelin kâtibi işinin ehli bir adam. Dün öğleden sonra Ruby R se'u iki kişinin ziyaret ettiğini gayet iyi hatırlıyor. İkinci üzeri siz, akşam üstüde kardeşiniz.

— Chick itiraf etti mi?

— Eğer bir katil hemen itiraf ederse bir akıl doktoruna götürürüm. Epi zamandır polisteyim. Suçluların haleti ruhiyesini bilirim. Ötekiler gibi kardeşiniz de hakikati inkâr ediyor. Ruby'i ayıltmak için tartakladığını iddia ediyor.

— Doğru söylüyor. Onu ben öldürdüm. Şaşırdınız değil mi? Kardeşimden vaz geçmesi için yalvardım. Kabul etmedi. Ben de kendimi kaybettim.

— Haydi canım Melek yüz! Adliye doktoru, muayene ettiğinden yirmi dakika evvel öldüğünü iddia ediyor. Siz ise beş saat evvel oraya gittiniz. Uymuyor.

— Ben tekrar gittim. Ruby'ye yalvardıktan sonra, kardeşime yalvardım. Buna rağmen gitti. Ben de bir taksiye atladım. Kahpeye bir ültimatom verdim. Bana güldü gırtlığından yakaladım ve sıktım.

— Kapıcıyı ne yapalım?

— Beni görmedi. Bir müşteriyi götürüyordu. Onu, ben yaya kaldırımında iken gördüm. Sırtı bana dönüktü. Aşağı inerken tesadüfen o katta duran asansöre bindim. Holü geçerken kâtip Ruby'nin odasına çıkıyordu. Kardeşim işin içinde olmasaydı umulmadık bir şans olacaktı benim için.

Burns gülümsedi:

— Peki kabul siz öldürdünüz.

Arkadaşı Coley'in işitebilmesi için bağırdı:

— Bana bak şu melek yüzlü güzel kız işi kendi yaptığını iddla ediyor.

Coley geldi. Suratı asıktı.

— Haydi Burns gidelim burada yapacak bir şey yok dedi ve kapıya doğru yürüdü.

— Ne oluyor yahu? diye sordum. Beni yakalamıyor musunuz? Kardeşimi serbest bırakıp beni tevkif etmelisiniz.

Burns kalktı ve arkadaşının arkasından gitmeğe hazırlandı. Lâkayt bir tavırla:

— Onu öldürdüğünüz zaman üzerinde ne vardı? diye sordu ve cevabını beklemeden kapıya doğru yürüdü.

Birden şaşırdım ve düşünmeden cevap verdim:

— Çok kızgındım teferruata dikkat etmedim. Maafih hemen çıkacakmış gibi manto ve şapkasını giymişti.

Burns döndü ve bana merhamet ve sempati ile baktı.

— Sizin gibi bir ablası olduğu için kardeşiniz çok talihli imiş.

Saat sekizi on iki geçe Ruby'nin arkasında bir manto, başında da bir şapka vardı. Saat sekizi çeyrek geçe artık ölmüş olduğunu ve dışarı çıkmıyacağını anlayınca soyundu ve pijamasını giydi. Biz onu bu halde bulduk. Velhasıl melek yüz, o kadar iştahlı iseniz cürmü nasıl işlediğinizi yazın ve gönderin. Ağır ceza mahkemesinde gelir sizi dinlerim.

Masamın üzerinde bir sigara kutusu vardı. Kapınca bağırarak kafasına fırlattım:

— Pis hafiye! Defolun buradan. Siz ancak masum kimseleri mahkûm ettirmeği becerebilirsiniz.

Kutu kafasını sıyırdı. Kapıya çarptı ve parçalan-

dı. Kızdığı halde gülümsedi, takdir makamında bir ıslık çaldı ve:

— Hakikaten sizde adam öldürecek kabiliyet var! dedi.

Eliyle selâm verdi, çıktı ve kapıyı kapadı. Kendi kendime bu adamın pek de antipatik olmadığına karar verdim.

Mahkeme salonu, öyle bir sessizlik içinde idi ki, sanki göğsümde ucuz takımından kocaman bir çalar saat saklı imiş gibi kalbimin şiddetle çarptığını duyuyordum. O kadar gürültü ediyordu ki beni kapı dışarı edeceklerinden korktum. Kocaman bir karasinek vızlayarak uçuyor ve mütemadiyen cama çarpıp duruyordu. Herhalde içinden geçip kendini tabiatın kucasına atacağını ümit ediyordu. Jüri heyeti bir hayalet sürüsü gibi sıra ile girdiler ve sessizce yerlerine oturdular. Bana engizisyoncu imişler gibi katı yürekli ve zalim görünüyorlardı. Başlarında külâhlarını görmediğime hayret ediyordum.

Hâkim jüriye hitaben:

— Reis bey, ayağa kalkar mısınız?

Sandalyeme iki elimle yapıştım. Mendilim yere düştü, yanımda oturan aldı ve bana verdi. Teşekkür etmek istedim. Fakat çenem kilitlenmişti.

— Jüri bir karara vardı mı?

Ucuz çalar saat durdu. Kalbim artık atmıyordu. Karasinek bile vızıltısını kesti. Herkes sustu ve nefesini tuttu.

— Kararımız şudur: Taammüden katilden suçludur.

Bir kadın avazı çıktığı kadar «Hayır» diye bağır-

dı. Herhalde bendim. Çünkü herkes bana bakıyordu. Bir koridorda bana şaşkın şaşkın bakan bir takım insanların arasında kendime geldim. Bulanık görüyordum. Biri, «Açılın, hava alsın» diye tavsiyede bulunuyor. Bir diğeri de «Ablasıdır geçen hafta şehadette bulundu» diyordu.

Bana amonyak koklatmış olacaklar ki kokusunu hâlâ burnumda hissediyordum. İlk konuşan devam etti. «Evine götürmeli, nerede oturuyor acaba? Bilen var mı?»

— Evet ben götürürüm.

Biri belimden tuttu ve Adliye Sarayının asansörüne ve oradan sokağa kadar götürdü. Bir taksi geldi. Bana yardım eden ile beraber bindik. Burns idi, hani şu polis hafiyesi. Köşeye büzüldüm ve haykırdım:

— Defol alçak kardeşimi katlettin.

— Eh artık iyileştin güzelim, atlattın artık, diye hiç gücenmeden cevap verdi.

Sonra eğildi ve şoföre Chick ile beraber oturmuş olduğumuz apartımanın adresini verdi. Taksi hareket etti. Heriften kurtulmağa imkân kalmıyordu. Artık bağırıp, çağırmağa da takatim kalmamıştı.

Bir müddet sonra:

— Artık orada oturmuyorum. 2 inci caddede ucuz bir odaya yerleştim, dedim. Avukatının şu hiçbir faydası dokunmayan Schlesinger'in ücretini vermek için neyim varsa hepsini rehine koydum. Nasıl avukat bu?

Burns:

— Ona kızmayın, diye cevap verdi. Yapacak birşey yoktu, dünyanın en iyi avukatı bile kardeşinizi kurtaramazdı. Elektrik sandalyesinden kurtulmak için bir tek çaresi vardı. Cürmü itiraf etmek, taammüdü reddetmek ve hafifletici sebeplerden istifade etmek.

— Hayır! Schlesinger bunu bize tavsiye etti. Ne Chick, ne de ben buna tenezzül etmedik. Neden bir insan işlemediği bir cürmü itiraf etsin? Böyle kurnazlıkları

suçlular yapar, bigünahlar değil. Yirmi dakika hapsedilmesi dahi caiz değil. Neden yirmi sene giysin? Ruby Rose'u o öldürmedi.

— New York eyaletinin on bir milyon nüfusunu temsil eden jüri heyetinin muhterem on iki âzâsı bunun aksini iddia ediyor.

Gelmiştik. Taksiden indik, bir kasap ile Çinli bir çamaşırcı dükkânının arkasındaki koridora doğru yürüdüm.

— Sakın arkamdan gelmeyin. Artık yüzünüzü görmek istemiyorum, diye bağırdım.

— Erkek olsaydınız sizi gebertinceye kadar döverdim.

Hiçbir şey para etmedi. Arkamdan odama kadar geldi. Girdi ve kapıyı kapadı. Dışarı çıkarmak için itmek isteyince beni kenara çekti ve:

— Melek yüz, aklınızı başınıza toplayınız. Yardıma ihtiyacınız var. Ben de size yardım etmek istiyorum.

— Kalleş! Şimdi de size ekmeğinizi verenlere mi ihanet edeceksiniz?

Bir dilenci gibi elini uzatarak:

— Hayır dedi. Bana masum olduğunu isbat edin, onu kurtarmak için elimden geleni yaparım. İşte o kadar. Amirlerim beni Alcazar oteline gönderdiler. Chick'i Ruby Rose'un cesedi yanında buldum. Herşey onun aleyhinde idi, tevkif ettim. Mahkemede verdiğim ifadeyi dinlediniz. Vak'ayı olduğu gibi anlattım. Ruby'nin apartımanında ne gördümse onu söyledim. Başka ne yapabilirdim? Melek yüz, haksız olduğumu isbat edin, kardeşinizin tarafına geçerim.

— Peki neden? Size ne oluyor böyle birden bire? Bir hafiye'nin yaptığı fenalığı tamir etmesi ilk defa görülecek.

Kapıya doğru yürüdü, elini tokmağa uzatırken döndü:

— Neden olduğunu anlamak istiyorsanız aynaya bakın, bana ihtiyacınız olursa Centre Street komiserliğindeyim. Nick Burns diye ararsınız.

Elini tereddütle uzattı. Sıkıyacağı zannediyordu.

— Pek âlâ, diye bitkin bir halde mırıldandım. Siz dedektifsiniz. Kabahat sizin değil. Her halde başka bir iş yapabilecek kabiliyette değilsiniz... gitmeden bana hizmetçinin adresini verin, hani şu Mandy Leroyyun, bana kalırsa bu zenci karısı bütün bildiklerini söylemedi.

— Cinayet günü akşam saat beşte evine dönmüş, size fazla malûmat veremez.

— Verir, Rubynin bütün aftoslarını muhakkak tanır. Katil, ismini söylemesin diye ona para vermiştir. Belki de canıye Ruby'nin onu bırakıp kardeşimle Şikago'ya kaçacağını Mandy haber vermiştir.

Ben bu karıyı gördüm gözlerini hiç beğenmedim. Siz anlayamazsınız, ancak bir kadın başka bir kadının karakterini anlayabilir.

— Dikkat edin, melek yüz, eğer şüphe ettiğiniz şey doğru ise tehlikedesiniz.

Bu cevabı verirken cebinden not defteri çıkardı.

— İşte adresi: Lenox Caddesinin kavşağında 18 inci sokakta. Ben not ettim. Burns ilâve etti:

— Susması için para verdilerse, konuşması için de para vermek lâzım gelecek...

Bana çekingen bir hâl ile bakarak cebini karıştırdı:

— Şansınızı bununla deneyin. En faydalı şekilde kullanın. Korkutmağa da çalışın, para hırsı ve hapisane korkusu ile birşeyler yumurtlar.

Bunları söylerken masanın kenarına birşey bı-

raktı. Farkına varır varmaz fırladım. Fakat tavşan gibi kaçtı kâfir.

Yüz elli dolar!

Sokak kapısına kadar arkasından koştum:

— Hey buraya gelin. Evli değil misiniz? Dostunuz da mı yok? diye bağırdım.

— Hayır! Muvaffakiyet hasıl olursa parayı cebimde sayacağım, diye cevap verdi ve sonra ilâve etti:

— Bana da hiç olmazsa minnet borcunuz olur, melek yüz. Söylene söylene odama döndüm. Mahkemede Chicki mahkûm ettikleri zaman ağlamamıştım. Yalnız çığlık atmıştım. Fakat şimdi gözlerim yaşlı idi.

Zenci kapıcı:

— Mandy artık burada oturmuyor, diye cevap verdi.

— Nerede oturuyor öyle ise? Bilmem demeyin yutmam.

— Fiyakalı bir apartımana taşındı. Bol parası var şimdi. Nereden edindiğini bilmem. Edgecomb caddesinde oturuyor. Edgecomb caddesi Harlem'in Champs - Elysée'sidir. Mahkemede Mandy hergelesi, Ruby'nin kendisine iki aylık borcu olduğunu ve sefalet içinde olduğunu iddia etmişti. Şimdi e fiyakalı bir apartımanda oturuyor ve bol para sahibi oluyordu. Bir hayli sus payı almış olacaktı.

Edgecomb caddesi gibi şık bir yerde birçok beyazlar da oturmağa can atar. Her modern binanın önünde iyi cinsten iki üç otomobil durur. Mandy'nin evine gittim. Avaz avaz şarkı söylüyorlardı. İhtiyar bir kadın kapıyı açtı fakat ağlıyordu zavallı..

— Ben anasıyım dedi. Dün akşam tam binanın

önünde yavrucuğumu bir otomobil çiğnedi. Buraya henüz yerleşmiştik. Öldü. Onu bana Allah verdi yine Allah aldı.

Bir bu eksikti. Acaba Mandy için içyüzüne vakıf olduğu için mi bu kazaya kurban gidiyordu?

Sordum:

— Nasıl oldu?

— Otomobilde iki beyaz adam vardı. Sanki bilhas-
sa yaptılar. Kızım kaldırımda yürüyordu.... Otomobil kal-
dırıma çıktı, onu çiğnedi ve son sür'atle kaçtı...

Geri dönerken düşünüyordum: «Mandy katledil-
di. Evvelâ susması için para verdiler, mahkemeden sonra
şantajın önüne geçmek için onu yok ettiler.» Karşı taraf
kuvvetli idi. Ben ise pek kuvvetli değildim. Üç kozum var-
dı; Benim olmayan yüz elli dolar, yüzüne bakılır bir su-
rat ve yufka yürekli bir dedektifin sudan bir vaadi. Alca-
zara gittim. Maalesef mahkemede şahitlik eden kapıcı ora-
da yoktu. Öbür kapıcıya sordum.:

— Charlie Baker altıda geliyor galiba? Nerede
oturuyor? Kendisi ile görüşmem lâzım.

— Artık burada çalışmıyor.

— Nerede çalışıyor?

— Hiçbir yerde. Şimdi onu İngiltere'ye götüren
büyük bir gemide. Orada amcalarından biri ölmüş ve e-
peyce bir miras bırakmış. Karısı ve üç çocuğu ile gitti.
Otel kapıcısına da sus payı vemişlerdi. Ne tarafa dönsem
karşıma bir duvar çıkıyordu. Hem de paradan bir duvar.
Kardeşimin bu kadar çabuk mahkûm olmasının sebebi ve
Schlesinger gibi kurnaz bir avukatın neden onu kurtara-
madığı şimdi anlaşıyordu.

Fakat kendimi mağlûp olmuş addetmiyordum. Eve
dönerken düşünüyordum: Yüzüne bakılır bir kızım, göz-
lerime bakanlar zevkle ürperir. Kime göz kırpmak lâzım
geldiğini bir bilsem iş kolaylaşacaktı.

Burns o akşam geldi.

— Yüz elli dolarınızı alın. dedim. Hiç bir şey yapamadım. Mamaafih bazan tuhaf tesadüfler oluyor. Kardeşim mahkûm olur olmaz esaslı şahitlerden ikisi ortadan kayboluyor. Biri hicret ediyor. Diğeri de kendini kaldırımında çiğnettiriyor. Katil tedbirli, şantaj veya ifade değişikliklerinden korkuyor.

— Herhalde haklısınız. Nihayet beni ikna edeceksiniz galiba. dedi Burns. Yegâne iskemlemi ona verdim, ben de yere oturdum ve izaha başladım:

— Benim fikrime göre hâdise şöyle cereyan etti: Bu işi aftoslarından biri yaptı. Herif çok zengin. Mandy ve Baker onu ziyarete gelenlerin hepsinin isimlerini söylediklerini iddia ediyorlar. Bunlar hakkında tahkikat yapıldı, bir şey çıkmadı. Demek ki iki şahit bir isim sakladılar, mesele basit, bir hafiye bile bunun farkına varabilir.

— Teşekkür ederim.

— Bu ismi öğrenmem lâzım. İşte takıldığım nokta bu. Birinden şüphe etsem arkasını getiririm. Bir şey beceremezsem yavrucağım hapi yuttu demektir.

Burns katlanmış bir gazete ile çenesini kaşıyordu:

— Gayret melek yüz, güç olacak amma cesaretinizi kaybetmemeniz lâzım.

— Merak etmeyin. Benim gibi bir kız kat'iyyen pes etmez. Katil Newyork'ta oturuyor. Ben de onu bulacağım ve hakkından geleceğim.

— Evet ama vakit kalmadı. Çarşamba günü hükmü kat'ileşiyor. Hükmünü nfaz tarihi de o gün tesbit edilecek.

Kapıyı açarken de yavaşça ilâve etti:

— Şimdiden itibaren sizin taraftanım.

Gazeteyi iskemlenin üzerinde bırakmıştı. Aldım, istemiye istemiye açtım. Okumağa hiç niyetim yoktu. Fakat birden bir isim dikkatimi celbetti. Bir kaç haftadan-

beri gazeteler onu hergün yazmışlardı. Fakat bugünkü başka idi.

Müzayede ile satış:

Ruby Rose Reading'e ait mücevherat, çamaşır, elbise ve ev eşyası:

Monarch galerisi, Cumartesi sabahı.

Pencereye fırladım. Açtım, eğildim ve müttefikimi tam kaldırıma çıkacağı anda gördüm.

— Burns, diye bağırdım. Hey Burns! Papelleri geri getirin, bir fikrim var!

Salon meraklılarla dolmuştu. Bu gibi satışlara iştirak etmeleri yasak olduğu halde muhakkak aralarında profesyoneller de vardı. Bir düzüne kadar yüz mumluk ampul tavandan sarkıyordu. Tahammül edilmez bir sıcak vardı. İkinci sıraya oturdum. Ruby gibi karıların zavallı hayranlarına satın aldıkları elmas, kürk ve bunun gibi nesneleri almağa malî vaziyetim müsaid değildi. Fakat bir ipucunu bulacağımı zannediyordum. Bekliyordum ama ne beklediğimi ben de bilmiyordum. Meselâ monoğramlı bir tabaka, içinde mektuplar bulunan bir çekmece, bir hesap defteri, ne bileyim bir şey işte.

Biraz hayale kapılıyordum, galiba. Çünkü polisler mahkemeden evvel herşeyi elekten geçirmişler ve bir şey bulamamışlardı. Anlaşılmayacak bir şey yoktu. Aynı zamanda bir kaç dostu olan karılar, ortada tehlikeli olabilecek vesikalar bırakmazlar. Sonra gayet de ihtiyatlı davranmış: Bütün faturalar kendi ismine idi. Kirasını ve diğer borçlarını kendi çekleriyle ödüyor ve bankaya yalnız nakid para yatırıyor. Papeller nereden geliyordu? Allah bilir! Evinde çamaşırcılık ediyordu sanki zavallıcık...

Mezad memuru evvelâ kıymetsiz şeylerden başladı. Bir çalgılı sigar kutusu, bir kaplı ayna, bir yelkenli gemi maketi. Sonra sıra elbiselere geldi. Kadınlar «Ah!» ve «Oh!» lara başladılar, ağızlarının suları akıyordu. Düşünün bir kere, bir kokotun iç çamaşırları! Yüzlerindeki ifade, günah işleme fikrinin onları gıcıklandığını anlatıyordu. Mobilyalar da satıldıktan sonra sıra mücevherata geldi. Şurası muhakkak ki «evinde çamaşırcılık eden karı» kendine hediye aldırmanın usulünü çok iyi biliyordu. Onunla konuşmak için elinizde elmas bulunması lâzımdı. Dostları ise çokça konuşuyorlardı.

Gül ağacından mamûl bir mücevher kutusundan başka bir şey kalmamıştı. Kıymetsiz bir şeydi ama, mezat memurları hiç bir şeyi ihmal etmezler.

— Bunun için ne veriyorsunuz? diye sordu tellâl. Sevimli, küçük bir kutu. Karınıza, ananıza, dostunuza hediye edebilirsiniz. İncik, boncuklarını yahut aşk mektuplarını koyarlar.

Kutuyu gösterdi, hafifçe yumruğu ile vurdu. Saten kapitonajını göstermek için açtı. İçinde bir şey yoktu.

— Haydi! Elli sent! Alış verişi bitirmek için, elli sente kim alıyor?

Herkes kalkıp gidiyordu. Birden, göze batacak bir şıklıkla giyinmiş bir herif:

— Bir dolar, dedi.

Bir ona bir de kutuya baktım ve «o almak istiyorsa ben de almak istiyorum. Bunun gibi giyinen bir adam böyle değersiz bir kutuyu dostuna hediye olarak vermez» diye düşündüm ve ilk defa olarak ben de arttırdım: Bir dolar yirmi beş sent! Herif hemen:

— Bir buçuk dolar, diye cevap verdi:

— İki dolar!

Benim bırakıp gitmemi temin için sertçe:

— Beş! dedi

Pes edecek zaman değildi. Neden böyle sık giymiş bir adam bu kutucuk için beş dolar sarfedecekti? Belki kendisi hediye etmişti. Belki de Burns nereden ve kimin tarafından satın alındığını bulabilirdi!

— Yedi!

— On!

— On iki!

Mezat memuru, sevinç içinde idi. Ben de heyecan içinde! Rakibim için; «Nihayet burnunun ucunu gösterdin, hergele!» diye mırıldandım. Öne eğilmiş vaziyette ikimiz de nazarlarımızla birbirimizi tartıyorduk. Maskesini atarsa ben de kendimi tanıtacaktım. Yılaninkine benzeyen gözleriyle sanki; «Sana ne oluyor, ne karışyorsun, budala» der gibi idi. Sıcağa rağmen sırtımın ürperdiğini hissettim.

Herif havlar gibi:

— Yirmi beş dolar! diye bağırdı..

Burns'un verdiği bütün parayı da harcetssem yine bu kutuyu alacaktım.

— Otuz!

Kalktı, yüzünü buruşturarak çıktı gitti.

Beş dakika sonra da koltuğumda kutu ben çıkıyordum. Bizim herif bir arkadaşıyla beraber tam galerinin karşısında duran lüks bir otomobilin içinde oturuyordu.

Demek kim olduğumu anlamak için beni takip edecekti. Ben aldırmıyordum. Çünkü bizim fakir odasını eskiden bu işde kullandığım Honey Sebastian ismi ile kiralamıştım. Fakat bana pahalıya mal olan şu herife bir oyun oynamak için Metroya indim. Otomobilli takipten kurtulmak için en iyi çaredir.

Yer yüzüne tekrar çıktığım zaman beni kimse takip etmiyordu. Odama döndüğümde pencereden sokağı tetkik ettim. Görünürde evin önünde kimse yoktu. Rakibim

o koca lüks arabasiyle gelseydi, mahallemiz birbirine girerdi.

Öğleden sonra saat beşte Burns üst üste kapıyı çaldı. Ben de onu görmek için sabırsızlanıyordum.

— Bir türlü gelmediniz. Öğledenberi merkeze üç defa telefon ettim.

— Affedersiniz bebeğim, işim vardı. Yapılacak birkaç tahkikat vardı. Merkeze geleli on dakika oldu, aradığınızı duyunca hemen geldim.

Mücevher kutusunu uzattım, ve:

— Kim olduğunu biliyorum, dedim.

— Ne demek o?

— Chick'e elektrik sandalyesini kavanoz eden hergeleyi. Burns, kutuyu açtı, içine baktı, dışarısını muayene etti, ve sordu:

— Nedir bu?

— Ruby'ye ait. Bir ilham neticesinde satın aldım. «O» na veya «O» nun adamına da aynı ilham geldi. Herhalde adamı olacak, çünkü, kendisi olsaydı paradan kaçınmazdı. Küçük kilidinin alt tarafına basın. Daha kuvvetli...

Yay oynadı, kutunun satenli dibi birden açılıverdi. Burns:

— Çift altı, dedi.

— Aman yarabbini, hafiyeler ne kadar da zeki oluyorlar! Üstteki mektubu okuyun. Ruby'nin tam cinayet günü aldığı son mektup!

«Güzelim, seni serbest bırakmıyacak kadar sevdiğimi biliyorsun. Eğer benden bıkip ayrılmaya teşebbüs edersen evvelâ seni öldürürüm, sonra istediğiniz yere gitmenize karışmam. Adamlarım bana, son zamanlarda genç bir züppe ile fingirdediğini söylediler. Dikkat et şekerim! Öbür gün geldiğim zaman gerek senin, gerek onun hesabına yalan söylemiş olduklarını görüp inanmam

lâzım. Bizim oğlanlar bana masal söylemeği ve ne kadar kıskanç olduğumu bildikleri için beni kudurtmağı severler...»

Burns'a izah ettim:

— Zaten onu öldürtmek niyetinde idi. Görüyorsun ya öbür gün geleceğini söylüyor, ama ertesi günü geliyor ve onu kaçmak için hazırlık yaparken yakalıyor. Burns, mektubu bitirdi, yüksek sesle imzayı okudu: «Milt» Sonra başını kaldırdı ve gözlerini kıstı. Tablo: Düşünen bir ha-fiye!...

— Hâlâ kim olduğunu anlıyamadınız mı? diye haykırdım. Yunanlı Militis, barların kralı, kendine Milton dedirtiyor. Broodway'da onu herkes tanır. Tabîî mahkeme-de onun ismi hiç geçmedi, en ufak bir imâda bulunulmadı, bir fısıltı dahi yapılmadı. Bilmediğimiz isim bu idi. Asıl lâzım olanı, katilinki!...

—K abul Jerry, belki haklısınız, yalnız uymayan bir taraf var. Ruby kahbesi parayı çok seviyordu. Neden altın yumurta yapan tavuğu bıraksın? Milton, ona otomobiller alabilirdi, kardeşiniz ise ancak bir metro bileti verebilir.

— İyi ama Militis onu damgalamıştı. Damgalamıştı, diyince teşbih yapıyorum zannetmeyin. Hayvan yetiştiricilerin yaptığı gibi kızgın damga ile damgalamıştı onu. Mektupların bir tanesinde yazılı. Otopsi raporu bir işaretten bahsediyordu ama, kimsenin nazarı dikkatini celbetmedi. Bir ameliyat yeri veya kazaen yanmış zannedildi. Kendinizi bu kızın yerine koyun. Kendisine bu işi yapan Militis'den kurtulmak için kiminle olursa olsun kaçardı. Benim fakir kardeşim bile bu canavarın yanında masallardaki prens gibi geldi ona. Zaten Militis bu kadar ile de kalmamıştır. Yunanlının metreslerine pek vahşiya-ne muamele ettiğini herkes bilir.

— Kabul, kabul, heyecanlanmayın melek yüz; fa-

kat elimizdeki deliller, verilen hükmü iptal ettirip mahkemenin yeniden başlamasını temin için kâfi değil. Militis'in avukatı bu mektupların bir takım saçmalardan ibaret olduğunu isbatta güçlük çekmez. Söyliyeceklerini şimdi den işitiyormuşum gibi geliyor. Militis ateşlidir, kıskançtır, falan filân... Hatırlamıyor musunuz, Schlesinger mahkemede, Ruby'nin dostlarının onu ölümle tehdit ettiklerini duyduğunu Mandy'ye itiraf ettirmedi mi? Neye yaradı?

— Ne ise, Bruns, düşünün! Yazılı bir ölüm tehdidi, vahşiyane hareketler, mahkemede kimsenin bahsetmediği bir isim, ortadan kaybolan iki esaslı şahit daha ne istiyorsunuz yahu!

— Hiç, inanmam için sizin söylemeniz kâfi. Siz konuşunca hemen kani oluyorum. Fakat benim kanaatimin bir faydası yok; lâzım olan jürinin kanaatidir.

Ona mektupları verdim ve:

— Zararı yok katilin izindeyiz. Bu mektupların fotoğraflarını çektirin ve kilişeleri emin bir yerde saklayın. Ben de bir taraftan şu Militis ile meşgul olacağım ve size daha esaslı deliller getireceğim. Sahibi bulunduğu barları biliyor musunuz?

— Hemen hemen hepsini: Bilhassa «Cehennem Çanları»... Başını kaldırdı, yüzüme dikkatle baktı ve:

— Peki ama böyle bir adamla dolaşacak değilsiniz herhalde...

— Ne münasebet Burns, ne münasebet, dedim ve arkasından kapıyı kapadım.

— Biraz daha yukarı, dedi, rejisör. Korkmayın çok gördük. Eteğimi biraz daha kaldırdım ve:

— Eğer apandisit ameliyat yerimi görmek istiyorsanız, öteki türlü soyunayım, yukarıdan aşağıya, diye cevap verdim. Şarkı söyler, dans ederim seyircilerin önünde banyo yapmam.

Yanında oturan dalkavuğa:

— İşte böyle kızları severim, dedi.

Sonra piyaniste hitaben:

— Haydi Mike, refakat et bakalım, diye ilâve etti. Şarkının ismini söyledim: «Sevdiğim adam» ve ilâve ettim:

— Ben eski şarkılar söylerim, yenilerden aramayın. Sevdiğim adam...

— Sesi güzel, dedi. Mike şimdi de bir dans havası çal. Mike yüzünü buruşturarak:

— Patron vaktinizi boşuna kaybediyorsunuz. İki bacağı kötürüm olsa, sesi de kurbağa sesine benzese yine işinize yarar. Yüzüne baksanıza.

Patron kanaat getirdi ve bana:

— Pek âlâ sizi alıyorum. Otuz beş dolar. Yalnız şarkıların modası pek geçmiş olmasın, biraz da daha şık giyinin. İsminiz ne?

— Afişe, «Melek Yüz» yazarsınız. Elektrikçiler beni portakal rengi ile aydınlatsın. Bu ışık altında beni gören müşterilerin portföylerinde gedikler açılır.

— Akşam saat sekizde başlarsınız.

Başını salladı ve biraz meyus bir tavırla:

— Bu melek yüzü muhafazaya çalışın. Pek kalmadı artık imâlde etmiyorlar, dedi.

Geri döndüğüm zaman Burns'u kapıma dayanmadı artık imâlde etmiyorlar, dedi.

— İşte mektuplarınız, fotoğraflarını aldıldım ve emin bir yere koydum. Nereden geliyorsunuz?

— İş aramaktan. İradımla geçinmiyorum.

— Buldunuz mu?

— Evet, şansım yaver gitti. «Cehennem Çanları» na angaje ettiler. Burns, herifi alt edeceğim. Mademki elimdeki deliller size kâfi gelmiyor, başka şey bulacağım. Mademki bu kız onu deli etti, ben de aynı şeyi yapacağım. On beş güne kalmaz ayaklarımın dibinde sürünecektir. Yalnız siz sakın civarda görünmeyin! Tanırlar ve hiç bir netice alamam.

— Dikkat, melek yüz! Çok tehlikeli bir oyun oynuyorsunuz. Milton kurnazdır ve bilhassa merhametsizdir.

— Ne olursa olsun. Bir masumun mahkûm olmasına kat'iyen müsaade edemem, bilhassa bu masum kardeşim olursa. Ben büyüttüm yavrucağı.

Burns başını eğdi. Dudakları titredi. Derin bir nefes aldı ve: Çağırmakta hiç tereddüt etmeyin, neredede bulacağınızı biliyorsunuz. Sizinle beraberim. Unutmayın. Ben de bir masumun idam edilmesine razı değilim. Hele bu kardeşiniz ise...

O gider gitmez mektupları kutunun gizli yerine yerleştirdim. Küçük parmağım bana birinin ziyarette kusur etmiyeceğini haber veriyordu. Şimdilik mektuplar kâfi idi. Kendimi tanıtmaya lüzum yoktu. Kutuyu komodinin üzerine bıraktım. İçine birkaç firkete koydum. Uğur getirsin diye bütün mücevheratı mı da ilâve ettim. Tabii camdan incik boncuklar... Bana kimse elmas hediye etmez.

Hakikaten de uğur getirdiler. On dakika sonra kapım çalındı. Bunu bekliyordum ama bu kadar çabuk değil. Monarch galerisindeki rakibim idi. Yine gayet şık giyinmişti, yakasına bir de çiçek takmıştı.

— Miss Sebastian, dedi. Bu sabah sahip olabilmek için sizinle çekiştiğim mücevher kutusunu satın al-

mağı arzu ediyorum.

— Ya!

Komodine gitti. Kutuyu açtı ve:

— Bu değersiz şeyleri koymak için mi satın aldınız? diye sordu.

— İçinde ne bulacağınızı zannediyorsunuz? Koh-i-Nor veya Regen elmasını mı?

— İyi ama epey pahaliya aldınız.

— Müzayedelerde kendimden geçiyorum. Ama siz de pahaliya almak niyetinde idiniz.

— Niyetimden vazgeçmiş değilim.

Sonra fazla izahata lüzum görmeden kutuyu komedinin üzerine boşalttı, koltuğuna sıkıştırdı, masanın üzerine birşey bıraktı ve:

— İşte size yüz dolar, çok daha iyisini satın alabilirsiniz, dedi.

Pencereden baktım, muhteşem otomobilin uzaklaştığını gördüm. Sevincimden çıldıracaktım. Biraz geç kalmıştı bu otoriter delikanlı.....

Lâme entarim vücuduma bir kompres gibi yapıştıyordu. Yuva yıkan dalaverelerden biri idi. Birinci şarkımı bitirmiş kulise dönüyordum, rejisör arkamdan koşarak geldi.

— Pistin kenarındaki masada tek başına oturan adamı gördünüz mü? Kim olduğunu biliyor musunuz?

Biliyordum, hem de nasıl. Sırf onun için o kadar işve yaptım. Fakat tabii inkâr edecektim.

— Hayır, kimdir? Diye cevap verdim.

— Milton, buranın sahibi. Masasında bir şişe şampanya sizi bekliyor.

Geri döndüm, rejisör beni takdim etti.

— Mösyö Milton, işte melek yüz. Hakikî ismini söylemek istemiyor. Neyin nesi olduğunu bilmiyorum. Geçen Salı aldık.

Milton gülerek :

— Buraya gelmek için bu akşama kadar ne diye beklemişim sanki, dedi. Ona ne veriyorsunuz Berger?

Ve Berger'in cevap vermesine meydan bırakmadan ilâve etti :

— Ücretini üç misli arttırın ve bizi rahat bırakın. Hemen hemen bütün geceyi masasında geçirdim. Ara sıra bana bakıyor, sonra sanki güneşten muhafaza etmek istiyormuş gibi elini gözlerine siper ediyor ve :

— Beni yakıyorsunuz, diyordu.

Ben işi toyluğa vuruyor ve aptal aptal gülüyordum. İki üç defa pudralığının aynasında gözlerime baktım. Parı parıl parlıyordu. Tabî parlıyacaklardı. Chick'e tahsis ettikleri bütün elektrik cereyanı göz bebeklerimden geçiyordu. Üç hafta! Ancak üç haftam kalmıştı. Hiç kaybedecek vaktim yoktu.

Barda, sabahın dördünde, arada şampanya şişesi, bir masada karşılıklı olunca insan ne konuşur?

— Olabilir, dedim, belki olmaz. Belki bir akşam hayatımın dekorunu değiştirmek istiyeceğim. Fakat bilmiyor musunuz? Ben birşey istedim mi, ya hemen olmalı yahut hiç olmamalı. Daha evvelinden size haber vermem, hazırlıklardan nefret ederim.

Masanın altından birşey uzatarak :

— Sizi buna mecbur etmiyeceğim güzelim, dedi.

Bir saniye sonra küçük bir anahtarı mendilimin köşesine düğümlüyordum. Burns'un hakkı vardı. Tehlikeli bir oyun oynuyordum. Arkamdan köprüler yanıyor ve boşluğa yıkılıyordu.

Kapıcı beyaz eldivenli elini ağzına götürüp esnedi ve :

— Kim diyelim efendim? diye sordu.

— Lüzum yok, beni bekliyorlar, gidip yatabilirsiniz, diye cevap verdim. Fakat o, bu sözlerle aldırmadı ve devam etti :

— Herhalde mösyö Milton'a gidiyorsunuz ama, kendisi bu akşam evde yok.

— Öyle de olsa yine beni bekliyor, dedim ve asansörün kapısını yüzüne kapadım.

Tabii evde yoktu. Banliyödeki barlardan bir tanesinin Müdürünün imzası ile ona bir telgraf göndermiştim. Bu gece uşağının izinli olduğunu biliyordum, işimi görecektim vaktim vardı.

Anahtar kapıyı açtı. Elektrik düğmesini çevirdim. Salonun duvar saati dördü çeyreği gösteriyordu. Yukarı çıktım ve odasını tetkike kyuldum. Meşhur mücevher kutusu orada idi. İçine kol düğmelerini koymuştu. Yana bastım altı açıldı, mektuplar yoktu. Herhalde onları yakmıştı. Sonra duvara gömülü bir kasa gördüm. Bunları açmak için hayli tecrübeli olmak lâzımdır. Mamafih şansıma güvenerek kurcalarken birden telefon çalmağa başladı.

Kaba etime bir iğne batırmışlar gibi sıçradım ve titremeğe başladım. Sanki «Cehennem çanları»nın müşterileri için dans numarası yapıyordum. Nihayet ışığı söndürdüm. Koşarak merdivenleri indim, telefonu açtım, fakat cevap vermedim.

— Melek yüz, diye mırıldandı Burns'un sesi.

— Ooof! Beni korkuttunuz.

— Hemen kaçın. Miltis geri döndü. Telgraf dala-
veresi anlaşıldı galiba. «Cehennem çanları»nda çalışan
bir adamım var. Oraya geldiğini ve sizi aradığını söyle-
di.

— Artık buradan gidemem. Kapıcı beni gördü.
Arkamda lâme entarim var. Tarif edince Milton benim
geldiğimi anlayacak. İşi başka türlü idare etmeliyim.

— Birşey buldunuz mu?

— Mücevher kutusundan başka birşey bulama-
dım. Kasayı açamıyorum. Açsam da bir faydası olmayacak
galiba. Ruby ile olan münasebetine dair her şeyi imha et-
miştir.

— Kaçın oradan öyle ise. Bu herifin nelere ka-
dir olduğunu bilemezsiniz. Orada bulursa sizi haliya iğne-
ler alimallah!

— Kalacağım, bu akşam işi bitirmeliyim. Son şan-
sım bu. Yarın sabah saat altıda Chick bir kadeh konyağı-
nı içecek. Burns benim için dua edin Allah aşkına!

— Zaten ondan başka birşey yaptığım yok ama,
şimdi yapacağım. Yarım saat sonra aynı telefon numara-
sını çevireceğim ve yanlışlık olmuş gibi davranacağım.
Demek tam saat beşte telefon edeceğim. İşler yolunda ise
bekliyeceğim. Aksi halde bir kaç arkadaşımınla zorla içeri
gireceğim. Mektuplarının fotoğrafını gösteririz ve şaşkın-
lığından istifadeye çalışırız. Fakat bütün bunlar delilikten
ibaret. Kaçın oradan... En iyisi bu. Schlesinger idamı te-
hir ettirecek. Belki de bir af çıkarttırır. Milton'u mağlûp
edemezsek, edemeyiz ne yapalım.

— Ben onu mağlûp edeceğim. Öğünmesini çok sev-
diği için araya anlatacak gibi oluyor. Yalnız kaldığımız
zamanlarda dilinin ucuna geliyor. Sonra vazgeçiyor. Şun-
dan bundan bahsediyor. Suçlu olduğuna vicdanî kanaatim
var. Eğer yavrum yarın idam edilirse Milton'u kendi elim-
le öldüreceğim.

— Yarım saat sonra tekrar telefon edeceğim. İşler yolunda ise öksürürsünüz. Bir bahane ile telefona yaklaşın ve öksürün. Eğer öksürüğünüzü duymazsam harekete geçeceğim.

Telefonu kapadım. Lâme entarimin eteğine yapıştım, merdivenleri tırmandım. Karşıma gelen dolabı açtım ve Milton'un sık sık bahsettiği örümcek ağı inceliğindeki sabahlığı buldum. İlk defa tenezzülen evine geldiğim zaman giymem için satın aldığını iddia ediyordu.

Kleopatra vari giyinmiş bir halde salona indim; en yumuşak divana uzandım ve bir sigara yaktım. Biraz sonra Milton iki hempasiyle beraber geldi. Düşünceli bir hali vardı. Beni birden bire görünce çok memnun oldu.

— Nihayet, dedi. Nihayet dekoru değiştirmeye karar verdiniz, ha. İnadına sersemin biri de beni boşuna banliyöye gönderip zaman kaybettirecek akşamı buldu. Bu oyunu bana hangi kerata oynadı acaba? Çoktan beri mi bekliyorsunuz?

Asabım o kadar bozulmuştu ki cevap veremedim. Gülümsemekle iktifa ettim. Hempalarına döndü ve :

— Ne duruyorsunuz, görmüyormusunuz? Misafirim var. O anda benden mücevher kutusunu alan herifi tanıdım. İş çatallaşıyordu. Üstelikde:

— Vay canına! Milt, sana bahsettiğim yosma bu! Hani şu mücevher kutusunu satın alan! demez mi...

En tatlı sesimle:

— O! Bonsuvar, dedim. Mösyö Milton'un arkadaşısınız demek! Dünya pek ufak canım.

Milton elinin tersiyle herifin ağzına vurdu:

— Rocca! Sen ne cesaretle ahbaplarıma yosma diyorsun? Defol buradan!

Rocca:

— Patron bir şey demedik yahu! diye cevap verdi. Salondan çıkarken, «Cehennem Çanları»nda Milton'a

hediye ettiğim ve onun da çerçevelettirip astığı fotoğrafımın önünde durdu. Sonra arkadaşıyla beraber çıkıp gittiler. Çerçevenin boş olduğunun farkına vardığım zaman asansöre binip gitmişlerdi bile.

— Şu hale bakın, Rocca gözlerinizin önünde fotoğrafımı aşırıldı!

Fakat Milton kendinden geçmişti. Bir kâse kaymak önünde bir kedi gibi...

— Ne yapsın, o kadar güzelsiniz ki!...

Bu adamın kadınlara garip bir şekilde ilânı aşk edişi vardı. Evvelâ kahramanca mukavemet ettikten sonra nihayet cazibesine mağlûbiyetimi itirafa mecbur olduğumu isbata çalıştı. Sonra divana yaklaştı. Tam zamanında ayağa kalktım. Afalladı.

— Bana bakın Melek yüz, benimle alay mı ediyorsunuz? Neye geldiniz buraya öyle ise?

Sofadan gelen bir ses:

— Size fenalık etmek için patron, dedi. Sizi aldatıyor, eminim buna!

Rocca ile arkadaşı salona girdiler. Rocca cebinden fotoğrafını çıkardı ve:

— Mösyö Milton, sizi bu akşam banliyöye gönderen telgrafın verildiği postahaneye gittim. Memur bu fotoğrafı tanıdı. Size bu oyunu oynayan şu güzel ahbabınızdır. Sorun bakalım, apartımanınıza neden girmek istemiş? Sorun bakalım, aylık kirası yedi dolar olan bir odada oturan bunun gibi bir kız elli sentlik bir kutuyu neden otuz dolara satın almış? Wherler'in mahkemesinde bulunmadınız. Ben bulundum. Bu kızı gördüm. Wherler'in kız kardeşidir. Patron dikkat!

Milton bana döndü:

— Kimsiniz melek yüz? Söyledikleri doğru mu?

Cevap vermeme hacet yok beşe beş vardı. Burns'a şiddetle ihtiyacım vardı. Yunanlının yüzü mosmor oldu.

Kendisine hiç bir kadının mukavemet edemiyeceğine inanan bu zavallı ıstırap çekiyordu. Bu kadar hayal kırıklığına uğramamıştı hiç. Nihayet kendini topladı ve âdeta ıslık çalar gibi:

— Bu kadar güzel olduğuna ve seni öldürmek lâzım geldiğine çok teessüf ediyorum.

Sabahlığı iyice vücuduma sardım, başımı eğdim ve:

— Bu kadar teessüf ediyorsanız bırakın da yaşayayım, diye mırıldandım.

Teessürle:

— Küçük Wherler'in kızkardeşi isen imkânsız, dedi. Adeta komik bir sahne. Fakat benim gülecek halim yoktu. Başımı kaldırdım. Beşe iki vardı.

— Değilim, benim kardeşim yok, kimsenin kız kardeşi değilim. «Cehennem Çanları»nın zavallı bir artistiyim. Buraya şey için... Evet! güzel halıları sevdiğim için geldim.

— İyi ama bana telgraf oyununu niçin oynadın? Neden ben yokken buraya gelmek istedin? Bu suale verilecek cevabım pek yoktu. Kapana tutulmuş bir fare gibi ümitsizlikle kendimi müdafaaya çalıştım.

— Polislerin hesabına çalışsa idim. Beni öldürmekte haklı idiniz. İş böyle değil. Evet sizi aldattım. Akşam sıra bir numara yapacaktım. Dostumu şık bir apartımanda kabul etmek istiyordum. Telgrafı onun için çektim.

— Öyle ise seni affediyorum. Henüz metresim olmadığına göre bu hususta serbestsin.

Saat beş! Burns ne yapıyor? Ne bekliyor?

Rocca yutmamıştı. Kızgınlıkla bağırdı:

— Yahu patron, size Wherler'in kızkardeşidir diyorum.

Milton:

— Kes sesini, diye çıkıştı.

Rocca hain hain sırttı, bir sigara yaktı ve:

— Görürüz, dedi.

Beşi bir geçiyor. Çok şükür telefon çaldı!

— Cevap verin, oyalayın, diye Milton emir verdi ve deli gibi merdivenleri koşarak çıktı. Odasındaki telefonu açtığını duydum. Rocca cebinden bir tabanca çıkardı bana çevirdi ve:

— Telefon muhaveresi yapılırken numara yapayım deme. Miltonu belki kandırırısın ama beni kandıramazsın. Patronun kadınlara karşı zaafı vardır.

Tam bu sırada arkadaşı «Alo» derken Rocca sigarasından bir nefes çekti ve ve sözüm ona tuhaflik olsun diye tavana doğru üfledi. Bu hareket onu öksürttü, hem de ne öksürtmek!

Telefona cevap veren herif şöyle diyordu:

— Hayır, evvelâ siz aradığınız numarayı söyleyin. Sonra ben size burası olup olmadığını söylerim... Adet böyledir azizim... Doğruldu ve:

— Kapadı, dedi.

Rocca öksürmeğe devam ediyordu az daha bayılacaktım. Bu fena tesadüf Chick'in mahvına sebep oluyordu: Böyle işler bizim gibi insanlara yaramıyor, ancak gangsterlere yarıyor.

Biri merdivenlerden aşağı iniyordu. Döndüm baktım. Milton idi. Fakat kanı çekilmiş bir Milton. Rocca'nın arkadaşı:

— Yanlış, dedi. Biri sabaha kadar açık olan bir dükkâna öteberi ısmarlamak istiyordu.

Milton:

— Yok canım, diye cevap verdi. Centre Street komiserliğinden aradılar. Telefon santralindeki adamımızdan öğrendim. Şuna birşeyler giydirin. Cenaze merasimine götüreceğiz.

Bana zorla lâme entarimi giydirdiler. Milton başımdan aşağı bir şişe viski boşalttı.

— Bağırıp çağırırsan, herkes sarhoş zanneder, buradan sarhoş çıkan ilk karı bu değil ya.

Yürüyecek takatim kalmamıştı. İki kişi kollarımdan yakaladı. Beni götürüyorlardı. Üçüncüsü de tabancası elinde arkamdan geliyordu. Bağırduğım takdirde ağzıma tıkmak için Rocca sanki kusuyormuşum gibi çenemin altına kocaman bir mendil tutuyordu.

Milton konferans veriyordu:

— İçkileri karıştırmakla ve bilhassa ikram edilmeden içmekle hata ettiniz.

Bu sözler kapıcı için söylenmişti. Fakat kapıcı sıranın üzerine uzanmış uyuyordu. Uyanmadı. Dördümüz önünden geçerken göz kapakları ancak kıpırdadı. Maiyet erkânım çok nazikti. Otomobile evvelâ beni bidirdiler. Otomobil gezintisi! Bütün hayatımca hattâ daha sonra da hatırlıyacağım... Ölmek... Buna bu kadar aldırmıyordum. Beni asıl kudurtan kardeşimi kurtaramam idi... Talihsizliğe alışık idim. Doğduğumdan beri yakamı bırakmıyordu. Yavrucuğumu rahata kavuşturmağa uğraştım, muvaffak olamadım.

Böyle olması daha iyi olacaktı. Kardeşim öldükten sonra ihtiyarlayıp da ne kazanacaktım sanki? Kimse beni güzel bulmayacaktı, o teselliden bile mahrum olacaktım.

Bir kadının icabında bir asılzade gibi cesaretle ölüme gidebileceğini göstermek için pudralığımı çıkardım, yüzümü rahat rahat pudraladım ve pudralığımı kapıdan dışarı attım.

Bir banliyö köşkünün önünde durduk. Her halde Milton'un sayısız inlerinden biri idi. Kapıyı Filipinli bir uşak açtı.

— Hava soğuk Juan, şömineyi yak, diye Milton

emir verdi. Sonra bana dönerek:

— Otur, melekyüz, öbür dünyaya gitmeden seni doya doya seyredeyim, dedi.

Hempaları beni büyük bir kanapenin köşesine attılar. Kımıldamaktan âciz öylece kaldım.

— Allahım, ne kadar da güzelsin! diye Milton içini çekti.

Rocca:

— Ne bekliyoruz? diye sordu.

Gün ağarmağa başladı.

Milton, gelberiye benzer bir çubuğun ucunu aleve tutuyordu.

Bir müddet sonra Rocca'ya:

— Acelesi yok, diye cevap verdi. Melek yüz bizden ayrılıyor. Fakat benim markamla gidecek. Cennete vardığı zaman öbür meleklerle kime ait olduğunu gösterecek.

Sonra, elinde ucu kıpkırmızı olmuş çubuk olduğu halde bana yaklaştı. Ne olduğunu anladım. Hayvanları damgalamak için kullanılan damgaya benzer bir şeydi...

— Rocca! Bayılt şunu! Bu kadar da canavar değilim yahu.

Rocca tekrar ettirmedi. Kafam patladı zannettim ve bayıldım.

Biraz sonra Milton dudaklarıma viski ile ıslatılmış bir mendil bastırıyordu. Yanım, kalçamın tam üstü, Ruby Rose'un cesedinde yara izinin bulunduğu yer yanıyordu.

Milton:

— Haydi Rocca, dedi.

Rocca cebinden bir tabanca çıkardı, fakat bana çevirip tetiği çekeceğine arkadaşına uzattı. O da bana nişan aldı. Emniyeti açtı, sonra sarardı, titredi ve terlemeğe başladı. Adamın gözünün içine bakıyordum. Kolu düştü.

— Bu işi yapamıyacağım patron, kız çok güzel, dedi. Melek gibi yüzü var. Böyle bir kızı insan öldüremez!

Milton tabancayı herifin elinden kaptı:

— Bana ihanet etti, dedi. Reading gibi... Bana ihanet eden bütün kadınların akibeti Reading gibi olur.

Bir ses, hafifçe:

— Bu izahat için teşekkürler, diye cevap verdi.

Silâh patladı, ben birşey hissetmedim. Sonra baktım, sanki bana yaptığından dolayı af dileyecemmiş gibi ayaklarımın dibine yıkılan Milton'un tabancasından çıkacağı yerde, duman kapının tarafından çıkıyordu. Milton bir daha kalktı. Ensesine doğru çizgi halinde kan sızıyordu.

Burns odaya girmişti bile, arkasında bir alay polis vardı. Senelik bayramlarında yaptıkları resmi geçit müstesna, bu kadar polisi bir arada görmemiştim.

Aralarında Milton'un kapıcısını daha doğrusu ben evi karmanyola ederken beni koruması için Burns'un kapıcının yerine ikâme ettiği dedektif de vardı. Burns daha sonra bana hepsini anlattı. Beni nasıl takip ettiğini de hikâye etti. Zamanında yetişip damgalanmama mâni olamadığı için çok esef ediyordu.

Mamafih Rocca ile arkadaşının hali haraptı. Polisler onları yumrukla pestile çeviriyorlardı. Ben iki elimle yanan yerimi tutmuş bir şey anlamadan etrafıma bakınyordum. Nihayet Burns'a sordum :

— Peki ama Milton'ı neden öldürdünüz? İtirafı Chick'i kurtarırdı.

— İtirafa hacet yok, küçük melek. Mükemmel bir delilimiz var. Derinizin üzerine hakedilmiş. Sonra söylediklerini de işittik. Mamafih öldürdüğüme esef ediyorum. Ağır cezaya gitmek, verilecek hükmü beklemek, idamdan evvel titremek onun için hiç de hoş olmayacaktı...

Şimdi de dostumuz Schlesinger'e bir telefon edelim.

CHICAGO'da bir gece

işı yolunda gitmiyordu. Bunu hemen anladım. Çünkü sadece sarhoş olarak geleceğine, dehşetli kızgın bir halde geldi. Tabii alkol tayını almıştı. Fakat her zamanki gibi hazmetmemişti, içinde bir bozukluk vardı.

Bana bakmadı bile, ben geçen seneki metresi idim. Apartmanın içinde unutulmuş bir şey, bir mobilya gibiydim. Bana karşı böyle hareket etmekle hata ediyordu. Çünkü mobilyalar intikam almaz, ben ise zamanını bekliyordum.

İlk on ay zarfında bir çok defa kaçmağa yelten-dim. Beni öyle fena bir halde geri getirdiler ki, her defasında dışçıye gidip bir iki dış taktırmak mecburiyetinde kaldım. Şimdi iş değişmişti. Benden tam mânasiyle bıkmıştı. Fakat bana yalvarsada, hattâ para da verse bırakıp bir yere gitmezdim. Bana yaptıklarının intikamını almak için fırsat kolluyordum.

Gelir gelmez şapkasını bile çıkarmadan telefona sarıldı. Sabahın beşi idi. Bu saatte ancak avukatını araya-

bilirdi. Demek başı belâda idi.

Telefon sofada idi. Hangi numarayı çevirdiğini anlamak için yaklaşmak bahis mevzuu değildi. Fakat tuvalet masasının önünde tırnaklarıma cilâ sürüyormuş gibi yaparak kadranın sesini dinliyordum. İlk iki numara ufaktı. Kadran hemen yerine geldi, diğer ikisi ise aksine büyük idi. Yanılmamıştım. Avukatının numarası iki bir ile başlıyordu...

Birden vazgeçti ve telefonu kapadı. Demek sinirli idi. Yahut ne yapacağını bilmiyordu. Belki de olduğu gibi avukatına anlatamıyacak kadar mühim bir işti. Odaya girdi. Omuzumdan yakaladı ve birden bire öyle şiddetle beni çevirdi ki az daha belimden kopacaktım. Nefesi viski kokuyordu.

— Dinle, «Geçen Sene» dedi. Sabahın üçünden beri burada seninle beraberim. Anladın mı? Kulüpten çıkar çıkmaz doğru buraya geldim.

— Anlaşıldı, saat üçten beri buradasın.

Onu kızdırmakta mâna yoktu. Ağzımda kâfi derecede takma diş vardı. Sun'i diş fabrikasına reklâm olabiliirdim. Bana doğru eğilmişti. Gömleğinin yakasını gördüm. Kendimi tutamadım ve:

— Aftosun da amma numaracı ha! Yahut ondan ayrılırken sen ne yaptığını bilmiyordun. Şu yakana bak. Yakasını öyle şiddetle söküp çıkardı ki, kravatı boynunda kaldı. Sonra dudak boyasını görünce rahat bir nefes aldı. Banyoya gitti. Bir kibrit çaktığını duydum. Alev, duvardaki fayanslara aksetti. Sonra burnuma yanık kokusu geldi. Nihayet musluğu sonuna kadar açtı. Yakayı yakıp küllerini yok ettiğini anladım.

Aftos kim ise ona birşey yaptığına delil idi bu. Herhalde bana hürmeten yakayı yakmamıştı. Kaç defa benden saklamaya bile lüzum görmeden böyle izlerle gelmişti. Karının dudak boyası en iyi cinstendi. Yıkansa bile

çıkıyordu. Ancak rengi biraz soluyordu. Bunu gördükten sonra artık yakaları çamaşırcıya göndermiyordum, çöp kutusuna atmakla iktifa ediyordum.

Sinirliliği, yaptığı işi evvelden tasarlamadığını gösteriyordu. Bu da ikincid elil... Ha bir cinayet eksik, ha bir cinayet fazla... Bu onu üzecek şeylerden değildi. Bu hususta hesabı epeyce kabarıktı... Fakat şimdiye kadar uzaktan, kurnazlıkla bütün tedbirleri almak suretiyle hareket etmişti. Bu sefer, yakasının gösterdiği gibi cinayet mahalinde bulunmuştu, ve başı belâda idi. Her halde birden bire feveran edip veyahut istemiyerek öldürmüştü.

Düşündüm, işin nasıl cereyan ettiğini kestirmeğe çalıştım. Evvelâ: Sevişirlerken hoşuna gitmeyen bir şey sezmişti, birden kafası kızıp karıyı öldürmüştü ve sonra da pişman olmuştu. Saniyen: Düpedüz bir kaza idi. Aftosu belki dostunun tabancası ile oynamasını seven, delişmen kadınlardan idi ve şakacıktan tetiği çekivermişti.

Her ne ise... Sıra şimdi bana geliyordu, hakkımda bu: Kâfi derecede beklemiştim. Fakat ihtiyatı elden bırakmamalı! Maskemi atma sırası henüz gelmedi. Yüzüme kremle masaj yapıyordum. Yatmamak ve ne yaptığını görmek için bahane. Boynunu oğarak banyodan çıktı. Bu hareket onun derin düşüncelere daldığına alâmetti. Ne düşündüğünü seziyordum. İş olurluna mı bırakmalı, yoksa yakıştırmaya mı çalışmalı?

Ceketi ile yelegini üzerinden attı ve cebinden bir (7.65) lik çıkardı. Namlusunun ucunu kokladı. Sonra üzgün bir tavırla kabzasına öbür eliyle birkaç defa vurdu.

Bu onun tabancası değildi. Onun gibi bir herif dişlerini temizlemek için bile bu çapta bir oyuncak kullanmazdı. Nihayet telefona tekrar gitti ve küçük rakamları olmayan bir numara çevirdi.

— Louie dedi yavaşça. Hemen gel, sana bir işim düştü. Louie gecikmedi. Zaten bunun için para alıyordu.

Ücretle tutulan katillerdendi. Dostum onu odaya aldı. Ben yerimden kııldamadım, ve lâkayıt bir tavırla çenemi oğmaya devam ettim. Benim bir sandalye kadar bile ehemmiyetim olmadığını bilmediğinden Louie bana selâm verdi. Fakat Patron o daimi nezaketi ile:

— Bu miskine aldırma, dedi. Sonra bana banyonun kapısını göstererek:

— Git, oraya kapan, diye emretti ve hain hain sırtarak ilâve etti:

— Vakit geçirmek için bir şişe tentürdiyod içersin, hele ben çağırmadan sakın gelme.

Kulağımı iyice kapıya yapıştırdığım halde hepsini işitemedim. Adamlarıyla konuşurken yaptığı gibi sesi zaman zaman yükseliyordu.

— Hayır kimse bir şey işitmedi, birşey görmedi, yoksa Mendes'e telefon ederdim.

İşittiğim birinci cümle bu oldu. Mendes avukatının ismi idi. Bir sükût devresinden sonra:

— Neden orada bırakmadım mı? Ne lâf anlamaz adamsın yahu!

— Kendi tabancası ise?

— Vaziyeti değiştirmez. Daha sıcakken bileğini arkasına çevirdim ama yine uymaz. Sırtının ortasından kendi kendini kat'iyen vuramaz. Yine uzun bir sükûttan sonra:

— Şimdi anladın mı? Onu böyle öldürmezdim. Zaten kızcağızı kaybetmek istemiyordum. Yalnız ona güzel bir dayak attıracaktım. Okşayacaklar da hazır. Prensipte meselesidir: Hiç bir karı beni bırakıp kaçmamıştır.

Mesele ehemmiyet kesbediyordu. Daha iyi işitebilmek için kulağımı anahtar deliğine dayadım.

— Dostunun ismi Frank Rogers. Kötü yola düştüğünü öğrenince memleketine geri dönmek için Şikago'ya gelmiş, Hallerton House'da oturuyor. Yalnız erkeklerle

mahsus bir otel. Şimdi bak ne yapacaksın: Tabancaya hafif vazelin sür ve eldivensiz tutma. Git otelin holünde bekle. Herif senin yanından geçerken silâhı öyle bir bırak ki ayağına düşsün. Yerden tabancayı alacağın yerde iki elinle ayağını tut ve nasırın ezilmiş gibi sıçramağa başla. Adam taşradan geliyor, herhalde terbiyelidir. Tabancayı alıp sana verecektir. İtina ile al ve nezle olmaması için bir şeye sar. Üzerindeki vazelin tabakası sayesinde fevkalâde parmak izleri kalacaktır. Louie okadar yavaş cevap verdi ki anlayamadım. Sonra Buck ona cesaret verdi :

— Ne korkuyorsun? Sabah saat ondan evvel cesedi bulamazlar. Hizmetçi kadın o saatte gelir. Sana karı öldü diyorum. Korkak, sana fenalık edemez! Eğer odaya girmeğe korkuyorsan, tabancayı binanın içinde polislerin hemen bulacağı bir yere bırak, Rogersin kaçarken attığını zannederler. Zaten Rogers kızı altı treniyle götürmek niyetinde idi.

Apartmanın kapısının kapandığını işittim. Ona kadar saydım. Banyodan çıktım ve:

— Tentürdiyot kalmamış, dedim.

— Usturayı kullanabilirdin.

— İyi amma gömleğimin yakası lekelenirdi.

Ayakkaplarını çıkarıyordu. Cevap olarak kafama bir papuç attı. Kulağımın dibinden geçti gitti. Tuvalet masasının aynasını kırdı.

— Duck ayna kırmak uğursuzluk getirir.

Omuzlarını silkti. İçini çekerek:

— Bu gece hiç şansım yok, dedi.

Çerçeveye takılı kalan ayna parçalarının önüne oturdum ve vakit kazanmak için tekrar makyaj yapmağa başladım. Sonra tuvalet masasını ayna kırıklarından temizledim ve krem çanağının içinde cam parçaları olup olmadığına baktım. Cam kırıntıları ile yüzüme masaj yapmağa hevesli değildim.

Çizgili bir pijama giydi. Yatarken de bana:

— Boşuna yorulma. Bütün bu makyaj bir işe yaramaz... Hattâ karanlıkta bile...

Biraz sonra ağzı açıldı ve horlamağa başladı...

Uyuduğuna emin olmak için yüzüme krem sürmeğe devam ediyordum. Bir taraftan da düşünüyordum: Altı aydan beri beklediğim fırsat geldi çattı. Eğer bunu kaçırsam bunun gibi güzelini bir daha bulamam; çünkü benim Duck'um kurnazdı... Evvelâ bu kadın kimdir, daha doğrusu kim idi ve nerededir? Onu bulmalı... Dostunun ismini biliyordum. Frank Rogers. Bir ilham doğdu. İstedikim mâlûmatı bu adamdan alacaktım!

Gürültü etmemek ve ihtiyatı elden bırakmamak şartıyla acele davranmak lâzımdı. Yanlış bir adım mahvıma sebep olabilirdi. Bu sefer bir iki dişimi kırmakla iktiifa etmiyecekti. Beni muhakkak temizler veya temizletirdi. Karşımda bir ganster olmasaydı gidip polise haber verebilirdim. Fakat bu da bir işe yaramıyacaktı: Arkadaşları benden intikamını alırlardı. Zaten böyle herifler işlerini uydururlar. Sonra kodesten çıktığı zaman çekeceğim vardı. Binaenaleyh kimseyi şüphelendirmeden ve polise bile kimin tarafından mâlûmat verildiğini çaktırmadan herifi enselettirmeli idim.

Bunu yapmağa yerden göğe kadar haklı idim. Çünkü Gordon adında mert bir adam vardı... Ne ise Allah günahlarını affetsin, bu işi sonra düşünürüz.

Vakit yoktu. Buck'un adamları öyle zamanlarda çabuk iş görürlerdi. Louie herhalde Rogersin oteline varmıştı bile. Telefon etmek için dışarı çıkmağa imkân yoktu. Sofadaki telefonu kullanmak mecburiyetinde idim. Ekseriya Buck çok derin uyurdu, fakat bu gece çok sinirli idi.

Ne olursa olsun, kararımı verdim. Yavaş yavaş telefona kadar gittim. Buck kımıldarsa göreyim diye yata-

ğı gözetliyerek numarayı çevirmeğe başladım. Kadran dehşetli gürültü ediyordu. Sesi hafifletmek için âleti göğsüme yapıştırdım. Bu sefer de dönmüyordu. Nihayet kadran geri gelirken parmağımı delikten bırakıyor ve her an enseme bir kurşun yemeği bekliyordum.

— Hemen Frank Rogers'i telefona çağırın dedim yavaşça.

Otelin telefoncusu peki dedi ama ben sabırsızlanıyordum. Nihayet Rogers telefona geldi.

— Size söyleyeceklerimi tekrar edecek vaktim yok. Sual sormayın. Dostunuz size bazı şeyler söylememi tenbih etti.

— Alma mı? diye hayretle cevap verdi.

İsmi öğrenmişim. Fakat kâfi değildi.

— Belki otelde başka bir Frank Rogers vardır. Aradığım adamın siz olduğuna emin olmam için dostunuzun ismini ve adresini söyleyin.

Yuttu.

— Est. 832 Alma Kitteredge 72 inci sokak. Benim için ne dedi?

— Çabuk hazırlanın ve Şikagoyu hemen terk edin. O sizinle gelemeyecek. Sebebini sonra yerinize döndüğünüzde gazetede okuduğunuz zaman anlarsınız.

Yerden tabanca toplamamasını tenbih edecektim, aña telefonu kapatmak mecburiyetinde kaldım. Buck yatağında dönüyordu.

— Sofada ne yapıyorsun? diye homurdandı.

— Kapının altından gazeteyi atmışlar, onu alıyorum.

Gazeteyi henüz getirmemişlerdi, fakat Buck yine daldı. Gardroba gittim. İlk elime geçen bir entari ile bir mantoyu aldım. Aziz dostumun uyanıp uyanmadığını gözetleyerek sofanın ortasında giyinmeğe başladım. Fena bir tesadüf olarak iki kilometreden teşhis edilebilen si-

yah beyaz damalı mantomu almışım. Buck'un yakalarından bir tane aldım ve çantama soktum. Gayet yavaş odaya döndüm. Yeleğinin cebinden anahtar destesini aldım. Birçok anahtarın arasından üç tane küçük yassıyı ayırdım. Bir tanesi apartmanımızın anahtarı idi. Geri kalan iki taneden bir tanesi yazıhanenin, diğeri de aftosunun apartmanının idi. İkisini de aldım.

Sokağa fırladım ve tazi gibi koştum. İlk gelen taksiyi durdurmak için öyle işaretler yaptım ki, şöför beni deli zannetti. Alma'nın adresini verdim ve nefes nefese oturdum.

Çoktan beri bu kadar erken saatlerde sokağa çıkmamıştım. İyi bir genç kız olduğum ve mert bir delikanlı ile seviştiğimiz zamandan beri böyle bir şey yapmamıştım.

Taksiyi kapının önünde durdurtmadım. Sokağın köşesinde durdurttum. Tedbirde kusur etmemek lâzımdı. Alma, sık bir binada oturmuyordu. Kapıcı bile yoktu. Onu buraya Buck yerleştirmemişti ama anahtarını eline geçirmişti. Her halde zavallı kadın vermemezlik edememişti. Beylik numarayı biliyordum. Gordon'un başına kaza gelmeden az bir müddet evvel bana da aynı numara yapılmıştı.

Apartmanın anahtarı dış kapıyı da açıyordu. Mektup kutularını tetkik ettim. Alma'nınkinde (A3) yazılı idi. Üçüncü kata çıktım ve (A) apartmanını kolayca buldum. Zili çalmadım tabii, açacak kimse yoktu. Kapıyı açtım, girdim ve yavaşça kapadım. Buck elektriği açık bırakmıştı.

Kadıncağz odasını güzelce süslemişti. Fakat kendisi havayı bozuyordu. Çok güzel bir kızcağızdı. Mamafih böyle halının üzerinde serili yatışı hoş bir manzara arzetmiyordu.

— Aldırma güzelim, dedim yavaşça ona. Onu enselettireceğim, ikimiz de intikamımızı alacağız.

Tuvalet masasına gittim ve çok iyi tanıdığım sabit dudak rujunu bulmak için çekmeceleri karıştırdım. Sonra Alma'nın cesedi üzerine eğildim. Başını kaldırdım. O kadar sürmüşüm ki, adeta korkunç oldu. Sonra ruj tüpünü parmaklarının arasına sıkıştırdım.

Böylelikle polisler kendilerine anlatılmak istene- ni anlarlar, dedim. Eğer ölmek üzere olan bir kızın dudak- larına neden ruj sürdüğünü anlamazlarsa onlara sokak sü- pürmeli, ancak bu iş lâyıktır. Şimdi de beyin yakasını ö- püver bakalım...

Buck'un temiz yakasını açtım. Alma'nın dudakla- rına yapıştırdım. İz fevkalâde çıktı.

— Hafiyeler boyayı ve dudaklarının biçimini tet- kik edecekler ve anlayacaklar. Sen hiç üzülme şekerim. Dudak izini bozmamak için yakayı iyice bir kâğıda sardım ve çantama koydum.

İşim daha bitmemişti. Masanın üzerinde bir güzel mağazin duruyordu. Sahifeleri karıştırdım ve tamamı bir yaka reklâmına tahsis edilmiş bir sahife buldum. Resimde güzel bir yaka giymiş bir delikanlı vardı. Resmi o tarzda Alma'nın başının altına soktum ki, dudakları aşağı yuka- rı yakada izin bulunduğu yere gelsin...

— Böylelikle, hafiyeler ne aramak lâzım geldiği- ni bilecekler.

Günün birinde bizde de bir arama yapacaklar ve benim ihbar etmeme hacet kalmaksızın bizim Buck'u ense- liyecekler... Anlıyorsun değil mi? Haydi şimdi Allaha ıs- marladık zavallı yavru... Gelecek gelişte Frank Rogers'in ile evlen ve sakın lüzumundan fazla kurnaz, lüzumundan fazla papel sahibi, lüzumundan fazla becerikli olan kimse- lerle oynaşmağa kalkma. Böyleleri ekseriya canavar olur.

Kapının tokmağını henüz tutmuştum ki, sahan- lıkta bir ayak sesi işittim. Bu Louie'den başkası olamazdı. Nazarı dikkati çelbetmek istemiyen herkes gibi o da ayak-

İarının ucunda yürüyordu. Binaya nasıl girmişti? Her hal-
de bodrumdan, çünkü anahtar bende idi. Rogers'in parmak
izlerini taşıyan tabancayı bırakmağa gelmişti. Korktum.
Eğer düşünseydim talihin bana yardım ettiğini anlardım.
Çünkü bir dakika evvel dışarı çıksa idim onunla merdiven-
lerde burun buruna gelecektim. Cinayet odasında korka-
cak bir şeyim yoktu. Louie'nin anahtarı yoktu. Koridorun
ucuna kadar gittiğini duydum. Sonra bir kovanın içine
düşen bir cismin çıkardığı gürültüyü farkettim. Daha son-
ra Louie geri geldi ve kapının önünden geçti. Nefesimi
tuttum. Merdivenlerden indi. Binadan çıkması için lâzım
olan zaman kadar bekledim. Apartmandan çıktım. Kapıyı
kapadım ve koridorun ucuna gittim. Duvarda asılı bir itfa-
iye baltası ve tam altında kırmızı boyalı bir kova gördüm.
Yangına karşı korunma vasıtaları. Dostumuz Louie taban-
cayı kovanın içine atmıştı.

Buck'u silâhını güderi ile temizlerken çok görmüş-
tüm. Rogers'in parmak izlerini silmek için bunu temizle-
mek lâzım geliyordu. Mecburen eldivenimi kullandım. Bir
hayli tükürük de sarfettiğimi itiraf ederim. Bütün gayre-
timle çalıştım. Bu kadar faaliyetten sonra polisler iz na-
mına birşey bulamazlardı. Nihayet tabancayı kovanın içi-
ne koydum ve kapıya döndüm. Yüreğim rahatlasın diye
kapının tokmağını da oğdum. İnsan ne olacağını bilemez.
Bütün bu işler ancak beş altı dakika sürmüştü. Louie mu-
hakkak gitmişti. Aşağı indim.

Binanın önünde kaldırımda neden dikilip bekledi-
ğimi hâlâ kendi kendime sorarım. Herkes öyle zamanlar-
da bu türlü hatalar işler ama bunu mazeret olarak kabul
edemeyiz.

Hava güzel ve serindi, daha çok erkendi, gün
ağarmağa başlamıştı.

Birden birinin bana dikkatle baktığını adeta his-
settim. Döndüm ve caddenin karşı tarafında gri elbiseli

birini gördüm. Bana bakan bu adam idi ve maalesef bu adam da Louie idi. Bir saat evvel bize geldiği zaman üzerinde aynı elbise vardı. Bir tütüncü dükkânının önünde idi. Belki sigara almıştı. Belki de işini bitirdiğini Buck'a telefon etmişti. Evvelâ şöyle düşündüm: Aldırma bu kadar mesafeden seni tanımaz. Sonra gözüm koluma ilişince, giydiğim o lânet olası mantoyu gördüm. Bu bir felâket idi. Hızlı adımlarla köşeye kadar yürüdüm. Sonra koşmağa başladım.

İlk rast geldiğim taksiye atladım ve şöföre yalvardım:

— Aman çabuk, biri telefon edecek, ondan evvel yetişmeliyim.

— Güç olacak bu iş!

Allah yardımcım olsun. Biraz evvel Louie bana öyle dikkatle bakıyordu ki mutlaka birşeyden şüphelenmişti. Beni tanıdığından emin değildi herhalde. Aksi halde mahvolmuştum. Çünkü hemen Buck'a telefon edip, yanında olup olmadığımı soracaktı. Louie'nin beni takip için vakit kaybedeceğini ümit ediyordum. Belki de umumi telefonla konuşabilmek için ufak parası yoktu... Velhasıl hayatım pek ince pamuk ipliklerine bağlı idi...

Şöföre beş altı dolar attım — ne kadar olduğunun farkında değilim — üstünü beklemeden merdivenleri koşa koşa çıktım. Telefon çalıyordu. Kapının dışından işittim. Girdim ve anahtarı paspasın üzerine bıraktım... Allah iyi kızların yardımcısıdır, ve Buck yataktan kalkmadan telefonu açmağa muvaffak oldum.

— Kalk ve cevap ver, yoksa seni şimdi tekme ile kaldırıyorum, diye uyukulu bir sesle söylendi.

— Tabii, hemen şekerim, dedim ve telefona cevap verdim. Louie idi. Düşüncemde isabet vardı.

— Kimsiniz? Siz misiniz? Mae? diye sordu. Sesinde hayret ifadesi vardı. Ucuz kurtulmuştum...

— Tabii benim, başka kim olabilir, dedim ve nefesimi ayarlamaya çalıştım.

— Üç defa üst üste başka numaralar çıktı. Ne biçim iş bu...

Ben ise Allaha ve telefon kumpanyasına şükrediyordum.

— Çok tuhaf Mae, diyordu Louie. Biraz evvel sizi 72 ci caddede gördüğümü zannettim.

— Acaba somnambülmüyüm dersiniz?

— Acaip, gördüğüm kadın tavşan gibi kaçtı.

— Anlaşılmayacak bir şey yok. Belki o da sizi görmüştür. Ne söyleyecekseniz söyleyin. Her halde beni boş yere uyandırmadınız. Rüyamda Charles Boyer ile beraberdim.

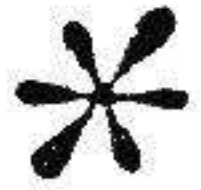
— Pek âlâ, Buck'a herşeyin yolunda olduğunu söyleyin. Telefonu kapadı. Olduğum yerde soyundum ve odaya girdim. Buck tekrar uyumuştı. Anahtarları yerine koydum. Banyoya gittim ve yakayı kirli torbasının dibine soktum. Şimdi sıra sizde polis efendiler...

Yatarken ilk geçecek eskiciye siyahlı beyazlı mantomu satmağı tasarladım.

Bana üç seneden uzun gelen üç gün bekledim. Gazeteler Alma'nın ölümünü hemen o akşam yazdılar. Dudak rujundan ve mağazinden hiç bahis yoktu. Endişe duydum. Polisler bunların mânasını anlamıyacak kadar aptal degillerdi! Ama kim bilir? Başka şeyler de cereyan etmiş olabilirdi: Louie belki arkamdan apartmana çıkıp benim yaptıklarımı bozmuştu. Fakat hayır, bunu düşünmek bile enayilik olur. Bu takdirde ben şimdi ölmüştüm bile, hem de nasıl! Zaten Louie'de apartmanın anahtarı yoktu ve bir ceset bulunan bir odaya girecek kadar cesaretli değildi. Girse bile dudak rujunun ve magazin ne mâna ifade ettiğini anlıyamazdı. Korkak olduğu kadar da kalın kafalı idi.

Bazan ümitsizliğe düşüyor, bazan da ümitleniyordum. Polisler belki bütün keşfettikleri şeyleri katili ikaz etmemek için gazetecilere söylememişlerdi, daha iyi.

Evvelâ gazeteler Frank Rogers'den bahsettiler. Bir dedektif, memleketine gidip onu isticvap etmişti. Sonra ondan artık bahsedilmedi. Demek Rogers tevkif edilmemişti. Herhalde cinayetin işlendiği saatlerde başka yerde olduğunu isbat edebilmişti. Sonra onun parmak izleri de bahis mevzuu değildi. Ben kendi hesabıma hayret etmedim.

Perşembe akşamı, yani cinayetin ikinci gecesi gazete okuyordum. Buck kulübe gitmek için giyiniyordu. Çekmeceyi gürültü ile kapadı, gazete elimden düştü. Buck gömlekle, tabanca kılıfı koltuğunda asılı, odanın ortasında duruyordu.

— Yahu, yakalar nerede? Bir tane bulamadım! Kalbim şiddetle atmaya başladı. Birşeyler mırıldandım ama, ne söylediğimi kendim de anlamadım.

Sağ kulağımın dibinden bir ayakkabı çekeceği geçti, sol kulağımdan da bir puro... Bana isabet ettirip ettirmediğine bakmadan banyoda kapının arkasında asılı olan kirli çamaşır torbasına gitti.

— Şimdi de bir yakayı iki defa giyeceğiz, olur iş değil.

Titremeden kalktım. Fakat korkudan içim çekiliyordu. Kolunu nerede ise torbaya sokacaktı.

— Bir dakika mücadele et cicim. Şimdi gidip şu altımızdaki gömlekçiden sana bir tane yepyeni alır gelirim. Henüz kapanmadı.

Bunları söylerken kapıyı açtım. Israr etmedi, torbayı karıştırmaktan vazgeçti.

— Öyle ise çabuk ol, acele işim var, dedi.

Gömlükçinin dükkânı oturduğumuz binanın alt katında idi. Rüzgâr gibi dükkâna daldım. O kadar korkmuştum ki, Buck'un kaç numara yaka giydiğini unutmuştum. 35 ten 42 ye kadar her numaradan birer yaka satın aldım. Dükkândan çıkarken herkesin durup hayretle bana baktığını gördüm. Ancak o zaman bir pijama pantolonu ve bir sütyenden başka üzerimde birşey olmadığının farkına vardım. Kâfi değil ama ne de olsa kefenden iyidir. Teşekkür makamında beni öyle bir itti ki, sandalyeye çarptım, sandalye düşmedi, ben de düşmedim, böyle nazik muamelelere alışmıştım artık.

Mühim olan bir tek şey vardı: Kirli çamaşır torbasını aramamıştı. Evvelce de söylediğim gibi bu küçük vak'a perşembe akşamı cereyan etmişti.

Cuma günü benim için doksan altı saat sürdü. Umduğumdan da kuvvetli imişim.

Bilhassa Frank Rogers beni endişelendiriyordu. Acaba Şikago'yu terketmesi için meçhul bir kadının telefonla yaptığı ikazdan bahsetmiş miydi? Bu hâdise beni mahvedebilirdi. Niçin susmuştu? Söylediyse gazeteler neden bahsetmemiştii? Polislerin ketumluğuna hayranım. Gözüme girmeye başladılar. Cuma gecesi Buck bana telefon etti. Çoktanberi bana telefon etmiyordu, bilhassa geceleri. Başlangıçta evde olup olmadığımı anlamak için sık sık telefon ederdi. Fakat altı aydanberi onu başkasiyle aldatmamı arzu ediyordu herhalde. Beni kapı dışarı etmek için bahane olurdu.

Daha bir kelime söylemeden neler döndüğünü anladım: Polis izin üzerinde idi. Onu isticvap etmişlerdi

ve beni ikaz etmek için telefon ediyordu.

— Sizinle gelip görüşen oldu mu? diye sordu.

— Hayır.

— Pekâlâ, gelen olursa sana salı akşamı söyledigimi unutma.

— Salı mı? Hani şu kulüpten sabahın üçünde geldiğin gece değil mi?

Bir teşekkür bile etmedi ve sertçe:

— Dinle. «Geçen Sene», bir aksilik olursa bana kimin oyun oynadığını veya kimin lâzım geldiği gibi hareket etmediğini nasıl olsa öğreneceğim. Eğer o sen olursan doğduğuna pişman olursun.

Neden ondan ayrılmamakta ısrar ettiğimi kendi kendine sormağa başlamıştı. Maamafih yegâne müdafaa şahidi bendim. Ne de olsa Buck aptal değildi. Hayatı elimde idi. Diğer taraftan böyle şeylere de alışıktır. Polisler onu enselerse, darbenin nereden geldiğini anlayacaktır. Buck ilk defa isticvap edilmiyordu. Çok daha çetin işlerden tereyağından kıl çeker gibi sıyrılmıştı. Bu defa tabancanın üzerinde parmak izleri vardı — o öyle zannediyordu — ve şahit yoktu. Binaenaleyh polis kendisiyle fazlaca meşgul olursa, bir taraftan bir sızıntı olduğunu anlayacak ve tereddüt etmeden bana çullanacaktı. İşte o zaman benim için perde kapanacaktı. Çünkü emrimde Louie ve emsali gibi gangsterler yoktu.

Telefon henüz kapanmıştı ki, kapı çalındı, kim olduğunu bilmiyordum. Cevap vermeden evvel iyice düşünmem lâzım geldiğini de biliyordum. Sanki Buck berabermiş veya kapının arkasından dinliyormuş gibi... Fakat polislerin zekâsına güveniyor ve leb demeden leblebiyi anlayacaklarını ümit ediyordum.

Kapıyı açtım, yalnız bir dedektif gelmişti. Selâm verdi ve hüviyet madalyasını gösterdi. Göstermesine lü-

zum yoktu, çünkü madem ki bana selâm vermişti, Buck'un ahbablarından değildi, onlar altı aydanberi böyle bir âdet olduğunu unutmuşlardı.

— Buck Colby'nin eşi misiniz?

— Metresiyim.

— İçeri girmeme müsaade eder misiniz?

— Tabii, diye cevap verdim. Buyurun.

Dedektif etrafına bakındı ve sordu:

— Colby her zaman kaçta yatmağa gelir?

Buck ile konuşmak istiyormuş da fazla beklemek lâzım gelip gelmediğini anlamak istediğini zannetmiş gibi yaptım ve :

— Üçten evvel geldiği nadirdir. Kulüpte geç vakte kadar çalışıyor.

— Üçten evvel nadir, peki üçten sonra?

— Pek kalmaz.

— Meselâ geçen Salı?

Nafile vakit kaybetmiyordu, doğru hedefe gidiyordu:

— Salı mı? Tam saat üçte geldi.

— Hafızanız kuvvetli!

— Pek değildir ama geçen Salı bahsinde söylediğimden eminim.

Kırık aynayı gösterdim ve devam ettim:

— Geldiği zaman önünde oturmuş krem sürüyordum. Eğer saat üçten geç olsaydı yatakta olacaktım. Hattâ neden bu kadar erken geldiğini sorduğumu hatırlıyorum. O gece şansının olmadığını ve artık oynamak istemediğini söylemişti.

— Peki bu işte aynanın rolü nedir?

— Buck ayakkabısın çıkarıyordu, fazla kuvvetli çekti, pabuç elinden kaçtı, geldi aynayı kırdı.

Kesik kesik öksürdüm.

Dedektif sustu ve birden onu çok alâkadar edi-

yormuşum gibi bana bakmağa başladı. Sonra bambaşka bir tavırla:

— Onunla çoktanberi mi evlisiniz?

Ağzımı apaşvârî büzdüm ve :

— İki senedenberi M. Colby ile beraberim, diye cevap verdim.

Gittikçe benimle alâkası artıyordu.

— Onu tanıdığınız zaman herhalde gece kulüplerinin birinde çalışıyordunuz?

— Hayır, M. Colby beni angaje etmek istiyordu, fakat ben o tarihlerde evlenmek niyetinde idim, tabîî kabul etmedim. Maalesef evlenmek istediğim delikanlı bir kazaya uğradı, o zaman ben de kabul ettim.

— Kazaya mı uğradı? diye sordu.

— Evet, dehşetli bir şanssızlık!... Bir gün bana gelirken kocaman bir kamyon yokuştan aşağı geldi ve nişanlımı duvarda ezdi. Muhakkak hemen ölmüştür. Fakat şoför şaşırdı, her geri gitmek isteyişinde gelip duvara çarpıyordu. Arka arkaya bir kaç defa tosladı, tıpkı bir koç gibi... İşin asıl feci tarafı, nişanlım yere düşmedi. Vücudunun üst tarafı duvarda yapışık kaldı, alt tarafı da tamponda. Böyle koç gibi toslamalardan sonra motörün üzerine yayıldı. Manzara, hoş değildi, duvarı tekrar boyamak, kaldırırma da kreozot dökmek icabetti...

Şoför, bu kazayı unutamadı. Vicdanen muhtarip-ti. Bir kaç ay sonra kollarını bacaklarını iyice bağladı ve kendini suya attı. O zamanlarda bunun kim olduğunu hatırlayacak bir ben vardım... Velhâsıl bir sürü şanssızlık, kimsenin kabahati yok.

Gordon'un ölümünü anlatırken, başından geçenleri anlatıp dert yanan ve hakikaten kimsede kabahat bulmayan zavallı bir kızcağız tavrını takınmışım.

Dedektif sordu:

— Onu çok mu seviyordunuz?

— Gençtim, onu seviyorum zannediyordum. Fakat sonra M. Colby ile aşkın ne olduğunu anladım.

Bunu söylerken sanki kırık olup olmadığını anlamak için çenemi tuttum ve sağa sola salladım. Merhametle başını salladı, yere baktı ve tekrar isticvaba başladı:

— Demek geçen salı saat üçte geldi?

— Tam üçte. Bunu hayatımla temin ederim.

«Anlaşıldı» mânasına gözünü kırptı. Kalktı.

— Gitmeden evvel kirli çamaşır torbasına bir göz atmak istiyorum.

Evvelâ banyonun kapısına, sonra ona baktım:

— Ama tuhaf bir istek! Ne yapacaksınız kuzum?

Elini daldırdı ve torbanın dibini çevirdi. Çünkü içinde kirli çamaşır yoktu. İzahat verdim.

— Her zaman kirlileri pazartesi günleri çamaşırcıya götürüyorum. Fakat bu hafta bir meseleden dolayı düne kadar bekledim. M. Colby torbanın dolu olduğunu gördü ve çamaşırcıya götürmem lâzım geldiğini bana hatırlattı.

Hâlâ ağrıyormuş gibi omuzumu öğdüm.

— Dalgınlığının sebebini bir türlü anlayamadım. M. Colby, bu unutkanlığımın farkına varmasaydı, kirli çamaşırlar hâlâ burada olacaktı.

— Müsaade edin sigara getireyim, dedim.

Yanındaki masada duran sigara kutusunu açtı ve bana uzattı. Hareketini görmemiş gibi yaptım, gittim çantamı aldım. İçinden yarı boşalmış bir sigara paketi çıkardım. O esnada küçük yeşil bir kâğıtçık «kazara» çantamdan düştü. Üzerine Çince iki harf ile İngilizce bir kaç kelime tâbedilmişti. Çamaşırcının ismini ve adresini taşıyan çamaşır makbuzu idi.

Detektif, kâğıdı yerden aldı, bir müddet baktı ve bana iade etti. Ben de çantama koydum ve çantayı götürüp yerine bıraktım. Sigaram biçimsiz yandı, zaten çarpık

çurpuk bir hale gelmişti. Artık içmek de istemiyordum.

Detektif yanıma sokuldu ve yavaşça:

— Benim ismim Temple'dir. Burada konuşmaktan korkuyorsanız merkez komiserliğine gelip beni görün, dedi. Müsterih olun, polis sizi himaye eder.

— Ne dediniz efendim? diye yüksek sesle cevap verdim. Ah, affedersiniz, birşey söylediğinizi zannettim.

Tam bu esnada Buck kapıda göründü, arkasında Louie vardı. Rahatlamış gibi bir tavır takındım. Buck çenelerini sıkarak içeri girdi.

— Hey ahbap! Biraz evvel beni kulüpte isticvap ettiniz. Aldırmadım. Fakat yarım saat sonra sizi burada bulacağımı zannetmiyordum. Bu iş daha ne kadar sürecektir?

— Öyle ya, ne istiyor bu bey? Yarım saattir bana ahret suali soruyor! dedim ve kaşlarımı kaldırarak mâsum bir tavır takındım.

Boşuna uğraşmışım, Buck bana bakmadı bile. Detektife hitaben devam etti:

— Benim aleyhimde birşey varsa söyleyin, istediğiniz yere geleyim. Yoksa, kapı burada, sizi de bir daha görmek istemiyorum.

Temple hiç istifini bozmadı. Onu daha alıngan zannederdim. Ölçülü adımlarla yürüyerek:

— M. Colby, bunda kızacak birşey yok, diye cevap verdi. Ben vazifemi yapıyorum. Sizin aleyhinizde birşey var demedim.

— Ben de öyle zannediyorum, dedi, Buck ve arkasından şiddetle kapıyı kapadı.

Birkaç dakika kimse konuşmadı. Sonra, detektifin gidip gitmediğini anlamak için Louie kapıyı açıp baktı ve Buck, bana:

— Umduğumdan da güzel konuştun «Geçen Sene,» dedi. Allaha şükret! Konuştuklarınızı işittim. On dakikadanberi kapının arkasındayım. Yalnız birşey beni

endişelendiriyor; Neden kirli çamaşır torbasını aramak istiyordu?

Her zamankinden daha yavaşça beni itti, büfeye gitti, bir viski şişesi çıkardı, bardağa boşalttı, üç yudumda içti, sonra kolu ile ağzını sildi ve mırıldandı.

— Anlamıyorum vesselâm! Yakmıştım yak...
Sözünü bitiremedi:

— Nasıl anladı? Ne düşündü acaba?

Burnuma doğru hançer kadar korkunç parmağını uzattı ve:

— Bana bak «Geçen Sene!» Dün çamaşırcıya götürdüğün kirliler arasında yaka var mıydı? diye sordu.

— Zannetmem, diye cevap verdim.

— Var mıydı, yok muydu?

Bunu sorarken beni odanın ucuna itti.

— Hayır, yoktu. Lekeli idiler, onları...

Bir tokat, sözümü yarıda bıraktı.

— Sana oralarını sormadık. Yarın sabah Çinli dükkânını açar açmaz git çamaşırları al. Polislerin onlara ihtiyacı varsa benim daha çok var.

Dudaklarımdan akan kanı silerek:

— Dediğin gibi yaparım, Buck, dedim.

Louie merakla sordu:

— Patron, yakalarınızla neden bu kadar alâkadar oluyorsunuz?

Buck, gayet yavaş bir sesle:

— Beni boynumdan öpmesini severdi, her eve dönüşümde yakamda dudak ruju lekeleri bulurdum. Salı günü taktığım yakayı yaktım, fakat belki başkasında vardır. Polisler bunu arıyor.

— Tuhaf, dedi Louie. Lekeli yakaları buraya getirdiniz, orada kalmadı. Nereden biliyorlar öyle ise?

Korktum. Cinayet sabahı Alma'nın oturduğu binadan kendisinden beş dakika sonra çıkan siyahlı beyazlı

mantolu kadını hatırlayabilirdi. Korkudan vücudumun derimin içinde ufalıp büzüldüğünü hissediyordum. Kaba-hat Temple'de, ne diye kirli çamaşır torbasından bahset-mişti. Üstelik tahkikatın iyi yolda yürümesi için o kadar da uğraşmışım.

Çok şükür! Buck, Louie'nin düşüncelerine son verdi.

— İşin içinde bir acaiplik var, dedi. Şu bildiğin herifi neden tevkif etmediklerine bir türlü aklım ermiyor. Memleketinde onu isticvap etmek için birini gönderdiler ama sonradan buraya getirtmediler. Gazeteler de artık bahsetmez oldu. Herhalde cinayetin işlendiği saatte başka yerde olduğunu isbat etmiştir. Louie git etrafa kulak ver, neler olup bittiğini anla. Senin poliste tanıdıkların var, çaktırmadan onlardan soruştur. Belki tabancayı bulama-dılar. Belki onları ikaz etmek icabeder...

Ertesi sabah, saat yedi buçukta Buck beni dürtü-yordu. Buck birini dürterse izi kalır.

— Haydi, «Geçen Sene», dün sana söylediğimi unuttun mu? Çamaşırcıya git, çamaşırları getir. İsterse ütüsüz olsun. Hattâ icabederse kirli olarak geri getir. Her-halde elin boş dönme.

M. Li'nin dükkânına gittiğim zaman üç küçük Çinli yer altındaki atelyede çamaşır ütülemekle meşgul-dü. Herhalde ayakta oldukları yerde uyuyorlardı. Daha doğrusu hiç uyumuyorlardı. Çünkü günün ve gecenin her saatinde onları orada kaldırımın hizasındaki pencereden görmek kabildir. İndim ve yeşil makbuzu tezgâha bıraktım.

M. Li bana garip bir şekilde baktı gibi geldi, fa-kat birşey demedi. Raftan çamaşır paketini aldı.

— İki dolar ve beş cent, dedi.

Hissim beni aldatmamıştı: Li'nin halinde bir acı-ıplık vardı. Üç ütücü işlerini bırakmışlar, doğrudan doğruya bana bakmıyorlardı ama birşey bekliyor gibiydiler.

Bu Çinlilerin bana bir sır söylemek istiyor, fakat cesaret edemiyor gibi bir halleri vardı.

Paketi aldım ve merdivenlere doğruldum. Birden bir el paketi itti ve tezgâhın üzerine düşürdü. Kim olduğunu görmek için başımı bile çevirmedi. İp koptu ve paket açıldı. Üç küçük Çinli put gibi donmuş duruyorlardı. Ben pencereden dışarı bakıyor ve «Çok şükür Allahım, çok şükür» diye mırıldanıyordum.

Bir müddet evvel işitmiş olduğum bir ses arkamdan:

— Paketi tekrar bağlar mısınız Mösyö Li? dedi.
Ben de:

— Acele edin rica ederim, diye ilâve ettim.

Bu söylediğim Li için değildi. Temple içindi.

Temple:

— Merak etmeyin, sizi koruyacağız, dedi.

— Evet, iş işten geçtikten sonra değil mi? Beni bu işe karıştırmayın.

— Apartıman göz hapsin alındı bile.

— Buck tabancasına asıldığı zaman imdat istesem de bana yardıma geç kalırsınız...

— Polis lâboratuvarında yaka tekik edilinceye kadar bize ihtiyacınız olursa perdenin birini kapatın.

— Tamam, zaten bir odada ölü olunca perde kapatılır, âdettir.

Çinli paketi koltuğuma sıkıştırdı, merdivenlerden çıktım.

Temple'i görmemiştim, Buck beni istediği kadar dövebilirdi. Israrla üzerinde duracağım cihet şu idi: Çamaşır paketinden kimsenin birşey aldığını görmemiştim.

Apartmana girerken sanki kaplan inine giriyormuş gibi bir his geldi bana. Kapının üzerine şöyle bir levha asılmalı idi: «Sen ki buraya giriyorsun, her şeyden ümidini kes!» Maamafih fırsattan istifade edip kaçsaydım tamiri imkânsız bir hatâ işlemiş olacaktım. Buck vaziyeti anlayacak, kaçıp saklanacak ve gangsterlerini peşimden saldırtacaktı. Bu herifler birini temizlemek istediler mi bütün dünyanın polisleri bir araya gelse mâni olamazlar. İşi nasıl başladımsa öyle bitirmeliydim: Aptallığa vurup beni öldürmek fikrini akıllarına getirtmemek...

Buck odada sinirli sinirli gidip geliyordu. Çamaşır paketini elimden kaptı ve beni itti:

— Neden bu kadar geciktin?

— Çinlinin dükkânını açmasını bekledim.

Buck paketteki çamaşırları yere yaymıştı bile. Yaka yoktu.

— Oh! diye rahat bir nefes aldı.

Sonra elini alnına götürdü ve düşünmeğe başladı.

— Peki ama kirli çamaşırların arasında ne arıyordu bu pis hafiye? Bakalım, başka birşey olmasın?

Çamaşırları topladı, masanın üzerine koydu, ambalâj kâğıdını yaydı. Küçük bir yeşil kâğıt meydana çıktı. M. Li'nin çift liste tanzim ettiğini unutmuştum. Bir tanesi makbuz, diğeri de fatura yerine kaim oluyordu. Ne olacağını biliyordum. Buck «Bir yaka... beş sent» diye okuyacak, fakat yakayı bulamayacaktı. Temple bunu düşünmemişti, benim de aklıma gelmemişti.

Buck, tâdâda başladı:

— Sekiz gömlek... diye söyleniyordu. Hepsi burada... Altı don... Bir, iki üç...

Dizlerim kesilmeğe başladı, kapının pervazına dayandım.

Telefon çaldı. Buck yeşil kâğıdı masanın üzerine bıraktı ve sofaya çıktı. Dayandığım yerden ayrılamıyor-

dum. Bacaklarımın beni taşıyacak hali kalmamıştı. Bereket versin telefon eden lâfı uzattı da biraz kendimi topladım.

Buck, bir sandalyenin arkasına ceketini asmıştı, ceketinin cebinden dışarı, ucu lâstikli bir kurşun kalemi çıkmıştı. Hemen aldım ve acele acele matbu yaka kelimesinin hizasındaki «bir» ve «5 sent» rakamlarını sildim. Kalemi yerine koydum ve kendimi bir sandalyenin üzerine attım.

Buck geldi ve yarıda bıraktığı işi bitirdi.

— Tamam, dedi. Yahu bu yekûnları neden kontrol etmiyorsun, senin Çinli beş sent fazla yazmış.

En azından bir tokat bekliyordum. Fakat o devam etti:

— Adam sen de, beş sent birşey ifade etmez.

Buck hasis değildi. Olsa olsa bir katildi.

Odanın ortasına domuz derisi bir valiz koydu ve bana:

— Valizi hazırla gidiyoruz. Havadis kötü.

Demek telefon eden Louie idi. Bu vaziyet hiç de hoşuma gitmiyordu. Polis lâboratuvarı tetkikatını çabuk bitiremeyecek, ben de Buck'dan kurtulamayacaktım. Gittiğimiz yerde, Temple bizi buluncaya kadar başıma neler gelecekti.

Beni itekledi ve :

— İnme mi indi, haydi ne duruyorsun? dedi.

Vakit kazanmağa çalışmanın artık mânası kalmamıştı. Düşünecek halde değildim. Louie gelmeden evvel siyahlı beyazlı mantoyu valize koymak için evvelâ dolabı boşaltmam icabederken bir saçmalık yaptım ve evvelâ çekmeceleri boşalttım... Louie de geldi. İki hergelenin mükâlemeleri beni o kadar alâkadar etti ki, mantoyu unuttum.

Buck:

— Pekâlâ ama iş neden böyle sarpa sardı? diye sordu.

— Tabancanın üzerinde parmakizi yoktu.

Çat!

— Vurma, diye haykırdı Louie. Deddiğini yaptım. Rogers gözümün önünde tabancayı yerden aldı. Onu bildiğin yere bıraktıktan sonra birisi parmak izlerini silmiş.

Beş altı elbiseyi askılarından çıkardım. Siyahlı beyazlı manto göründü. Bir sinema afişi kadar göze bata şekilde dolabın dibinde duruyordu.

Bir sandalye çatırdadı. Louie sofaya yığıldı. Kafası dolap kapısı önünde idi. Çenesinde ikinci yumruğun isabet ettiği yeri oğuşturdu.

Louie görmeden mantoyu dolaptan çıkarmağa imkân yoktu, dolapta da bıraksam yine görecekti. Çünkü kapısını kapiyamıyordum. Fakat Louie ayağa kalktı. Dolabın kapısını ittim. «Ne yapayım, şu lânet olası manto burada kalsın. Yegâne kurtuluş çarem bu» diye düşündüm ve entarileri valize yerleştirmeye başladım.

İki gangster birbirinin suratına havlıyordu.

— Şimdi anlıyorum budala! diye bağırdı Buck. Polisler bunun için Rogers'i tevkif etmediler. Artık beni kurtarması için Mendes'e söylemekten başka çare kalmadı.

— Patron, sizi ihbar eden odur! dedi.

«O» dan beni kasedtiğini zannettim. Sırtımdan aşağı bir damla buz kaydı. Bereket Louie devam ediyordu:

— Ölmeden evvel bir işaret bırakmış. Ne olduğunu pek bilmiyorum ama elinde bir şey tutuyormuş galiba. Polisler bu hususta gazetelere birey söylememişler. Hatta magazinlerdeki reklâmlar için poz veren birini de aradıklarını anlattılar ama esas tahkikatı gizlemek için numara yaptıklarını zannediyorum. Velhâsıl katî olan birşey var: Ne dersiniz deyin kurşunu yer yemez ölmemiş.

Buck masaya bir yumruk vurarak:

— Odayı terkettiğim zaman ölmüştü, dedi. Kat'i olarak biliyorum. Kendine gelmesi için elimden geleni yaptım. Sonra intihar etmiş süsünü vermek için muhtelif vaziyetlere soktum. Biri beni arkadan vurmağa çalışıyor. Gidelim buradan. Haydi çabuk, «Geçen Sene» sen ne yapıyorsun, valiz hazır mı?

Louie'nin alnı kırıışmıştı. Düşünüyordu.

— Patron, size söylemeğe unuttum. Salı sabahı tabancayı bildiğiniz yere koymağa gittiğim zaman...

Louie'nin sözünü kesmek için:

— Her şey hazır! Ne bekliyoruz? diye bağırdım.

Âdeti olmadığı halde Buck'ın ev işleriyle alâkadar olacağı tuttu. Dolabın kapısını açtı ve:

— Birşey unutmadığına emin misin? dedi. Hey gidi zavallı budala, mantonu görmedin mi?

Elimdekileri yere bıraktım ve olduğum yerde mihlandım kaldım. Yüzüm kapıya dönüktü, dönüp arkama bakmak zahmetine katlanmadım bile. Gelecek darbeyi bekliyordum.

— İşte bu manto! diye haykırdı Louie. Tanıdım onu. Demin onu anlatacaktım. Geçen salı sabahı Alma'nın oturduğu binadan benden beş dakika sonra bir kadın çıktı. O kadın da bu mantoyu giymişti. Sizi arkadan vurmak isteyen kim olduğunu anlamak istiyorsanız şuna sorun bakalım, neden tabancanın üzerinde parmak izi yok? Nasıl oluyor da Alma öldükten sonra polislere bir mesaj bırakmış?

Biraz döndüm ve:

— İyi ama, oradan çıktıktan sonra telefon ettiğiniz zaman cevap veren ben değil miydim?

— Evet, fakat o kadar nefes nefese idiniz ki cevap vermekte müşkülât çekiyordunuz. Hem ben muhabereyi çabuk temin edemedimdi.

— Buck, baksana ne diyor! Telefondan evvel

buraya gelmeine imkân var mıydı? Sana ihanet eden muhakkak kendisi olacak, şimdi de bir takım saçmalarla seni kandırmağa çalışıyor .

Oyunu kaybetmiştim. Buck'ın gözlerinde okudum. Bakışı çelik gibi sertleşmişti.

— Deme canım! Louie istese bile böyle şey yapamaz, bu kadar kurnazlığı düşünemez, sonra Şikago'da böyle mantosu olan tek kadın sensin. Satın aldığın zaman, buna benzer başka manto mevcut olmadığını sana elli defa söylediler.

Buck pardösüsünü çözdü, koltuğunun altından tabancasını çıkardı, göğsüme doğru çevirdi. Hoş bir manzara değildi. Sonra gülümseyerek yaklaşmamı işaret etti. Evet gülümsüyordu. İşin en feci tarafı da bu idi.

— Haydi «Geçen Sene», gel kendini temizlet bakalım, dedi. Senin için bir adım bile atılmağa değmezsin. Yaklaş. Ne kadar yakın olursan senin için o kadar iyi olur.

İleriye doğru bir adım attım ve olduğum yerde kaldım.

Artık korkmuyordum. Mantoyu bulduğundan beri benim için her şeyin bittiğini anlamıştım, artık kendimi ölmüş farzediyordum. İşte bunun için yerimden kırmılamıyorum ve içimden: «Zor olmayacak, bir şey hissetmeyeceğim, Gordon'a kavuşacağım» diye tekrar edip duruyordum.

Bu sefer imdadıma yetişen Louie oldu:

— Bu işi burada yapmayın patron, dedi. Bir kazayı örtbas etmek için bu kadar uğraştığınız halde güpegündüz kendi evinizde bir cinayet işlemeğe kalkışıyorsunuz. Olacak iş değil! Bu sefer enselerler sizi!

Buck güçlükle kendine hâkim olabildi. Hemen o anda öldürmek arzusunda olduğu yüzünden belli oluyordu. Fakat Louie'nin doğru söylediğini idrak etti. Ağır ağır tabancayı ceketinin cebine soktu.

— Evet, dedi. Hakkın var. Birkaç gün gidip ormandaki evimde otururuz. Oradan avukatıma telefon ederim. Alına meselesini kolayca halleder. Beni daha çetin işlerden kurtardı... Sana gelince: «Geçen Sene», bizimle beraber geleceksin ama eve kadar değil... Louie. yolun son kısmını yaya yürüyeceğiz, zira bir «Kazamız» olacak. Şelâlenin üstündeki firkete gibi virajı hatırlıyor musun? Her geçişte yüreğim titrer, hele yolun kenarından gitmek itiyadınla otomobili kullanan sen olursan.

Gülümsedi, Louie de gülümsedi ve karnına vurarak:

— Sizin evden uzak değil, dedi, yürümek bana iyi gelir, biraz harekete ihtiyacım var.

— Bana da iyi gelecek, çünkü kazalara bayılırım. Bu şekilde adam temizleyince insanın başı belâya girmez. Söyle bakayım Geçen Sene, nişanlını hatırlıyor musun?

Bunları söylerken belimden yakaladı.

— Louie sen valizleri al, ben cesedi götürüyorum.

Bazı sevdalılar, sevdikleri kadınları nasıl tutarlarsa beni de öyle tutuyordu. Fakat eli cebinde idi ve göğsüme sert bir şey dayıyordu.

— Geçen Sene, eğer acelen varsa çekinme, arabaya varmadan bağır ve işi bitiriver. Uslu da dursan sakın ümitlenme. Ancak kırk dakikalık ömrün kaldı.

Ben perdeyi düşünüyordum. Temple'a nasıl işaret vermeli? Odayı baştanbaşa katetmeli, bu da imkânsız.

— Tabii Buck, tabii, diye mırıldandım. Sesimi çıkarmam. Fakat pencereden sokağa bakmak istiyorum. Anlıyorsun değil mi? Bir daha Şikago'yu görmeyeceğim, en sevdiğim şehirdi. Emin olman için tabancayı böğrüm-den ayırma.

— Patron, müsaade et, dedi Louie. Ne kaybettiğini görsün de anlasın. İşaret etmemesi için ellerini arkasında tutarım.

— Haydi Mae, Şikago'ya veda et!...

Storun kordonu, burnumun ucunda aşağı sarkıyordu, fakat Louie bileklerimi arkamda sıkıyordu. Sırtımda iki kocaman düğmeli bir blûz vardı. Mucize kabilinden diyeceğim, çünkü bir daha muvaffak olacağımı zannetmiyorum, kordonun halkasını düğmelerin bir tanesine geçir-meğe muvaffak oldum. Bir taraftan da:

— Yarabbim, ne güzel cadde! Bir daha göreme-yeceğim ha! dedim.

Sonra halkayı iyice geçirmek için öbür tarafa da döndüm. Buck istemeyerek bana yardım etti. Beni hızla çevirdi. Halka düğmede takılı kaldı, kordon omuzumun üstünden gerildi ve stor kapandı. Buck kordonu çekti, düğmeyi kopardı. Hiçbiri storun kapanışına aldırmadı. Buck el alışkanlığı ile enseme bir tokat vurdu ve yola ko-yulduk.

«Kaza» ya kaza süsü vermek için Louie elinde iki valiz arkadan geliyordu.

Perde numarası bir işe yaramamıştı: Caddede kim-se yoktu. Buck'ın arabası kaldırımın kenarında iki büyük ağacın altında duruyordu. Güneşin, içerisini fazla ısıtma-ması için daima orada bırakırdı. Louie valizleri yerleş-tirdi. Buck beni otomobile soktu, kendisi de yanıma oturdu. Louie direksiyonun başına geâti. Ben acı acı düşünüyör-düm: «Beni muhafaza için apartımanı gözetliyorlardı ha! Şu hafiyelere itimat caiz değilmiş demek?!»

Hareket ederken otomobilin tavanına bir şey vurdu.

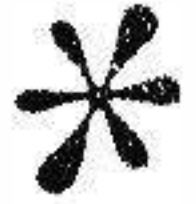
Buck:

— Nedir o? diye sordu.

Louie:

— Bir dala süründük galiba, diye cevap verdi ve dikiz aynasına bakarak ilâve etti:

— Tamam, dal hâlâ sallanıyor.

Louie dosdoğru Otostrad'a müteveccihen hareket etti. Buck eli cebinde sanki tabancasını kaburgalarımaya dayamaktan zevk alıyormuş gibi boyuna bastırıyordu. Ben ise köşeme büzülmüş kadere rıza göstermekten başka çarem kalmamıştı. Artık hiç kimse bana yardım edemezdi: Herhalde Temple'in apartımanı gözetlemek için bıraktığı adamı storun kapandığını görür görmez telefon etmeğe koşmuştur, biz de o esnada otomobile binip ayrılmıştık. Binaenaleyh nerede olduğumuzu, nereye gittiğimizi kimse bilmiyordu. Bundan sonra, bu iş hakkında malûmat vermern için polis bana güvenemeyecekti, ben de mütekabilen beni kurtarması için polise güvenemeyecektim: Otuz dakika sonra nehrin dibinde olacaktım, hem de pek fena bir vaziyette, çünkü araba çok yüksekten düşecekti.

Otostrad'a giden caddede bizim caddeden daha çok kalabalık vardı. Birden Louie:

— Herkes dönüp hayretle bize bakıyor. Kadın birşey mi yapıyor?

Buck:

— Hiçbir şey yaptığı yok, diye cevap verdi. Gözüm üstünde. Sinirlisin galiba?

Sonra arka camdan dışarı baktı ve:

— Hakkın var Louie, herkes bize bakıyor.

Yüzü vahşi bir hal aldı, tabancasını cebinden çıkardı, karnıma dayadı.

— Ne halt karıştırdığımı bilmiyorum ama, devam edemeyeceksin!

Sonra Louie'ye hitaben:

— Gaza bas, gürültü et, şunu otomobilde temiz-

leyeceğim. Ehemmiyeti yok, nasıl olsa dipte kalacak, kar-
nında kurşun olduğunu kimse görmez.

Beni köşeye sıkıştırdı ve üzerime yaslandı, her-
halde iki vücut arasında silâh sesini boğmakiçin olacak.
Korkudan bitmiştim, fakat sesimi çıkarmadım. Nafile idi.

Tam o esnada imkânsız denecek birşey oldu. Oto-
mobilin damından bir çift bacak aşağı doğru kaydı, arka-
sından da bir ceket, sonra kapının camında bir insan yüzü
göründü. İki eli ile asıldı, basacak bir yer arar gibi kıv-
randı ve gözden kayboldu.

Düştü zannettim. Fakat elinde tabanca doğruldu.
Buck'ın yüzü bana dönüktü. Onu göremiyordu ama ışığı
maskelediğinden Buck silâh elinde bakmak istedi, fakat
muvaffak olamadı. Meçhul adam suratının ortasına taban-
casını boşalttı.

Louie direksiyonu kırdı. Adam tutunamadı kay-
dı, şoseye uzandı kaldı. Buck'ın başı dizlerime düştü; kı-
mıldamıyordu artık, Louie'nin bir taraftan otomobili sü-
rerken bir taraftan da tabancasını çıkarmağa uğraştığını
gördüm. Buckın hâlâ elinde olan silâhını aldım ve Louie'-
nin ensesine dayadım.

— Dur burada. Daha ileri gitmeyeceğim! dedim.

Frenin sarsıntısı Buck'ı ayaklarımın dibine dü-
şürdü. Yeri orası idi.

Louie ellerini havaya kaldırmıştı. Ben dikkat
kesilmiş ve bu vaziyetin ne kadar devam edeceğini kendi
kendime soruyordum.

Temple'in apartımanı gözetlemek için bıraktığı
adam, topallayarak geldi ve vaziyete hâkim oldu.

— Arkadaşlar nerede ise gelirler, dedi. İşaretini-
zi görür görmez Temple'a haber verdim. Fakat geç kalır
korkusu ile ağaca tırmandım ve otomobil hareket ederken
üstüne atladım.

Bir polis otomobili, geldi yanımızda durdu. Ben

polislerle beraber döndüm. Louie elleri kelepçeli düşünüyordu. Temple'a yavaşça sordum:

— Yakanın tetkikinden ne anladınız?

— Hareketten biraz evvel lâboratuar raporunu aldım. Vaziyet mükemmel. Maamafih bu azılı gangsterden bu türlü kestirmeden kurtulduğumuz iyi oldu. Belki işin içinden çıkmak için bir kolayını bulurdu. Buck öldüğüne göre artık Louie'ye itiraf ettirmek işten bile değildir. Frank Rogers de, cinayet âletinin üzerinde parmak izlerinin bulunması için Louie'nin nasıl hareket ettiğini anlatacak. Binaenaleyh sizi işin içine sokmağa hacet kalmıyor.

Sırttı ve ilâve etti:

— Çok kurnazsınız güzelim. İyi becerdiniz.

— Ben mi? Bu işle hiçbir alâkam yok. Beni karıştırmayın. Ben birşey yapmadım, birşey demedim, birşey bilmiyorum.

Gözünü kırptı ve şöyle cevap verdi :

— Dediğim gibi çok kurnazsınız aına biraz dalgınsınız, yavrum. Bir hatâ işlediniz. Yakanın üzerindeki dudak izleri tersine idi. Alma'nın onu böyle öpebilmesi için Buck'ın elleri üzerinde yürümesi icabederdi...

HOLLYWOOD 'da bir gece

Kaliforniya'daki ilk gecesinde Buck Nelson, fena bir rüya gördü. Bu rüya, nikbin, hayırsever ve mert polisin karakterine pek uymuyordu. Bir kaç sene New - York polis kadrosunda çalıştıktan sonra başsavcılığın emrine geçmişti, suçluları kovalayacağı yerde sabıkalılara ve bilhassa iyi yolda yürüyeceklerine dair verdikleri söz üzerine serbest bırakılan mahkûmlara nezaretle iktifa ediyordu. Fenalık etmelerine elinden geldiği kadar mâni oluyor ve bazılarına da hayatta muvaffak olmaları için yardım ediyordu.

O gece, zelzele neticesinde Hollywood'un bir harabe haline geldiğini rüyasında görmüştü. Uyandı, yatağında döndü ve daha eğlenceli rüyalar görmek temennisiyle tekrar uyumağa çalıştı. Fakat zemin sallanmakta devam ediyordu.

İyice uyandı, yatağında oturdu ve baş ucundaki lâmbayı yaktı. Bu muhakkak hakikî bir zelzele idi. Çünkü umumiyetle uyanınca rüyalar biter. Elektrik lâmbasının kordonu hafif hafif sallanıyordu.

İşin fenası bu zelzele gürültü de ediyordu. Nelson şaşı. Şimdiye kadar böyle birşey işitmemişti. Arasına gürültü duyuyor ve daha da artmış bir şekilde tekrar başlıyordu. Nelson gülümseyerek şöyle düşündü: «Bu zelzele alternatif cereyanla çalışıyor galiba.»

Gözlerini oğuşturdu ve yatağından indi. O zaman iki şeyi birden anladı: Evvelâ uyumuyordu. Saniyen bu bir zelzele değildi. Biri kapısına vuruyordu, daha doğrusu kapıyı şiddetle sarsıyordu. Nelson, gece ziyaretçisinin, sanki kapıyı menteşelerinden söküp çıkarmak istermiş gibi tokmağı iki eliyle tutup şiddetle sarstığını anladı ve:

— Dur yahu! Deli misin, geliyorum! diye bağırdı.

Bu sözler, meçhul ziyaretçiye teskin etmedi. Onun bütün arzusu, her ne pahasına olursa olsun hemen içeri girmektir. Bundan başka birşey dinlediği, düşündüğü yoktu.

Nelson, kıvrımları arasında bir kabile güve beslediği emektar rıbdöşambrını giydi, kapıyı açtı. Bir taraftan söyleniyordu:

— Ne oluyorsunuz? Duyan, elektrikli çekiçe perçin yapıyorsunuz zannedecek. Bu kapının arkasında birinin ikamet ettiğini bilmiyor musunuz?

Meçhul ziyaretçi Nelson'un üzerine atıldı ve sanki odaya girebildiği için sevincini izhar ediyormuş gibi ona sarıldı:

— Oh!... diye rahat bir nefes aldı. Bu kapı hiç açılmayacak zannettim.

Kısacık bir adamdı, Nelson'un göbeğine geliyordu. Sivri suratlı, zeki bakışlı bir adam. Dehşetli bir korku içinde idi: Oldukça şık giyinmişti, fakat birkaç gece soyunmamış gibi elbisesi bumburuşuktu.

Nelson adamı kendisinden ayırdı ve:

— Kene gibi adam! dedi.

Sonra kaşlarını çattı ve:

— Ben siz tanıyorum, galiba, dedi. Ben bir kere

gördüğüm adamı bir daha unutmam, 'sizi...

Nelson bir kere gördüğü adamı unutmazdı ama hemen de hatırlayamazdı. Nihayet adamı tanıdı ve sanki onu döşemeye mihlamak istermiş gibi omuzundan yakaladı ve kuvvetle bastırdı:

— Enselendin! diye bağırdı. Elimdesin artık! Seni on sekiz aydanberi arıyorum. Evet, sensin, Clif Rogers'in ta kendisi!... Sürgün edildiğin yerden kaçarsın ha!... Görürsün sen. Seni New - York'a götüreyim de mahkemenin sahtekârlıktan verdiği hapis cezasını tamamlayasın.

Clif:

— Allah rızası için beni müdafaa edin Nelson! diye yalvardı. Ben kendi isteğimle teslim oldum. Sizin Hollywood'da olduğunuzu işittim ve hemen size sığınmağa geldim. Beni nereye isterseniz götürün. Başımda büyük bir belâ var... Düşünsenize bir kere, insan düşmanına sığınır mı? Fakt benim için başka çıkar yol yok. Yalnız siz beni bu belâdan kurtarabilirsiniz.

— Seni kurtarmak mı Clif? Seni yakandan tutup New - York merkez komiserliğine kadar sürükleyeceğim.

Nelson, hem konuşuyor, hem de bir taraftan giyiniyordu.

— Nelson, beni dinleyin. Meslek ve tabiat itibarıyla birbirimize düşmanız. Sizi üzecek birşey yapmadım. Daima mıntakanızın haricinde iş gördüm. Siz de bana karşı gaddar davranmadınız, kanun ne emrettiyse ancak onu yaptınız. İşte bunun için size geldim. Son ümidimsiniz. Saatlerdir, kafası kesilmiş bir horoz gibi şehri dolaşıyorum.

Buck Nelson hazırlanmıştı. Şapkası da elinde idi. Başına giyeceğine parmağında birkaç defa çevirdi ve homurdandı:

— Hakkın var Clif, kendi isteğinle geldin. Bu âdeti bir mucize. Hem seni bu kadar korkmuş görmedimdi

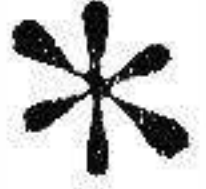
şimdiye kadar.

Her türlü kaçma teşebbüsüne set çekmek için kapıya bir sandalye dayadı, şapkasını başına geçirdi, kollarını kavuşturdu ve dinlemeğe hazırlandı.

— Anlat bakalım Clif, dedi. Seni dinlemekle bir şey kaybetmem. Nasıl olsa sabaha kadar tren yok.

Clif, alnının terini kolu ile sildi ve:

— Hikâye, evvelki gün başladı. Yeni bir filmin başladığı gündü. Sinemanın kapısında bekliyordum. Kafamda bir fikir vardı...

Clif Rogers, Holywood bulvarın kaldırımında sinema Egyptien'in önünde sabırla bekliyordu. Seans bitmek üzere idi. Alçıdan yapılmış sfensklerin ağızlarına yerleştirilmiş projektörler, sinemanın antresini aydınlatıyordu. İki palmiyeye asılı bir reklâmda şu cümle okunuyordu: «Lucille Lafitte, kalbim tatil yapıyor filminde.»

Başları belâdan kurtulmayan insanların mahviyetiyle Clif bir dikili taşın dibinde bekliyordu. Elinde meşhur şahsiyetlerin imzalarını toplamağa mahsus bir albüm vardı. Gerek hapiste yatan, gerekse serbest dolaşan eski arkadaşları onun sinema artistleri ile alâkasını görselerdi hayret ederlerdi. Şimdiye kadar böyle şeylerle uğraşmamıştı.

Sabrının mükâfatını gördü. Film bitti, kapılar açıldı, ahali caddeye döküldü. Baş artist hayranları arasında görüldü. Onlara bol bol gülümsüyordu. Herkes alkışlıyor ve tebrik ediyordu. Beyaz kürkü onu büsbütün güzelleştiriyordu.

Artist dikili taşın önünden geçerken, Clif bir elin-

de albüm öbür elinde bir stilo ona doğru bir adım attı. Bakışları hayranlık ifade ediyordu.

— Miss Lafitte, sizden... imzanızı rica edebilir miyim? diye kekeleydi.

Artist durdu. Kendisine uzatılan albüme baktı ve hayretle sordu:

— Henüz size vermedim mi?

Clif fevkalâde hürmetle:

— Hayır efendim, diye içini çekti. Bu albüme yeni başlıyorum, ilk olarak sizin imza etmenizi istiyorum.

— Anlıyorum, diye gülümsedi, çok memnun olmuştu. Bu arzunuzu nasıl reddedebilirim?

Sinema |Egyptien'in hesabına çalışan iki hususî dedektif müdahale etmek istediler. Lucille Lafitte bir işaretle müdahalelerine mâni oldu. Albümü ve stiloyu aldı, yazmağa koyuldu. Fakat kâğıda birşey çıkmıyordu.

Clif, mahcup bir tavırla:

— Daha sıkı basın, Miss Lafitte, dedi. Stiloda az mürekkep var.

Yıldız imzasını attı ve albümü iade etti:

Sonra etrafa gülümseyerek otomobiline doğru yürüdü.

Clif heyecan içinde:

— Mersi, Miss Lafitte, mersi, diye mırıldanıyordu.

Beş dakika sonra albüm, yıldızın imzası ile beraber, çöp sandığının dibinde yatıyordu. Fakat Clif, artistin imza ettiği sahifenin arkasında, karbon kâğıdının altında bulunan boş çeki almakta kusur etmemişti.

Odasında mürekkeple imzanın üzerinden geçti, para hanesine iki yüz elli dolar yazdı ve Clifford C. Rogers diye kendi ismini de ilâve etti. Tabîî çek, Miss Lafitte'in hesabı olan banka üzerine çekiliyordu.

Clif çeki katladı, öptü ve:

— Mersi, Miss Lafitte. mersi, diye tekrar etti. Siz benim velinimetimsiniz.

— İyi ama burası hapishane değil! diye Clif hayret etti, arabadan indi ve:

— Beni buraya neden getirdiniz? diye sordu.

Bankanın hususî dedektiflerinden biri :

— Hapishane olmadığını biliyoruz, dedi. Miss Lafitte dâvacı olmadan sizi görmek istiyor.

Öteki de:

— Belki sizi doğru yola sevketmeğe çalışacak, diye alay etti.

— Bu iş nasıl meydana çıktı? diye Clif sordu ve artistin oturduğu muhteşem villânın kapısına doğru yürümeğe devam etti. Çok itina etmiştim. Veznedar imzayı görür görmez ayağını hemen imdat ziline düğmesine bastı.

— Evet çek ve imza gayet iyi idi ama isim sahte idi, diye dedektiflerden biri cevap verdi. Lafitte asıl ismi değildir. Millî yıldızımız, çekleri asıl ismi olan Linkhoffer diye imza eder.

Clif serbest olan eliyle alnına vurdu ve :

— Bak hele şu işe! diye homurdandı.

Miss Linkhoffer'in Filipinli kapıcısı onları patinaj salonu olabilecek kadar büyük bir sofaya aldı. Bir müddet beklediler, sonra iki dirhem bir çekirdek bir genç kadın, herhalde yıldızın hususî kâtibesi, çıka geldi ve :

— Miss Lafitte bu adamı şimdi kabul edecek! dedi.

Üçü birden aynı zamanda ayağa kalktılar, fakat kâtibeye mütehakkim bir tavırla dedektifleri durdurttu ve :

— Yalnız sahtekâr gelsin rica ederim, dedi. Miss

Lafitte onunla başbaşa görüşmek istiyor.

İki dedektif, birbirine göz kırptı, bir tanesi güler-
rek:

— Ben demedim mi? Herifi doğru yola sevk etmek istiyor, diye alay etti. Fakat öteki ciddiyetle:

— İhtiyatsızlık olur, dedi. Böyle adamlara güven olmaz.

— Merak etmeyin, diye cevap verdi kâtibe. Siz kapının arkasında bekleyin, icabında hemen müdahale edersiniz.

— Pekâlâ, aksilik ederse, Miss Lafitte bizi çağır-
sın öyle ise.

Her iki dedektif omuzlarını silktiler ve oturdular. Bir amatörün işlerine karışmasını hoş görmüyorlardı.

— Şu sinema yıldızlarının hepsinde birkaç tahta noksan! dedi, bir tanesi.

Kapitone kocaman bir kapı kapandı. Clif kendini bir kütüphanede, kolaylıkla dolandırabileceğini zannettiği artistle karşı karşıya buldu. Lüks bir yazıhaneye kurulmuş neredede ise kararını verecek merhametsiz bir hâkime benziyordu. Clif onu bu defa ilk gördüğü kadar sevimli bulmadı. Bütün tatlılığı uçup gitmişti. Kestane rengi güzel gözlerinde amansız bir irade okunuyordu. Giydiği pantolonla taktığı gözlük ona daha da merhametsiz bir hal veriyordu.

— Teşekkür ederim, Miss Prescott, lâzım olursa sizi çağırırım, dedi.

Kâtibe bitişik odaya geçti ve kapıyı hafif aralık bıraktı.

Clif, huzursuzluk içinde idi. Kütüphanenin ortasında ayakta duruyordu. Tevkif edilmek hoşuna gitmiyordu ama buna ve hapis haneye alıştı. Gel gelelim nasihat dinlemek onu çileden çıkarıyordu. Miss Lafitte'in ise bunu yapacağına kani idi.

Kadın, uzun, fildişi ağızlığa bir sigara yerleştirdi,

yaktı ve Clif'e doğru dönerek sordu:

— Yaptığınız işin size neye mal olacağını biliyor musunuz?

Tabii Clif biliyordu, hem de ezbere biliyordu. Başı ile tasdik etti, zavallı bir hali vardı.

— Neden yaptınız bu işi? Pek aptala da benzemiyorsunuz.....

Clif cevap vermedi. Aptal olsun olmasın, ucu kendine dokunacak olduktan sonra istediğini yapmakta serbestti.

— Dâvacı olmaktan vazgeçersen ne yaparsınız?

— Teşekkür ederim.

— Herhalde paraya ihtiyacınız var. Olmasa böyle bir aptalık yapmazdınız size beşyüz dolar vermemi ister misiniz?

— Fevkalâde memnun olurum, diye cevap verdi Clif. Bir taraftan da: «Züppe karı, benimle alay ediyor!» diye düşünüyordu.

Artist, onu uzun uzun süzdükten sonra: .

— Henüz karar vermedim ama, hem dâvacı olmaktan vazgeçer ve hem de size beşyüz dolar verebilirim. Hoşunuza gider mi?

— Demin aynı şeyi sormuştunuz?

— Size ayrı iki sual sormuştum. Şimdi ikisini birden soruyorum.

— Öyle ise hem teşekkür ederim, hem de fevkalâde memnun olurum.

— Yaklaşın bana, sizinle gayet yavaş konuşmak istiyorum.

Clif, istemiyerek geldi, yazıhanenin önünde durdu. Artist, koltuğunu döndürdü. Bir çekmece açtı ve uzun bir zarf çıkardı. Zarfın içindeki kâğıdı çekti açtı ve Clif'e göstererek:

— Bakınız! Ne olduğunu biliyor musunuz?

Clif ancak ilk satırları görüyordu:

«Vatandaş:

Amerika Birleşik Devletleri Cumhurreisi aşağıda yazılı tarih ve mahalde bulunmanızı rica.....»

Clif arkasını okumadan Miss Lafitte kâğıdı tekrar katladı ve:

— Silâh altına alınma emri, dedi.

Kadın bir müddet sustu, zarfı çekmeceye koydu. Ellerini ensesinde kavuşturdu, koltuğuna yaslandı ve yavaşça sordu :

— Söyleyin bakalım. Clifford Rogers, silâh kullanmasını biliyor musunuz?

— Silâhın cinsine bakar.

— Meselâ, tabanca?

— Bir hayli kullandım.

— İyiye nişancı mısınız?

— Hayır, iyi nişancı değilim, keskin nişancıyım!

Bir zamanlar Long Beach'de atış yerinde çalıştım. Enayileri teşvik için ilk kuşları alaşağı ederdim.

Miss Lafitte memnun olduğunu göstermek için başını salladı ve:

— Öyle ise anlaşmamız kabil olacak, dedi.

— Ben iş hususunda çok yumuşak başlıyım.

— Evvelâ size şunu söyleyeyim: Buradan çıktıktan sonra söylediklerimi şuna buna anlatmağa kalkarsanız kimse size inanmayacaktır. Ben hepsini inkâr ederim. Sizin iddianıza kimse ehemmiyet vermez, çünkü ben Lucille Lafitte'im. Siz ise bir sahtekârsınız. Binaenaleyh bana şantaj yapmağı düşünmek abes olur.

Clif: «Gün gibi aşıkâr» mânasında başını tevekkül ile salladı.

— Size teklif ettiğim şu, dedi artist. Gösterdiğim mektubu okudunuz değil mi?

— Evet, Sam Amcanın bir davetiyesi.

— Çok aziz bir dostum, silâh altına alınıyor. Gitmesini istemiyorum. İsmi de size söylemeyeceğim.

Clif:

— İyi ama matmazel, askerlik şubelerine pek müessir olacağımı zannetmiyorum, diye mırıldandı.

Artist, onu yukarıdan aşağı süzdü, sonra hiç çekinmeden fikrini izah etti:

— Dostumun öbür gün sevkiyat merkezinde ispatı vücut etmesi lâzım. Yarın akşam, gidişini kutlamak için burada bir ziyafet vereceğim. Size bir tabanca bulacağım. Keskin nişancı olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Siz bahçede bekliyeceksiniz. Zamanı gelince dâvetlilerin bulunduğu salonun penceresine yaklaşacaksınız. Ben dostumu pencerenin yakınına bir yere getireceğim, onu iyice görebileceksiniz ve tam saat onda...

Derin bir nefes aldı, iki elini masanın üzerine koydu ve devam etti:

— Onu öyle vuracaksınız ki, gidemesin.

Clif bir adım geri çekildi ve şüphe ile kadına baktı.

— Matmazel, bir yalnışlık var galiba! İmzanızı taklit ettim ama ben prensip sahibiyim. Ben bir artistim. yazı mütehassısıyım, katil değilim! Polisleri çağırın, iki senemi yatarım vesselâm!

Artist birden ayağa kalktı:

— Size katletmekten bahseden kim? Bırakın da sözümü bitireyim. Bu adamın muharebeye gitmesine olmak isteyişim, onu sevdiğimdendir.

— Bir de onu vurmamı istiyorsunuz!

— Tamam, fakat onu kolundan yaralamanızı istiyorum. Başka yerden değil. Yaranın, onu on, onbeş gün hastahane de yatıracak kadar ehemiyetlice olması lâzımdır. Bu zaman zarfında ben de hatırlı dostlarımı harekete getiririm.

— Öyle ise affedersiniz. Yalnız anlamıştım.

Kadın oturdu ve devam etti:

— Tekrar ediyorum, yaranın ehemmiyetlice olmasını istiyorum, bir sıyrık kâfi gelmez. Fakat sakat kalmasını, yahut kemiğini kırmanızı istemem. Muvaffak olacağınıza emin misiniz?

— Güvercinler küçüktür ve süratli uçarlar. Bütün yaz bir tane ıskı geçmedim. Aksi halde zaten patron beni kapı dışarı ederdi.

Miss Lafitte, yine kalktı ve Clif'e yaklaşmasını işaret etti:

— Şu pencerenin yanına gelin de size vaziyeti göstereyim.

Ağır kadife perdeleri açtı. Clif, bahçeyi ve villânın diğer kanadı ile aynı tarzda pencerelerini ve sarmaşıklarla örtülü bir pergola gördü.

— İyi bakın. Sağdan itibaren ikinci pencerede yer alacaksınız. Pergolanın dibinde taştan bir küp görüyorsunuz. Sarmaşıkların arkasına saklanın, isterseniz, dirseğinizi parmaklığa dayayabilirsiniz. Sizi kimse görmez. Karanlıkta olacaksınız, yapraklar da sizi gizler. Serbestçe bahçeye girip çıkmanız için lâzım gelen tedbirleri alacağım.

Olacağınız yerden bir duvar saati göreceksiniz. Tam saat onda benim yanımda divanda oturmuş bulunacak olan dostuma ateş edeceksiniz. Sırtı pencereye dönük olacak, onu bir kaç dakika evvel oraya getireceğim. Saat onda yanımdaki masanın üstünde duran bir bardağı vermesini söyleyeceğim. Kolunu uzatmağa mecbur kalacak. Başka yerinden yaralamak tehlikesi olmadan istediğiniz gibi nişan alabilirsiniz.

— Tabanca nerede?

— Zamanında vereceğim. Daha evvel olmaz. Onu taş küpün içinde bulacaksınız. Kullandıktan sonra aynı

yere bırakırsınız, ben onu yok ederim. Ona beş kala odası bahçe kapısının yanında olan kapıcıyı telefonla buraya çağracağım. Saat onu beş geçeye kadar burada kalmasını temin edeceğim. Yani işinizi becermek için on dakikanız olacak. Kâfi mi?

— Peki, para?

— Size şimdi versem vaadinizi tutacağınızı bana kim temin eder?

— İş olup bittikten sonra bana parayı vereceğinizi kim temin edecek?

— Öyle ise şöyle yapalım: İkiyüz elli doları şimdi veririm, diğer ikiyüz elliyi de merkez postahanesinde 36 No. lu posta kutusunda bir zarfın içinde bulacaksınız. Benedetto isminde hizmetçilerimden birinin namınadır. İşte size bir anahtar. Vaadinizi yerine getirmeden açmağa hiç teşebbüs etmeyin, çünkü para ancak saat onda kutuya konacak. Tahkikat bitinceye kadar buradan uzaklaşmanız için de bir tren bileti bulacaksınız. Tahkikatı kısa kestirmeğe çalışacağım. Polis müdüriyetinde tanıdıklarım var.

Clif, çenesiyle kapıyı gösterdi:

— Bu iki herif ne olacak? İş nasıl uyduracaksınız?

— Gayet kolay. Ben dâvacı olmazsam banka size birşey yapamaz.

Clif'in gözlerinin kurnazlıkla parladığını görünce Miss Lafitte ilâve etti:

— Ne düşündüğünüzü anlıyorum. İki dedektifi savar savmaz serbest kalacaksınız, arzu ederseniz beni yüzüstü bırakabileceksiniz değil mi? Ama iş öyle değil!

Parmağından bir yüzük çıkardı ve avucuna koydu.

— Bu yüzük yirmi bin dolar eder, beni dolandırmak istediğiniz miktardan çok fazla... Vaadinizi tutmazsanız, beni tabanca ile tehdit ederek yüzüğü zorla aldığınızı

ileri süreceğim. Silâhla tehdit ve hırsızlık. Cezası iki sene yerine beş sene...

Clif şaşırmıştı, böyle kurnaz bir kadına sataştığına pişman olmuştu.

— Haydi bakalım Mösyö Clifford Rogers, evet mi hayır mı? Kararınızı verin...

Clif sıkıntı içinde idi... Yakası sanki daralmış boğazını sıkıyordu.

— Mutabıkız, diye mırıldandı.

Miss Lafitte gitti kapıyı açtı ve:

— Gidebilirsiniz beyler, dedi. Dâvacı değilim, acıyorum bu adama...

Döndü geldi. Clif'in karşısında durdu:

— Anlaştık, dedi. Metrdotelim sizi servis kapısından çıkaracak, bu suretle dedektiflerle karşılaşmazsınız. İkiyüz elli dolarınızı alın. Yarın akşam onda mâlûm yerde bulunun.

Ona beş kala Clif bahçenin kapısında idi, kimse görmeden içeri girdi. Artist vaadini tutuyordu. Kolaylıkla istikametini tâyin etti ve salonun üç penceresinden birinin önünde, pergolanın dibinde çömeldi. İçeride şık giyinmiş insanlar dolaşıp duruyorlardı. Bu manzara insana, içinde renkli balıkların dolaştığı, iyice aydınlatılmış bir akvaryumu hatırlatıyordu.

Clif duvar saatini gördü. Ona üç vardı. Kendi kendine, «Buraya hiç gelmemeli idim» dedi. Bütün gün kaçıp kaçmamakta tereddüt etmişti. Fakat Miss Lafitte'in elindeki kozlar hayli kuvvetli idi. Akşam olunca para kazanmak istediğinden ziyade korkudan gelmişti.

Belki bir lâtifedir, diye düşündü ama, kapıyı ser-

best bulunca işin tehlikeli bir yola girdiğini anladı. Miss Lafitte verdiği sözü tutuyordu ve onun da sözünü tutmasını bekliyordu.

Salonda biri ya şarkı söylüyor, yahut şiir filân okuyordu, çünkü herkes bir tarafa bakıyordu. Sonra bir alkış koptu. Tam o esnada Clif lâme elbiseli bir kadın gördü, pencereye doğru geliyordu. Artisti tanıdı. Miss Lafitte, birini çağırıyormuş gibi elini kaldırdı ve saate bakmak için başını çevirdi.

Ona iki vardı.

Clif, elini küpe daldırdı, evvelâ ince kuma rastladı. Fazla daldırınca eline sert ve soğuk birşey geldi: 9 mm. çapında koca bir tabanca.

Ona bir dakika var.

Clif dirseğini parmaklığa dayadı ve şöyle düşündü:

«Vakit kaybetmemek lâzım, yoksa çıkarken kapıcıya rastlayacağım. ve yakalanacağım.»

Divana henüz kimse oturmamıştı. Clif tabancayı açtı. Her gözde bir fişek vardı. Tekrar kapadı ve emniyet tetiğini açtı.

Lâme elbise bir pencerenin önünde parıldadı. Lucille Lafitte divana yerleşti ve yanına birini oturttu. Clif yaralıyacağı adamı o zaman gördü: Sinema artistleri gibi giyinmiş sağlam yapılı bir delikanlı idi.

Lucille ve arkadaşı gülüyorlardı. Saat tam ondu.

Artist eliyle bir masayı gösterdi. Adam kolunu uzattı. Clif bu kola nişan aldı.

Klak! Silâh patladı, o kadar gürültü oldu ki Clif'e bir top atılmış gibi geldi. Sanki duvarlar sarsılıyordu.

Pencerenin camında yuvarlak bir delik ve deliğin etrafında ince çatlaklar var. Clif'in nişan aldığı kol divandan sarkıyordu..... Fakat başda beraber.

Kısa bir müddet, salonda kimse kımıldamadı. Öy-

le âni olmuştu ki kimse bir şey anlamıyordu.

Bir saniye kaybetmeden Clif tabancayı küpün içine attı ve pergolayı takiben kaçmağa başladı. Birden bir feryat duydu. Biraz mübalagalı gibi geldi ona, «Her halde bizim artist numara yapıyor,» diye düşündü.

Bahçe kapısında kimse yoktu. Clif sokağa fırladı ve Santa Monica'da Holywood'un merkezine giden caddeye varıncaya kadar bütün hızı ile koştu. Bir otobüs geçiyordu. Clif atladı, kendini bir koltuğa attı ve ancak nefes alabildi. Kafasının içi karmakarışık. Son gördüğü manzarayı hiç beğenmiyordu. Gözünün önünden defetmek istiyor, fakat muvaffak olamıyordu.

Kolundan yaralanan bir adamın ilk insiyakî hareketi bir eli ile yarayı tutup sıkmaktır. Lucille'nin ahbabı neden kendinden geçmişti? Adamın divanın arkalığına devrilmiş başını hâlâ görüyor gibi idi. Bu işde bir uygun-suzluk vardı.

Clif, Holywood bulvarının nihayetinde, üç günden beri oturduğu odanın biraz ilerisinde otobüsten indi. Odasına gideceği yerde sandöviç ve soğuk yemekler satan bir kahveye girdi. Tezgâhın başında bir tabureye yerleşti, bir kahve ısmarladı, şekerini karıştırırken, avaz avaz haykıran radyoyu dinlemeğe koyuldu. Birden müzik kesildi ve spiker konuşmağa başladı:

«Size heyecanlı bir haber vermek için programı kestik. Son iki filmde fevkalâde muvaffak olan millî artistimiz Lucille Lafitte ile beraber oynayan erkek baş artist Lew Dolan, bahçede saklanan ve pencereden ateş eden biri tarafından Lafitte'in evinde katledilmiştir. Hâdise cereyan edeli henüz yarım saat olmuştur. Lew Dolan kafasına yediği bir kurşunla hemen ölmüştür. Polis hemen harekete geçerek, dün Lucille Lafitte'in imzasını taklit ettiğinden dolayı tevkif edilip, artist tarafından merhameten serbest bırakılan birini aramaktadır. Bu adamın bir man-

yak veya zırdeli olduğu zannedilmektedir.»

Clif tabureden aşağı atladı ve spiker eşkâlini söylemeden kaçtı.

Kaldırırma çıkınca başı döndü. «Şimdi mükemmel bir iş yaptım! Diye mırıldandı. Sahtekârlıktan iki sene hapis cezasını, katilden idam cezası ile mübadele ettim!»

Evvelâ Clif'in aklına, Lucille Lafitte' başvurmak geldi. Tehlikeli idi fakat yapacak başka şey yoktu. Artist hakikati söyleyecek ve Clif'in kat'iyen Lew Dolan'ı öldürmek niyeti olmadığı ve bunun sırf kazadan ibaret olduğu meydana çıkacaktı.. Hakikati bilen bir o vardı. Mutabık kalındığı gibi Dolan'ı kolundan yaralıyacaktı. Polisler kendisine inanmazlardı. Ama Lafitte'e muhakkak inanırlardı. İstemiyerek adam öldürmekten mahkûm olmayı kabul ediyordu ama katil olarak mahkûmiyeti haksız buluyordu. Lucille'in şahadeti, muhakkak taanmüden katil meselesini ortadan kaldıracaktı. Bunu Clif'den esirgemezdi.

Artistin telefon numarası rehberde yoktu. Fakat bir gün evvel bankadan Miss Lafitte'e telefon etmişlerdi. Clif'in ise hafızası kuvvetli idi.

Bir telefon hücreğine daldı. İki dirhem bir çekirdek kâtibenin sesini tanıdı.

— Miss Lafitte kimse ile görüşmüyor. Burada elim bir hâdise ceryan ettide.....

— Siz ona 36 No.lı posta kutusundan telefon ettiğimi söyleyin kâfi,

Bu kurnazca buluş tesirini gösterdi. Biraz sonra Lucille telefon başında idi:

— Allo! Kimsiniz? Hangi posta kutusundan bahsediyorsunuz? diye soruyordu.

— Miss Lafitte, benim: dün bir anlaşma yaptığınız adam...

Fazla söylemedi. Lucille feryad ediyordu:

— Siz! Siz ha! Birde üstelik telefon etmek küstahlığını gösteriyorsunuz...

— Miss Lafitte, beni kurtarmanız lâzım. Bir kaza olduğunu onlara anlatın. Aslına bakarsak sizde bir parça mesulsunuz... Bütün işi siz hazırladınız, tabancayı veren ve onu yaralamamı isteyen de sizsiniz...

— Ne verdim?... Polislerin hakkı var, siz delisiniz! Yazıhanemin çekmecesinden o tabancayı aldınız, beni ölümle tehdit ettiniz, bankanın iki dedektifini geri göndermeğe beni icbar ettiniz, iki yüz elli dolarımı çaldınız ve eğer şikâyet edersem beni öldüreceğinize dair yemin ettiniz. Korktum, kimseye birşey söylemedim. Lew Dolan'ın da size fenalık ettiğinden bahsettiniz ve aynen şunları söylediniz: «Onu bulur bulmaz köpek gibi geberteceğim.» Dediginizi de yaptınız.

Clif tir tir titriyordu, ter içinde idi. İsyan etti ve bağırmağa başladı:

— Yalan Miss Lafitte! Yalan! Harbe gitmemesi için kolundan yaralamamı istiyordunuz. Bu iş bana teklif eden sizsiniz.

— Yalancı! Siz bir manyaksınız! Neden öldürdünüz onu? Size hiç bir şey yapmamıştı. Asıl kudurmuş köpek gibi sizi gebertmeli.

Miss Lafitte birden durdu, sonra herhalde yanında bulunan birine :

— Acele edin, onu telefonda uzun müddet alıkoymam. Clif telefonu kapadı ve bacaklarının bütün kuvvetile oradan uzaklaştı, uzakta bir polis otomobilinin canavar düdüğü duyuluyordu bile. Korkudan aklını oynatacak dereceye gelen Clif ilk rastladığı köşeyi saptı ve karanlıkların içinde kayboldu.

Hemen şehri terketmeğe karar verdi. Başka ne yapabilirdi? Hakikati anlatsa bile yine iş aleyhine dönecekti.

Evvelâ valizini almak için odasına doğru yollandı. İçinde pek bir şey yoktu: İki temiz gömlek ile iki çift çorap. İcabında sür'atle muhit değiştirebilmek için ağır yüklerden hoşlanmazdı.

Oturduğu sokağa sapmadan köşeye saklandı ve etrafa bir göz attı. Binanın kapısı görünüyordu. Şüpheli bir şey yoktu.

Biraz bekledi, çünkü inanılacak gibi değildi. İyice emin olmak için binanın bütün cephesini tetkik etti ve kendi penceresini buldu. Oda diğerleri gibi karanlıktı. Sokaktan bir otomobil geçti. Farlar penceresini aydınlattınca perdenin kapalı olduğunu gördü. Clif kaşlarını çattı. Odasında iken perdeyi daima kapatırdı. Komşuların gözetlemesinden hoşlanmazdı. Fakat çıkarken perdeyi açmayı kat'iyen ihmal etmezdi. Bu akşam da çıkarken açtığını iyice hatırlıyordu. Demek kendisi çıktıktan sonra biri perdeyi kapamıştı. Clif polislerin odasında beklediğini anladı.

Birden perde açıldı, penceresi aydınlandı. Tahmini doğru çıkmıştı. Geri döndü ve yürümeye başladı.

Kendi kendine: «Gömleklerimi ve çoraplarımı almadan gideceğim, demektir bu şehirden» diye mırıldanıyordu. Üzgündü, çünkü başkasının malına sahip olmayı ne kadar severse, kendi eşyasından ayrılmayı da o kadar istemezdi.

Valizini kaybetmek işine gelmiyordu, ama hakkı olan iki yüz elli dolar ile tren biletini kaybetmek hiç işine gelmiyordu. Polisi şüphelendirmemek için artist herhalde işin bu cihetini anlatmamıştı. Hâli hazır vaziyette Clif'in lehinde idi. Paskalya yaklaştığından cephede bulunanlara gönderilecek paketleri kabul etmek için postahane gece yarısına kadar açık bulunuyordu.

Clif, mütereddit adımlarla yaklaştı, tam büyük binaya gireceği zaman bir serseri yanaştı:

— Patron, fazla on sentiniz varını acaba?

Clif'te fazla bir sent bulunduğu vâki değildi. Başını salladı ve geçti. Başka yapacak işleri vardı. Evvelâ içeriyi tetkik etti. Bu geç saatlerde bile ahali her gişenin önünde kuyruk yapmıştı. Memurlar ayakta çalışıyorlardı.

Sonra Clif posta kutularını aradı. Bütün bir duvarı kaplıyordu. Görünürde o tarafı gözetliyen yoktu.

İhtiyatla yaklaştı ve 36 numarayı bulmak için hissettirmeden kutuları sayarak önlerinden geçti, bir masaya gitti ve telefon rehberini karıştırmaya başladı. Bir taraftan da kuyruk yapmayan insanları tetkike koyuldu. Clif, dedektiflerin kurnazlığını bilirdi. Polis onu yakalamak için postahannede tertibat aldı ise, herhalde ellerinde tabanca, 36 numaralı posta kutusunun önünde beklemeyeceklerdi.

Bir havale kâğıdı doldurmak için lüzumundan fazla itina eden bir adamı gördü. Kâğıtları doldurduktan sonra yırtıp atmasında ne mânâ vardı sanki? Masanın kenarına bir de şemsiye asılı idi.

Başka biri, posta kutularından hayli uzakta gözünü dikmiş duvarda asılı posta târifesini tetkik ediyor, elinde koca bir mektup paketi tutuyor ve kemali dikkatle, lüzumundan fazla dikkatle, pullarını kontrol ediyor, gidiyor civardaki kutuya bir tane atıyor, sonra yine gelip târifeyi tetkike koyuluyordu.

Clif, yerini değiştirdi, gitti başka bir rehber karıştırmaya başladı ve bir taraftan da bir iki adamı göz hapsine aldı.

Evvelâ şemsiyenin birinci şüpheli adama ait olmadığını gördü. Şişman bir kadın onu aldı götürdü. Adam, pekâlâ dedektif olmayabilirdi.

Sonra ikinci şüphelinin peydenpey elindeki mektupları kutulara attığını ve sahiden pulladığını gördü. Belki mektup göndermeğe alışkın olmayan titiz bir adamdı.

Mektupları alacak olanlara fazla para ödettirmemek için pulları kontrol ediyordu.

Clif, dedektiflerden herşey beklenebileceğini bildirdi, ama şimdiye kadar sahte mektup göndermek için pul sarfedenini hiç görmemişti.

«Pek âlâ», dedi, kendi kendine. «Bunlar dedektif değil. Değil ama yine tedbirde kusur etmemeli.» Kapiya gitti, serseriye buldu, on sent verdi ve:

— İki mislini kazanmak istersen şu anahtarı al 36 No. lu kutudaki zarfı bana getir, dedi.

Kapıdan giren ve çıkanların arasına karıştı ve adamı gözü ile takibe başladı.

Serseri posta kutularının olduğu tarafa gitti, 36 No.lı kutuyu buldu ve anahtarı kilide soktu. Bir fevkalâdelik olmadı...

Birden havale doldurmakla meşgul olan adamlar titizlikle mektuplarını kontrol eden adam işlerini bıraktılar ve aynı noktaya doğru yürüdüler. Bu nokta 36 numaralı posta kutusu idi.

Clif daha fazla öğrenmeğe lüzum hissetmedi ve yine kaçtı.

İyi ama nereye gitmeli idi? Şehri terketmeğe çalışmak kendi ayağı ile kapana girmek demektir, çünkü polis onu muhakkak garlarda, otobüs istasyonlarında bekliyordu. Şehirde kalmak da imkânsızlaşıyordu.

Clif: «Şimdi ben ne yapacağım?» diye kendi kendine soruyordu. Çılgına dönmüştü.

Clif:

— Birkaç gün evvel Holywood'a geleceğinizi duydum, dedi Nelson'a. Sizin ile karşılaşmamağa karar ver-

miştim. Fakat şimdi bütün Kalifornia ahalisinden daha şirin geliyorsunuz bana. Size gelmemin sebebi.....

Kapıya dayalı sandalyesine rahatça yerleşmiş, kollarını göğsünde kavuşturmuş, şapkası başında, Buck Nelson, bir hâkim soğukkanlılığı ile sahtekârın hikâyesini dinledi. Birkaç dakika sükût etti. Sonra:

— Evet azizim!... dedi.

Lâfını bitirmeden sustu. Clif merak ve üzüntüden kıvranıyordu.

Nihayet tekrar söze başladı:

— Bütün dünyanın polisleri senin bileklerine kelepçeleri takıp en yakın polis karakoluna götürür. Ben belki fazla merhametli ve herkese çabucak inanm cinsindeyim ama, şu anlattığın ipe sapa gelmez hikâyenin bazı teferruatı beni sana inanmağa sevk ediyor. Senin gibi bir adam, bir şey uydurunca, yalanlarını daha kolaylıkla yutturmak için mümkün mertebe hikâyesini hakikate benzetir. Senin anlattığın o kadar saçma ki, buna kimse inanmaz. Sen de herhalde farkındasındır, çünkü zaten emniyeti suiistimalde ihtisas yapmışsın.

Bundan başka seni epey zamandan beri tanırım. Adam öldürecek tiynette olmadığını biliyorum.

Senin önünde ağzını açmaktır gâfletinde bulunsa büyük ananın takma dişlerini çalmakta tereddüt etmiyeceğin malûm ama, sende kan dökecek cesaret yok.

Onsekiz aydanberi seni hapishaneye iade etmek için arıyorum. Eğer Kaliforniyalılar tevkif ederse burada kalırsın, bu da hiç işime gelmez.

Clif, o kadar sevindi ki, adeta Nelson'un önünde tepiniyordu.

— Patron, demek bana yardım edeceksiniz? diye sordu.

— Evet, istiyorum ama güç olacak. Seni bu belâdan nasıl kurtaracağımı düşünüyorum.

Nelson ağır ağır ayağa kalktı. Sandalyeyi odanın ortasına çekti, kapıyı açtı ve:

— Benimle beraber gel, dedi.

— Nereye gidiyoruz? diye sordu Clif. Korku içinde idi.

— Kendi başına gitmeğe kat'iyen cesaret edemeyeceğin bir yere.

Seni orada aramak kimsenin aklına gelmez. Güzel Lafitte'in evine gidiyoruz. Cereyan eden şeyleri bir de kendim göreyim.

Cümle kapısı ile servis kapısı bu saatte tabii kapalı idi. Nelson ile Clif dalları duvardan taşan bir ağaç buluncaya kadar bahçenin etrafında dolaştılar.

Nelson:

— Haydi Clif! Herhalde atlıyabilirsin, dedi.

Clif atlayamaz olurmuydu hiç. İki saniyede duvarın tepesinde idi. Ata biner gibi oturdu ve öbür tarafa kayd. Nelson için bu iş biraz dahagüç oldu. Clif'ten çok daha ağırdı, mamafih Herkül gibi kuvveti sayesinde o da muvaffak oldu.

Bahçeye girince eliyle pantolonunu süpürdü ve bir taraftan da:

— Böyle girmekle kapıyı kırıp girmenin arasında pek fark yok. Ne yapalım, burada hapse de girsek New-York'un kadrosunda olduğuma göre nasıl olsa işimden olmam, diye homurdanıyordu.

Clif, kurtarıcısını evin etrafındaki çimenliğe kadar götürdü. Gürültü etmeden arka arkaya yürüyorlardı. Her tarafta ışıklar sönmüştü. Pencerenin camları mehtapta ölü balık gözleri gibi parlıyordu.

Clif:

— İşte ateş etmek için çömeldiğim yer, diye fısıldadı.

— Soira Lafitte'in tenbihi veçhile tabancayı buraya attım.

Nelson kolunu küpe soktu, kumu karıştırdı ve:

— Birşey yok! dedi. Biri silâhı almış, bu birisi de Lafitte'den başkası olamaz, çünkü onun orada olduğunu başka bilen yok. Hiç vakit kaybetmemiş.

Eliyle camı kırık pencereyi göstererek:

— Buradan girelim, diye ilâve etti.

İki adım yaklaştılar, Nelson elini soktu pencereyi açtı. Nefesini tuttu, etrafı dinledi, salona girdi, cam kırıntılarına basmamak için bir kavis çizdi ve Clif'e gelmesi için işaret etti. Clif korkudan titreyerek içeri girdi. Nelson pencereyi kapadı, perdeyi örttü. Diğer perdeleri de kapadı. Bir müddet zifiri karanlıkta Clif duvar saatinin tik takını dinledi ve saçlarının diken diken olduğunu hissetti.

Sonra çıt diye bir sesle ürperdi. Nelson elindeki elektrik fenerini yakmıştı.

Buck Nelson evvelâ divanı tetkik etti. Birşey bulamadı. Tabii ceset kaldırılmıştı. Fakat mucize kabilinden biraz evvel orada adam öldürüldüğünü gösteren en ufak bir kan lekesi dahi yoktu.

Nelson, elektrik fenerini duvar saatine çevirdi, saat üçe geliyordu. Korkudan Nelson'un yanından ayrılmayan Clif birden elini onun omuzuna koydu. Fener yalnız saati değil, aynı zamanda saatin etrafındaki duvarın bir kısmını aydınlatıyordu.

— Bir saniye! diye fısıldadı Clif. Burada bir gayritabiilik var.

— Nedir o? Çabuk söyle, kaybedcek zamanımız yok.

— Şu tabloyu görüyormusunuz? Ateş ettiğim zaman saatin sağında değildi, sol tarafında idi. Salon gündüz gibi aydınlıktı, iyice gördüm. Yerini değiştirmişler.

— Bunu kim ispat edecek? Tabanca ortada yok.

Lafitte'in sana söylediklerini kimse duymadı. Hiç birşey yapamayız.

— Ben bildiğimi söylüyorum. Uydurmuyorum. Tablo yer değiştirmiş. Bunda bir bit yeniği var.

Nelson, duvara yaklaştı, yaldızlı çerçeveyi kaldırdı ve arkasını aydınlattı.

Sıvada bir delik vardı. Bir cisim derince girmişti. Fakat merminin deliğin içinde olmadığını hemen görüp anlayacak kadar Nelson'un tecrübesi vardı.

Başını yavaş yavaş salladı:

— Anlıyorsun değil mi? dedi. Mermiyi buradan çıkaran Holywood polisi değildir. Öyle olsa idi deliği tablo ile örtmezlerdi.

Clif ağlamaklı bir sesle:

— Ben bir kere ateş ettim, yemin ederim, dedi.

Nelson, elektrik fenerini duvarda gezdirdi ve bir kapıda durdurttu.

— Sen burada biraz bekle, sakın kımıldama. Ben birşey öğrenmek istiyorum, dedi.

Sessiz adımlarla gitti, kapıyı açtı, biraz bekledi ve gözden kayboldu.

Clif tuhaf bir gürültü duydu. Sanki civarda bir yerde bir tekerlek döndürüyorlardı. Sonra Nelson'un boşuk sesini işitti, fakat ne söylediğini anlamıyordu.

Biraz sonra Nelson geldi ve elektrik fenerini söndürdü. İki gece ziyaretçisi zifiri karanlık içinde kaldılar.

— Patron, ne yaptınız? diye sordu Clif.

— Polise telefon ettim.

Clif ürperdi ve olduğu yerde büzüldü. Nelson'un kendisini polise teslim edeceğine hükmetti.

Fakat Nelson izahat veriyordu.

— Cinayet masasında bir arkadaşım var. Kendisinden istediğim malûmatı aldım. Gece yarısına doğru Dolan'ın cesedini buradan kaldırdıkları zaman onu öldüren

kurşun kafa tasının içide imiş. Duvara saplanan da başka. Binaenaleyh onun üzerine iki kişi aynı zamanda ateş etmiş.

— Şimdi anlaşılıyor! Ben bir defa ateş ettim, eminim.

— Nasıl ispat edebilirsin? Tabanca, sende değil, hiçbir zaman da bulamıyacağız.

Clif içini çekti ve:

— Birine ateş edenin üzerinde silâh bulunursa herif hapı yutar. Bu daima böyledir. Şimdi ise silâh bulunmadığı için hapı ben yutuyorum. Böyle ters işler yalnız benim başıma gelir.

— Zaten ikinci mermi de yok olduğuna göre bunun pek ehemmiyeti kalmıyor.

Nelson, Clif'i pencereye doğru itti ve fısıldadı:

— Müsterih ol, geldiğime pişman değilim. İki şey nazarı dikkatimi celbetti, ikisi de mühimce.

Clif yavaşçacık:

— Nedir onlar? diye sordu.

— Evvelâ, bu akşam saat onda bu salonda bir cinayet işlenmiş. Buraya gelmeden evvel o kadar emin değildim. O kadar hergelesin ki, bütün bunları uydurabilirsin. İkincisi seni daha çok alâkadar edecek: Öldüren sen değilsin. Bundan eminim. Yalnız cinayet masası memurlarını ikna etmek lâzım.

— Demek bana inanıyorsunuz Mösyö Nelson, beni kurtaracak mısınız?

— Seni kurtarıp kurtaramıyacağımı bilmiyorum ama sana inanıyorum. Çünkü biri duvardan kurşunu çıkarmış ve polis görmesin diye deliğin üstüne bir tablo asmış. İşte bu kurnazlık caniyi ele verecek.

Nelson pencereyi açtı ve Clif'i dışarı itti:

— Şimdi nereye gidiyoruz Mösyö Nelson?

— Evvelâ geldiğimiz yerden gideceğiz, sonra vil-

lâda oturanlar ve bilhassa biraz fazlaca karışık işler icad eden güzel hatunla konuşmak için tekrar cümle kapısından geleceğiz.

Lucille Lafitte, pırıl pırıl aydınlatılmış salona en son olarak girdi. Bütün ev halkı orada toplanmıştı. Sabaha karşı 'bir katili teşhis için dahi olsa sinema yıldızları makyaj yapmak için hayli zaman sarfederler.

Muvacehede şunlar vardı: Emma Prescott, iki dirhem bir çekirdek kâtibe. Misis Briton namında beyaz saçlı asil tavırlı guvernant. Rose Benedetto, hizmetçi ve Sophie isminde tostoparlak suratlı şişman aşçı kadın. Alelacele ne buldularsa giyip gelmişlerdi. Hepsinin asâbı bozuktu, yalnız Miss Prescott müstesna. El işini getirmiş gayet sâkin örüp duruyordu.

Zevahiri kurtarmak için Nelson Clif'in bileğine bir kelepçe geçirmişti.

Nihayet sırtında hermin kürk garnitürlü beyaz satenden sabahlık olduğu halde artist salona girdi.

Clif'i görünce elini kalbine götürdü, sonra sanki mücrimi cezalandırmasını semadan istiyormuş gibi yumruğunu havaya kaldırdı. Nihayet Nelson'a hitaben:

— Vakit kaybetmemişsiniz. Çok iyi. Sizi tebrik ederim. Zannedersem 'bu yılını.....

Birden durdu ve daha tabii bir tavırla:

— Böyle geç vakit neden bu adamı buraya getirdiniz?

— Katilin bu olup olmadığını anlamak için. Eğer doğrudan doğruya karakola götürse idim teşhis için oraya gelmeniz icabedecekti.

Nelson bunları söylerken bir taraftan da hüviyet

madalyasını gösteriyordu. Miss Lafitte şöyle bir göz attı. Sahici idi fakat Kaliforniyada bir kıymeti yoktu.

— Onu tesadüfen yakaladık.

Mis Lucille salona göz gezdirdi ve endişe ile sordu:

— Her halde yalnız değilsiniz?

— Merak etmeyin Miss Lucille Lafitte, bahçenizin etrafında bir sürü polis var.

Her halde doğru idi. Fakat bunlar Clif'in, yani katilden sanığın, villânın içinde olduğundan haberleri yoktu. Nelson sözüne devam etti:

— Evinizi istilâ etmelerini istemedim. Bu gece herhalde bir haylisini görmüşsünüzdür. Onun için onları dışarıda bıraktım.

Miss Lafitte memnuniyetle başını salladı.

Nelson:

— Lütfen oturun efendim. İşimizi biran evvel bitirelim. Sizi rahatsız etmek istemem. Meslekdaşlarımın bu gece sizi yorduklarını biliyorum.

Artist tevekkülle gözlerini havaya kaldırdı ve oturdu.

— Evvelsi sabah bankanın dedektiflerinin getirdikleri adam bu mudur?

Bunu usulen soruyordu. Geç vakit gelişine sebep olarak göstermek istiyordu. Clif hemen anladı.

Salonda sanki filmini çekiyorlarmış gibi tavır takınarak:

— Odur, Allahın ve insanların huzurunda yemin ederim, dedi.

Nelson düşünecek zaman bırakmadan:

— Kaç el silâh atıldı? diye sordu.

Artist uzun fildişi ağızlığına sigara takmakla meşguldu. Sigarayı düşürdü, eğildi yerden aldı ve sükûnetle cevap verdi:

— Bir el.

Yüzü biraz kızarmıştı. Bu da tabii idi. çünkü yere eğilmişti. Zaten hiç bir sinirlilik alâmeti göstermiyordu.

Nelson, parmağını Misis Briton'a doğru uzattı ve:

— Ya siz? diye sordu.

— Bir el, diye cevap verdi guvernant.

— Siz?

— Bir el, dedi hizmetçi.

— Ben bir şey işitmedim, diye cevap verdi Sophie. Mutfakta çok gürültü vardı. Yemeği hazırlıyorlardı.

— Siz?

Emma Prescott örgüyü bıraktı, fakat cevap vermedi.

— Size kaç el silâh atıldığını soruyorum?

— Anladım. Bir el zannederim.

— Neden «Zannederim» diyorsunuz?

— Bu ateş bana biraz uzun geldi. Duvarlarda aksi seda oluyor zannettim... Evet herhalde aksiseda olacak.

Sonra kâtibe, işinin üzerine eğildi. Fakat gözlerini kırpmıştırdı. Acaba Lucille Lafitte'e bir işaret mi veriyordu, yoksa Nelson ona ısrarla baktığından mı idi? Artist. sigarasının dumanını savurdu, bir şey görmemişti.

Cliff, bir hata işledi: Bu hareketi gördüğünü anlatmak için başını salladı. Nelson isticvabına devam ediyordu.

— Miss Lafitte, tabancanız varmı?

— Evet bir tane vardı. fakat bu adam dün yazıhanenin çekmecesinden aldı. Arkadaşlarınıza on defa anlattım bu gece. Zannedersen...

— Bu adamın üzerinde silâh yoktu. Herhalde onu yok etti. Yazık çok işimize yarayacaktı.

Nelson, muhatabını şaşırtmak için biraz bekledi ve birdenbire sordu:

— Tabancanızın çapını söylemişsiniz?

— Ah!... Ah!... Ah!...

Miss Lafitte arka arkaya başka başka tonlarda üç defa ah çekti. Sonra birden kızdı:

— Bilmiyorum. Bunu neden soruyorsunuz bana? Ben silâhçı değilim. Tabanlarla oynamıyorum ben. Bu silâhı iyice tetkik ettiğimi bile hatırlamıyorum.

— Yazıhanenizin çekmecesinde idi.

— Evet ama hiç elime bile almadım. Cıvarda bir villâyı soydukları için birkaç sene evvel satın almıştım.

— Aldığınız zaman polise beyanname verdiniz mi?...

— Tabii...

— Öyle ise beyannamenin mukabilinde size verilen makbuzu gösterirmisiniz? Çap orada yazılıdır.

— Bu kâğıdın nerede olduğunu bilmiyorum. Arayıp bulmam için zaman lâzım.

Miss Prescott bir şey söylemek istedi sanki. Şişlerin hareketi yavaşladı. Sonra birinin ona baktığını hissetmiş gibi göz kapaklarını kırptırdı. Şişler yine hızlandı, başını tekrar işinin üzerine eğdi. Nelson bunun farkına vardı, fakat hissettirmedi. Şarklı bir prenses tavrı ile Miss Lafitte sordu:

— Bu çap hikâyesi de ne oluyor kuzum? Bu adam Lew'e ateş etti. Lew öldü. Kâfi değil mi?

Clif yüzünü buruşurdu. Nelson, başını çevirmeğe lüzum görmeden farkına vardı ve ayağına ezercesine bastı. Clif eski halini aldı.

Nelson, muhatabının hoşuna gitmiyen bir şey üzerinde ısrar etmiyecek kadar siyasi idi. İsticvabına başka yoldan devam etti:

— Ateş edildiği zaman nerede olduğunuzu söylemişsiniz?

Fakat, bu sefer ahçı kadından başladı. Parmağını ona uzatarak:

— Siz?

— Mutfakta, diye cevap verdi Sophie.

— Siz?

— Birinci katta idim, dedi Rose Benedetto. Hanımlardan biri biraz sar..... Yani başı ağrıyordu demek istiyorum, onunla uğraşıyordum.

— Peki, siz?

— Ben yatağımda idim. Uyumağa çalışıyordum, diye cevap verdi Missis Britton.

— Siz?

— Kütüphanenin yanındaki küçük büromda idim. Missis Lafitte'in hayranlarına cevap veriyordum. Ekseriya böyle kalabalık toplantılarda bulunmam.

Nelson, Miss Lafitte'e suali daha kurnazca sordu:

— Siz matmazel, tabii burada davetlilerinizle bulunuyordunuz?

— Tabii, tam silâh patladığı zaman bu salonda...

Bu defa, hiç şüphe edecek tarafı yoktu, Miss Prescott başını birden patronunun tarafına çevirdi. Fakat hemen vazgeçti ve yine önüne baktı. Sanki gayri ihtiyari ve mantıksız bir hareket yapmıştı.

Miss Lafitte de cümlesini yarıda kesmişti. Özür diler gibi gülümsedi ve şöyle devam etti:

— Affedersiniz, kapının dışında bulunan metrdote bazı emirler vermek için bir saniye evvel dışarı çıkmıştım.

— Onunla konuştunuz mu? diye sordu Nelson.

— Hayır, yerinde yoktu. Bir müddet sonra söylemeğe karar verdim. Buraya dönerken silâh sesini duydum. Miss Prescott işi ile okadar alâkadar oluyordu ki, neredede ise örgüyü burnuna yapıştıracaktı. Belki azarlanmaktan korkuyordu.

Nelson, ayağa kalktı. Clif kelepçe ile onun bileğine bağlı olduğu için o da kalktı.

— Pekalâ! Mademki tabanca ortada yok, çapı da bilmediğinize göre cesette bulunan kurşuna müracaat ederiz.

Artistin sabrı tükenmişti. Yüzünü buruşturarak:

— Neden bu küçücük teferruata bu kadar ehemmiyet veriyorsunuz?

— Çünkü hakikaten çok ehemmiyetlidir. Silâhı nasıl olsa bulacağız. Aksi halde siz verdiğiniz silâh beyannamesinin makbuzunu bulacaksınız. O da olmazsa bizim kayıtlarımız yahut silâhçının defterleri bize bu malûmatı verecektir. Kurşunla silâhın çapı biribirine uymadığı takdirde bu adama karşı elinizde bir delil bulunmayacak. Jürinin itibar etmiyeceği bir iki şüpheli vaziyet bunun mahkûmiyeti için kâfi değildir.

Miss Lafitte gözlerini yere indirdi. Ötekilerinin de bu kadar adli bilgisi karşısında ağızları açık kaldı. Nelson; Clif ile beraber kapıya doğru yürüdü ve lâkayit bir tavırla:

— Cenaze merasimi için ne düşündünüz?

Miss Lafitte sanatkârane ürperdi.

— Zavallı Lew'imın naaşını Sunset cenaze işleri müessesesine vermeleri için meslekdaşlarınıza söyledim. O müessesede hususi oda kiraladım, gömülünceye kadar naaş orada kalacak.

— Müsaade eder misiniz matmazel, buradan bir telefon edeyim? Şu çap meselesi beni çok üzüyor.

Miss Lafitte, başını eğmekle müsaade ettiğini belirtti.

Siamlı kardeşler gibi biribirine bağlı olan Nelson ile Clif bitişik odaya geçtiler. Nelson telefonu açtı, numarayayı çevirdi, biraz bekledi, sonra bitişik salondan işitilebilecek bir sesle konuşmaya başladı:

— Sen misin Ellis?... Ben Buck Nelson... Otopsi raporundan ne haber?... Vay canına!...

Bu sözleri, hayret ifade eden bir ıslık takip etti. Sonra dikkatle muhatabını dinledi. Bitişik salonda herkes aynı merakla dinliyordu. Sinek uça duyulacaktı. Nihayet Nelson tekrar konuştu:

— Miss Lafitte'in evindeyim. Herifi teşhis ettirmek için yanıma aldım. Biraz sonra size getiririm.

Clif «Ha!...» diye yerinden sıçradı.

Sonra telefona baktı. Nelson, telefonun açılması için parmağını bastırıyordu.

Nelson, Clif ile beraber salona döndüğü zaman herkes ona baktı. Derin düşüncelerin altında eziliyormuş gibi alnını uğuşturdu ve:

— Felâket! dedi. Tasavvur edemiyeceğiniz bir karışıklık olmuş. Naaşı tıbbi adliye vereceklerine cenaze işleri müessesesine vermişler.

— Neden felâket olsun bu? dedi Lafitte. Sapsarı olmuştu.

— Tabii felâket, mermi henüz kafa tasının içinde. Mesul memur, mermiyi çıkarmak için kafatasını kırmak icabettiğini. bunun için de ölünün yakınlarından müsaade almak lâzımgeldiğini söylüyor. Bunun münakaşası yapılırken sedyeciler cesedi götürmüşler. Şimdi geri istemek icabedecek.

Artist. birden doğruldu. İki kolunu birden havaya kaldırdı.

— Hayır; diye bağırdı. Buna müsaade etmiyeceğim! Ah zavallı Lew, yüzünü ne hale getirecekler! Herkesin seni hayranlıkla seyretmesini istiyordum.

— İyi ama Miss Lafitte, muhakkak otopsi yapmak lâzım. Eğer merminin çapı tabancanızın çapına uy-

mazsa bu adamın suçlu olduğu isbat edilemez.

Artist birden kalktığı gibi birden oturdu ve hayret verici bir yumuşaklıkla:

— Anlıyorum! dedi. Sonra ilâve etti:

— Bu otopsi yapılmadan yüzünün kalıbını aldırabilirim. Tıbbi adli Lew'i ne zaman alacak?

— Vaktiniz var. Merkez komiserliğinde pek kimse kalmadı, yarın öğleye doğru geri aldirtırız.

Nelson kelepçeyi çekti... Clif onu kapıya doğru takip etti.

Giderken Lucille Lafitte'i, alnını kâtibesinin omuzuna dayamış, dantel bir mendile sümkürürken gördüler. Bir taraftan da: «Zavallı Lew, yüzün ancak birkaç saat güzelliğini muhafaza edebilecek.» diyordu.

Bahçe kapısının önündeki yaya kaldırımına vardıkları vakit henüz ortalık karanlıktı. Clif endişe ile sordu:

— Beni polise teslim etmiyeceksiniz, değil mi?

— Hayır, ama programın sonunu bir bilsen teslim etmediğime pişman olacaksın!

Clif, titreyerek durdu ve sordu:

— Beni nereye götürüyorsunuz?

— Sunset cenaze işleri müessesesine, Miss Lafitte'in kiraladığı hususi odaya. Sabaha kadar cesedin yerini alacaksın.

Clif, sanki hıçkırık tutmuş gibi iki defa sıçradı, dizleri büküldü, Nelson ensesinden tutmasa idi düşecekti.

— Kendine gel. tabansız! Şimdi böyle şeylerin sırası değil.

— İyi ama neden icab etti bu?

— Polis geri almadan. cesedi kimin ziyaret edeceğini anlamak istiyorum.

— Neden civarda bir yere saklanıp oraya kimin

gireceğini gözetlemiyoruz? Düşünsenize bir kere patron, bir ölünün yerini almak kolay mı?

— Ceset orada değil. Tıbbi adlide.

— Öyle ise otopsinin neticesini bekliyelim.

— Otopsi bitti. Uzun sürmez bu iş. Evvelâ polise sahiden telefon ettim ve Lew Dolan'ın kafasındaki mermi-
nin (6.35) çapında olduğunu öğrendim. Bir kadın silâhı...

— Ben 9mm. lik bir tabanca ile ateş ettim. Demek onu öldüren benim kurşunum değilmiş.

— İspat et bakalım! Senin tabanca ortada yok. Anlamıyormusun yahu? Kaatil, kurşunun hâlâ kafa tasın-
da olduğunu zannediyor, şimdi. Polis cesedi almadan ge-
lip kurşunu almak isteyecek. Sen yem vazifesini görecek-
sin.

Clif yine durdu ve:

— Zaman oluyor ki, namuslu bir işle haytımı ka-
zanmadığıma esef ediyorum.

Nelson onu yürütmek için kelepçeyi çekti ve:

— Nasıl istersen, dedi. Ya cenaze işleri müessesesi-
sinde cesetleri örten lâstik örtünün altına girersin, yahut
da polisler seni lâstik sopalarla okşarlar.

— Bu iş madem ki bu kadar lâstikli, başka çıkar
bir yol bulmak kabil değil mi?

Nelson kızdı ve sertçe:

— Hayır; dedi.

Clif yutkundu ve erkekçe bir tavır ile:

— Pek âlâ patron! Emredin! dedi.

Karanlık cenaze odasına henüz gelmişlerdi ki, Clif
bir iki kıvrandı ve nihayet öyle bir aksırdı ki, duvarlarda
aksi seda yapınca bir gong vurulmuş gibi ortalık çınladı.

Nelson:

— Ne yapıyorsun? Rahat dur, diye mırıldandı.

— İstiyerek yapmadım, üşüdümde ondan.

— Bir daha yaparsan seni...

Nelson'un tehdidi yarıda kaldı. Dışarıda bir kapının açıldığını duydular.

— Hadi çabuk ol! Yat ve kımıldama, biri geliyor!

Nelson kelepçeyi açtı ve Clif'in, üzerine uzandığı katafalkın arkasına saklandı.

Bir müddet tam bir sessizlik oldu. Sonra bulundukları odanın kapısının kilidine bir anahtar sokuldu. Kapı, gıcırdayarak açıldı. Bir ışık huzmesi karanlığı yırttı. Mütereddit dolaştı, sonra kefenle örtülü insan şeklinin üzerinde takıldı kaldı. Elektrik feneri yavaş yavaş yakınlıyordu. Mozaik zeminde kadın topukları takırdadı. Demek gelen bir kadındı... Elektrik feneri durdu. Hayalet onu cesedin başını aydınlatacak şekilde katafalkın köşesine koydu. Bir el çantası hafifçe çıtırdı ile açıldı. Eldivenli bir el göründü ve cesedin yanına mendile sarılmış bir tabanca mermisi bıraktı.

İki eldivenli el, kefeni tuttu, kaldırmak istedi ve birden hareketsiz durdu... Çünkü ceset hafifçe titrer gibi oldu, fakat bu olacak şey değildi. Ona öyle gelmişti herhalde...

Meçhul kadın elektrik fenerini aldı ve birşey arıyormuş gibi ışığını etrafa gezdirdi. Nihayet bronz sehpa üzerine konmuş bir vazoda karar kıldı.

Gitti vazoyu yere koydu, bronz sehpayı sallıyarak geldi. Kefenin altındaki vücudu yokladı sonra baş hizasında kaldırdı, çekiç gibi kullanmak niyetiyle kaldırdı.

Tam o sırada kadının yanında bir gölge belirdi. Meçhul kadın çığlığını zor zaptetti, sehpa elinden yere düştü.

— Kımıldamayın! dedi Nelson. Kaburgalarınıza dayanan şey tabancadır.

Kefen birden havaya kalktı ve dirilen ölü var kuvvetiyle odanın öbür ucuna kaçtı. Omuzuna takılan kefen yere düşmeden evvel bir müddet havada dalgalandı.

Nelson:

— Clif, gittiğin köşede elektrik düğmesi var, yak şunu da kimi yakaladığınızı görēlim, dedi.

Oda aydınlandı, iki adam, yaşlılara mahsus siyah tüllere bürünmüş bir kadın gördüler. Bir hayalete benziyordu. Yüzü de örtülü idi.

Nelson. mendile sarılı mermiyi aldı, cebine koydu.

— Clif. buraya gel, bu kadıncağızın duvardan çıkardığı bu cesedin kafasının içine koymak istediği 9 mm. lik mermiyi buldum. Bunu becerebilmek için de kafayı şu bronz sehpa ile kırması lâzım geliyordu.

Clif korka korka yaklaştı. Gelirken kefeni yerden topladı ve sanki bir şeyden korunmak istiyormuş gibi önünde gergin tuttu.

Nelson meçhul kadını tabancası ile tehditte devam ediyor, bir taraftan da çantasını arıyordu.

— İşte polisin kafa taşından çıkardığı 6.35 lik mermiyi atan silâh.

Silâhı cebine koydu ve alay ederek siyahlı hayaletle hitap etti.

— Miss Lafitte, demek nihayet kapana düştünüz. Benim palavralarımı yutmak için sinema artisti olmalı. Polisin, otopsi yapılmadan cesedin götürülmesine müsaade ettiğine inanmak için insan hayal âleminde yaşamalı!

Nelson siyah tülü tuttu. Hayalet bir adım geri çekildi, sonra mağlûbiyeti kabul ederek durdu. Dedektif, tülü çekti ve karşısında Lucille Lafitte'in güzel kâtibesini Emma Prescott'u buldu.

Clif şaşırmtı:

— Vay canına! dedi.

Bu kadar senelik tecrübenin verdiği pişkinliğe rağmen Nelson'un da gözleri haddinden fazla açılmıştı.

Emma Prescott acı acı:

— Evet benim! dedi. Şimdi hakikatı öğrendiniz!.

Nelson:

— Clif, git polise haber ver, dedi.

— Ben... Polise haber vereceğim ha! Daha neler göreceğiz bakalım!...

Geri geldiği zaman Emma Prescott anlatıyordu:

— Eskiden evli idik, onu hiç bir zaman unutamadım. O zaman zavallı bir figüran idi. Fakat biraz şans yardım edince Meksika'ya gitti ve benden habersiz boşandı. Yalnız kalınca iş aradım, Lucille Lafitte beni kâtibeliğe aldı. Yıldızlığa yükselmişti. Lew Dolan menfaati icabı ona yaklaştı. Patronuma da bir kabahat bulmuyorum. Bunlardan hiç haberi yoktu. Fakat onları beraber gördükçe cehennem azabı çekiyordum. Ondan nefret ediyor, onu hâkir görüyor, fakat hâlâ seviyorum. Evvelsi sabah bu adamı — Clif'i gösteriyordu — getirdiler. Kütüphane ile büronun arasındaki kapıyı açık bıraktım ve Lucille Lafitte'in delice projesini öğrendim. Hemen tehlikeye girmeden intikam alabileceğimi düşündüm. Bu tabanca çoktan bende idi. Çalıştığım büronun da salonun karşısındaki taraçaya kapısı vardır. Saat onda pusuda idim. Pergolanın dibine çömelmiş bulunan bu adam da tam ateş hattında idi. Duvar saatini görüyordum. O, tabancasını kaldırdı, ben de kaldırdım. Başını biraz geri çekti. ateş edeceğini anladım. O kola nişan alıyordu, ben ise kafaya. İki silâhın patlaması o kadar yakından birbirini takip etti ki, bir el atılmış gibi oldu... Korktum. Adam işin farkına varabilirdi, ama bütün dikkatini yapacağı işe vermişti.

Emma Prescott parmaklarını kıvırıyor ve yere bakıyordu. Sustu.

Nelson:

— Sonra ne oldu? diye sertçe sordu.

— Küpün içindeki tabancayı almak için çıktım. Polis henüz gelmemişti. Salonda herkes şaşırmıştı. Beni

kimse görmedi. Silâhı, kütüphanede, şöminenin taşları altında bulacaksınız.

Hıçkırarak ağlamağa başladı. Ellerini yüzüne kapadı. Nelson daha yumuşak bir sesle:

— Siz bana hepsini anlatın, dedi. Böyle şeylere alışık olmadığınız belli. Vicdan azabı çekiyorsunuz, anlatırsanız biraz ferahlarsınız.

— Tabancayı saklar saklamaz salona gittim. İçeri girince duvarda bir delik gördüm, ne olduğunu anladım. Adamın attığı kurşunun yeri idi herhalde, çünkü Lew ölmüştü ve kolundan yaralı değildi. Polisler gelmişti, fakat onların etrafını aldılar. Herkes orada iken ve kimsenin haberi olmadan deliği gizlemek için bir tablonun yerini değiştirdim. Bunu onlara anlattığım vakit inanmıyacaktılar. Fakat hakikat budur. Zaten atılan kurşunun pencereden girdiğini anlayınca ekseriyet o tarafa bakıyordu. Herkes gidince salona geldim ve tırnak törpümle duvardan kurşunu çıkardım.

İşin içinden sıyrıldığımı zannettim. Sonra siz bu adamı getirdiniz, çap meselesini ortaya attınız. Pek korkacak birşeyim yoktu. Çünkü tabancayı saklamıştım. Miss Lafitte'in silâh bulundurma vesikasından bahsettiniz, bulup imha edecektim. Sonra silâhçının defterinden bahsedince mahvolduğumu anladım. Başkomiserliğe telefon ettiniz, cesedin burada olduğundan ve kurşunun henüz kafa tasından çıkarılmadığından bahsettiniz. Benim yegâne kurtuluş yolum, buraya gelip kafa tasından kurşunu çıkarıp yerine öbür kurşunu koymaktı.

Daha doğrusu öyle zannettim.

Eğer soğukkanlılıkla düşünse idim bütün bunların lü umsuz olduğunu anlıyacaktım. Polis neden bilhassa benden şüphe edecekti? Fakat birini öldürünce insan tabiatile pusulayı şaşırtıyor. Salonda bizleri isticvap ederken zahiren sükûnetle örgü örüyordum. Fakat korkudan

deli olacaktım. İşte o zaman buraya gelmeğe karar verdim.

— İçeri nasıl girdiniz?

— Cenaze işleri müessesesi ile Miss Lafitte namına ben görüştüğüm için anahtarı bana verdiler. Siz gider gitmez Miss Lafitte yatmak için odasına çıktı. Ben hemen elbiselerini muhafaza ettiği odaya gittim ve bu yaşlı kadının kıyafetini buldum. Herhalde bir filmde kullanmıştı. Giydim ve geldim.

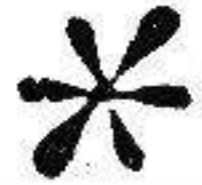
Nelson, katafalkın üzerine oturdu, bir müddet düşündükten sonra:

— Bütün katiller gibi, siz de pişman oldunuz herhalde! dedi.

— Hayır, kat'iyen pişman değilim. Siz kadın değilsiniz, anlayamazsınız. Zaten benim de pek anladığım yok. Aşk mı yoksa kin dolayısıyla mı öldürdüm, bilmiyorum. Yalnız bildiğim bir şey vardı: Onu Miss Lafitte ile mesut görmeğe tahammülüm yoktu. Bundan sonra beni deli eden bu manzarayı görmiyeceğim artık.

Bulundukları odanın kapısı açıldı. İçeriye bir sürü polis girdi. Nelson ayağa kalktı:

— Size suçluyu teslim ediyorum, dedi. Kibar bir hanımdır. Ona göre muamele edin. Bu küçük sahtekâra gelince, onu bana bırakın. New York'taki mahkûmiyetini tamamlamak için götürüyorum. Onu unutun artık.

Clif, odasının kapısını açarken:

— Patron, çok kibarsınız, dedi. Beni hapishaneye götürmeden evvel pılımı pırtımı almama müsaade ettiğinizden dolayı minnettarım. Henüz işime yarayan şeyleri bırakmayı hiç sevmem.

— Hapishanede seni yedirecekler, içirecekler, yatıracaklar, çamaşırını yıkayacaklar, hattâ giydirecekler.

Fakat trende seninle yanyana üç gün geçireceğiz, temiz giyinmiş olmanı tercih ederim.

Clif eğildi, yerden bir zarf aldı, dalgın bir tavırla cebine koydu. Fakat Nelson'un gözünden kaçmadı.

— Ne sakladın oraya bakalım? diye sordu.

— Bilmem ben yokken gelen bir mektup.

Zarfı açtı içinden bir mektup çıkardı, ilk satırlarını Nelson'a gösterdi.

«Vatandaş:

Amerika Birleşik Devletleri Cumhurreisi aşağıda yazılı mahal ve tarihte ispatı vücut etmenizi.....»

Clif zarfı kapadı, cebine koydu, valizini aldı ve kapıya doğru yürüdü.

— Gara mı gideceğiz? diye mırıldandı.

— Hayır! dedi Nelson. Bundan sonra sen ordunun emrindesin. Ben sıramı beklerim.

Clif'i öne doğru sürdü ve:

— Çabuk savuş buradan, belki kararımı değiştirebilirim.

Clif nerede ise koşacaktı, kendini güç zaptetti ve hızlı adımlarla uzaklaştı.

Dedektif arkasından:

— Clif, harpten sonra görüşürüz! diye bağırdı.

Clif de arkasına bakmadan:

— Harpten sonra görüşürüz patron! diye cevap verdi.

Sonra yavaşça ilâve etti: «Evvelâ gören ben olur-
sam siz beni sonra zor görürsünüz.»

Sokağın köşesini dönünce koşmağa baladı. Nefesi kesilince bir kahveye girdi, iskemleye yerleşti, derin bir nefes aldı ve: «İyi ki silâh altına davet emrini sonuna kadar okumadı. Lew Dolaninki idi. Nelson telefon ederken Lucille Lafitte'in yazıhanesinden aşırımdı.» diye mırıldandı.

MONTREAL *'de bir gece*

Ted Hewitte, Bonaventure garında trenden indiği zaman bütün eşyası sırtındaki elbiseye, serveti de yetmiş beş sente inhisar ediyordu. Daha nice insanlar ondan daha yoksul olarak neralere gelmişlerdi ama Hewitt'in vaziyetinde bir hususiyet vardı. Montreal'a bir bahis kazanmak için gelmişti.

Evvelsi akşam bir boksör, bir bahsi müşterek komisyoncusu ve esaslı bir işi olmayan, mali vaziyeti bozuk, bir adamla münakaşa ediyordu. Hewitte adama, kâfi derecede cesaret göstermediğini söyleyince o da:

— Söylemesi kolay. Siz New York'lusunuz, fakat ben buraya yeni geldim, kimseyi tanımıyorum. Benim yerimde olsanız sizin de fazla birşey yapacağınızı zannetmiyorum, diye cevap verdi.

— Ben muvaffak olurdum.

Bahsi müşterek komisyoncusu:

— Belli olmaz, dedi. Hiç böyle vaziyete düşmediniz.

Boksörün cebinde bol para vardı. Masanın üzerine bin dolar koydu ve:

— Bahse girelim! dedi. Hiç bilmediğin ve kimseyi tanımadığın bir şehre git. Beraberinde para götürme. Daha haftası gelmeden dönüş parası istemek için telgraf

çekeceğine bahse girerim.

Bahsi müşterek komisyoncusu da gayrete geldi, o da bin dolar çıkardı:

— Şartlara riayetsizlik yok, dedi. Kimseyi tanımadığınız ve tanıdıklarınız vasıtasile iş bulamıyacağınız bir şehir olacak.

Hewite, kahvenin bir köşesine gitti. Bir ticaret rehberi aldı, masanın üzerine attı ve:

— Şehri siz seçin, dedi.

İşi yolunda gitmeyen adam rehberi açtı ve:

— Montreal... diye okudu. Bu şehirde kimseyi tanıımıyormusunuz?

— Kimseyi tanımam, diye cevap verdi Hewitte. Ve adres defterini cebinden çıkararak: «İsterseniz alın bakın» diye ilâve etti.

Cebinden bütün parasını çıkardı ve arkadaşlarına verdi. Onlar da ona bir dolar ile tren biletinin parasını verdiler ve hep beraber gara gittiler.

Trenin hareketinden yarım saat sonra Hewitte'in aklı başına geldi ve ne yaptığını düşünmeğe başladı. Sonra bu kadar saçma bir maceraya girmek için sarhoş olup olmadığını hatırlamağa çalıştı. Fakat iddiasından vazgeçmeğe izzetinefsi müsaade etmedi. Bir müddet sonra uyuya kaldı.

Uyanınca vaziyeti gözden geçirdi. Üzüleceğine sevindi. Beş seneden beri tahvillerinin kuponlarını kesmekten, içmek ve polo oynamaktan başka birşey yapmamıştı. Eğer fakir olsa idi, hayatta muvaffak olup olamayacağını anlamak için elinde bir fırsat vardı.

Hewitte taksiye bindi ve sordu:

— En iyi otel hangisi?

— Mont Royal oteli.

— Gidelim oraya!

Onun yerinde kim olsa en ucuz oteli soracaktı. Aksine hareket cesur adamların taktığıdır. O da tereddüt etmeden bu taktığı kabul etti.

Mont Royal otelinin önünde inerken karşılamaya gelen kapıcıya:

— Taksinin ücretini ödeyin ve hesabıma geçirin, dedi.

Sonra kendi kendine:

— Bu hesabı da sonra bana ödetmeği bir tecrübe edin bakalım! diye ilâve etti.

Holde hiç tereddüt etmeden kâtime doğru yürüdü ve:

— En iyi odayı isterim! dedi.

— Eşyanız yok mu efendim?

— Sonra getirecekler...

Kâtip, oda parasını peşin vermesini söylemek için ağzını açtı. Fakat Hewitte ona öyle bir bakış baktı ki, adam mahcup oldu ve yerine oturdu.

Hewitte'in gayet iyi giyinmiş olduğunu, hal ve tavrından kibarlık ve zenginlik aktığını söylemek yerinde olur. Odasına çıkmadan kâtime :

— Şehrin en iyi eğlence yeri için bana iki bilet gönderin, diye emir verdi.

Gittiği her şehirde en iyi otellere inmeğe alışık bir adam tavrı ile odasına şöyle bir baktı, beğendiğini ifade için başını eğdi.

Kendisile beraber gelen garsona:

— Şu banyoyu doldurun bakalım, dedi.

— Affedersiniz efendim, ben beceremem. Banyo mahalli bitişiktir. Muslukları kullanma tarzı kapının arkasında yazılıdır.

— Siz çok kurnazsınız çocuğum, size elli sent borçlu olduğumu bana hatırlatın.

Hiç çekinmeden yemeğini de yedi ve dışarı çıktı. Montreal'in Broodway'i, Saint - Catherine caddesinde idi, cebinde şehrin en iyi müzikholü için iki koltuk bileti vardı.

«Şimdi de beraber gidebilecek bir kadın arkadaş bulmalı» diye düşündü. Sonra kendi kendine: «Kim olsa bunu yapar, yeter ki. biraz cesur ve kurnaz olsun» diye söylendi ve bir otobüs istasyonuna doğru yollandı. Fakat bu düşüncesinde haksızdı, çünkü bahse girmekle nihayet bulan münakaşaya sebebiyet veren adamın sırtında kırk bin franklık elbise yoktu. Bundan başka daima refah içinde yaşamış insanlara mahsus hal ve tavır da yoktu. Hewitte'in gururu, elde ettiği ilk muvaffakiyetin kıymetini mübalağalandırıyordu. Bahis mucibince altı gün Montrael'da kalacak ve dönüş için lâzım olan parayı kazanacaktı. Geleli üç saat olmuştu ve şimdiye kadar bir aksaklık olmamıştı, fakat bir metelik bile kazanmamıştı.

Otobüs bekleyen kızı gözüne kestirdi. Türlü bahaneler icad etmeden doğrudan doğruya yanına gitti, selâm verdi ve:

— Palastaki temsili görmek istermisiniz? diye sordu.

Kız. başını çevirerek:

— Polis çağıracağım! diye cevap verdi.

Hewitte gülerek:

— Ön sırada bir koltuk takdim edecek hali yok onun. İyisi mi davetimi kabul edin. Biletler yanımda...

Biletleri gösterdi ve:

— Korkmayın temsilden sonra ayrılacağız. Montreal'da kimseyi tanımıyorum. Yalnız başıma gitmekten de nefret ederim.

Kız döndü, Hewitte'i yukarıdan aşağı iyice süzdü. Elbisesinin biçimini ve kumaşın kalitesini görmek içindi herhalde bu süzüş. Sonra elindeki biletlere ve zarfın üzerinde yazılı «Hewitte, Mont Royal oteli, 909» adresine baktı.

Dostumuz, kızın kafasından geçenleri anladı. Kız şöyle düşünüyordu. «Lüks otel, iyi cins elbise, Montreal'da yabancı.» Sonra konuşmasından Amerikalı olduğu belli, yani dünyanın en ahmak turisti... Kız bir adım attı, topuklarının üzerinde döndü ve Hewitte'in yanında yer aldı.

— Pek âlâ, kabul. dedi.

Palasın holünde kız, Kanadalı şivesiyle:

— Böyle şey başıma ilk defa geliyor. Beni neden dâvet ettiniz?

— Söyledim ya, yalnız olduğum ve burada kimseyi tanımadığım için:

— Sizin burada olduğunuzu kimse bilmiyor mu?

Kızın bu suali ve bakışı Hewitt'e şüpheli geldi... Bu kız fena niyetler besliyordu. Dinamitle oynuyormuş gibi birşey hissetti. Bir infilâk onu korkutacak şeylerden değildi. Biletleri kontrolöre uzatırken:

— Montreal'da hiç kimseyi tanımam, dedi.

— Zavallı adam! diye cevap verdi kız.

Temsil esnasında Hewitte göz ucu ile sık sık ona bakıyordu. Kız sahneyi alâka ile seyrediyordu. Fakat akli başka yerde idi. Daima herkesten sonra yahut zamansız gülüyordu.

Hewitte: «Çok geçmeden bu kız bir yere telefon edecek» diye düşündü. Düşüncesi doğru idi fakat ne vakit

edeceğini kestiremiyordu. Çok beklemedi. Yeni bir numara henüz başlamıştı ki, kız ayağa kalktı ve:

— Telefon edeceğim, diye mırıldandı. Nerede olduğumu anlatayım da merak etmesinler.

Hewitte, kız salonun kapısına gidinceye kadar bekledi, sonra kalktı arkasından gitti. Hala geldiği zaman bir telefon hücresinin kapısı kapanıyordu. Bitişik hücreye girdi ve kulağını ara bölmeye dayadı. İyice işitiyordu. Fakat Pariste ancak birkaç ay kalmış biri için kızın konuştuğu lisan anlaşılır gibi değildi. İkide birde tekrar edilen üç kelime nazarı dikkatini çekti: Margot, Papağan ve Louis. Hewitte, genç kızın isminin Margot, Louis de şeriki cürmünün adı olduğunu ve Papağan isimli bir batakhaneye götürüp onu soymak niyetinde olduklarını tahmin etti. Bundan başka kız «zengin» kelimesini çok tekrarlıyordu. Margot, onun Amerikalı oluşuna ve elbisesinin şıklığına aldanarak cebi dolu zannediyordu. Velhasıl, geç kaldığı için anasına veya kardeşi Louis'ye telefon eden bir genç kızın konuşması değildi bu.

Muhavernin sonunu beklemeden, Hewitte yerine döndü. Cebinde kalan üç adet yirmibeş sentliği yokladı. Görünüşe göre Margot ve Louis büyük bir hayal kırıklığına uğrayacaklardı. Hewitte'e gelince, onun kaybedecek birşeyi yoktu. Belki tesadüf ona bu işde bir kazanç da temin edebilirdi. Hiç olmazsa bu iki kötü ruhlu insana güzel bir ders verecekti. Zaten başka bir macera aramak için vakit gecikmişti. İyisi mi önüne çıkan bu işden nasibini alırdı.

Genç kız geldi yerine oturdu ve üzerinde dans ettiği fıçıyı yuvarlayan köpeği ağzı açık seyretmeğe başladı.

Hewitte yavaşça:

— Anneniz ne dedi? diye sordu.

— Zararı yok, dedi.

Temsil bittikten sonra salondan çıkarlarken kız sordu:

— Yorgunmusunuz?

— Sabahın dördünden evvel kat'iyen yorulmam!

— Öyle ise Papağan'da biraz otururuz.

— Ben de size bunu teklif edecektim.

Kız irkildi ve:

— Siz Papağan'ı biliyormusunuz? diye sordu.

— Hayır, ismini bile işitmedim ama bir bar olduğunu tahmin ettim. Zaten ben de böyle bir yere gitmemi-
zi söyliyecektim.

— Peki öyle ise...

Rahat bir nefes aldı ve :

— Öyle ise oraya gidelim, gayet samimi küçük bir yerdir.

Fransız mahallesine kadar Sainte - Catherine caddesi-
ni takibettiler. Genç kız hiç tereddütsüz gayet az aydın-
latılmış bir sokağa girdi ve Papağan'ın önünde durdu. Şa-
tafatlı levhası filân yoktu buranın. Kapının üzerine yazıl-
mış bir kelime ve resmedilmiş bir papağan başı ile iktifa
edilmişti. Dibinde bir merdiven görünen pis hole girdiler.

Kız :

— En yukarıda, dedi. Herhalde yorulmazsınız...

Hewitte. kızı birinci, ikinci ve nihayet en üst ka-
ta kadar takibetti ve bir taraftan da bu merdivenleri ne
halde ineceğini düşünüyordu. Margot bir kapıya vurdu.
Hewitte'in biraz hayret ettiğini görünce izahat verdi:

— Hususi bir kulüptür. İçeri girebilmek için âzâ
olmak lâzımdır ama, sizin için birşey demezler.

Hewitte gülerek:

— Hoşuma giderse ben de âzâ kaydolurum, diye
alay etti. Kapı açıldı, boyasız adi tahta masa ve sandalye-
lerle döşeli geniş bir tavan arasına girdiler. Bir köşede bir
hoparlör, birşeyler çalıyordu. Garsonlar masaların arasm-

dan ufak bir gişeye gidip geliyorlar ve siparişleri bağıarak söylüyorlardı. Görünüşe göre Montreal'ın kopuklarına toplantı mahalli vazifesini gören kötü bir yerdi. Fakat Hewitte, orada oturanların Margo ile işbirliği yapmadıklarını anladı, çünkü öyle olmuş olsa idi, kendisine o kadar merak ve tecessüsle bakmazlardı. Binaenaleyh. hepsi birden üzerine atılmıyacaklardı. Ne ise bu da birşeydi. Başına gelecek belâ, Louis ve Margot ile dövüşmekten ibaret olacaktı ki, bu da pek ehemmiyetli değildi. Çok görmüştü böyle şeyleri.

Mamafih burası o kadar korkunçtu ki, yanında bir tabanca olmadığına esef etti. Etrafına bir göz attı ve önünde duran büyükçe bir tuzluğu kimse görmeden cebine attı.

Margot içki ısmarladı, sonra iki dirseğini masaya dayadı ve Hewitt'e döndü. Hewitte onun gülümsemesine aldırmadı, zira bakışlarında insana ürperti veren bir ifade vardı.

Louis herhalde gelmemiştii, yoksa şimdiye kadar çoktan masalarına yerleşmişti. Hewitte şöyle düşündü: «Margot ona içki içirtecek, sarhoş olunca Louis onu soycak, mukavemet ederse ölüsünü Saint - Lanrent nehrine atacak.»

Fakat bu plânı pek tatbik edemiyeceklerdi, birçok ve bilhassa iki noktadan sakattı: Evvelâ, Hewitte kahvaltıdan evvel bir bardak wiski içer ve akşama kadar bir litreyi bitirdikten sonra yine ayık kafa ile yatardı. Sonra, Papağanda sarhoş olabilecek vaziyette değildi, çünkü herhalde burada veresiye içki vermezlerdi.

Hem de öyle veresiye vermiyorlardı ki, garson içkileri getirdikten sonra masanın yanından ayrılmadı, öksürdü, eşelendi, bir şey beklediğini anlatmak istedi.

Margott:

— Şu köpeğe bir kemik atın, dedi. Karşısında bir

centilmen olduğunu anlamak istemiyor.

— Ne kadar? diye sordu Hewitte.

— Altmış sent diye cevap verdi.

Hewitte, hiç tereddüt etmeden bütün servetini cebinden çıkardı:

— Üstü kalsın! dedi.

Bir hamlede içkisini bitirdi ve Margott'a hitaben yavaşça ilâve etti:

— Yavaş yavaş için yoksa gitmeğe mecbur olacağız.

Kız hayretle:

— Neden? diye sordu. Bir daha ısmarlarız.

Margot'un hayreti Hewitte'i neşelendirdi. Gülmeğe başladı, başını salladı ve meteliği olmadığını anlatmak için cebini tersine çevirdi.

— İhtiklerimi dostlarıma ödetmesini sevmem, dedi. Bu kadar yeter.

Kız, birden bozuldu, şaşırdı ve:

— Nasıl olur? Böyle elbise giyen bir adam! diye haykırdı. Bana neden zengin bir Amerikalı olduğunuzu söylediniz?

— Aman kızım! Ben öyle birşey söylemedim! Herhalde üzerimde para olduğunu iddia etmemişimdir.

Kız ümitsiz bir halde elini alınına vurdu :

— Beni öldürür, beni mutlaka öldürür! diye inledi.

— Kim öldürecek sizi?

— Size ait değil! Hemen gidin buradan! Acele edin yoksa...

Hewitte başını salladı:

— Burası benim hoşuma gitti. Oturmak istiyorum.

Kızın heyecanı. Hewitte'i eğlendiriyordu.

Margot onun gitmesini temin edemeyince, kendi

kalktı ve kapıya doğru yürüdü:

— Beni bekleyin, şimdi gelirim, birine birşey söyleyeceğim.

Hewitte, kızla beraber gitmek için kalktı. Margott omuzlarından bastırarak onu oturmağa mecbur etti.

— Rica ederim gelmeyin. Tabiatı çok fenadır, zaten hali berbat!..... Ben hemen dönerim.

Sonra rehin makamında el çantasını Hewitte'in dizlerine attı.

Margott fena niyetini bundan daha açık şekilde itiraf edemezdi. Hewitte merhamete geldi ve yaranın üzerine biber ekmekten vazgeçti. Kız dışarı çıktı. İngilizce konuşmuşlardı. Kanadalılar, sevdalı kavgası zannetmişlerdi herhalde.

Hewitte bir iki dakika bekledi sonra o da kalktı. Şu mahut Louis'yi görmek istiyordu hem de inkisarı hayale uğrıyan dostu tarafından kıza fazla eziyet edilmesine mâni olmak istiyordu.

Herkes Hewitt'e bakıyordu. Kapıya gelirken bir masanın köşesine takıldı. Cebini şişiren tuzluk bir bira bardağına çarptı; bütün gözler cebinin şişkinliğine takıldı, oturanların ekserisi biribirine göz kırptı.

Hewitte kızın çantasını öbür cebine soktu, dışarı çıktı, arkasından kapıyı kapadı ve Louis ile Margot'yu münakaşa ederken yakalamak için ayaklarının ucunda merdivenleri inmeğe başladı.

Zemin katından boğuk bir gürültü geliyordu. Belki de iki şeriki cürüm kavga ediyordu. Dört kat mesafeden Hewitte ne olduğunu anlıyamıyordu. Yolun yarısında gürültü arttı. Ağlayan ve yalvaran Margot'un sesini tanıdı. Muhatabı Louis'den başkası olamazdı. Kız herhalde onun yukarı çıkmasına mâni olmak istiyordu. İkinci kata gelen Hewitte, birden tokat sesleri duydu.

— Ah! Hergele! diye yüksek sesle bağırdı.

İhtiyatlı yürümeği bırakarak, merdivenleri dörder dörder inmeğe başladı.

O esnada Papağan'ın kapısı açıldı ve müşteriler aşağıda olup bitenleri anlamak için trabzanın üstünden eğildiler. Margot kendi lisaniyle birşey bağırdı. İki el silâh atıldı. Son basamakları inerken Hewitte, bir akşamlik arkadaşını elleri göğsünde yerde uzanmış gördü. Sokak kapısı açıktı ama hiç kimsenin oradan çıkmasına vakit yoktu. Hewitte hızını alamadı. Margott'nun üzerinden atlamamağa gayret etti, kaydı ve kendini yüzü koyun kaldırımında buldu.

Merdiven arkasında ayak sesleri ve kapı gıcırtısı işitir gibi oldu. Bir bodrum vardı herhalde...

Koca miğferli Kanadalı bir polis, elindeki beyaz sopası ile herbiri çan gibi öten havagazı fenerlerine vurarak koşa koşa geliyordu.

Hewitte, polis otomobillerinin canavar düdüklerinin ötmesini beklemedi. Kendisi yakalanmadan Louis'i yakalamalı idi. Bunun için deo nun başka bir yerden, bodrumdan kaçmasına mâni olmak gerekti. Kalktı ve içeri daldı. Polis birşeyler bağırdı. Bodrumun kapısına gelince arkasındaki taşa bir mermi isabet etti, ileri atıldı ve merdivenleri koşarak indi.

Holden geçerken Papağan'ın adamlarından birkaçını etrafında gördü. Tavırları zavallı kızın ölmüş olduğunu anlatıyordu. Aşağılık bir kadın olduğu muhakkak idi. Daha doğrusu kerâine külhanbeyi süsü vermek istiyordu. Fakat o kadar beceriksiz, o kadar safça yapıyordu ki, herhalde kötü ruhlu bir insan değildi. Hewitte yumruklarını sıktı...

Merdivenin başında polis:

— Dur! diye bağıırıyordu.

Bir silâh sesi ona cevap verdi. İnsana, sanki; eski bina; bodrumun içine yıkılacakmış gibi geliyordu. Hewitte,

kulağında bir yanıklık sonra bir kanama hissetti.

Kanadalı polis, mâruz kaldığı bu kötü muameleden münfail olmuş:

— Şimdi de polise ateş ediyor ha? Diye bağıırıyordu. Bir silâh daha patladı. merdiveni aydınlatan ampul kırıldı. Hewitte zifiri karanlıkta kaldı. Polisin miğferinin duvara çarptığını ve zavallı adamın:

— Aman! Ay! diye bağırdığını duydu.

Vaziyeti kötü idi: Zifiri karanlıkta, silâhlı ve tetiği çekmekte hiç tereddüt etmeyen bir adamı yakalayıp zaptetmek icabediyordu.

Hewitt'in yolunu, rendelenmiş kalın tahtalardan yapılmış bir kapı kesti; elleriyle yokladı; tokmağı buldu ve açtı. Tam o esnada başının üstünden vınlayarak birşey geçti ve kapıya saplandı. Vay canına! Louis bıçağı da tabanca gibi kullanıyordu. Bu sefer bıçağı attığına göre tabancasında kurşun kalmamıştı. Hewitte yeniden ümitlendi ve bıçak elinde ileri atıldı.

Merdiven başındaki kapı açıldı ve bir münakaşa duyuldu:

— Yakalanacak! Fare gibi kapana girdi! Polisleri bekleyelim, herhalde elektrik fenerleri vardır!

Hewite karanlıkta el ve ayak yordamı ile ilerliyordu. Örümcek ağları yüzüne yapışıyordu. Birden yüzü koyun düştü. Elleri papuçlar geldi. Bir çığlık koptu ve bir ayakkabı çenesine vurdu. Hewitte, rakibini yakalamak isteyen rugby oyuncusu gibi boylu boyunca yere uzandı ve kollarını ileri uzattı.

Bu esnada Montreal polisleri merdivenden koşarak iniyorlardı. Başda giden kaydı, düştü. Arkasından gelen bütün arkadaşları birer birer ona takılıp karanlık bodruma yuvarlandılar. Halleri berbat. Hewitte yine bir ayak tuttu fakat zaptedemedi. İleriye doğru koşunca bir koridor geçti, bodrumun biraz daha aydınlık bir ye-

rine geldi. Işığa doğru koştu ve bodrumlara kömür boşaltmak için yapılan sathı mallerden bir tanesinin önüne geldi. Tam bu sırada Louis'nin ayakları gözden kayboldu.

Hewitte bir kömür yığınının üzerine çıktı. Duvar-
da sarkan bir zinciri yakaladı ve yaya kaldırımına fırladı, yüzü gözü simsiyah olmuştu.

Bodrumda polisler boyuna silâh atıyorlardı. Hewitte vakit geçirmeden oradan uzaklaştı.

Nerede bulunduğunu bilmiyordu. Louis ortadan yok olmuştu. Dört yol ağzına gelince bir kalabalığın gürültüsünü duydu. Papağan'ın önüne toplanan halk olduğunu anladı, geri döndü ve yürüdü.

Kulağı hâlâ yanıyordu. Çenesi berbattı. Yüzünü mendille sildi, mendil simsiyah oldu. Sanki bodrumun bütün kömürleri Hewitte'in yüzüne yapışmıştı.

Sokaklarda dolaşmamalı idi. Kömürcü çırağına dönmüştü. Nazarı dikkati celbedecekti.

İşte o zaman, polisin Louis'i değil, kendisini aradığını idrak etti. Polis onu görmüştü. Cinayetden biraz evvel, Papağan'ın müşterileri onun Margott'nun arkasından çıktığını görmüşlerdi.

Arkadaşlarının onu gara götürürken; «Hapishaneye düşmemeye dikkat et. Devlet hesabına yer ve yatar-san bahsi kaybedersin» dediklerini hatırladı.

«Merak etmeyin, serbest kalacağım.» Diye cevap vermişti. Hewitte, sözünü tutup hapse girmemeğe azmetmişti. Çünkü hapse girerse yalnız bahsi kaybetmekle kalmıyacak, aynı zamanda büyük bir ihtimalle mahkûm olmak pahasına, katil sıfatıyla ağır ceza mahkemesi huzuruna çıkacaktı.

Sokaklarda dolaşmamalı idi... İyi ama Mont Royal oteli nerede idi acaba? Sonra yüzü kömür içinde, üstü

başı perişan bir halde otele dönmek ihtiyatsızlık olmaz mı idi?

— Başımı belâya soktum!. Hem de ne belâ! di-ye kendi kendine söylendi.

Montreal'a geldiğinden beri attığı her adım, yaptığı her hareket polise şüpheli gelecekti. Sırf iddia yüzünden sonu fenaya varacağa benzeyen bir sergüzeşte girişmişti.

Gece karanlığında bir taraftan acele acele yürüyor bir taraftan da yaptığı akılsızlıkları düşünüyordu.

Evvelâ Margott'ya bir otobüs istasyonunda yanaşmıştı. Sokakta yalnız da değillerdi o saatte. Birçok insan yaptığı hareketi görmüştü, bazıları gülümsemişti bile. Herhalde kurbanıyla ilk defa temasa gelişini hatırlıyacaktı.

Müzikholdeki bilet kontrolörü, yer gösteren kadın; telefon hücrelerinin yanında duran garson da onun aleyhinde şهادette bulunacaklardı ve eşkâlini polise tarif edeceklerdi. Daha fenası da vardı. Papağandaki müşteriler hâdiseyi şöyle anlatacaklardı: Genç kız delikanlı ile münakaşa ediyor, kızıyor ve kalkıp gidiyor. Bir iki dakika sonra delikanlı da arkasından çıkıyor. Üstelik bu adamlar sert bir cismin cebini şişirdiğini görmüşlerdi. Hewitte bu cismin bir tuzluk olduğunu iddia ettiği zaman, evvelâ polis sonra jüri heyeti onun burnuna güleceklerdi. Sonra Hewitte zemin katına vardığı vakit, Papağanın müşterileri, aşağıda bir münakaşa ve iki el silâh sesi duymuşlardı.

Herkes bilâ istisna Margott'yu yüzde yüz Hewitte'in öldürdüğüne kâni olacaktı.

Onu takip eden ilk polis de herhalde rahmet okumuyordu? İngiliz memleketlerinde, apaşların âleminde bile polise silâh atmak çok fena karşılanır. Bu işi yapanın Hewitte olduğuna — tabii, bir Amerikalı ne olacak! — ye-

min edeceklerdi.

Şahitlerin mübalâgacılığı da göz önünde tutulursa, Papağandaki bütün kopuklar ve polis, Margott'yu önlerrinde katlettiğine yemin edeceklerdi.

Buna mukabil Louis'nin vaziyeti mükemmeldi. Bütün hâdisenin cereyan müddetince Hewitte'den birkaç saniye evvel davranmış, bir hayalet gibi karanlıkların içinde kaybolmuş ve kendi yerine Hewitt'in idamını sağlamıştı.

Montreal'in oldukça karanlık sokaklarında dolaşırken, Hewitte, Louis'yi kendisinin de görmediğini düşündü. Tokat ve silâh sesinden sonra kendisini Margott'nun cesedi karşısında bulmuş. sonra bodrum kapısının açıldığını duymuştu. Bir gölgenin... hayır bir gölgenin dahi değil... Görmediği bir adamın arkasından koşmuştu... Görmediği adam onu tabanca ile kulağından yaralamış, ona bir bıçak atmış ve çenesine bir tekme vurmuştu. Bir defa bağırmıştı, fakat Hewitte onu görmemişti. Şöyle hayal meyal dahi görmemişti. İlk gelen polis Hewitte'i, Hewitte'in Louis'yi gördüğünden daha iyi görmüştü. Velhasıl bizim New York'lu Louis hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Hattâ böyle bir adamın mevcut olduğuna dair yemin edemezdi.

Mamafih Louis'nin mevcut olması lâzımdı. Hewitte bu fikre tehalükle sarılıyordu. Bütün ümidi bunda idi. Louis'siz mahvolmuştu.

Vakaları birer birer gözünün önünden geçirmeğe devam etti: Müzikholden Margott, Louis isminde birine telefon etmişti. Papağan'da ona «beni öldürecek» demişti. Sonra Hewite ile Louis'nin karşılaşmasına mâni olmak için merdivenlerden aşağı koşmuştu. Hewitte onların Fransızca münakaşa ettiğini duymuştu, ve Louis'nin ayağını yaklamıştı. Demek Louis mevcuttu. Binaenaleyh Hewitte onu, hiç bilmediği, kimseyi tanımadığı koca bir şe-

hirde bulacak, yakalayacak ve polise teslim edecekti. Buna mecburdu, aksi halde hali ber battı, tam mânasiyle mahvolmuştu.

İmkânsız bir işti bu, yahut hemen hemen imkânsız. Fakat Hewitte bir de Louis'yi bulursa mesele aydınlanacaktı. Polisler tabancanın üzerindeki parmak izlerine bakacaklar, bu silâhın kimlerin elinden geçtiğini tahkik edeceklerdi. Papağan'ın müşterileri kopukların şهادetinden daha kuvvetli delillerdi bunlar. Fakat Hewitte, Louis'yi enselemezse, polis tabancayı ele geçiremeyecek ve tabii kimin olduğunu tahkik edemeyeceklerdi. Parmak izlerini de nereden bulacaklardı? Hewitte yakalanır yakalanmaz mahvolmuş demekti, kurtulabilmesine en ufak bir ümit yoktu.

Yapacak tek birşey vardı: Hakiki kaatili bulabilmek için lâzım olduğu kadar serbest kalmak.

İyi ama cebinde metelik yoktu ve sokaklarda dolaşmağa mahkûmdu. Mont Royal'a dönmek, kurdun ağzına düşmek demekti. Arkadaşlarını düşündü:

— «Kazanacaksınız galiba...» diye mırıldandı. Devlet hesabına yiyip yatacağım... öyleye benziyor.

Dört yol ağzında bir polis otomobili göründü ve bulunduğu sokağa girerek ilerlemeğe başladı. Müteharrik bir far bütün kapı içlerini tarıyordu. Hewitte adeta yere yapışırçasına bir köşeye büzüldü. Nefes bile alamıyordu... Projektörün huzmesi bir santimetre berisinden geçti! Hewitte o zaman sokakta kaldıkça kurtuluş çaresinin azaldığını anladı. Nerede ise başka bir polis arabası gelecek ve bu sefer projektör onu ele verecekti. Eğer bu otomobil ters taraftan gelse idi ve projektörü kullanan polis o kadar acele etmese idi, Hewitte, şimdi yakalanmış olacaktı. Montreal'in bütün polisi onun peşinde idi, onu bulmak için otomobilleri bütün şehirde dört dönüyordu. Sonra polisten başka, hüsnüniyet sahibi halkı da hesaba

katmalı idi. Her zaman polise yardıma hazırdı onlar...

Hewitte, bir mukayese yaptı: Sokakta mı daha çabuk yaklanırdı, yoksa Mont Royal'da mı? İyi düşünülürse polis belki nerede olduğunu bilmiyordu. Müzikhol biletlerinin zarfını yalnız Margott görmüştü. Margot ise ölmüştü. Mont Royal oteline bağırsız gelen yolcu ile câninin aynı adam olduğunu anlamak için hayli zaman geçmesi lâzımdı... Belki de birkaç saat kâfi gelecekti, ne de olsa bu da bir şeydi. Binaenaleyh kısa dahi olsa bu zamandan istifade etmek için otele dönmeğe karar verdi.

Yürürken mendili ile yüzünü mümkün mertebe temizledi. Bulunduğu sokak ötekilerden daha tehlikesizdi. Çünkü biraz evvel bir polis otomobili bu sokağı kontrol etmişti. Bir kapının önünde durdu bekledi. Otelinin yolunu ilk geçenden soracaktı ama vakit geciktiği için kimse de geçmez olmuştu. Bir kapıcı göründü, elinde çöp tenekesi kaldırımın kenarına bıraktı. Hewitte ona doğru yürüdü, fakat yetişemedi adam içeri girdi ve kapıyı kapadı.

Hewitte yoluna devam etti. Köşeyi dönerken az daha bir polis memuru ile çarpışacaktı. Korkudan nefesi kesildi. Mamafih gayet tabii bir şekilde hareket etti:

— Affedersiniz efendim, ben kayboldum. Mont Royal'ın ne tarafta olduğunu lütfen söyleyermisiniz?

Bu memur ya yeni vazifeye gidiyordu yahut da vazifesini bitirmişti. Herhalde cinayetten haberi yoktu. Hewitte yürüye yürüye Papağandan uzaklaşmıştı.

Uslü veçhile memur miğferinin kenarına parmağı ile dokundu ve cevap verdi:

— Uzaktadır, yaya gidemezsiniz.

Sonra daha ne olduğunu anlamağa vakit bırakmadan elini kaldırdı ve birine işaret etti. Hewitte az daha olduğu yere yığılacaktı, düşmemek için duvara dayanmak mecburiyetinde kaldı. Yüzünde hâlâ kömür karası bulu-

nup bulunmadığını kendi kendine soruyordu. Fakat bir taksi geldi kaldırımın kenarında durdu.

— Mösyöyü Mont Royal'a götürün, dedi.

Hewitte'in arkasından kapıyı kapadı ve «Bonsu-
ar» diye ilâve etti.

Hewitte şaşkınlıktan cevap veremedi. Otomobil hareket etti. Otele gelmeden aklını başına topladı ve şofö-
re:

— Arka kapıya gidelim, dedi.

909 no.lu odaya çıkıp polislerin gelip onu tevkif etmesini beklemek budalalık olurdu. Binaenaleyh arkada bulunan bardan girip holü geçmek kâtipten yirmi otuz dolar ödünç alıp, ön taraftan çıkıp, bu para sayesinde başka bir yere gidip saklanmak lâzımdı.

Şoför, peki dedi ama müşterisine şüpheli şüpheli baktı:

Hewitte, şoförü kuşkulandırmamak için lâkayıt bir edâ ile:

— Burada bekleyin, çok kalmam, dedi.

Fakat tekrar bu taksiye binmemeğe karar vermişti. Çünkü bu otomobile Fransız mahallesinde bindiğinden polis nasıl olsa nereye geldiğini bulacak ve ondan sonra gittiği yeri de öğrenecekti.

Hewitte bara gitti bir içki ısmarladı. Otelin de-
dektifi sigarasını içerek gazete okuyordu. O kadar lâkayıt görünmeğe çalışıyordu ki Hewitte onun detektif olduğunu hemen anladı. Tehlikeli bir adama benzemiyordu. Herhalde cinayetten bahsedildiğini duymamıştı. Duymuş olsa bile Hewitte gidip elini sıkırsa ve saati sorsa dahi onunla Papağan'daki hâdise arasında bir münasebet göremiyecekti.

Otelin kâtibi ile konuşan iki kişi hiç te lâkayıt görünmeğe uğraşmıyorlardı. Müşterimiydiler, yoksa sivil polis mi.

— İçkiniz buyurun, dedi barmen ve tezgâhın üzerine büyük bir bardak koydu.

O esnada müzik çalan radyo durdu ve spiker konuşmağa başladı. «Montreal hemşerileri, menfur bir cinayet şehrimizi mateme bürümüştür. Margott Bepiste adında bir genç kadın bundan bir saat evvel bir Amerikalı gangster tarafından feci bir şekilde katledilmiştir. Katil henüz serbest dolaşmaktadır, fakat tevkifi bir saat meselesidir. Sayın dinleyiciler, şurasını kaydetmek isterim ki «Kartal» gazetesi, suçlunun tevkifini kolaylaştıracak şahsa bin dolar hediye edecektir. (Tabii bu hediyeği polis mensupları alamaz.) Bütün Montreal halkının polis ile işbirliği edip mücrimin bir an evvel yakalanmasını temin edecekleri üphesizdir. Bu münasebetle «Kartal»ın dövizini tekrar edelim: K.K.K. (Kötülüğü Kanada'dan Kovalım.) İş başına amatör dedektifler ve sadık hemşeriler! Bin doları kazanabilirsiniz belki!...

Hewitte'in arkasında bir müşteri:

— Dediği gibi... Belki! diye alay etti. Reklâm dalaveresi... Sizinle bahse girerim, katili teslim bile etseniz parayı vermemek için bir çare bulurlar.

Hewite lâkaytça :

— Belli olmaz. Tecrübe etmeli... Diye cevap verdi.

Başka bir müşteri:

— Şimdiye kadar kimse tecrübe etmedi, dedi. Suçluyu hep polis yakalıyor da ondan...

Barmen:

— İçkinizi buyurun, diye tekrar etti.

Hewite işitmemiş gibi yaptı. Kâtibin yazıhanesinin civarında cereyan eden şeylere bakıyordu. O iki adam gitmeyecekmi idi?

Spiker devam ediyordu: «Kanuna sadık vatandaşlar ve amatör polisler, işte size hediyeği kazanmanıza

yardım edecek malûmat: Polisin verdiği gibi katilin eşkâli: İyi dinleyin; Boy, bir metre seksen ilâ bir metre seksen beş, saçlar kestane, gözler mavi, vücut, ne zayıf ne şişman, orta. Tabii Amerikalı şivesile konuşuyor. Cinayeti işlediği zaman iyi giyinmişti, hattâ çok iyi giyinmişti: Lâcivert kruvaze kostüm, beyaz gömlek, lâcivert şapka.»

Hewitte'in içine öyle bir hararet bastı ki ağzından alevler çıkıyor zannetti.

«..... Bu eşkâle uyan kimi görürseniz «Kartal» a hemen haber verin. Fakat telefon etmekle iktifa etmeyin, gazetemiz idare merkezine gelin. bütün teferruatı ve delillerinizi izah edin.»

Barmen yine tekrar etti:

— Efendim, içkinizi buyurun.

— Bir saniye, dostum, bir saniye, diye cevap verdi. Hewitte, holü ayıran camlı kapıyı açtı.

Koşmadı, ama şimdiye kadar kimse koca holü bu kadar çabuk geçmemiştir. Kâtiplerle konuşan iki adamdan mümkün mertebe uzak geçti, fakat otelin dedektifine adeta süründü. Adam elini uzatıp yakasından yakalayabilirdi.

Hewitte geçerken:

— Merhaba Mac! dedi.

Yanılmak tehlikesi yoktu; çünkü bütün otel dedektiflerinin ismi Mac - Bilmen - Ne dir. Cümle kapısının önündeki kaldırıma, otele girdiği zamanki kadar cepleri boş fakat serbest olarak çıktı.

Henüz üç adım atmıştı ki iki kol onu tatlı bir sertlikle belinden yakaladı.

— Yok efendim yok! Zaten şüphelenmiştim. Bir kapıdan girip öbür kapıdan çıkmak ha! Bu işi tecrübe edenlerin birincisi değilsiniz! Haydi bakalım ya parayı verirsiniz yahutta polis çağırırım.

Taksinin şoförü, sağlam yapılı herif, gayet ciddi idi.

— Tabii vereceğim, dedi, Hewitte. Daha işim bitmedi, hele gidelim de...

Otelin kapısını gözden kaybetmeden kendi kendine ümitsiz bir halde nereye gideceğini soruyordu. Taksiye girdi.

— Haydi gidelim, nereye gideceğimizi yolda söylerim. Şu deftere yazdım...

Şoför hareket etti ve:

— Bir polise rastlamadan bulmağa çalışın! diye cevap verdi.

Şoför hem otomobil kullanıyor hem de müşterisini kolluyordu.

Hewitte dikiz aynasında onun gözünü görüyordu. Vakit kazanmak için ceplerini arıyor ve bu komediyi daha ne kadar sürdürebileceğini düşünüyordu.

Birden zavallı Margott'nun, döneceğine dair teminat olarak bıraktığı küçük el çantasını buldu. Bodrumda yerlerde südünürken kaybetmediğine çok sevindi.

Elleri titreyerek çantayı açtı. Biraz ufak para, bir pudralık ve bir kart postal buldu.

Şoför sabırsızlandı:

— Adresi buldunuz mu? Nereye gidiyoruz? diye sordu.

Hewitte kartpostalı okuyarak:

— Buldum. diye cevap verdi. Saint - Antoine sokağına 113 no.ya gideceğiz.

Şoför:

— Kötü mahalle, dedi. Bana numara yapmağa kalkmayın yutmam ha!...

Hakikaten kötü bir mahalle idi. Saint — Antoine sokağı o kadar dardı ki taksi güçlükle girdi. Mesele de hallolmuş değildi. Margott'nun çantasındaki para taksi

ücretini vermeğe kâfi değildi. Şoför de müşterisini gözden kaybetmek niyetinde hiç değildi. Bundan başka Margott' nun evinin etrafında dolaşmak herhalde polisten kaçmak için iyi bir usul değildi. Margott teşhis edilmişti... Polisler muhakkak evini ziyaret etmişlerdi. Belki de henüz gitmemişlerdi ve oda komşularını isticvap ediyorlardı. Gitmiş de olsalar, komşular vak'ayı öğrendiklerine ve katilin de eşkâlini bildiklerine göre Hewitte'i polise teslim etmekte tereddüt etmiyeceklerdi. Fakat böyle sıkışık vaziyetlerde kadere boyun eğmekten başka çare kalmıyordu.

Hewitte şöyle düşünüyordu: Margott gibi düşük seviyeli bir kız Louis gibi bir katil ile işbirliği yapıp, «zengin Amerikalıları» avlamak için yem vazifesini görürse elbetteki ailesiyle beraber oturmaz. Şoför dar sokakta yavaş yavaş ilerlerken Hewitte kart postalı okudu.

Fansızcayı okuyunca daha iyi anlıyordu: «Dün kız kardeşini gördüm. Annen ve baban seni çok merak ediyorlar eve geri dönmeni istiyorlar, adresini vermedim fakat.....»

Hewitte rahat bir nefes aldı. yanılmamıştı. Kız yalnız oturuyordu, ailesi adresini bilmiyordu, polisler onlara sorarsa, nerede oturduğunu söyleyemiyceklerdi. Komşulara gelince, onlardan fazla çekinmeğe lüzum yoktu: Böyle bir sokakta oturanlar polisle alış veriş sevmezler ve ona yol göstermezler. Polislere ezeli ve ebedi düşman gözü ile bakarlar.

Hewitte hayli düşündü nihayet şöyle bir karar verdi: En akıllıca hareket geceyi burada geçirmek olacaktı... Fakat şoförden yakasını nasıl kurtaracaktı? Para vermesine imkân yoktu. Kaçsa bile şoför gidip vaziyeti karakola anlatacak polisler aradıkları adamın o olduğunu anlayacaklar, gelip elleriyle koymuş gibi yakalayacaklardı.

Şoför eski bir evin önünde arabayı durduttu. Hiç bir pencerede ışık yoktu. Etrafta da çıt yoktu. Şoför direk-

siyonun üzerinde parmaklarıyla gittikçe hızlaşan bir tempo ile trampet çalıyordu. Ne yapmalı bu adamı? Boğmalı mı? Yoksa Margott'nun odasına götürüp sabaha kadar beraber mi alıkoymalı?

Şoför:

— Eh! Geldik işte! Ne bekliyoruz? diye sordu.

Hewitte taksiden indi parmağı ile evi göstere-
rek:

— Param yukarıda, benimle beraber gelin, size borcumu ödeyeyim. Çok yorgunum tekrar aşağı inip çıkamam.

Şoför de arabadan indi, yumruklarını sıkarak:

— Bana bu oyunu daha evvel de oynamak istedilerdi. Çok kurnazsınız.

— Çok değil ama kâfi derecede... Diye cevap verdi Hewitte, elini cebine soktu. tuzluğun ucunu şoförün kalçasına dayadı ve:

— Ya beni takibedersiniz yahut ta arabanız dul kalır! dedi.

Şoför hemen gayet anlayışlı kesiliverdi. Kapiya geldikleri zaman Hewitte:

— Ellerinizi aşağıya indirin, ben size fenalık etmek niyetinde değilim. Ahbapça evime davet ediyorum. Bir kibrit çıkarır mısınız?

Kapı açıldı. Hane girdiler. Her taraf karanlıktı. Ne bir ampul ne de havagazı lâmbası vardı.

Nereye gitmeli?... Hewitte, Margott'nun kaçınca katta oturduğunu bilmiyordu. Kibrit ışığında bir sıra mektup kutusu gördü.

Hiç birinde Margott Bepiste ismi yazılı değildi. Üçünde isim yoktu. Bunlardan sonuncusu zemin katta bir daireye aitti.

Hewitte tuzluğu şoförün kaburgalarına daha sıkı bastırarak:

— Bir kibrit daha çakın, ve kımıldamayın! dedi. Anahtar bulmak gayesiyle Margott'nun çantasını karıştırdı... bulamadı.

— Şu koridora girin, sağ tarafta! diye emretti; üzerinde kocaman bir B yazılı bir kapıya geldiler. Mektup kutusunun üzerindeki aynı harf.

Hewitte:

— Açın! diye emretti.

Şoför uğraştı fakat kapı açılmadı.

— Anahtarı paspasın altından alın!

Anahtar orada idi. Hewitte çok sevindi:

— Haydi. açın ve girin!

— Şimdiden söyleyeyim size. Param yok... Haberiniz olsun.

— Benim de yok, dostum. Fakirler birbirine yardım etmeli. Binaenaleyh geceyi beraber geçireceğiz.

— Öyle ise siz beni...

— Hayır, hayır, sizi öldürmiyeceğim. Hadi girin artık, geceyi koridorda geçirecek değiliz.

Zavallı korkudan o kadar titriyordu ki anahtarı güçlükle kilide soktu. Kapıyı açtı ve içeriye girdi.

— Bir kibrit yak!

Hewitte, adamın arkasından girdi, anahtarı aldı, kapıyı içeriden kapadı ve iki defa kilitledi.

Kibrit ışığında duvarda bir havagazı lâmbası gördü. Yakmağa uğraştı fakat muvaffak olamadı. Margott herhalde gaz parasını ödememişti. Masanın üzerinde bir şişeye sokulmuş mum bunu teyid ediyordu. Hewitte tuzluk ile şoförü tehditte devam ederken kibrit kutusunu aldı ve mumu yaktı. Bir damla erimiş mum eline damladı. O kadar ürktü ki elinden şişeyi yere bıraktı. Sonra hiç düşünmeden mumu almak için eğildi. Şoför bu fırsattan istifade edip üzerine atılabilir yahut da bir tekme ile onu bayıltabilirdi. Fakat çabuk intikal edemiyordu. Belki de

Hewitte'ten de şaşkın vaziyetteydi.

Mum odayı aydınlattı ve ortaya bir sefalet yuvası çıktı; bir yatak, topal bir iskemle, dışarısı görülemeyecek kadar pis camlı bir pencere, işte o kadar... İki de kapalı kapı.

Hewitte, korkudan benzi kül gibi olan şoföre yavaşça:

— Soldaki kapıya git. duvara yaslan ve birdenbire aç! dedi.

Hewitte odanın ortasında duruyordu. Artık kaçmayı aklından geçirmiyordu. Eğer bu kapının arkasında polisler bekliyorsa, mukavemet etmeden teslim olacaktı.

Şoför, duvara yaslanırken, Hewitte, mumu tuttuğu vakit henüz ılık olduğunu hatırladı. Kendisinden biraz evvel birinin bu odadan geçtiği neticesine vardı. Herhalde polisti. Demek fare gibi kapana girmişti.

Şoför kapıyı birden açtı: Helâ idi burası ve kimse yoktu.

— Pekâlâ, şimdi kapat bu kapıyı ve ötekini aç. Dikkat et önünde durma!

Gittikçe daha fazla korkuya kapılan şoför mümkün mertebe uzakta durarak elini tokmağa uzattı ve kapıyı birden açtı... Bir yüklük idi burası. İçinde entariler asılı idi. Herhalde Margott'nun entarileri... Hewitte irkildi. Şoför istese idi bu sefer de onun hakkından gelebilirdi. O kadar şaşırmıştı Hewitte, fakat şoför farkına varamadı.

Hewitte kendini topladı, entariler uzun uzun baktı, fakat hiç o tarafa yaklaşmadı ve :

— Kapıyı kapat, iyice kapat... dedi. Şu köşeye git yere otur... Rahat dur. Kimildarsan seni kalbura çeviririm.

Şoför hiç şüphe etmedi ve itaat etti. Köşeye gitti, çömeldi ve titremeğe başladı.

Hewitte yatağa gitti, çarşafları aldı, kısa bir müd-

det tuzluğunu bıraktı ve çarşafın birini şerit halinde yırttı.

— Hey, patron, beni bağlayacak mısınız?

Hewitte döndü ve sertçe:

— Şimdi de sual mi sormaya başladık! diye çıkıştı.

Sonra şilteyi yırttı. yünleri avuç avuç aldı yere attı. O zaman çift süren öküz gibi terlemeğe başlayan şoför, bir delinin eline mi düştüğünü düşünmeğe koyuldu.

Hewitte helâya gitti, beyazımtırak bir pasla kaplı kurşun boruları yokladı, bir taneşini yakaladı, ayağını duvara dayadı var kuvvetiyle asıldı. Boru koptu. Hewitte de arkası üstü düştü. Fakat elinde kurşun boru hemen ayağa fırladı.

Şoförün korkudan dişleri birbirine çarpıyordu. Hewitte, bir usturpa yapmak için boruya bir çarşaf parçası sarmakla meşguldü. Sonra yünleri ayağı ile yüklüğün kapısına itti ve ateş verdi.

— Yahu patron, ne yapıyorsunuz? Beni diri diri yakacakmısınız?

— Sus! Dedi Hewitte ve usturpası elinde duvarın kenarından süzüldü.

Pamukla karışık olan yünler yanarken hayli duman çıkarmağa başladı. Bir müddet sonra oda dumanla doldu. Hewitte'le şoför birbirlerini güç görüyorlardı.

Biri öksürdü, fakat öksüren ne Hewitte ne de şoför!...

Birden yüklüğün kapısı açıldı. Margott'nun entarileri kımıldadı, evvelâ tabanca sonra bir adam meydana çıktı: Sağlam yapılı ve goril gibi çirkin bir herif, gözleri yarı kapalı öksürüyordu. Bir adım attı, köşede çömelmiş şoförü gördü, tabancasını ona çevirdi...

Tam bu esnada Hewitte ensesine bir usturpa vurdu. Goril yüzü koyun yere düştü ve öylece kaldı.

Birkaç dakika sonra ayıldığı zaman, kolları ve bacakları topal iskemleye bağlı idi. Hewite tabancayı alıyordu.

Şoför hayretle sordu :

— Mademki kapıyı açtığım zaman onu görmüş-tünüz, neden kapatmamı söylediniz ve bu kadar zahmete girdiniz?

— Ben onu görmedim ama gözlerim kuvvetlidir, tam göğsüme çevrilmiş bir tabanca namlusu gördüm. Fazla bir hareket, bir kelime... Herif beni temizliyecekti. Herhalde buraya bir şey almağa gelmiş olacak, bizde üzerine geldik...

— İyi ama mademki orada olduğunu biliyordunuz neden kapının üzerinden ateş etmediniz?

— Ne ile?...

— Tabancanızla.

— Ha! Şu mu? diye cevap verdi Hewitte ve cebinden tuzluğu çıkarıp masanın üzerine koydu.

— Aman Allahım! Demek ibütün gece şu tuzluk-tan korkmuştum ha!...

— Ben de bunu söylemek istiyordum, dedi Hewitte. Bu gece sana ettiğim eziyetlere mukabil ne tazminat istersin?

Şoför evvelâ burnunun sağ tarafını sonra sol tarafını kaşıdı ve kurnazca cevap verdi:

— Çok bir şey istemem, sizin gibi mert bir delikanlıya yardım ettiğimden dolayı memnunum. Fakat muhakkak bir şey vermek istiyorsanız on dolar yetiştir.

— Öyle ise şu kâğıdı imzala, en aşağı beş yüz dolar kazanacaksın. «Kartal» gazetesinden alacağın paranın yarısını bana vereceğine dair taahhütnamedir. Böyle titreme, imzanın okunaklı olmasını istiyorum. Şimdi de buhergeleyi taksiye götürmek için bana yardım et. Gaze-

teye gidiyoruz.

Hewitte'i gara götürdükten yirmidört saat sonra New-York'lu arkadaşları şu mektubu alıyorlardı :

«Bin beşyüz Amerikan dolarlık (bin Kanada doları) havale ilişiktir. Burada olduğumdan beri sermayemi bir hayli arttırdığımı görüyorsunuz. Bu parayı New York'a geldiğim zaman vereceğiniz iki bin dolara ilâve edin.

Dün gece Montreal polisi beni harıl harıl arıyordu. Birden bire bana karşı muhabbet duyan bir şoför beni kurtardı sonra, bir gazete idarehanesine teslim etti, bu suretle bin dolarlık hediye kazandı. Sonra, polisin çoktanberi aradığı, bir güzel fakat ihtiyatsız kızcağızı öldüren Louis isminde birini teslim etmekle, bir o kadar da ben kazandım.

Bu işden sonra gazetenin müdürü, sinirlerini yatıştırmak için hastahneye yattı. Bana gelince, hemen dönmiyeceğim. Louis'nin muhakemesinde şهادet edeceğim. Halen belediye hesabına en iyi otelde oturuyorum. Montreal'in en gözde misafiriyim.

Ne demiştim size? Muvaffak olurum demiştim değil mi? İşte oldum, hem de nasıl!...

BROOKLYN'de bir gece

Her şey önceden ayarlanmıştı. Merdiven basamakları gibi önüne serilmişti. Birinci basamak; Bir sene belki de altı ay içinde makalesinin, daha doğrusu, bütün yazılarının orta yerinde bir müstatil çizgi içinde «Clint Burgess» diye ismi yazılacak. Sonra kendisine ait bir sütunu olacak, makalenin başında da çerçeve içinde bir küçük fotoğrafı bulunacaktı. O sırada yaşı otuza yaklaşacak. Daha sonra, hâlen Herrick' in dört elle sarılmış bir türlü bırakmak istemediği baş muharirlik onun olacak. Kırkına basacak o zaman. Ondan sonra Umum Müdür ve nihayet son basamak, bütün gazetesinin patronu olup çıkacak. O zaman ellisine gelmiş yâni ihtiyarlamış olacak ama, şimdiki maymun suratlı herif gibi göbek salıvermiyecek, at koşularında kendisiyle alay ettirmeyecek, bütün personele insanca muamele edecek ve...

— Burgess!

Bütün basamaklardan aşağı yuvarlandı; mal sahibi, umum müdür, baş muharrir, fıkraçı, muhabir... Ve kendini en aşağıda alelâde muhabirlikte, hani şu cereyan eden vak'aları öğrenip telefonla gazeteye haber veren ve verdikleri havadisleri bile kendileri yazmağa selâhiyeti olmayan zavallılardan biri olarak buldu.

Büroya geldiği zaman Herrick sertçe:

— Evet, lâzım olduğu kadar takdir edilmediğinizi ve bu koltuğa benden ziyade sizin lâayık olduğunuzu biliyorum. Ona nasıl baktığınızı gördüm, ama müsaade ederseniz bir zaman daha onu muhafaza etmek niyetindeyim.

Patronun kapısına sizin isminiz yazılınca ve gazetenin dizginlerinin elinize verilmesi için hazırlıklar tamamlanınca kadar, yosun tutmuş kaidenizi buradan dışarı çıkarsanız da, şantajla her cumartesi bizden kopardığınız otuz beş papeli hak etmeğe çalışsanız nasıl olur acaba?

Son cümle sanki oparlörle söylenmiş gibi ortalığı inletti. Ta geride, getir götür işlerini yapan velet geçirdi.

Burgess:

— Anladık! dedi. Sizin hesabınıza röportaj yapmağa giden birinin kolu kırılrsa, iki kolu birden kırılmadığı için herifi kabahatli çıkarmanın yolunu bulursunuz.

— Hayır! dedi Herrick. Beceriksiz derim. o kadar. Şimdi sadede gelelim: Mike's Tavern denilen bir yere gideceksiniz. Blake Street'in oralarda bir yerde olacak.

Yazı işlerine biraz evvel telefon ettiler, biri kendini temizletmiş. Gidin bakın, görülmesi lâzım olan şeyleri görmeğe gayret edin. Bir sürü mütalâaya ihtiyaç yok, vak'a lâzım. Tekrar söylüyorum yalnız vak'a lâzım... Olduğu gibi not edin ve olduğu gibi kalsın. Herhalde cinayetle karışık bir bar kavgası olacak. Daha iyi bir havadis bulamadığınız takdirde birkaç satırla şişiriniz. Hattâ şunu da söyleyeyim, eğer iyi bir muhbir olsaydınız, işi başından aşmış bulunan zavallı baş muharririnizin iş olup bittikten sonra göndermesini bekliyeceğinize daha vak'a olmadan orada olurdunuz...

— Daha neler işiteceğiz yarabbim! Ben falcı değilim yahu! Diye homurdandı Burgess. Kapıyı kaparken getir götürücü velet bir daha geçirdi...

Herrick elini tokat atacakmış gibi yaparak:

— Velet! dedi. Senin hiç bir zaman olamayacağın kadar iyi gazetecidir. Onun kanında var bu iş. Hem ben burada kimlere çıkışırsam onları seviyorum demektir.

Tehditkâr bir tavırla ilâve etti:

— Bu söylediklerimi anlatırsan belini kırarım senin ha!

— Bana karşı da acaip bir sevginiz var galiba! diye mukabele etti çocuk.

Burgess hem gidiyor, hem de söyleniyordu: «Vak'a istiyor, yalnız vak'a ha. Görür o vak'ayı!»

Sabahın dokuz buçuğunda, Mike's Tavern'in pek hoş gidecek bir hali yoktu. Zaten cinayet işlenmiş olsun veya olmasın buranın hiç bir zaman şirin, cana yakın olabileceği tahmin edilemezdi. Önünde bir polis otomobili, yanında da insana ürperti veren morgun arabası duruyordu.

Çok kalabalık yoktu. Bir tek üniformalı polis kapı ile otomobillerin arasındaki kaldırımın boş kalmasını temin edebiliyordu. Burgess geldiği zaman ahali dağılmağa başlamıştı bile.

Bu saatte herkesin işi vardı.

İkinci bir polis tam kapının dış tarafında Burgess'i durduttu.. Burgess gazeteci kartını çıkardı. Polis yine bırakmadı:

— Sunun bir yolunu bulamaz mıyız? diye Burgess rica etti.

— Durun baklım, bir sorayım.

Polis başını kapıdan içeri soktu çıkardı ve:

— Kabul etti, dedi.

Burgess içeri girdi. Bu saatte böyle yerler ne kadar can sıkıcı ve kasvetli ise burası da öyle idi. İçeride bir takım adamlar vardı, ama içmeğe gelmişlerdi. burasını şenlendirecek takımından değillerdi. Kırmızı, mavi ve yeşil renkli camlar bara bir loşluk veriyordu.

Tam o esnada iki kuvetli projektör yaktılar. Barın üstünde duvarda asılı kocaman bir saat, dokuz otuz ikiyi gösteriyordu. Otomatik kasanın aralığından üzerinde 20 sent yazılı bir fiş çıkmış duruyordu.

Bir detektif:

— Şimdi açılın da, bardakları çeksin! dedi.

Barın üzerinde müşteriler tarafında birbirine yakın iki bardak duruyordu. Bunları içenler sanki dirsek dirseğe durup içmişlerdi. Barın üzerinde de dizleri ve dirsekleri üzerinde yürüyen ve barla duvarın arasındaki dar aralığın dibinin fotoğrafını çeken bir adam vardı. Kuvvetli mavi bir ışık parladı, adam döndü, barın dış tarafına atladı. Sonra bardakları hizaladı, aynı seviyeden almak için dizlerini büktü, bir mavi ışık daha parladı, adam doğruldu ve yürüdü gitti.

Morgun iki müstahdemi bir sedye ile geldiler. Barın arkasına geçtiler, eğildiler, kalktılar. konuştular, düşündüler, nihayet o daracık yerde cesedi güçlkle sedyeye koydular, bir takım manevralar yapıp dışarı çıkardılar ve kapıya doğru yürüdüler.

Sedyeyi yanından geçirirken Burgess örtüyü kaldırıp altına bakmağa hacet görmedi. İçindeki nasıl olsa ölmüştü.

Lyons diye çağırdıklarını işittiği, bu işle vazifeli dedektife sordu:

— Ne kadar para aşırılmışlar?

Dedektif, sönmüş bulunan püosunu yakmağa çalışıyordu.

— Hırsızlık maksadiyle işlenmiş bir cinayet değil

bu, diye cevap verdi, bu saatlerde bir barın kasasında çalınacak bir şey bulunmaz. Bir hesaplaşma işi olacak. Herhalde itiyadını öğrenmişlerdi... Bar açılır açılmaz onu burada yalnız bulacaklarını biliyorlardı.

— Hesaplaşmanın sebebi hakkında bir fikriniz var mı?

— Ne girdiklerini, ne de çıktıklarını kimse görmemiş. Barmen geldiği zaman onu barın arkasında, sırtında bir kurşun yerde bulmuş, ceset henüz sıcakmış, bulunduğu yeri sokaktan görmeğe imkân yok.

— Ölen barmen zannettimdi... Kimdir?

— Barın sahibi Mike Oliver. Her sabah gelip kendi açarmış burasını, âdeti böyle imiş. Barmen işte şurara duran adam...

Burgess onu [daha işe yeni başlamış acemi bir dedektif sanmıştı. Şimdiye kadar daima muvaffak olduğu usulü kullanmağa karar verdi ve gayet hürmetkâr bir tavırla barmene:

— İsminizin gazetelere geçmesinde bir mahzur görmezsiniz herhalde... dedi.

Barmenin sevinçten gözleri parladı. İstenilen her türlü izahatı vermeğe hazırды.

— Ne biçim adamdı? diye sordu Burgess.

Barmen etrafına bakındı, sanki patronu hâlâ orada imiş de onu işitecekmiş gibi eliyle ağzını siper ederek:

— Pek sevilmeyen bir tipti. Kimse ona tahammül edemezdi. Müşterilerin hoşuna gitmeyen halleri vardı. Kim olursa olsun kat'iyen veresiye vermezdi, çok da hasisti.

Vaziyet icabı ne zaman bir şey ikram etsem öyle ters bakardı ki, sormayın. Tabii müşterileri farkına varırdı. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz ya... Hepsinden fenası, badak barın üzerine konur konmaz hemen parayı

almaya bakardı. Elii uzatır, bekler, müşteri aldırılmazsa, yüksek sesle içkinin bedelini söyler ve içki içilmeden evvel parasını almağa bakardı.

— Böyle bir adamın bir ordu düşmanı olması lâzım.

Diye tasdik tasdik etti Burgess.

Barmen devam etti:

— Bir ay kadar oluyor, burada birisi ile adamakıllı kavga etti. Hiç yoktan başladı... Hem de daimî bir müşteri ile! Senelerdenberi buraya gelirdi. Müşteri on dolarlık bir kâğıt uzattı. O akşam çok kalabalık vardı. Patron acelesinden pek dikkat etmedi, beş doların üstünü iade etti. Müşteri itiraz etti, bizimki ona yalancı dedi. Ben patronu kenara çektim: «Senelerdenberi buraya geliyor, iddiası yanlış bile olsa beş dolar için böyle müşteri kaybedilmez» dedimse de dinlemedi. Müşteri ona dolandırıcı dedi. O da tezgâhın üzerinden atladı ve adamı kapı dışarı etti. Kuvvetli idi ha!... Müşteri sokakta kendine geldi, tekrar buraya döndü ve: «Seni geberteceğim, görürsün, geberteceğim seni!» diye bağırdı ve gitti. Polislerle beraber gelecek zannettim ama bir daha hiç görünmedi.

Gelmediğini görünce patron «Yutmam» gibilerden sırtıttı. «Gördün mü, yalan söylüyormuş. Hakikaten beş dolarını alsa idik bir polis alıp gelirdi.» dedi. Ben de cevaben: «Pek zannetmiyorum» dedim.

Burgess düşünceli bir tavır aldı:

— Ben de pek zannetmiyorum, dedi. Daha iyi usuller vardır.

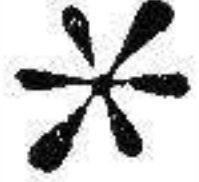
— Asıl işin şık tarafı, diye devam etti barmen. O akşam hesapları yapınca kasada beş dolar fazla bulduk. Patron aldırmadı. Omuzlarını silkti ve: «Geline iade edin» dedi. Fakat adam bir daha ne geldi, ne de gözüktü.

Burgess sesini alçaltarak detektifleri göstererek:

— Bu vak'ayı onlara anlattınız mı? diye sordu.

— Çaresiz! dedi barmen. Bunlar bir kere sormağa başladılar mı, insan ister istemez bütün bildiklerini söylüyor. İsmi de söylemek icabetti. Çoktanberi geldiği için adının Chuck Hastings olduğunu öğrenmiştik. Eşkâlini de târif ettik... Ne yapayım öğrenmek istiyorlardı...

İçini çekti ve sustu.

Birkaç saat sonra Burgess, ismi geçen adamı polis müdüriyetinde gördü. Lyons'un odasından getiriyorlardı. Fena halde korkmuş bir hali vardı. Burgess adama acımaktan kendini alamadı. Epey eziyet edilmişe benziyordu. Sarhoş gibi idi zavallı.

Bir iki dakika sonra kapı tekrar açıldı ve bu sefer barmen çıktı... Herhalde bir muvacehe yapmışlardı. Barmen, Burgess'in önünden geçti, fakat onu tanımadı. Burgess de hiç sesini çıkarmadı.

Lyons, iki mühim iş arasında biraz nefes almak için Burgess'i kabul etti.

— Şüpheli birini yakalamışsınız... diye söze başladı Burgess.

— Hayır buradan biraz evvel çıkan değil. Asıl katili yakaladık. Artık şüphe filân kalmadı. Parmak izlerini aldık, cinayet esnasında barın üzerinde kalan bardaktaki izlere uyuyor. Bardağın üzerinde sıvama parmak izi vardı.

— Cinayet işlendiği saatta nerede olduğunu ispat edemiyor mu? diye sordu Burgess.

— Herkes gib bunun da iddiası var ama ispatına imkân yok. O sabah yatağından kalkmadığını söylüyor. Tevkif etmeğe gittikleri vakit hâlâ uyuma taklidi yapıyordu.

— Öteki bardağı kim içmiş?

Lyons gülümsedi:

— Bir tanesini o içtiğini inkâr ettiğine göre diğerini kimin içtiğini itiraf etmesi beklenemez. Fakat nasıl olsa söyleyecek. Bugün olmazsa yarın, yarın olmazsa öbür gün, öbür gün olmazsa perşembeye...

Yazıhanenin üzerinden imza edilmemiş bir itirafname aldı, havada salladı ve yerine koydu.

— Bunu da imzalayacak! Vaktimiz var bizim! Bütün bunlar teferruat dostum! İş tamamdır. Gelecek hafta içinde büyük jüriden geçecek.

İki parmağını kaşına götürerek Burgess'i selâmladı:

— Yine görüşelim muhbir bey!

Burgess, kapıyı açtı, fakat çıkmadı.

Lyons gözlerini önündeki evraktan kaldırdı ve Burgess'e:

— Hayrola? Menteşeleri yağlamak mı lâzım? dedi.

— İkinci bardakta hiç parmak izi bulunmayışını biraz tuhaf bulmuyor musunuz? Orada boş olarak duruyordu. Demek birisi aldı ve oraya bıraktı. Haydi diyelim ki, adamın elinde eldiven vardı, o zaman da hiç olmazsa Mike Oliver'in parmak izleri bulunması lâzımdı. Bu bardak kendi kendine uçup barın üzerine konmadı ya! Hiç parmak izi taşımadığına göre onu sureti mahsusada silip temizlemişler. Bu takdirde cinayet mahallinde bardağın birini silmişlerse ötekini neden silmemişler?

— Heriflerin bir tanesi ötekinden daha açıkgöz davranmış. Biri bunu düşünebilmiş, öteki düşünememiş... Düşünemeyenin tetiği çeken olduğu buradan da belli. Şimdi de kapıyı kapayın.

Gelen bir memur Burgess'in yerine kapıyı kapadı. Fakat öyle bir kapadı ki az daha muhbirin burnu yam-

yassı olacaktı.

— Pekâlâ, dedi. Polisin fotoğraf arşivi memuru. Madem ki fotoğrafları görmenize müsaade etti, bence hava hoş. Yalnız kendisinden bir sorayım...

Elini telefona uzattı :

Burgess telâşla:

— Hayır, hayır! dedi. Şimdi onu rahatsız etmeyin. Çok işi var, zaten onun için beni size gönderdi. Şimdi odasından geliyorum. Ben cesedi görmek istemiyorum, yalnız cinayet sahnesinin fotoğraflarını, barı filân...

Yorgun bir tavırla memur kocaman bir klâsör çıkardı.

— Bu sabah cinayet mahallinde idiniz. Fotoğraflara niye bakmak istiyorsunuz? Neden oraya bir daha gidip bir göz atmıyorsunuz?

— Vaziyeti o zaman olduğu gibi görmek istiyorum, şimdiki gibi değil. Orada birşey nazarı dikkatimi çekti. Aldanıp aldanmadığımı anlamak istiyorum. Gördüğüm şeyin fotoğraflarda da olması lâzım .

Burgess, miyop gibi fotoğrafların üzerine eğilip yakından tetkik ederken, arşiv memuru gözünü ondan ayırmıyordu. Nihayet:

— Aradığınızı buldunuz mu? diye sordu.

— Evet! dedi Burgess. Heyecanlanmıştı. Doğru! du ve:

— Tamam! diye ilâve etti. İyi görmüşüm!

Memur merakını yenemedi ve sordu:

— Ne imiş o iyi gördüğünüz?

Burgess omuzunu üzerinden «Teşekkür ederim» diye bağırdı, fırladı gitti.

Polis müdüriyetinin koridorundaki umumî telefonların birinden istifade ederek gazetesini aradı.

Herrick dehşetli kızgındı.

— Hele şükür! diye bağırdı. İkindiye kadar hiç

sesiniz çıkmadı! Bu kadar zamanda ben Roma tarihini yazdım! İki satır havadis için koca bir gün harcıyorsunuz!

— Doğru ama, henüz bitmedi.

— Pekâlâ! O zaman da üç kelime yetişir: «Tevkifi saat meselesidir» ,Yoksa tevkif edilinceye kadar orada beklemeğe hacet yok zannederim!

Burgess istemeye istemeye:

— Bu sabah saat onbirde tevkif edildi. Fakat...

— Yakalanan hakikî katil mi?

— Öyle diyorlar ama...

Herrick'in sesi volkan gibi gürledi :

— Tamam! Onlar öyle mi diyorlar?

— Evet, fakat...

— Öyle ise aksini iddia etmek cesaretini kim gösteriyor?

Burgess yutkundu ve:

— Ben, dedi.

Duyduğu gıcırtıdan Herrick'in döner koltuğunda doğrulup yine oturduğunu tahmin etti. Bir dakika ses çıkmadı, sonra:

— Neden? İdam edilip gömüldmediği için mi? Biz gündelik gazete çıkarıyoruz, senelik değil! Beni iyi dinleyin: Sizi polis meseleleri çözmek için göndermedim. Cereyan eden hâdiseyi öğrenmek için gönderdim. Eğer polis, katilin bu olduğunu söylüyorsa, mesele kalmadı demektir!. Buraya gelip işe koyulmanız için size on dakika mühlet veriyorum!

— Patron, rica ederim beni dinleyin. Müsaade edin de onların göremediği şeyi anlatayım size. Farkına varmadılar. Neden yanıldıklarını siz de anlayacaksınız...

Araya bir kadın sesi girdi:

— Üç dakika geçti, deliğe bir nikel daha atın lütfen!

Burgess bir eliyle âhizeyi tutuyor, öbür eliyle de

acele acele ceplerini arıyordu. Bir takım paralar buldu, fakat nikel para bulamadı.

— Kesmeyin, rica ederim kesmeyin... diye yalvardı.

Herrick'in sesi yava yavaş kayboluyordu.

— Unutmayın, on dakika. Aksi halde hiç zahmet edip gelmeyin!

Klak diye bir ses çıktı ve muhavere kesildi. Burgess âhizeyi bıraktı ve bu sefer iki eliyle aranmağa başladı, daha rahat hareket etmek için hücreden de çıktı. Birdenbire aradığı nikel parayı buldu.

İki üç defa havaya atıp tuttu, düşündü, sonra başını salladı ve parayı cebine soktu. «Bir daha telefon edersem bana yine çabuk gelmemi söyleyecek, halbuki ben gidemem henüz... Bu meseleyi halletmeden gidemem» diye mırıldandı.

Mike Tavern'e döndü. Eskisi gibi açık oluşuna ve müşterilerin birşey olmamış gibi girip çıkmasına hayret etti. Fakat kalabalık yoktu. Herhalde cinayete sahne olmuş bir yerde fazla kalmak istemiyorlardı.

— Bana iki parmak koyun, dedi Burgess.

Barmen onu hatırladı:

— (Bu sabahki gazetecisiniz değil mi? dedi. Nerede gördüm, diye düşünüyordum...

Burgess bardağı havaya kaldırdı. Gören, içindekini muayene ediyor zannedecekti. Halbuki o bardağı tetkik ediyordu.

Lâkayt bir tavırla Burgess sordu:

— Bunun gibi kaç bardağınız olduğunu biliyor musunuz?

— Elbette! Bizim işte buna da dikkat etmek lâzımdır. İki hafta evvel üç düzine aldık.

— O zamandanberi hiç kırıldı mı?

— Hayır. Bilhassa dikkat ediyorum. Mike gibi

bir adamla ne yapardım sonra?

— Öyle ise polisin alıp götürdüğünden başka, otuz beş tane mevcudunuz olması lâzım. Öyle değil mi?

— Otuz beş, evvelden kalan on sekiz daha, elli üç tane var demektir.

Burges elini cebine soktu.

— Herşey için bahse giren adam değilim ama şimdi yapacak işim yok, sizin de öyle. Bir dolarına bahse girerim, şimdiki mevcudunuz elli üç değil. Ne dersiniz?

— Hay hay!

Kendisi de bir dolar çıkarıp ötekinin üzerine koydu. Biralara köpüğünü almak için kullandığı bıçak şeklindeki tahtayı aldı.

— Hepsi şu rafta, dedi. Ben sayarken bununla vururum, çıkan seslere göre siz de saymış olursunuz.

Saymağa başladılar.

— Ellibir, elliiki, elliüç... ve ellidört!

Barmen döndü, başını kaşdı:

— Bir tane fazla... Yanlış saydım herhalde.

— Hayır yanlış saymadınız, dedi Burgess ve kesti.

Kendi dolarını cebine koydu ve:

— Alın dolarınızı, istemem, dedi.

— Pekâlâ, diye cevap verdi barmen. Dolarını geri aldığından memnundu.

Burgess dalgın dalgın etrafına bakındı, sonra sordu:

— Patronunuzun bütün işlerine vâkıftınız herhalde, değil mi?

— Benimkilerden iyi diyebilirim. Onbeş sene-denberi onunla beraber çalışıyordum.

— Herkesin düşmanı vardır, ama ona bu kadar dış bileyen kim olabilir?

— Dış bilemeyen kim olabilir, diye sorarsanız

daha doğru olur!

— Demek bütün tanıdıkları kızılıyordu ona. Peki, bunların arasında onu öldürecek kadar ileri gidecek olanlar kimlerdi?

Barmen çenesini kaşdı:

— Evvelâ şu Chuck Hastings var.

Burgess, onu söyleyeceğın tahmin etti. Öyle ya Hastings, katil diye tevkif edilmişti zaten. Barmenin evvelâ aklına gelecek adam o idi.

— Ondan sonra kimler var? diye sordu ve kalemin ucunu zarfın üzerine dayayıp bekledi.

— Bakalım, ikimiz şöyle bir liste yapabilecek miyiz? Meselâ Hastings'ten sonra bu işi yapabilecek kimler var?

— Fena değil, dedi barmen. Bilmece halleder gibi birşey.

— Öyle... diye cevap verdi Burgess.

Epey zaman lâzım oldu. Zaman, sabır ve zekâ. Fakat altı bardak içki, iki puro ve doksan dakikadan sonra oradan çıktığı zaman zarfın üzerinde istediğı liste vardı. Muhtemel sebepleri not etmek için kendini yormamıştı. Yalnız isimleri kaydetmişti: 1 - Hastings. 2 - Big Time Leary. 3 - Cosentino. 4 - Edge. 5 - Poletti.

Herrick, herhalde evine gitmek için bürodan çıkmağa hazırlanıyordu, çünkü gelip telefona cevap vermesi hayli zaman sürdü.

Burgess heyecan içinde idi:

— Dinleyin patron, diye söze başladı. Cinayetin vukubulduğu barda fazla bir bardak mevcut olduğunu keşfettim...

Daha fazla söyleyemedi. Herrick istediği zaman gayet kat'î konuşurdu. Bu sefer de öyle yaptı.

— Kimsiniz? diye sordu.

— Ama patron, böyle yapmayın, anladınız pekâlâ, ben Burgess'ini...

— Hâlen gazetemize mensup böyle kimse yok!

Burgess yalvaran bir sesle:

— Siz dinlemek istemiyorsanız hiç olmazsa bîrîne söyleyin de söyleyeceklerimi not etsin...

Herrick nazikâne:

— Kâtipleri ancak ücret bordrolarına dahil olan kimseler kullanabilir. Yabancılar kullanamaz!

— Patron, elimde beş şüpheli şahsa ait liste var, bir tanesi...

— Polisin suçluyu yakaladığını ve işin bittiğini zannediyordum.

— Hayır bitmedi, çünkü suçlu o değil.

— Çok müteessifim. fakat müessesemiz yabancıların verdiği havadisleri nazarı itibare almaz. Siz ise iki saat yirmi dakikadanberi kapı dışarı edildiniz.

İşinden çıkarılıp da derdini ispirtonun içinde boğmayan gazeteci görülmemiştir. Burgess de hemen bu usule başvurdu. Fakat herkes gibi bir yerde oturup kafayı çekmedi. Bardan bara dolaşmağa başladı, her gittiği yerde de bir kadehçik ismarlıyor ve bu kadehçikten de ancak bir yudum içiyordu.

İçe içe Sycamore caddesinin sol tarafını takiben bütün barlara girip çıktı, sonra sağ tarafı da bitirdi. Daha sonra Central caddesinin iki tarafındaki barları da aynı şekilde taradı. Başka bir mahalleye geçti, orada da aynı şekilde hareket etti.

Her girdiği barda bir tek sual soruyordu:

— Son günlerde barınızdan bir viski kadehi alan oldu mu?

Her defasında cevap olarak, ya bir hayır, ya bir baş sallama, ya bir omuz silkme yahut da tuhaf bir bakışla karşılanıyordu.

— Lâtime ediyorsunuz galiba... Kim alır bunu?

Israr etmeden çıkıp gidiyordu. Hayli dolaşacağı yer vardı daha, halbuki zamanı pek azdı...

Üçüncü caddenin sağ tarafındaki üçüncü bara girdiği zaman vakit gece yarısına yaklaşıyordu. İçtiği yudumların tesiri ile ağzının içi berbat bir halde idi.

Sualine cevap olarak mutad «Hayır» cevabını alıp kapıya doğru yürürken barmen birden:

— Durun, ne sordunuzdu? dedi.

— Son günlerde bunun gibi bir viski kadehi aşırıp aşırmadıklarını sordum.

Barmen evvelâ yavaş, sonra acele acele başı ile evet diye işaret etti.

— Evet, bir tane aşırıldılar.

Sonra adam şaşkınlıktan ağzını açtı ve öylece bir müddet kaldı.

— Nereden biliyorsunuz? Kim söyledi size bunu?

Burgess heyecanla yaklaştı:

— Alan hakkında bir fikriniz var mı?

— Kim olduğunu bilmiyorum, eğer bunu soruyorsanız.

— Alanı gördünüz mü?

— Evet gördüm.

Burgess tezgâhın üzerine ellerini dayadı, ayaklarının ucunda hafifçe kalktı ve:

— Târif edebilir misiniz? Şöyle bir fikir verin hiç olmazsa!

— Orta boylu, zayıfça, siyah saçlı... Durun bakayım, yüzü güneşten yanmıştı... Alnının derileri soyuluyordu.

— Gözünde bir sakatlık var mıydı?

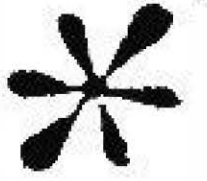
— Evet, bir tanesi biraz şaşı gibi idi.

Burgessin omuzları çöktü. Târif edilen adam Chuck Hastings idi. Zaten katil suçundan tevkif edilmişti.

— Kadehi alırken kendi gözünüzle gördünüz mü? diye ümitsizce sordu Burgess.

— Hayır, fakat onun kadehi olduğuna göre alan da o olacak. Gittikten sonra durduğu yere gittim, bardağı alıp, yıkayıp, yerine koyacaktım ama bulamadım. Büyük bardak orada idi ama kadeh yoktu. Tezgâhın üzerinden eğilip yere düşüp düşmediğine baktım. Ne kadeh vardı, ne de parçaları. Bir türlü anlayamadım, bu kadehler o kadar değersiz ki...

«Para bakımından değersiz olabilir ama bir insanın hayatına mal olabilir,» diye düşündü Burgess.

Lyons muhatabına hayretle baktı:

— Neden müsaade edecekmişim? Ne zannediyorsunuz? Hapishanede bayram mı var? Herif katil suçu ile maznun, her önüne geleni onu ziyaret için nasıl bırakırım?

— Benim istediğim, mazisi hakkında biraz malûmat edinmektir. Umumî menfaat namına bir makale yazmamı istediler gazetemden de onun için... Bunun kimseye bir zararı dokunmaz ki...

— Umumî menfaatinizi bu binanın dışında ararsanız daha iyi edersiniz!

— Ya! Demek gidip bir iki dakika konuşursam adamın mâsum olduğunu ve hakikî canînin hâlâ serbest dolaştığını keşfedeceğimden mi korkuyorsunuz? Yaptığınız işten emin değilsiniz demek!

— Ne? Sizi gidi...

Lyons koltuğunda yarı doğruldu, yumruk vura-

— Dün akşam kimin elini sıktınız? Tekrar ediyorum: Tevkif edilmeden bir akşam evvel barda kimin elini sıktınız?

Hastings ifadesiz nazarlarla Burgess'e baktı, elinin tersiyle ağızını sildi ve:

— Hiç kimsenin... dedi. Dün akşam hiçbir tanıdığa, hiçbir ahababa rastgelmedim... Hep yapayalınızdim.

— Bir dakika! Union caddesinde Sullivaw's denilen bir bara gittiniz değil mi?

Hastings başı ile tasdik etti ve:

— Gittim ama yalnız girdim ve yalnız çıktım. İçeride azam  on, onbeş dakika kaldım.

— Bu zaman zarfında kimsenin elini sıkmadınız mı? İyi düşünün bakalım!

Hastings bütün bütüne doğruldu.

— Bir saniye! Ben kimsenin elini sıkmadım ama biri elimi tuttu ve bir müddet salladı. şimdi hatırlıyorum. Hani şu bazı sarhoşlar vardır, herkes ile canciğer olurlar, işte onlardandı. Evvelâ yüzüme doğru geğirdiğinden af diledi, sonra bana bir içki ismarlamak istedi. Ben «istemem, teşekkür ederim,  n mdekini içtikten sonra gideceğim» dedim. O zaman «darılmaca yok» diye cevap verdi, elimi yakaladı, on onbeş defa salladı ve kalktı gitti. Anlamak istediğiniz bu mu idi?

Burgess düşünceli bir tavırla:

— Evet! dedi. Dün akşam eve geldikten sonra ellerinize dikkat ettiniz mi?

— Ne demek o? diye sabırsızlandı Hastings. Üzerimde idiler. Bir yere bırakmamıştım.

— Canım onu demek istemiyorum. Yatmadan evvel yıkadınız mı? Elinizde birşey yok mu idi?

Hastings heyecanlamıştı:

— Siz falcı mısınız kuzum? Evet birşey vardı: İki yağ lekesi, yalnız sağ elimde. Makina yağı idi galiba,

yahut da ona benzer çıkarması güç birşeydi... Size bahsettiğim herif ya bir otomobilin motörü ile oynamıştı, yahut da makına satan bir yerde çalışıyordu.

Burgess birden elinin tersiyle Hastings'ın göğsüne bir tane vurdu ve sevinç içinde bağırdı:

— Düşündüğüm çıkıyor!

Sonra öne doğru eğildi, Hastings'ın gözünün içine bakarak:

— Bu adamı tanır mısınız?

— Hayır, hayatımda ilk defa gördüm. Hatırladığıma göre iri yapılı birisi idi. Pek dikkat etmedim ama galiba sırtında bir tulum, başında da bir kasket vardı. Lâlettâyin bir sarhoş...

— O sarhoş değildi, lâlettâyin bir sarhoş hiç değildi. Pekâlâ geçelim...

Burgess meşhur zarfı ile kalemmini çıkardı:

— Hastings, size içerleyen, ama iyice içerleyen kim var?

— Şimdiki halde herkes!

— Ben hariç... Size sorarım: Bütün bu işte benim ne menfaatim olacak? Ben sırf size yardım etmeğe uğraşıyorum. Alnınıza canî dalgasını vurduracak kadar sizden nefret eden kim var?

— Ne bileyim ben? İnsanın aklına gelmiyor...

— Canım insan hiç olmazsa şüphelenir.

Burgess oradan ayrılırken elindeki listede şu isimler vardı:

1 - Harlan, 2 - Strikslan, 3 - Edge, 4 - Vogel.

Lyons'un bürosuna dönmeden bir sıraya oturdu, Mikes Tavern'in barmeninden aldığı listeyi çıkardı, ikisini yanyana koydu. Her iki listede müşterek olmayan isimleri çizdi. Bitirince elinde çizilmedik bir isim kaldı: **EDGE!**

Lyons yorgun bir tavırla:

— Atın şu herif dışarı! dedi. Bu Allahın cezası gazetecilerin dizginlerini bir santimetre bırakırsınız, onlar otuz altı kilometre alırlar.

Burgess, onu dışarı çıkarmak için gelen polisin kolundan kurtulmak için birden başını eğdi.

— Beni dinleyin, dedi ve ceketinin yakasından yakalayıp dışarı sürüklemek isteyen polise mukavemet ederek devam etti:

— Ben hakikati ortaya çıkarmağa uğraşıyorum. Katilin kim olduğunu biliyorum.

Lyons yüzünü buruşturarak:

— Bırakın, O'Krefe, dedi. Anlatsın bakalım. Bir haftadanberi hiç gülmedim.

İki elinin parmaklarının uçlarını birbirine bitiş-tirdi, koltuğuna rahatça yaslandı ve dinlemeğe hazırlandı. Burgess'in arkasındaki koridorda birini arıyormuş gibi baktı ve sordu:

— Nerede o bildiğiniz katil?

— Nerede olduğunu bilmiyorum, üzerimde taşı-mıyorum! Fakat kim olduğunu biliyorum. Edge isminde birisi. İspirtolu içkiler toptancısı ama, bu işi yapmakta olduğu gangsterliğe perde vazifesini görmekte. İçki ya-sağı zamanındaki gibi hareket ediyor, yalnız şu farkla ki, şimdi satış alenen yapıyor ama, perakendeci onunla alış-verişi kesip başka bir toptancıya başvurduğu takdirde o perakendecinin işi tamam demektir. Barmenin de anlattı-ğına göre Mike Oliver birkaç ay evvel Edge ile tamamiy-le alâkasını kesmiş ve o zamandanberi hiç sipariş ver-memiş.

— Çok enteresan doğrusu! dedi, Lyons alaylı bir tavırla.

— Görünüşü nasıl bu adamın?

— Bilmem! Onu hiç görmedim!

Lyons polise hitaben:

— Nerede olduğunu bilmiyor, onu hiç görmemiş, ama Mike Oliver'i onun öldürdüğüne emin. İşte katî delillere müstenit itham böyle olur!...

— Hastings'i, bir tek kadeh yüzünden tevkif ettiniz ama, değil mi?

— Evet! Fakat sizde Edge'i, ismini piyango gibi şapkanın içinden çekip mahkûm etmeğe çalışıyorsunuz ya! Bizim hiç olmazsa kadehin üzerindeki parmak izleri var, sizin ise hiçbir deliliniz yok.

Burgess acele acele devam etti:

— İntikam alma meselesi de var, yani Edge tarafından Hastings'den alınacak intikam. İçki yasağı zamanında Edge bir kaçakçılık şebekesi kurmuştu. Hastings ise o zaman onun maiyetinde çalışıyordu. Günün birinde baskına uğradılar ve Federal Mahkemenin huzuruna çıkarıldılar. İçlerinden biri polisle işbirliği etmiş gibi birçok gizli şey meydana çıkıverdi. Edge, bu işin kimin tarafından yapıldığını anlayamadı ama, muhakeme neticesinde pek garip birşey oldu. Edge ağır bir şekilde mahkûm edildiği halde Hastings mahiyeti belirsiz sebeplerle hayret edilecek kadar hafif bir ceza ile kurtarıldı.

— İçki yasağı 1933 te kaldırıldı, dedi Lyons, hesaplaşmak için 1943 e kadar mı beklemiş! Amma da acele etmiş ha!

— İntikam ne kadar gecikirse o kadar tatlı olur, derler, diye cevap verdi Burgess.

— İddianız bir delile istinat etmiyor, dedi Lyons. Bunlar dedikodudan ibaret. Demir parmaklıkların içine atılmış bir adam, on sene evvel başka bir adam tarafın-

dan sevilmediğini birden hatırlıyor. Sonra bir barmen patronunun kimse tarafından hoş görülmediğini ve bilhassa birinin patronunu hiç sevmediğini söylüyor. Size bunlar kâfi geliyor ve hop hemen mücrimi tâyin ediveriyorsunuz! Bertillon'ın, parmak izi usulünü icat etmekle boşuna vakit kaybettiğini görüyorum.

Bir an sükûttan sonra devam etti:

— Şuna da nazarı dikkatinizi çekerim: Şimdi sizi kat'iyen sevmiyorum. Sizden o kadar nefret ediyorum ki kendi ellerimle sizi boğmak için can atıyorum, fakat bu sizi katledeceğim demek değildir, Allah saklasın! Aradaki farkı görüyor musunuz?

Burgess ne yapacağın şaşırmıştı, ensesini kaşıdı:

— Sizi ikna için ne yapabilirim? diye sordu.

Lyons:

— Herifi getirin, kendi ağzı ile bu cürmü işlediğini itiraf etsin, belki o vakit inanırım! diye alay etti.

— Onu nerede bulabileceğini dahi bilmiyorum. diye bezgin bir tavırla mırıldandı Burgess.

— Haydi, O'Keefe, şimdi dışarı atma işini tamamlayabilirsiniz. dedi Lyons. Bu haftalık bu kadar eğlence yetişir!

Barda, Burgess telefon rehberini aldı ve telefon hüccresine götürdü. Bulduğu ismin yerini kaybetmemek için üzerine parmağını koydu, deliğe bir nikel para attı, numarayı çevirdi ve bekledi. Bir erkek sesi cevap verdi.

— Joseph Edge ile görüşmek istiyorum, dedi Burgess.

— Kimsiniz ve niçin görüşmek istiyorsunuz? diye huşunetle cevap verdi ses.

— Beni tanımaz. Söyleyeceğim şey ise sırf şahsını alâkadar eder.

Başka bir ses lâfa karıştı. Birinci sestten biraz daha tatlı idi.

— Siz Joseph Edge misiniz? İspirtolu içkiler toptancısı? diye sordu Burgess.

İki kişiye daha telefon etmişti ama onlar aradığı adam değillerdi.

— Evet ben Joseph Edge'im, dediğiniz işle de meşgulüm. Size bir hizmette bulunabilir miyim?

— Hayır, fakat benim size bir hizmette bulunabileceğimi zannediyorum.

Bir saniye bekledikten sonra:

— Bu sabah saat dokuz raddelerinde Mike's Tavern'de...

— Mike's Tavern mi? Neresi bu?

— Cinayetin işlendiği yer! O saatte siz nerede idiniz?

— Ne demek istediğinizi anlıyamıyorum...

Burgess'e hitap eden seste hiçbir telâş eseri yoktu.

— İzah ediyorum, dinleyin. Bu sabah orada ilk müşteri bendim. Bar açıldıktan bir iki dakika sonra ben girdim ve girer girmez helâya gittim. Siz geldiğiniz zaman ben orada idim. Kapının aralığından her şeyi gördüm. Orasını aramak aklınıza gelmedi. Hatâ ettiniz.

— Bana beyhude vakit kaybettiriyorsunuz. Bildiklerinizi polise anlatın! Bana niye anlatıyorsunuz?

— İşin fenası, polis para vermiyor.

— Demek ağacı silkmek istiyoruz ha?

— İşim gücüm yok. Meteliğim de kalmadı. Doğrusunu isterseniz bu kozu fena bir günüm için saklamalı idim ama bugünden fenası da can sağlığı... Benim için berbat bir gün, sicim gibi yağmur yağıyor...

Telefondaki ses şen bir kahkaha attı. Kendinden emin bir tonu vardı.

— Sizi inkisarı hayâle uğrattığımdan dolayı çok müteessifim ama, bizim tarafta hava çok güzel ve güneşli..

— Orada olduğuma inanmıyorsunuz ha? Durun

size bir resim gibi çizeyim gördüklerimi: Sizinle beraber biri daha vardı, ikiniz beraber girdiniz. Girince sağ taraftaki barın önünde ayakta duruyorsunuz. Solunuzda da öteki adam vardı. Ateş ettikten sonra kadehin birini iyice sildiniz. Öteki kadeh...

Burgess ağzını iyice âhizeye yaklaştırdı ve daha yavaş bir sesle:

— Şimdi sizin tarafta da havanın bulutlu olmadığına emin misiniz?

Hattın öbür ucunda bir sükût oldu. Burgess sebebini anladı. Bu sükût ne korkudan ve ne de verilecek cevap olmadığından değildi. Orada bulunan birine, «Bak nereden telefon edildiğini anlamağa çalış» şeklinde bir emir vermek için âhize elle kapatılmıştı.

Bir müddet sonra ses gene duyuldu ve gayet nazikâne:

— Sizinle beraber kim vardı? diye sordu.

Burgess, vakit kazanılmak istenildiğini anladı. Bir mahzur görmedi, sonuna kadar rolüne devam edecekti.

— Kimse yoktu. Yalnız ben vardım.

— Anlattığınız şeyleri görmüş olabilirsiniz. Sözlerinizde ikna kuvveti var... Fakat orada gördüğünüz adamın ben olduğuma nereden hükmediyorsunuz?

— Tahkik ve tetkik ettim. Bütün gün ne yaptığımı zannediyorsunuz?

İkinci bir sükût hâsıl oldu: Nereden telefon edildiğini anlamışlardı. Herhalde muhatabının önüne bir küçük pusla koymulardı.

Karşı taraf yine konuşmağa başladı:

— Demek yalnızdınız. Pekâlâ, teklifiniz beni alâkadar ediyor. Sizi yağmurdan korumak için ne kadarlık bir şemsiye lâzım?

— Beş yüz dolarlık kadar.

— Fazla büyük bir şemsiye değil mi?

— Yağmur şiddetli de...

— Peki, karşı karşıya münakaşa etmemiz hiç de fena olmayacak. Ben ekseriya sabahleyin erkenden «Empire» denilen berber dükkânında traş olurum. Cetra caddesindedir, yanılmanıza imkân yoktur. Dükkânın önünde kaldırımında bir sütun vardır. Beni saat dokuzda doğru orada bekleyin. Mutabık mıyız?

— Mutabıkız! dedi Burgess.

Not etmeğe hacet bile görmedi. Randevuya hiç bir zaman gelinemeyeceğini biliyordu. İmkânı yoktu, çünkü aksi halde bir diri ile bir ölü arasında randevu olurdu bu. O saatte ikisinden birisi hayata gözlerini yummuş olacaktı...

Telefonu kapadı.

Saatine baktı, sonra yine telefon rehberini aldı. Edge ismini bir daha aradı. fakat bu sefer adresi tetkik etti.

— Aşağı yukarı on dakikada buraya gelinebilir, diye mırıldandı. Cebinden bir zarf çıkardı, bir şeyler yazdı. Mümkün mertebe ufak katladı ve cebine soktu. Hücreden çıktı ve barın önüne geldi:

— Kaçta kapatıyorsunuz? diye sordu.

— Her zamanki gibi, saat dörtte.

— Daha yirmi dakika var demektir... diye mırıldandı Burgess.

Bar yavaş yavaş boşalıyordu. Nihayet müşteri olarak kendisi kaldı. On dakika sonra yine saatine baktı, sonra başını yavaş yavaş çevirdi ve kapıyı kontrol etti. Kimse yoktu.

Barmen bazı ışıkları söndürdü ve Burgess'e:

— Son bir kadeh daha vereyim mi? diye sordu.

Burgess başı ile peki diye işaret etti. Para çıkardı ve barmenin avucuna koydu.

— Üstü kalsın, dedi.

Barmen çok memnun olmuştu.

— Çok teşekkür ederim, diye mukabelede bulundu.

Avucunda ne olduğunu anlamak için bakacağı sırada Burgess hemen hemen dudakların kımıldatmadan:

— Şimdi bakmayın, dedi. Kasaya götürün.

Barmen kasaya doğru yürüdü ve Burgess'e merakla baktı. Burgess kapıya doğru yürüdü. (bir dakika durdu, ceketini ilikledi. Dışarının havası serin gelmiş gibi ürperdi:

— Geceniz hayırlı olsun, diye bağırdı barmen arkasından.

— Allahısmarladık, dedi Burgess.

Bu kelimeyi tam yerinde kullanmış gibi bir his vardı içinde.

Şapkasını kaşlarına kadar indirdi ve sokağın karanlıklarına daldı.

Sabahın dördü idi.

Saatin beşi çalmasını işiteceğine pek ümidi yoktu.

Beş altı adım atmadan yanı başında lâstik tekerleklerin kaymasını andıran bir ses duydu. Üstü muşamba örtülü bir araba yavaşça hizasında gidiyordu.

Arabadan bir ses geldi:

— Bir ateş verir misiniz, delikanlı?

Kalbi daha hızlı atmağa başladı, o kadar. Elini cebine soktu ve arabaya doğru yürüdü. Hâlâ kimseyi göremiyordu. Arabanın içerisi karanlıktı. Bir el çıktı, kibrit kutusunu aldı, fakat kullanmadı, alev görünmedi.

— Bir şey söyleyin yahu! dedi birisi.

— Ne söyleyeyim?

— Bu kadar kâfi.

Arabanın içinden bir ses:

— Odur, sesini tanıdım, dedi.

— Delikanlı, kibritinizi alın.

Burgess aralık kapıdan elin uzandığı yere baktı.
Sakin bir sesle:

— Elinizde bir tabanca var, dedi.

— Hem de sana: «İçeri gir otur» diyen bir tabanca!
İkinci bir kapı açıldı. Burgess girdi. Her iki kapı iyice kapandı ve tekerlekler hızlanmağa başladı.

İçerisi zifirî karanlıktı. Her tarafında adam vardı. Göremiyordu, fakat hissediyordu. Soldaki:

— Akşam üstü, bir iş için birine telefon ettiniz, değil mi?

— Bütün telefonlar bir iş için birine edilir. diye kesti attı Burgess.

— Korkmana hacet yok delikanlı. Bu işte senin için güzel bir şemsiye var. Fakat evvelâ sahi mi söylüyorsun, onu anlamamız lâzım.

Burgess gayet sakin sordu:

— Bu deneme nerede olacak?

— İspirto stoku yapılan bir antrepoda. Böyle bir antrepoya hiç gitmedinse, şimdi görür malûmat sahibi olursun, istifadelidir.

Öte taraftan alay eden bir ses:

— Herifi korkutacaksın, dedi.

Burgess hiç istifini bozmadan:

— Hayır, herif korkmuyor, diye cevap verdi.

Bunları söylemek için kendini bir hayli zorlamıştı ama kimse farkına varmadı.

— Ya! Demek cesaretiniz yerinde ha! dedi biri.

Gözlerinin önünde beyaz bir şey belirdi; gayri ihtiyarî geri çekildi.

— Kımıldama delikanlı. Bununla gözlerini bağlayacağız.

Kaburgalarının arasına dayanan tabanca namlusu bu sözlerin ikna kuvvetini arttırıyordu. Gözlerini bir bezle bağladılar.

— Ne lüzumu var? Bunsuz da zaten birşey göremiyorum!.

Araba bir nevi rampadan yukarı çıktı, sonra kapalı büyük bir yere girmiş gibi aksi seda yaptı ve durdu. Kapıları açılar, indiklerini işitti.

— Haydi delikanlı, aağı in bakalım, geldik!

Basamakta ayağı kaydı, bütün ağırlığı ile birine çarptı. Tuttular, muvazenesini temin etti, iki koluna yapıştılar, tahta bir zeminde yürüttüler.

— Mugsy, sen arabanın yanında kal, diye emretti biri.

Ötekiler yürümeğe devam ettiler. Aynı adam sordu:

— Hepimiz burada mıyız? Birkaç lâmba yakın.

Burgess'in gözlerini saran bezin alt tarafında ince sarı bir çizgi belirdi.

— Açın gözlerini.

Bezi çıkardılar. Burgess gözlerini kırptırdı, sonra etrafına bakındı. Mağara gibi büyük bir yerde idiler. Tavanı o kadar yüksekti ki karanlıkların içinde kayboluyordu. Abajurlu bir lâmba zemini ve etrafındaki hiç birini tanımadığı dört kişiyi donuk bir ışıkla aydınlatıyordu.

Arkada, bir takım sandıklar seçiliyordu, aralarından geçitler bırakılmıştı.

Dört çift göz madeni bir sertlikle ona bakıyordu.

İçlerinden bir nihayet söze başladı:

— Dinle, burada dört kişi var. Dün sabah iki ki-

şinin Mike Tavern'e girip herifi temizlediğini gördüm. Pekâlâ. Şimdi gördüğünü iddia ettiğin iki kişiyi göster bakalım!

Burgess, hayatının vereceği cevaba bağlı olduğunu biliyordu.

Vakit kazanmak için:

— Bir dakika müsaade edin, dedi. Gözlerim ışığa alışsın. Yanılmak istemiyorum.

— Yanılmamağa çalış... dedi muhatabı.

Burgess, soldan birinciye gözlerini dikti. Adam da ona aynı şekilde mukabele etti.

Sonra ikinciye baktı, adam bu bakışa mukavemet edemedi, çenesi bir iki oynadı, gözlerini yere indirdi, sonra tekrar kaldırdı ve o da Burgess'e bakmağa başladı:

— Çabuk ol, dedi biri, ya biliyorsun ya bilmiyorsun!

— Biliyorum ama ne türlü cevap vereceğimi düşünüyorum.

Dördüncü adam bir deste para çıkardı ve önündeki sandığın köşesine hiç ses çıkarmadan bıraktı. En aşağı bin dolar vardı bu destede.

Burgess derin bir nefes aldı ve sâkin bir hâlde:

— Mike's Tavern'e gelip Mike Oliver'i öldüren iki kişiden biri siz ikinci, diğeri de siz dördüncü olanınız, dedi.

Bir dakikalık bir sükût oldu.

Sonra parayı çıkaran adam esefle içini çekti. Biraz gülümseyerek:

— Kötü cevap! dedi.

— Orada olan siz ikinizdiniz. Neden cevap kötü oluyor?

— Kabul, bizdik. İşte onun için kötü cevap dedim ya. Eğer diğeri ikisini gösterse idin tesadüfen gösterdiğini

anlayacaktır. Sen de o zaman buradan diri olarak çıkacaktın. Bizi gösterdiğine göre hakikaten orada olduğuna kâni olduk. Çok yazık fakat beşyüz papeli komprime halinde alman lâzım gelecek

Elinde bir tabanca belirdi.

— Biraz daha itin şunu! diye emretti. Sandıkların birini zedelemiyelim. İnadına da dört yıldız stokunun en iyi cinsinin örneğine getirip bıraktınız.

İki kişi Burgess'i kollarından yakaladılar ve yana doğru itmeğe başladılar.

Birden karanlıkların içinden bir ses:

— Sen de elindekini bırak, yoksa ben de başka bir şey zedeleyeceğim, diye bağırdı.

Edge döndü ve sesin geldiği taraf ateş etmek için tabancasını kaldırdı. Fakat sesin geldiği taraftan bir silâh patladı ve Edge bir sandığa çarparak yıkıldı.

Komiser Lyons, elinde silâhı geldi, yerde yan üstü yatan Edge'in hâlâ elinde tuttuğu tabancayı aldı.

Burgess'i öldürmek için seçtikleri meydancığa varan dört geçidin başında birer dedektif bekliyordu.

Geri kalan üç haydut yapılan gösteriden hisselerine düşen ibret dersini aldılar ve ilk ihtarda ellerini havaya kaldırdılar.

Burgess ayakta durabilmek için arkadan dirsekleri ile bir sandığa dayanmıştı. Lyons ona doğru geldi ve:

— Bir şeyiniz yok ya? diye sordu.

Burgess alnındaki teri silerek:

— Bir şeyim yok dedi. Bacaklarım tutmuyor, o kadar. Ne dediğini işitiniz ya? Kâfi derecede yakında idiniz! Bana, kendi ağzı ile itiraf ederse...

— Hepsini işittim, diye temin etti Lyons, benimle beraber gelen arkadaşlar da işittiler.

— Öyle ise tamam! Lâzım olan da bu idi! Şimdi biraz oturmam icabediyor.

Burgess kendini bıraktı ve dizleri havada yere oturdu.

— Bana bir sigara verin, dedi. Bittim yahu!

— Hiç de öyle bir haliniz yoktu, dedi Lyons. Kahraman taklidini öyle güzel yaptınız ki ben de aldandım.

— Tehlikeli bir oyun oynadım. Barmen'in işi ciddiye alıp almıyacağını bilmiyordum. Daha birşey olmadan size telefon etmek istemedim, zira aldırılmıyacağınıza dair içimde bir his vardı.

Lyons mahcup bir tavırla:

— Orası doğru, diye kabul etti.

— Barmen ile uzun boylu konuşamadım, dışarıdan beni gözetliyebilirlerdi. Onun için, ben oradan ayrılır ayrılmaz size telefon etmesini, ve eğer öbür dünyayı boylarsam Edge'e müracaat etmenizi söylemesini, bir zarfın üzerine yazdım ve barmen'e verdim.

— Barmen daha işgüzar davrandı, yazdığınızı okur okumaz ışıkları söndürüp arkanızdan kapıya kadar gelmiş, o kadar meraklanmış. Sizi otomobile aldıklarını görmüş, numarasını da not etmiş. Sonra bana telefon etti ve hepsini anlattı. Radyo ile tamim ettim, bir devriye polis arabası yolda sizin arabayı görmüş ve buraya kadar takip etmiş. Bize de söylenen yere gelmekten başka iş kalmadı.

Lyons gitti, Edge'in götürülmesine nezaret etti. Herifi yüzü koyun bir sedyeye uzatmışlardı.

— Öldü mü? diye sordu Burgess.

— Hayır, Devletin elektrik faturasını şişirmek için daha yaşayacak. Ölmek üzere olduğunu zannettiğinden bir kere daha itiraf etti. İki üç gün sonra ikinci devreye girecek ve hepsini inkâr edecek. Zararı yok, alıştık artık bu gibi şeylere. Haydi şimdi gidelim, çete efradını sorguya çekeceğim.

Polis müdüriyetine doğru giderlerken Lyons:

— Sizi imtihan ettikleri o bir kaç dakika hiç de hoş değildi değilmi?

— Değildi, değildi ama, tahmin ettiğiniz sebeplerden dolayı değil. onların dediği gibi olan «kötü cevabı» bulmak icabediyordu. Aksini söylediğim takdirde postu kurtaracağımı biliyordum ama benim istediğim bu değildi. Evelce dört kişiden birini görmemiştim. Mikes Taverne gelemiyen iki kişiyi göstereceğim diye korkuyordum. O zaman hiç bir netice elde edilemeyecekti.

İşin nasıl cereyan ettiğini anlıyorsunuz değil mi? diye devam etti Burgess. Bir taşla daha doğrusu bir kadehle iki kuş vurmak istiyorlardı. Edge'in Hastings'e eski bir kını vardı. Mike Oliver'den de intikam almak istiyordu, çünkü Mike artık daha fazla soyulmak istemediğinden onun içkilerini satın almaktan imtina ediyordu. Edge, adamlarından birini, ellerini yağlayarak Hastings'i takip ettirdi ve sarhoş taklidi yaptırtarak elini sıkıttı. Eli yağlanan Hastings bilmiyerek önündeki kadehe parmak izlerini gayet bariz şekilde bıraktı. Sonra bir şey sarıp Edge'e götürdüler. Edge de onu Mike'a giderken beraberinde aldı. Hastings'i mahkûm ettirmek için kendi bardağı ile değiştirdi. Onunla beraber gelen adamı kendi bardağını, parmak izleri kalmasın diye sildi. Ben size bu fazla kadehten bahsetmek istedim ama dinlemediniz...»

Bilâhare, Lyons'un bürosuna döndükten ve çete efradının ilk sorgularını yaptıktan sonra Lyons, Burgess'e:

— Vak'anın nasıl cereyan ettiğini, kadehin değişmesi falan anlaşıldı. Fakat öğrenmek istediğim bir şey var. Bizim farkına varmadığımız ve sizin vardığınız bir şey. Bu kadehte bir dalavere olduğunu ve dolayısıyla meselenin görüldüğü kadar basit olmadığını nereden anladınız? Nazarı dikkatinizi celbeden bir şey olsa gerek!

— Teferruat kabilinden bir şey. Evvelâ bahset-

mek istemedim, çünkü sizin de nazarı dikkatinizi celbet-
tiğinden emindim. Bütün hayatınca ispirto ile meşgul ol-
masına ve bütün parasını bu yüzden kazanmış olmasına
rağmen Edge ağzına viski koymazdı. Bara giriyor ve bir
şey ısmarlıyor. İşte o vakit bir gaf yapıyor. İsmarladığı
içkinin şampanya, votka veya herhangi bir içki olmasın-
da bir mahzur görmüyor. Hastings'in kadehi cebindedir ve
onu kendisinininki ile değiştirecektir. Adeti veçhile bira ısmar-
lıyor, beraber gelen adam da onun tesiri altında kala-
rak bira ısmarlıyor. Mike Oliver ise hemen içki be-
dellerini tahsil etmek itiyadında idi. Bana barmen'i anlat-
tı. Binaenaleyh verilen iki biranın bedelini hemen otoma-
tik kasa yazıyor.

Cinayetten yar m saat sonra ben geldiğim vakit
fiş hâlâ orada kasanın aralığında duruyordu. Aldanmadı-
ğımı emin olmak için gelip aldığınız fotoğrafları tetkik
ettim. Tezgâhın üzerinde bir bira bardağı ile bir viski
kadehi vardı, kasa fişinde ise yirmi sent yazılı idi. Buka-
dar para ile bir viski ile bir bira içilemez. Bütün şehirde
arasanız yirmi beş sentten aşağı bir kadeh viski bulamaz-
sınız.

Lyons parmaklarla masanın üzerinde trâmpet
çalıyordu.

— İyi bir gözlükçü tanıyormusunuz? diye sordu.
Adamlarımdan bazılarını ona göndereceğim. Benim de ih-
tiyacım var ya, ne ise...

Her şey önceden ayarlanmıştı. Merdiven basa-
makları gibi sıra ile önüne serilmişti. Yazılarının orta ye-
rinde, bir mustatil çizgi içinde isminin yazılmasına müsa-
ade etmişlerdi. Yani bir basamak yükselmmişti. Sonra bir

sütunu olacak. Daha sonra baş muharrirlik. Ondan sonra umum müdürlük.

— Burgess!

Bütün basamaklardan aşağı yuvarlandı...

— Omuzlarınız üzerinde taşıdığınız kabağımı yuvarlağı götürseniz de, her hafta şantajla bizden sızdırdığınız elli papeli hak etmeğe gayret etseniz nasıl olur? Anladığıma göre Franklin sokağında kendini pencereden atmak isteyen bir kadın varmış...

Burgess kapıyı hızla kapattı ve:

— Belki o da onbeş dolarlık bir zam yaptırır haf-talığıma, diye homurdandı.

ZACAMORAS *to be's gece*

BÜYÜK meydanı çevreleyen kemerlerin altında O'Rourke rahatça oturmuş limonlu çin içiyordu. Kimse ile alış veriş yoktu. Birden yanbaşımda ihtilâl patladı ve iktidar, bir partiden öbür partiye geçti. O'Rourke'nin vaziyetinde bir değişiklik olmadı. Yine eskisi gibi Manhattan'da doğmuş, ebeveyn İrlandalı, kendisi Amerikalı iyi bir dedektif olarak kaldı. Gözünün önünde Zacamoras'ın «Nationalistas» ların elinden «Liberalistas» ların eline geçmesi onu hiçbir suretle alâkadar etmiyordu. İhtilâl akşam üstü tam beşe bir kala başlamış ve beşi on gece bitmişti. Hattı üstüva civarında yapılmış bir ihtilâl için dahi olsa bir sür'at rekoru idi.

Biribirine hasım taraflar daha az gürültü etse-lerdi O'Rourke hiçbir şeyin farkına varamıyacaktı.

Şehrin medhalinde patlayan bir silâh, beş haftadan beri ilk defa siyasetin Zacamoras'ta yine kendini gösterdiğini ilân ediyordu. Bunu müteakkip kısa bir sessizlik oldu. O'Rourke, dibe çöken limonu karıştırmak için bardağını salladı. Daha yakında bir silâh daha patlayınca bardağı bıraktı ve «Birinin karbüratörü bozuldu» diye düşündü.

New York polis kadrosuna geçtiği zaman gece

kurslarında İspanyolca derslerine devam etmişti. Bu yüzden, korkunç ve maiyetince (Moruk) diye anılan şefi tarafından Zacamoras'a gönderilmişti.

İkinci silâh patladıktan sonra yine kısa bir sessizlik oldu ve birden bir çok silâh birden atılmağa başladı: «Pan, pan, pan!» İşe bir mitralyöz de karıştı: «Tak-tak tak!»

Kırmızı biber ve baharat satmak için kaldırımında tezgâh kuran bir ihtiyar kızıl derili kadın örtüsünü dört ucundan topladı, torba gibi yüklendi ve yürüdü gitti.

O'Rourke'nin, Zacamoras'ın siyasetile kat'iyen alâkadar olmadığını tekrar edelim. Epeyce patırdılı olmasına rağmen bir ihtilâl dolayısıyla neden oturduğu yeri terk edip odasına gitmesi icabettiğine aklı ermiyordu. Zaten odası uzakta değildi. Oturduğu «Büyük Otel» in önünde bulunuyordu şimdi. O'Rourke'ye göre bu isim hiç uygun değildi. Otel ne büyüktü ne de otele benzer bir tarafı vardı. Odasında güpe gündüz hamam böcekleri cirit atıyordu. Gece ise O'Rourke, yatağında başka böceklerin oynadığına kanaat getirmişti. Her iyi detektif gibi o da bu kanaatı delillere dayanarak edinmişti. Sabahleyin kalktığı zaman vücudunda bir takım kızarıklıklar ve kabarcıklar görüyordu...

Binaenaleyh hâlen bulunduğu terasta kalmağa karar verdi. Bir sigara yaktı ve New York'taki komiserlikte arkadaşlarının şimdi ne yaptıklarını düşünmeğe başladı.

Hâki üniforma giymiş, yüzleri sütlükahve rengine bir avuç adam caddenin ucunda göründü. Duvar dibinden geri geri yürüyor ve ara sıra eski mavzerleri ile ates ediyorlardı. Şehrin garnizonu idi bunlar, ric'at ediyorlardı. Caddenin öbür ucunda kayboldular.

Sonra başka bir şey olmadı.

Yanından geçen garsona O'Rourke sordu:

— Ne oluyor?

— İhtilâl!

— Ne yapacağız?

— Hiç. Bize ne kendileri düşünsün!

Daha sonra yine silâhlar patladı, meydana mermiler düştü. Bir tanesi kemeri tutan pembe tuğladan yapılmış sütuna geldi. O'Rourke, bardağının içine bir şey düşmesin diye eliyle kapadı. Sonra kalktı, sandalyesiyle masasını biraz daha geriye divara yakın çekti ve yine rahatça yerleşti. Bir taraftan da: «Fena olmadı, burası daha serin» diye mırıldandı.

Tarihi vak'alar gözünün önünde cereyan etmekte devam ediyordu. Yan sokakların birinden çıkan 1919 modeli Amerikan marka eski bir otomobil meydana geçti, hükûmet kuvvetlerinin kaybolduğu tarafa doğru gitti. İçinde bir albay, bir yarbay bir yüzbaşı, kocaman borulu bir gramofon, bir takım valizler, denkler vardı. Her basamağında, kayaya yapışmış midyeler gibi beşer altışar asker vardı. Arka tampona türemiş bir asker de alışkanlığını kaybetmemek için ara sıra dönüp bir el ateş ediyordu. Birbiriyle yarışırcasına havlayan bütün Zacamoras'ın köpekleri peşinde olduğu halde otomobil gözden kayboldu.

Aksi istikametten gelen silâh sesleri devam ediyordu. O'Rourke ikinci bir cin ismarladı. Kör kurşunlardan sakınmak için, garson sütundan sütuna zikzak yürüyerek içkiyi getirdi. O'Rourke'nin yanına gelince, tehlikeli dönüşü göze alamadı ve duvara dayanıp orada kalmayı tercih etti.

İşgal kuvvetlerinin silâh seslerine karşılık verilmediğinden bir müddet sonra bunlar da sustu. Sonra ihtilâlcilerin süvari kuvvetleri zafer nâraları ile meydana doldular. Süvariler yük arabası tekerliği büyüklüğünde

«Sombreros» denen şapkalar giymişlerdi.

— Giden kimler, gelen kimler? diye sordu O'Rourke.

— Gidenler «Federalistas» lar, gelenler de «Liberalistas» lar.

O'Rourke omuzlarını silktilti ve:

— Bir şey anlamadım ama, madem ki gelenler memnun ben de memnun oldum, diye mırıldandı.

Yeni rejim de bir dereceye kadar motorize idi. Dünyanın en eski Fort'larından bir otomobil her tarafı ayrı sallayıp zangırdarak geldi, meydanı dolduran askerlerin Sombreros'larını havaya atarak yaşa sadaları arasında otelin önünde durdu, yani O'Rourke'nin yanibaşında. Bol sırmalı üç yâver arka arkaya indiler. Sonra koca göbekli, kavun kafalı, yüksek rütbeli biri azametli tavırlar takınarak otomobilden indi. Akabinde sanki aynı adam aynı hareketleri tekrar etti.

Amerikalı gözlerini oğuşturdu; fakat garson izahat verdi:

— İkizdirler.

Sonra yavaşça ilâve etti:

— Korkunç adamlardır, bütün memleketin ödünü kopuyor! İştahları açılsın diye kahvaltıda evvel her sabah on düşmanı kurşuna dizdiriyorlar. Fakir halkı refaha kavuşturacaklarını iddia ediyorlar ama zenginleri soyuyorlar, fakirlere bir şey vermiyorlar. Birinin adı General Inocencia Escobar, ötekinkisi de General Angelito Escobar'dır.

Bu isimleri söylerken garson istavroz çıkardı.

Göğüslerinde çapraz fişeklikler, fok bıyıklı iki General kemerlere doğru yürüdüler. O'Rourke birinin bıyıklarının diğerinkilerden daha kısa olduğuna dikkat etti. Aralarındaki fark bundan ibaretti.

— Kötü adamlar desene! dedi detektif garsona. Görünüşte öyle korkunç bir halleri yok. Brooklyn'de bunlardan çok beteri dolu ama beni korkutamıyorlar...

Angelito fişekliğini düzeltti, Inocencia pantolonunu yukarı çekti ve ikisi birden tükürdü, biri sağa öteki sola.

Ordunun otomobili henüz boşalmamıştı, yüksek topuklu, pembe kurdela fiyongolu bir saten iskarpın basamağa kondu, onu takiben de siyah ipek çoraplı enfes bir bacak uzanmağa başladı. O'Rourke bu manzara ile alâkadar olmağa başlamıştı, fakat bir etek geldi bütün ümitlerini kırdı.

İkinci bir bacak ötekinin yanına geldi sonra ortaya çıktı: Etli butlu, yuvarlak kalçalı esmer güzeli bir âfet, gözleri, kor parçası gibi parlıyor, saçları da sanki siyah Çin mürekkebi ile boyanmışa benziyordu. Kulağının üzerine bir çiçek takmıştı.

Güzelliğine rağmen bu ihtilâl perisi bu kadar yüksek topuk giymekte hata etmişti. Mütereddit adımlarla sendeliyerek yürüyordu. Belki de bu ayakkabıları bir yağmada ele geçirmişti; yahut da bir düşman ölüsünün ayağından çekip almıştı.

O'Rourke garsona sordu:

— Kimdir?

— Generalin dostu.

— Hangisinin?

Garson cevap vermedi.

O'Rourke: «Acaba onları biribirine karıştırdığı vaki mi?» diye düşündü.

Kadın, ihtilâlcı kuvvetlerin müstakbel karargâhı otelin cephesini tetkik ediyordu. Sonra gözlerini indirdi ve kemerlerin altına baktı. Kısa bir müddet O'Rourke'yi süzdü, herhalde onda enteresan bir şey görmemiş olacak ki bakışlarını başka tarafa çevirdi. Sonra hata işlemediği-

ne kâni olmak için detektifi bir daha tetkik etti.

Generaller onu arkada bırakıp oteli işgal etmek için yürüyorlardı. Bir tanesi döndü, kadının nazarı dikkatini celbetmek için ıslık çaldı, ilerlemesini işaret etti ve kurbağa sesini andıran bir sesle:

— Miskin! diye homurdandı.

Kadın kısa adımlarla yürüdü, O'Rourke'ye bakmağa tenezzül etmeden masasının yanından geçti. Fakat ayakkabısı onu sendelettiğinden yahut da yabancının nazarı dikkatini celbetmek için elini masanın üzerinde kaydırıldı.

Liberalista'ların erkânı harbiyesi otele doluyordu. O'Rourke aldırımıyordu. Pireli ve tahtakurulu odasını hiç üzüntü duymadan terkedebilirdi. Holü geçti, bahçeye gitti. Hava kararmıştı.

Burada memleketin kurtarıcıları kendi taraftarları ve bilhassa kadın partizanları ile beraber kendilerine ziyafet çekiyorlardı. Otelin bütün masalarına bu sebepten el konmuştu. O'Rourke'nin yemeğini ya dizlerinin üstünde yemesi yahut da yemekten vazgeçmesi icabediyordu. Yemekten vazgeçmeye çoktan razı idi, çünkü Zacamoras'a geldiğinden beri pirinç ile kırmızı fasulyadan nefret ediyordu. Bir katilin arkasından Meksika'ya gönderilmişti. Burada hayatı o kadar çekilmez bir halde idi ki ekseriya, katilin işlediği günahın cezasını kendisinin çekip çekmediğini kendi kendine sorardı. O'Rourke sokaklarda sürünürken yahut otelde ne yapacağını bilmezken, tifoya tutulan cânî sakız gibi çarşafı bir hastahane yatağında keyif sürüyordu.

Ziyafette bulunanlar etikete pek riayet etmiyordu. Yemeğini beğenmiyen tabağını yere atıyordu. Zarar boyuna artıyordu. O'Rourke esnedi ve kol saatine bakmak hatasını işledi. Hemen iki silâhlıdan mütesekkil bir muhafız kıt'ası geldi ve onu merasimle masanın baş tarafına ka-

dar götürdü. General Escobar'lar ömürlerinde kol saati görmemişlerdi. O'Rourke rahat rahat seyretmeleri için saatini bileğinden çıkardı. Şunu da belirtelim ki sandalyelere dayalı tüfeklerin, kemەرlere asılı tabancaların, masanın üzerine bırakılmış kamaların çokluğu detektifin bu hareketine âmil olmuştu. Cebinde iyi bir 9 mm. lik vardı ama buraya bir cânıyı yakalamak için gelmişti, yoksa Zacamoras'ın siyasetine karışmak için değil.

Evvelâ General Inocencia Escobar saati bileğine taktı, sonra Angelito tecrübe etti ve bilekten bileğe bütün masayı dolaştıktan sonra nihayet yine Inocencia'nın bileğinde karar kıldı.

General kararını verdi ve:

— Satın alacağım, kaç? diye sordu.

Bu öyle bir tavırla söylenmişti ki itiraz etmek Generale karşı nezakette kusur etmek olacaktı. Mamafih O'Rourke'nin bu işe canı sıkıldığından adamakıllı fahiş bir fiyat söyledi. General hiç istifini bozmadı. Erkânıharbiye Reisine hitaben:

— Ver parasını! diye emretti.

Erkânıharbiye Reisi, Generalin kulağına bir şeyler fısıldadı, General soğukkanlılıkla:

— Hazineyi doldurmak için şehir halkından vergi toplayın. Belediye reisini yakalayın, para ödeninciye kadar alıkoyun.

Sonra O'Rourke'ye dönerek:

— Size bir senet vereceğim. Hazine dolunca paranızı alırsınız.

— Pekâlâ, sizin garantiniz altında demektir.

— Tabii, diye cevap verdi General.

Kâğıt kalem ve mürekkep getirdiler, ama General yazı yazmasını bilmiyordu. Yazı takımı, saat gibi bütün masayı dolaştı. Heyhat, Liberalistas'ların arasında bu işi becerebilecek kimse çıkmadı. Nihayet Erkânıharbiye

Reisi iyi kötü bir senet yazıp generale verdi, o da imza makamında bir X yaptı.

— Affedersiniz ama Generalim size bir şey soracağım.

— Sorun dostum, sorun.

— Sizin imzanızla, yanınızda oturan öbür Generalin imzasının arasında ne fark var?

— Gayet basit: Benimki verevinedir böyle X, onunki ise düzdür şöyle +.

— Mükemmel, dedi, O'Rourke. her şeyi düşünmüşsünüz! Sonra New York'lu detektif gibi köşesine oturdu. Ağzındaki bir kaç altın dişi muhafaza edebildiğinden çok memnundu.

Generalin kör kütük sarhoş olup masanın altına kaymasını bekliyor, o suretle kol saatini tekrar ele geçireceğini ümit ediyordu.

Fakat Inocencia Escobar birden:

— Masayı kaldırın, mali vaziyet müzakere edilecek! diye bir emirle ziyafete son verdi.

— Angelito, ayaklarını masanın üzerine böyle dayama, terbiye görmemiş sanarlar sonra! diye ilâve etti. İki asker önlerinde korkudan titreyen bir ihtiyarı iterek getirdiler.

— Belediye reisi sizmisiniz? diye sordu Inocencia.

— Eski belediye reisi, diye tashih etti, Angelito. Yarın sabah yenisini tâyin edeceğiz.

— Evinin arkasında şeker karnişlarının içine saklanmıştı, orada bulduk, diye izahat verdi, askerin birisi.

Liberalista'ların Erkânıharbiyesi alçak sesle aralarında müzakere ettiler. Sonra Generallerden biri parmağını ihtiyara uzatarak bağıra bağıra:

— Vergi miktarının onbin peşos olmasına karar

verdik, dedi. Bu para yarın sabah saat dokuzu kadar ödenecektir.

— Zacamoras'ta herkes fakirdir, bütün şehirde bu kadar para bulunmadığına eminim, diye ağlamaklı bir sesle cevap verdi, belediye reisi.

— Haydi canım! Belediyenin kasası yokmu?

— Federalista'lar bugün öğleden sonra ne kadar para varsa alıp götürdüler.

— Talihinize küssün!...

— Bu parayı verebilir, dedi Erkânıharbiye Reisi. Bugün evine gittim, saray gibi bir şey.

— Öyle ise versin! Zaten para ödeninciye kadar hapiste kalacak.

— Biz size bakarız, yarın sabah para burada olmazsa kurşuna dizileceksiniz... Pablito, al götür şunu içeri tık!

İhtiyar korkudan bitmişti. İki Generalin biribiri-ne göz kırptığını göremedi. Oradan ayrılınca Inocencia Angelito'ya:

— Böyle tehditle her zaman muvaffak olduk, bu sefer de neden olmıyalım?...

Herkes kahkahalarla gülmeğe başladı. Bu vaziyet O'Rourke'nin hoşuna gitmedi ama nihayet onu alâkadar etmezdi. Bu, memleket kurtarıcılarından bazıları hoşuna gitmiyordu. Eline düşselerdi New York komiserliğinin bodrumunda seve seve onların icabına bakardı.

Sonra Erkânıharbiye heyeti diğer meseleler üzerinde müzakerelerde bulundular: Orduya evlerde yatacak yer ve yiyecek temin ve saire. O'Rourke saat ona doğru kalktı, istirahat etmek ümidiyle odasına çekildi. Fakat ümidi boşa çıktı. Kol saatini alan Inocencia onun odasına yakın bir odaya yerleşmişti. Her iki odanın kapısı bütün binanın cephesini kaplayan müşterek balkona açılıyordu.

Angelito ise binanın öbür tarafında bir oda işgal etmişti.

Generalin kapısı önünde bir nöbetçi bekliyordu. Onu muhafazadan ziyade fiyaka olsun diye dikmişlerdi oraya.

Her iki General, kendi yakınlarını bir kadeh içmek için odalarına davet etmişlerdi. Bu samimi içki âleminde dünyanın gürültüsünü ediyorlardı. Kazandıkları zaferi tes'it ediyorlardı. O'Rourke yatağında küfrediyor ve acaba uyuyabilecekmiyim diye düşünüyordu. Nihayet gürültü kesildi ve tropikal gecenin sessizliği Zacamoras'a çöktü.

Dedektif cibinliğinin altında uykuya dalmak üzere iken kapısına hafifçe vuruldu. Bu ufacık gürültü onu çok kızdırdı, çünkü kapıya vuran herhalde yanlış gelmişti. O'Rourke memleketin âdeti veçhile yatağına zincirle bağlı olan ve nöbetler içinde yatan kaçak katilden başka Zacamoras'ta kimseyi tanıımıyordu.

Kapıya tekrar vuruldu. O'Rourke gerindi ve:

— Bir şeye ihtiyacım yok, diye bağırdı.

Gelen kapıya vurmakta devam ediyordu. O'Rourke kalktı, cibinliğinin etekleri bacaklarına dolaştı, söylenmeğe başladı:

— Yemeği dizlerimin üzerinde yedirirler, saatimi alırlar, gürültüden uyutmazlar, şimdi de aşifte dostları yanlışlıkla gelip kapıma vururlar.

Gelenin kadın olduğunu anlamıştı, çünkü bir erkek daha hızlı vururdu. Pantolonunu giydi ve ayakları çıplak gitti kapıyı açtı.

— Sizin gibilerle işim yok, başka kapıya! diye bağırdı.

Sonra yaptığına pişman oldu. Karşısında duran kadın ihtilâlcı Generallerin dostlarından olamazdı. Amerikada bir fahişeyi bir namuslu kadından ayırmak güçtür.

Zacamoras'ta yanılmaya imkân yoktur. Gece ziyaretçisinin yaşı ondokuzu geçmiyordu. Teninin kamelya beyazlığı evinden dışarı sık sık çıkmadığını gösteriyordu. Güzel kara gözleri vardı. Sırtında siyah bir elbise, başında da bir şal vardı, üzerinde siyah kadife kurdeleye asılı siyah kehribardan yapılmış bir haçtan başka mücevher yoktu.

Kız şaşkınlıktan bir adım geri atmıştı. O'Rourke hırsıyla söylediğini İngilizce söylediğine çok sevindi. Utançından kıpkırmızı kesildi kız:

— Affedersiniz efendim, şeyi arıyorum, şu General Escobar'ı...

Onun ağzında (general) kelimesi tahkiramız bir mahiyet alıyordu.

— Onun odası şurada, kapısının önünde nöbetçi bekliyor, dedi O'Rourke.

Fakat eğilip bakınca nöbetçinin yerinde yeller estiğini gördü. Herhalde aşağı katta arkadaşlarıyla bir kadeh içmeğe gitmiş olacaktı.

— Son kapı, diye tarif etti.

— Teşekkür ederim, sizi rahatsız ettiğimden dolayı affedersiniz. Aşağıda yalnız neferler var, onlara sormak istemedim de...

Kız o tarafa giderken O'Rourke birdenbire:

— Affedersiniz matmazel, belki bana ait olmayan şeylere karışıyorum ama, yalnız mı geldiniz?

Genç kız döndü, kara gözleri O'Rourke'ye daha büyük daha güzel gibi geldi.

— Evet. dedi. Yalnız geldini. Benimle beraber gelecek kimse yoktu.

— Siz bilirsiniz ama, Generalin odasına yalnız gitmek ihtiyatsızlık olmaz mı?

— Ne yapayım... Babamı tevkif...

— Ha, belediye reisi mi? Meseleyi biliyorum.

— Benim ismim Luisa Pascal. Babam kalbinden

rahatsızdır. Hapishanede başına telâfisi imkânsız bir hal geleceğinden korkuyorum. İstedikleri parayı topluyoruz, erkek kardeşim bununla meşgul. Babamı serbest bırakması için Generale ricaya geldim.

— Anlıyorum matmazel, fakat General Escobar bu akşam biraz içti de. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz.

Kız sinirli bir hareketle dudağını ısırды ve:

— Tedbir aldım. Hançerim var, diye cevap verdi.

Hançeri herhalde şalının kıvrımları arasına saklamıştı, çünkü ellerinde bir şey yoktu.

— Sizinle beraber geleyim mi? Çekinmeyin, söyleyin:

— Hayır, hatâ olur. Bu türlü adamlar âlicenaplığı bir zaaf gibi telâkki ederler. Bir erkeğin bilhassa bir ecnebinin önünde kat'iyen merhamet göstermezler. Yalnız görüşürsem belki muvaffak olurum. Kardeşime bunun için bir şey söylemedim.

— Belki haklısınız ama yardıma ihtiyacınız olursa bağırın, ben gelirim.

Genç kız O'Rourke'ye bir tebessümle teşekkür etti. Tam bu sırada nöbetçi elinin tersiyle ağzını silerek merdivenden çıkıyordu. Namlusundan tuttuğu tüfeği yerde sürüklüyordu.

— Bir genç kızı kabul eder mi acaba General? Kendisine sorarmısınız? dedi Luisa Pascal.

O'Rourke odasına girdi fakat kapısını aralık bıraktı. Nöbetçinin şu cevabını işitti.

— General sizi memnuniyetle kabul edecek. Girişiniz matmazel.

Koridorun son kapısı kapandı. O'Rourke o tarafa bir göz attı ve nöbetçinin sırtı duvara dayalı, yere oturduğunu gördü. Tüfeği dizlerinin üzerinde idi.

Kapısını kapadı ve «İnşallah bir şey olmaz» diye düşündü. Fakat soyunmadı ve cebinliğin altına girece-

ğine bir sigara yaktı.

Luisa Pascal Generalin odasına gireli henüz beş dakika olmamıştı ki, gecenin sükûnetini bir çığlık ihlâl etti. O'Rourke bu çığlığın korkudan ziyade infialî ifade ettiğine dikkat etti ve memnun oldu. Mamafih kalktı, sigarasını söndürdü ve kemerini düzeltti. Nöbetçi mümanaat etmek istese bile yine Generalin odasına girmeğe karar vermişti. Fakat henüz odasından çıkmamıştı ki balkona bakan camlı kapılardan bir tanesinin açıldığını ve Luisa'nın emreder gibi:

— Bırakın beni! dediğini duydu.

O'Rourke döndü ve balkona doğru yürüdü.

Luisa yalnız idi. Generalin kapının eşiğini aşacak takatı kalmamıştı.

Genç kız O'Rourke'yi görünce:

— Odanızın kapısını arıyordum, geldiğinize teşekkür ederim, diye rahat bir nefes aldı.

— Herhalde biçimsiz bir harekette bulunmamıştır...

— Çok sarhoş. İşin fenası kardeşim ve dostlarımız onbin Pezos'u toplayıp, getirip teslim etmişler. Bana gösterdi. İki meşin torbada, altın, gümüş ve mücevher vardı.

Fakat benim geldiğimi görünce kendisine âşık olduğumu zannetti. Babamı serbest bırakmak için ne şart koştuğunu size söylemeğe lüzum görmüyorum. Hançeri de elimden aldı, o da odasında kaldı.

— Gidip alayım! dedi O'Rourke.

— Rica ederim gimeyin Senor! Bizi beraber görmesin! Bu gece kâfi derecede saçma hareketler yaptım. Eğer gelmese idim babamı serbest bırakacaklardı.

Biri balkonda sessiz adımlarla yürüdü, parmaklıklara sarılı asmanın yapraklarını hışırdattı.

— İşte General arkanızdan geliyor, dedi O'Rourke.

ke. Gidip şunun icabına bakayım.

— Aman yapmayın istirham ederim. Benim için başınız derde girecek. Yalnız bana müsaade edin odanızdan geçip gideyim, başka bir şey istemem.

O'Rourke gitti odasının kapısını açtı, koridora baktı. Nöbetçi yine ortalarda görünmüyordu, herhalde ikinci kadehi içmek için aşağıya inmişti.

Genç kıza:

— Kimse yok. Müsaade edin de sizi evinize kadar götürüyüm, dedi.

— Yalnız giderim, teşekkür ederim.

— İsmim O'Rourke, New York polisindenim. Eğer size bir yardımım dokunabilirse, tereddüt etmeden söyleyin.

Luisa, Generalin nazarı dikkatini celbetmemek için gürültü etmeden koridorda uzaklaşmağa başladı. Birden geri döndü ve tekrar odaya girdi:

— Kardeşim! Merdivenlerden çıkıyor. Beni görmedi. Herhalde babamı neye serbest bırakmadıklarını sormağa geliyor.

O'Rourke kapıyı hafif aralık bıraktı ve koridoru gözetlemeğe başladı. Çocuk denecek yaşta biri geçti... Teni Luisa'nınki kadar beyazdı. Generalin kapısını vurdu. O'Rourke içeriden cevap verildiğini duymadı, fakat delikanlının kapının tokmağını çevirip içeri girdiğini gördü.

— Şimdi gidebilirsiniz, dedi genç kıza. Artık sizi göremez.

Luisa acele acele gitti. O'Rourke gözetlemeye devam etti.

Delikanlı Generalin odasında beş dakikadan fazla kalmadı. Geri geri çıktı. Rengi kül gibi idi. Titreyen elinde tuttuğu, dedektife kol saatine mukabil verilen senet büyüklüğünde bir kâğıdı cebine soktu. O'Rourke bu

kâğıdın Belediye Reisinin tahliye emri olacağını düşündü.

Genç Pascal merdivenlerden inerken, meydanın öbür tarafındaki eski İspanyol kilisesinin saati biri çalıyordu. O'Rourke kapısını kapadı, bir taraftan da «İhtilâl zamanlarında neler de oluyor!» diye düşünüyordu.

Ertesi sabah O'Rourke büyük bir gürültü ile uyandı. Klisenin saati sekizi çalıyordu.

Evvelâ, Federalista veya Nationalista'ların şehri geri almak için hücum ettiklerini zannetti. Fakat silâh sesi duymayınca hayret etti. Zemin katta konuşmalar, bağırışmalar, bir kaç kişi tarafından aynı zamanda verilen emirler duyuluyordu.

Nihayet hangisi olduğunu anlayamadığı iki Generalden biri:

— Bütün şehri yakacağım! Suçluyu hemen bulmazsanız herkesi kurşuna dizdireceğim! Dün akşam buraya en son kim geldi? diye avaz avaz bağırıyordu.

— Bir genç kız geldi. Eski Belediye Reisinin kızı olduğunu zannediyorum.

— Yanınıza dört adam alın gidin onu tevkif edin! Eğer Pascal'lar kaçmışlarsa, hangi istikamette takip edeceğinizi biliyorsunuz; herhalde hududa doğru gidiyorlardır, bir tek yol var: Çabuk yakalarsınız, çünkü yaya olacaklardır. Bütün hayvanları topladık. Ölü veya diri olanları buraya getireceksiniz!

O'Rourke giyindi. Bu vaziyet, onu alâkadar etti, genç kıza karşı sempati duyuyordu. Herhalde fidiyei necatı çalmışlardı. Odasından çıkınca Escobar'ların bir tanesi ile karşılaştı ve:

— Ne oluyor General? diye sordu.

Saatini zaptetmiyeni idi, yani Angelito.

— Kardeşimi gece yarısı katletmişler! diye cevap verdi ve dramatik bir tarzda açık kılıcı göstererek:

— Girin de görün! diye ilâve etti.

O'Rourke tekrar ettirmedi. General yatağın enine uzanmış hareketsiz yatıyordu. Kalkmak isterken öldürülmüş gibi ayakları yerde idi. Sırtı sedefli bir hançer kabzasına kadar sol memesinin altına saplanmıştı. Üzeri gümüşle taç ve bir P harfi işlenmiş bağ kını yatağın önündeki seccadenin üzerinde duruyordu.

O'Rourke kını yerden aldı, genç kızı düşündü ve:

— İsterseniz bu işle meşgul olayım, dedi.

— Siz mi meşgul olacaksınız? Ne münasebet, ben meşgul olurum.

Angelito yanlış anlamıştı. Kardeşinin cesedi üzerine eğildi, hançeri yaradan çıkardı ve:

— Gördünüz mü? Tamam işte. Oldu bitti... dedi ve hançeri yatağın çarşafına sildi.

O'Rourke bu kadar cehaletin karşısında şaşırarak kaldı. Sonra, hançerin üzerindeki parmak izlerini almanın faydasızlığını düşündü, zira Zacamoras'da polis teşkilâtı pek iptidai idi.

— Ben detektifim, dedi. Ne demek olduğunu biliyor musunuz?

— Hayır, izah edin.

— Pekâlâ! Benim memleketimde de cinayetler olur. Suçluları bulup tevkif eden dedektiflerdir. Sizin için bu işi yapmamı ister misiniz?

— Biz kardeşimin katilini biliyoruz. Pascal'ın kızı. Nöbetçi onun gece buraya girdiğini görmüş.

— Nöbetçiye sorun bakalım, bu kız buraya kaçta girmiş?

— Faydasız! Saatten anlamaz!

— Peki! Ben burada olmadığım halde kardeşinizin kaçta öldüğünü söyleyebilirim... Saat biri on geçe.

Angelito Escobar hayretle sordu:

— Nasıl bildiniz?

O'Rourke cesedin kolunu kaldırarak:

— Gayet basit, dedi. Saate bakın. Kardeşinizin bileği komodine çarpmış ve saat tam katledildiği zaman durmuş. Şimdi dedektiflerin neye yaradığını anladınız mı?

Odayı dolduran Meksikalıların ağzından takdir nidaları yükseldi. O'Rourke fırsattan istifade ederek tekrar sordu.

— Tahkikatı ben yapayım mı?

Angelito Escobar, detektifle sihirbazı birbirine karıştırmaya başlamıştı bile:

— Yapın ama çabuk bitsin!

— Mümkün olduğu kadar çabuk yaparım. Maa-mafih çok acele etmeğe gelmez. Hatâ işleriz sonra. Neden bu kadar istical ediyorsunuz? Meksikalıların sabırlı olduğunu zannediyorum.

— Bir kardeşin intikamını almak icabederse iş değişir. Bugün muhakkak birini kurşuna dizdirmek istiyorum.

— Yarın da asıl suçlunun yerine bir mâsumu idam ettirdiğinizi anlarsanız memnun olur musunuz?

— Tabii, hayır! diye cevap verdi General.

Fakat takındığı tavır böyle teferruatla fazla meşgul olmadığını gösteriyordu.

— Öyle ise, dedi O'Rourke, bana biraz müsaade edin de tahkikatımı istediğim gibi yapayım ki asıl suçlu-yu kurşuna dizdirdiğinize emin olasınız.

Koridorda ayak sesleri duyuldu. Tüfek dipçikleri yere vuruldu. Kapı açıldı. Luisa Pascal ile kardeşi odaya hışımla itildiler. Delikanlının elleri bağlı idi, genç kızın-kiler serbestti. Luisa, etrafına bakındı. O'Rourkeyi gördü,

fakat, ömründe hiç görmemiş gibi hareket etti.

— Düşman hatlarının yarı yolunda yakaladık, dedi onları tevkife memur edilen asker. İhtiyar bir kızıl derili karının kuru ot yüklü eşek arabasında idiler.

— Babaları nerede?

— Onlarla beraber değildi. Herhalde şehirde saklanmış olacak.

İki kardeş bakiştılar. Angelito Escobar yumruğunu havaya kaldırdı.

— Aptal herif! Kocakarıyı kaçırdın ha! Tebdili kıyafet etmiş babayı tanıyamadın mı?

Demek iki çocuk babalarını kurtarmak için kendilerini feda etmişlerdi. O'Rourkeye daha sempatik göründüler.

Fakat yalnız bu hissin tesiri altında onları kurtarmaya çalışmıyordu. Mâsum olduklarına inanıyordu. Delikanlı, Generalin odasından çıkarken saat biri çalışıyordu. Genç kız ise kardeşinden birkaç dakika evvel gitmişti. General ise biri on gece ölmüştü.

New York'ta olsa idi O'Rourke'nin şahadeti iki genci kurtarmağa kâfi gelirdi. Fakat Zacamoras'ta pek faydası olacağı benzemiyordu.

Hattâ Luisa'nın gece odasına geldiğini ve kendisi ile konuştuğunu söylerse Generalin şüphesini uyandırmaktan ve memleketin kurtarıcılara karşı cephe almış gibi görünmekten başka hiçbir faydası olmayacaktı. Bundan başka delikanlının Generalin odasına girip çıktığını kendisinden başka bilen yoktu. O söylemedikçe, Angelito Escobar'ın, delikanlıdan şüphelenmesine imkân yoktu.

— Suçlu benim! diye birden haykırdı Ricardo Pascal.

O'Rourke ona doğru bir adım attı ve:

— Sus budala! dedi.

— Doğru söylüyor sus! dedi genç kız.

Sonra meydan okurcasına başını kaldırdı ve yüksek sesle:

— Generali ben öldürdüm! diye ilâve etti.

Her iki kardeş birbirinin suçlu olduğunu zannediyor ve kardeşini kurtarmak için kendini feda ediyordu. Bu derece fedakârlık O'Rourke'nin canını sıkmağa başladı. Onlara sertçe baktı ve Generale hitaben:

— Maznunlarla yalnız konuşmam lâzım, dedi.

Angelito Escobar şüphelendi:

— Neden? diye sordu.

— Detektifler tahkikata böyle başlarlar da ondan. Merak etmeyin onları kaçırmam. Siz de odada kalın. Ben her biri ile ayrı ayrı bir köşede görüşürüm.

— Madem ki detektifler böyle yapıyor, pekâlâ.

O'Rourke genç kızı bir köşeye çekti ve:

— Kardeşiniz mâsumdur. O odadan çıktığı zaman kilisenin saati biri çalıyordu. General ise biri on gece ölmüş. Kol saati, daha doğrusu kol saatim bunu ispat ediyor. Siz de öldürmediniz... Aksini iddia etmekte mâna yok.

— Ricardo'yu tevkif etmeğe kalkarlarsa, ben öldürdüm, diyeceğim. Ailemizin başka erkeği yok. İsmimizin kaybolmaması lâzım.

— Hayır, böyle bir iddiada bulunmayacaksınız. Kardeşinizi kurtarmak için elimden geleni yapacağıma söz veriyorum. Beni müşkül vaziyet sokmayın. Siz böyle bir iddiada bulunursanız, o da sizi kurtarmak için aynı şeyi yapacak...

— Size bırakıyorum Senyör, nasıl isterseniz öyle olsun, diye mırıldandı Luisa.

Bu sefer O'Rourke, Ricardo'yu kenara çekti:

— Kızkardeşiniz mâsumdur. dedi.

— Biliyorum. Generali ben öldürdüğüme göre...

— Budala, onu kurtarmak için böyle söylüyorsunuz. Hançeri tanıdığınız için onun öldürdüğüne hükme-

diyorsuuz.

— Doğrudur. Bu hançer bizimdir ve buraya ben getirdim.

— Ben size hakikati anlatayım da içiniz rahat etsin. Kızkardeşiniz **gece Generale geldi**. İcabında kendisini müdafaa etmek için bu hançeri yanına almıştı. General onu elinden aldı. Kaçarken hançeri burada bıraktı. Şimdi şu sualime cevap verin: Buraya geldiğiniz zaman Inocencia Escobar ölmüş mü idi?

— Kat'iyen! Horluyordu.

— Tamam! Siz henüz gelmeden kızkardeşiniz bu odadan çıkmıştı. Kaçmasına ben yardım ettim. Şimdi kani oldunuz mu?

— Oldum ama, Luisa'nın kurşuna dizilmesine müsaade edemem.

— Öyle ise işi karıştırıp onu kurtarmama mâni olmayın. Bu odadan çıkarken elinizde bir kâğıt tutuyordunuz. Babanızın tahliye emri idi değil mi? Onu hapishanede alıkoydular mı?

— Hayır, geri verdiler.

— Öyle durun ki, onu cebinizden kimse görmeden alabileyim.

Ricardo itaat etti. O'Rourke vesikayı aldı ve kimse hissetmeden tetkik etti.

— İyi ki bu kâğıdı zamanında gördüm. General Inocencia'nın imzasını taklit etmek istemişsiniz ama bir **X** yapacağınız yerde b r haç yapmışsınız. Üstünüzü arayıp bunu bulsalar haliniz haraptı. Üzülmeyin **X** imzalı başka bir vesika tanzim edeceğim. Bu suretle Generalin yanından ayrılırken henüz hayatta olduğunu isbat edebilirsiniz. Sizin Generalin odasına geldiğinizi gizlemek istiyordum ama, tehlikeli olur, aşağıdaki askerlerden biri görmüş olabilir. Şimdilik General Escobar'ın ikinizden birinizi hapsetmesine göz yummak mecburiyetindeyim.

Kızkardeşinizin yerine sizi hapsedmelerini tercih ederim.

— Tabii.

O'Rourke Generale döndü ve:

— Tahkikatın yeni başlamış olmasına rağmen ikisinden yalnız birinin suçlu olduğunu söyleyebilirim.

— Neden?

— Çünkü kardeşiniz bir tek hançer darbesi yemiştir. Meksikalılar yine takdir makamında mırıldandılar ve başlarını salladılar. O'Rourke demiri tavında iken dövmek istedi:

— Delikanlıyı hapsedin, kızı bırakın evine gitsin. Kaçamaz, merak etmeyin.

Angelito Escobar tereddüt etti.

— Rica ederim, dedi, O'Rourke, sizin gibi mühim bir General bir genç kızı kurşuna dizdiremez.

— Niçin dizdiremezmiş?

— Çünkü Napoleon hiçbir kadın idam ettirmemiştir.

Bu sebep Angelito Escobar'ın üzerinde hiçbir tesir yapmadı.

— Napoleon'dan bahsedildiğini işitmişsinizdir.

— Hayır, kimdir o? diye sordu Escobar.

O'Rourke az daha: «Dünyanın en büyük dedektifi» diye cevap verecekti. Fakat başka bir sebep ileri sürmeyi muvafık gördü:

— Kaç kardeş kaybettiniz General, bir mi iki mi?

Escobar, sanki emin olmak istiyormuş gibi yatağa baktı ve:

— Bir! diye cevap verdi.

— Öyle ise kaç kişi idam edilmeli?

— Elimin altına kim gelirse.

— Öyle olmaz. Bir suç, bir suçlu, bir idam, dedi O'Rourke ve bir taraftan da parmaklariyle sayıp gösteriyordu.

General pek kani olmuşa benzemiyordu ama O'Rourke'nin mantığı karşısında nihayet kabul etti.

— Peki, kızı bırakalım da delikanlıyı içeri tıkalım. Onu kurşuna dizdirdikten sonra düşünürüz, eğer kâfi gelmezse kızı da idam ettiririz.

O'Rourke münakaşa etmedi. Hele bir o zaman gelsindi. Genç kızın yanına gitti ve:

— Çabuk buradan uzaklaşın, belki pişman olur.

— Ricardo'yu kurtarmak için elinizden geleni esirgemeyin Senyor...

— Elimden geleni yapacağım, bundan emin olabilirsiniz.

— Size yardım olsun diye bir mum yakacağım.

O'Rourke: «Bir düzine yakın. lâzım olacak» diyecekti ama kızı ümitsizliğe düşürmekten korktu. Ona gözünü kırpmakla iktifa etti.

General Angelito Escobar genç kızı evine kadar götürmek ve biri evin önünde, diğeri arkasında, nöbet bekleyerek kaçmasına mâni olmaları için, iki kişiyi vazifelendirdi.

O'Rourke ceketini bahane ederek odasına döndü, Pascal'ın cebinden aldığı vesikayı kopye etti ve bu sefer imza yerine bir X koydu. Tabii bu vesika sahte idi, fakat en yakın yazı mütehassısı Terasda idi. Odasından çıkınca askerlerin Pascal'ı götürdüklerini gördü. Delikanlının elleri arkasında bağlanmıştı. O'Rourke onun yanından geçerken kâğıdı cebine sokmağa muvaffak oldu.

Cinayetin işlendiği odada General Angelito sevinçle ellerini oğuşturuyordu.

— Bu akşam mı yoksa yarın sabah mı kurşuna dizdireceğimi düşünüyorum. Aynı günde kardeşimin intikamını almamak doğru değil ama güneş doğarken idam ettirmenin başka zevki vardır.

İki nefer Generalin naaşını götürüyorlardı. Hür-

met saikasıyla olacak, şilteyi, çarşafları, örtüleri de beraber götürüyorlardı. Her biri şiltenin iki ucundan tutmuştu. Inocencia Escobar çukurda kayboluyordu. Ölünün bir kolu amut vaziyette havaya dikili olmasa idi iki Liberalistin kirli yatak takımları götürdükleri zannedilebilirdi. General Inocencia son defa kol saatini teşhir ediyordu.

Zacamoras'ta, fotoğraf çekme, otopsi, kimyevî tahlilin bahis mevzuu olamayacağını söylemeğe hacet yok. Cesedi de iklim dolayısıyla çabucak gömmek icab ediyordu.

O'Rourke, Angelito'nun etrafında toplanmış olan erkânıharbiye heyetine hitaben:

— Müsaade ederseniz, sizlere bir iki sual soracağım, dedi. Zacamoras şehrinden toplanan tekâlifi harbiyenin General Inocencia Escobar'ın katlinden evvel öndüğünü herhalde biliyorsunuz değil mi?

— Tabii. Heyet onu getirdiği zaman hepimiz burada idik. Zaten onun için zaferimizi o kadar sevinçle tes'it ettikti.

— Öyle ise nerede bu paralar?

Angelito kaşlarını çattı. Onbin pesosun kaybının onu kardeşinin ölümünden ziyade müteessir ettiği anlaşıyordu. Birden kollarını yeldeğirmeni kanatları gibi çevirmeğe başladı ve kızgın bir tavırla:

— Pascal'ın oğlu, kardeşimi katlettikten sonra paraları da çaldı. Herhalde iki torbayı eşek arabasına otların altına saklamıştır.

— Affedersiniz Generalim ama, imkânsız. Baba'nın içinde olup olmadığını anlamak için arabayı tamamiyle boşalttık.

Bu izahat, onu verene uğur getirmedi. Angelito ona hitaben:

— Ha! Seni unutmuştum! Baba Pascal'ı kaçırdığın için sekiz gün hapis yatacaksın!

O'Rourke suallerine devam etti:

— Heyet onbin pesosu getirdiği zaman burada kimler vardı?

— Herkes!

— Paranın bu odada verildiğini söylemişsiniz. Bütün ordunuz hazır bulunamazdı.

— Doğru diye cevap verdi Angelito. Yalnız erkânıharp zabitleri vardı.

Erkânıharp zabitlerinden birinin parayı çalmak için Generali öldürdüğüne O'Rourke zaten kanaat getirmişti. Fakat bu kanaatini açıkça söylemenin henüz zamanı gelmemişti.

Dedektif oturdu ve bir müddet düşündü. Luisa'nın Generalin odasından çıktığının hemen akabinde balkonda birinini gürültü etmemeğe çalışarak yürüdüğünü ve yaprakların hışırdadığını duyduğunu hatırladı. O zaman General Inocencia Escobar'ın genç kızı takip ettiğini zannetmişti, tabii saçma bir fikir. çünkü Generalin hiç olmazsa yegâne aydınlıktan O'Rourke'nin kapısına kadar gelmesine hiçbir mâni yoktu.

Belki başka birisi Generalin odasından çıkıyordu. Bu olamazdı, çünkü Luisa odadan çıktığı zaman General yalnızdı.

Binaenaleyh balkonda yürüyen meçhul adam Generalin odasına gidiyordu. Oraya nereden gelmişti? Herhalde asmanın kalın dallarına tutunarak birinci kata çıkmıştı.

Demek katil, Luisa çıktıktan sonra Generalin odasına girmişti. Ricardo'nun gelişi onu bir müddet odadan uzaklaştırmış ve balkonda beklemeğe mecbur etmişti. O zaman General uyuyordu. Hırsız tekrar odaya geldiği vakit, fena bir tesadüf eseri olarak Inocencia Escobar uyanmıştı. Herhalde iki torbayı yastığının altına saklamıştı. Hırsız onları alayın derken Generali uyandırmıştı. İş-

te o zaman hırsızlığa bir de cinayet inzimam etmişti... Hançerin kullanılması gayet kolay izah edilebilirdi: Luisa gittikten sonra uzanan General silâhı başucunda komodinin üzerine bırakmıştı; katil de hançeri oradan alıp kullanmıştı. Kapının önündeki nöbetçi Generalin tabanca ile öldürülmesine mâni teşkil ediyordu.

O'Rourke balkona çıkmadığına çok pişman oldu. Katili görebilecekti.

Bu nazariye doğru ise, Ricardo Generalin odasında iken yani en aşağı beş dakika katil balkonda beklemişti. Belki bir emare bırakmıştı. Fakat cinayetin keşfinden sonra hemen bütün Liberalista ordusu odaya dolup boşalmıştı, orada bir şey bulmak ümidi yok olmuştu. O'Rourke buna rağmen yine gitti.

Zemini taş olan balkonun demir parmaklıklarına asma sarılmıştı. Yaprakları arasında birkaç tane arı tembel tembel uçuşuyordu. Herhalde birçok tırtıl da vardı, çünkü yaprakların çoğu delik deşikti. O'Rourke çömeldi ve yerden yaprak parçaları topladı. Bu işi tırtıllar yapmış olamazdı. Geviş getiren daha doğrusu yediğini kusan tırtıl işitilmiş şey değildi.

O'Rourke doğruldu, cinayetin işlendiği odaya döndü ve Generale sordu:

— Ordunuzda yaprak çiğneyen kim var?

— Ne diyorsunuz yahu? Askerlerimi keçi mi zannediyorsunuz?

— Kızmayın Generalim. Askerleriniz arasında birinin yaprak çiğnemek âdeti olduğuna eminim. Hayli zamandanberi harbediyorsunuz. Maiyetinizdekilerin âdetleri nazarı dikkatinizi celbetmiştir.

General alnını kaşıdı, sonra ensesini, daha sonra da tepesini...

— Yaprak! Yaprak!... Yaprığı bilmiyorum ama

Erkânıharp Reisim Pablito'yu birçok defa ot çiğnerken gördüm.

Bu sözler erkânıharp zabitlerinin hafızası üzerinde fevkalâde bir tesir yaptı.

İçlerinden biri:

— Doğru, dedi. Bir gün Pablo ile düşmanın vaziyetini tetkik için bir ağaca çıkmıştık. Durmadan yaprak koparıp çiğniyor ve tükürüyordu.

Başka biri ilâve etti:

— Bir harb esnasında tarlada yanyana uzanmıştık. Küçük çiçekleri çiğniyordu.

O'Rourke topladığı yaprak parçalarını gösterdi ve Generali balkona çağırdı. Pencerenin yanındaki çiğnenmiş yaprakları gösterdi ve :

— Erkânıharbiye Reisiniz Pablito beni düşündürüyor!

— Neden? Dün akşam izinli olarak gitti... Binaenaleyh bu gece buraya gelmiş olamaz. Herhalde daha evvel çiğnemiş olacak... Kardeşimin, izin kâğıdını imzalamasını beklerken...

— Balkonda mı bekliyordu? diye sordu O'Rourke. General elini alnına vurdu ve:

— Hayır. kat'iyen! diye bağırdı. Bu pencereleri dün gece geç vakit açmağa muvaffak olduk. Eğer otel müstahdemleri gelip açmasa idiler biz ne kadar uğraşsak açamayacak ve tekne ile kıracaktık.

— Öyle ise katil belli oldu demektir. Pablito dün akşam izinli olarak gitmedi. Kardeşinizin yalnız kalmasını bekledi, katletti ve onbin pesosu çalıp kaçtı. Öyle olmasa balkonda ne işi vardı? Buraya çıkmak için asmadan tırmanmıştır.

Angelito inatçı bir tavırla başını sallıyordu. İzah edilen delilleri pek zayıf buluyor, çiğnenmiş yaprak hikâyesine de inanmıyordu. Aklının kestigi şeylere inanan

basit bir adamdı: Ciayeti işlemeğe yarayan silâh kimindi? En son odaya giren kimdi?

Meksikalıların tereddüdünün aleyhe meyletmesini önlemek için O'Rourke sordu:

— Onbin pesosu getirdikleri zaman Pablito gitmiş miydi?

— Hayır. Atı hazırda ama hepimiz gibi o da parayı görmek için kardeşimin odasına geldi, sonra gitti.

— O zaman pencereler açık mı idi?

— Evet, Pablito bizimle beraberken garson nasıl açılacaklarını göstermişti.

— Demek oluyor ki, erkânıharbiye reisiniz, paranın burada olduğunu ve kapıda bekleyen nöbetçinin önünden geçmemek için pencereden odaya girebileceğini biliyordu. Bu parayı tesellüm ettikten sonra izinli giden başka bir zabıt var mı?

Angelito istemeye istemeye:

— Hayır, yalnız o gitti. dedi.

Sonra izahat verdi:

— Buraya yakın bir köydendir, Tlaxco'dan. Bu dağın öbür tarafındadır. Zacamoras'a yaklaştıkça gidip çocukluk arkadaşlarını göreceği için çok seviniyordu. Binaenaleyh bu gidişinde bir gayri tabiîlik yok, çoktanberi kendisine bu izni vâdetmiştilik.

Kendi zabıtlarından birini itham etmek Generale ağır geliyordu. Düşman saydığı veya tanımadığı kimsele-re suçu yüklemeyi tercih ediyordu. Fakat O'Rourke ısrar etti:

— Evet, izinli gitmeyi çoktan tasarlıyordu. Fakat tam yola çıkacağı zaman bu odada bir yığın para gördü. Belki o zaman çalmayı düşündü, sonra iş üstünde yakalanınca öldürdü.

— İmkânı yok. Pablito saat on buçuğa doğru git-

ti. Halbuki kardeşim biri on gece ö ldürüldü. Siz ispat et-
tiniz.

— Erkânıharbiye Reisinizin şehir dışında birkaç
saat saklanıp herkes uyuduktan sonra yaya olarak gelip
gitmesine hiçbir mâni yoktu.

Angelito Escobar yüzünü ekşitti, sonra birden
karar verdi:

— İddianızın doğru olup olmadığını anlamak için
bir tek çare var. Pablito Tlaxco'ya vardığı saate göre
ya mâsumdur yahut da suçludur. Eğer saat on buçukta
hareket etti ise, sabahın dokuzu ile onu arasında yerine
varmış olması lâzım. Fakat gece saat birden sonra hare-
ket etti ise, hayvanını mütemadiyen mahmuzlamış dahi
olsa öğleden evvel varamaz.

O'Rourke kabul etti. Angelito bir zabıt çağırdı ve:

— Espinoza, yanına bir nefer al, Tlaxco'ya git, Pab-
lito'nun kaçta vardığını anla. Onun sözüne inanma, müm-
kün mertebe çok insanı isticvap et. Sonra etrafına bakın,
belki içi para dolu iki meşin torba bulursun. Pablo'ya,
söyle geri gelsin, beraat edinceye kadar izini geri kaldı.

— Espinoza ile beraber ben de gideceğim, dedek-
tiğin vazifesidir, dedi, O'Rourke.

Liberalista askerlerinin zekâsına güvenemiyordu.
Kızıl derili kocakarı kıyafetine giren eski belediye reisi-
ni kaçırmamışlar mı idi?

General bıyık altından gülererek :

— Ata binmesini biliyor musunuz? diye sordu.

— Tabii! Tam altı ay üzerinde Lenox Avenne'de
seyrüseferi idare ettim.

— On saat a tsırtında gideceksiniz.

— Zacamoras'tan Tlaxco'ya mesafe ne kadardır?

— Kuşbakışı seksen doksan kilometredir, fakat
sarp dağ yollarından gitmek icabeder, dedi Escobar ve
O'Rourke'yi balkona götürdü. Şurada yuvarlak dağı gö-

rüyor musunuz- Biz ona El Pico Pelado deriz. Hakikaten de kel bir dağdır. Atlar gayet fena ve bilhassa çok dolambaçlı patikalardan geçmek mecburiyetindedir. Bundan dolayı yol iki misli uzar.

— Ne yapalım Generalim, buna rağmen gideceğim, dedi O'Rourke. Fakat ben avdet edinceye kadar küçük Pascal'a birşey yapmayacağınıza bana söz verin.

— Gayet tabii, diye dostça cevap verdi, Angelito Kardeşimi öldürüp paralarımızı çalan Pablito ise kurşuna o dizilecektir. Hakikati öğrenmek için bekleyeceğim.

Samimî görünüyordu.

İnocencia'nın atını O'Rourke için hazırladılar. Espinoza ile birlikte hareket ettiler. Tlaxco'ya eski Fort'la gidemezlerdi. Dağ yolları müsait değildi. Zaten bu hurda otomobil zaptettikleri şehirlere fiyaka ile girmek için kullanılıyordu.

Yolculuğun başında O'Rourke kendisinin Lenox Avenine'de seyrüseferi idare ettiği zamanki gibi rahat hissetti. Oldukça tozlu, fakat geniş ve ârızasız bir yol takibediyorlardı. Sonra sarp yamaçlar ve dikine yokuşlar birbirinin arkasından gelmeye başladı, yol daraldı ve etraf daha kasvetli bir hal aldı. Yarım saat kadar Zacamoras'a doğru akan bir dereyi takibettiler.

Hareket noktalarından otuz kilomeure mesafede bu derenin menbaina vardılar; nereden geldiği belli olmayan ve amut vaziyette akan bir şelâlenin beslediği ufacık bir göl. Yol gölün etrafını dolaşıyor ve yine zikzak çıkmağa devam ediyordu.

Daha ileri gitmeden O'Rourke ile Espinoza atlarını sulamak ve beraberlerinde getirdikleri tulumları doldurmak için hayvanlardan indiler.

— Tlaxco'ya kadar bir damla su bulamayacağız, dedi Espinoza.

— Bukadar çıplak ve kayalık yerde bu şelâle

O'Rourke'nin hayretini mucip oldu ve:

— Tepede kar yok, bu kadar bol su nereden geliyor? diye sordu.

— Su tepeden gelmiyor, dağın içinden geliyor-muş gibi kayaların arasından fışkırıyor. Yerlilerin anlat-tığına göre evvelce işletiyorlarmış. İspanyollar buralarını zaptettikleri zaman Aztek rahipleri, işgal kuvvetlerinin bu altın madenini ele geçirmemeleri için dua etmişler. Duaları kabul olunmuş ve madeni istilâ eden su, giriş ye-rinden dışarı akmağa başlamış.

Espinoza böyle şeylere inanmadığını gösteren bir tavırla:

— Saçma bir masal, diye ilâve etti.

İki arkadaş tekrar atlarına bindiler ve yollarına devam ettiler. Bir kaç kilometre sonra arka arkaya gitmek mecburiyetinde kaldılar. Dar patika gayet dik bir kayalı-ğın yamacından yükseliyordu. Nalların söktüğü taşlar boşluğa yuvarlanıyordu. O'Rourke uçurumun dibine var-maları için çok zaman geçtiğine dikkat etti.

Zacamoras'tan sabahın onunda hareket etmiş-lerdi. Atlarında dipte Tlaxco'nun ışıklarını gördükleri zaman çoktan gece olmuştu. Kel dağın öbür tarafındaki kasabaya varmak için bir hayli vakit daha geçti, şunu da söyleyelim ki O'Rourke'nin mümaresesi olmadığından hayvanlarını fazla sıkıştırmamışlardı.

O'Rourke kasabanın meydanında atından indiği zaman bitkin bir halde idi. Kaba etleri o kadar tutulmuş-tu ki birisi arkasına bir tekme vursa farkına varmaya-caktı.

Tlaxco kasabası, daha küçük mikyasta tıpkı Za-camoras şehrine benziyordu. Aynı meydan, aynı kemer-ler, aynı eski İspanyol kilisesi...

Espinoza ilk rastgeldiği adama:

— Hey, ahbap! Pablito'yu tanıyor musunuz? Li-

beralista ordularının erkânı harbiye reisi. Onu nerede bulabiliriz? dedi.

— Şu sokağın ucunda oturan kızkardeşinde.

Hayvanlarını yedeğe aldılar ve yürüdüler. Espinoza kerpiçten yapılmış, damı samanla örtülü bir kulübenin kapısını çaldı. İhtiyar bir kadın açtı. Elleri nasır içinde idi.

O'Rourke, kerpiç yapmak için toprak yoğurmak-tan olsa gerek, diye düşündü.

— Pablito burada mı?

— Kardeşim kahvede. Bütün gün orada idi.

O'Rourke vazifesini hatırlatmak için Espinoza'yı dirseğiyle dürttü.

— Müsaade ederseniz içeriye şöyle bir göz atacağım!

— Tabii, buyurun, diye cevap verdi ihtiyar kadın ve kapıdan çekildi.

Çıplak duvarlar, döğülmüş toprak zemin, gayet basit mobilya. Para torbaları burada değildi. Pablito'nun onlara saklayabileceği bir dolap, bir köşecik yoktu.

— Saat kaçta geldi?

— Şafakta.

O'Rourke ile arkadaşı bakiştılar.

— Kaybettiniz, diye mırıldandı Espinoza.

— Belli olmaz. Kızkardeşinin şahadetini nazarı itibare alamam.

O'Rourke hayatında pek çok kişi isticvap etmişti. Hakikati söyleyeni anlayacak kadar tecrübesi vardı. İhtiyar kadın ise yalan söylemiyordu.

— Atı nerede? diye sordu.

— Arka tarafta.

Pablito'nun atına bakmağa gittiler.

— Zacamoras'tan bu hayvanla mı çıktı? diye sordu dedektif.

Espinoza atın alnını tetkik etmek için yakınlaştı.

— Evet, alnındaki şu beyazdan tanıdım.

O'Rourke eğildi, hayvanın bacaklarını ve tırnaklarını muayene etti.

— Hayvanda yorgunluk hali yok. Pablito nasıl becerdi bu işi?

— Becerilemeyecek bir şey yok. Gece saat on buçukta hareket etti.

— Herhalde... diye cevap verdi O'Rourke.

Sonra, iki direk arasında asılı eğer ve dizginleri gördü, gitti eliyle yokladı. Bütün bir günü güneşte geçtikten sonra her şeyin kupkuru olduğunu söylemeğe hacet yok. Espinoza'ya bir şey demedi ve kadını isticvap için kulübeye döndü. Kadın tereddüt etmeden cevap verdi:

— Dağın öbür tarafındaki küçük gölde su içerken Pablito'nun atının ayağı kaymış. Buraya geldiği zaman eğer ve belleme örtüsü yaştı, güneşte kuruttub.

O'Rourke Espinoza'ya ne dersin gibi baktı.

— Olabilir, dedi Espinoza. Atlar ekseriya ıslak kayaların üzerinde kayarlar. Gelin artık burada enteresan bir şey yok.

Pablito'yu kasabanın kahvesinde buldular. Bütün müşteriler etrafını almış, ağızları açık dinliyorlardı, zira askerî muvaffakiyetlerini anlatıyordu. Espinoza'yı görünce hiç korku eseri göstermedi, yalnız biraz hayret etti:

— Bak hele! Ne işin var burada?

— Seni arıyorum. On binpesos yok oldu. General Inonencia Escobar katledildi. Kardeşi seni sorguya çekecek.

Pablito'nun keyfi kaçtı:

— Bu ne biçim iş? Benden nasıl şüphelenebilir?

King - Kongvârî göğsüne vurdu ve devam etti:

— Ben ki bütün harb boyunca yanında döğüş-tüm, açlık, susuzluk çektim, yoruludum. Şimdi de şükran borcunu bak nasıl ödüyor?

Sonra O'Rourke'ye fena fena baktı ve :

— Amerikalının bu işle ne alâkası var?

Mesleği itibariyle O'Rourke, maznunun sual sormakla değil, cevap vermekle mükellef olduğunu düşündü.

— Kızkardeşiniz şafak sökerken geldiğinizi söylüyor. Başkası da bunu teyid edebilir mi? diye sordu.

— Herkese sorun.

O'Rourke de öyle yaptı. Hemen hemen Tlaxco'nun bütün ahalisine sordu, herkesin cevabı aynı oldu. Bir kadıncağz kasabanın ilerisindeki dereye şafakta çamaşır yıkarken Pablito'nun geldiğini görmüştü ve eliyle ona selâm vermişti. Belediye Reisi de aynı tarzda cevap verdi.

— Pablito kahvaltısını benimle beraber yaptı. Benim ise sabah altı buçuktan sonra kahvaltı ettiğim vâki değildir.

— Ondan evvel de gittim kızkardeşimi gördüm... diye lâkaydane ilâve etti Pablito.

— Eğer General Escobar şüphe ederse bizzat gidip meseleyi anlatmaya hazırım, dedi Belediye Reisi.

O'Rourke kendi kendine: «Bütün bu insanlar, Pablito'nun çocukluk arkadaşları...» diyor, fakat bir taraftan da: «Haydi bir kaç kişi yalan söylesin, bütün kasaba halkı da yalancı şahitlik edecek değil ya!» diye düşünüyordu.

Kendisinden şüphelenildiğinden dolayı fevkalâde muğber olan Pablito, temize çıkmak için hemen Zacamoras'a avdet etmekten bahsediyordu. Mamafih geceyi Tlaxco'da geçirip şafakla beraber yola çıkmağa karar verdiler. O'Rourke istese bile istirahat etmeden bu seyyahati yapacak vaziyette değildi. Belediye Reisi onu ve Espinoza'yı misafir etti, Pablito ise kız kardeşinde kaldı.

O'Rourke Espinoza'ya:

— Sakın gece kaçmasın? dedi.

— Kaçarsa kabahati üzerine alıyor demektir. Biz

de o vakit hakikati öğrenmiş oluruz. Şimdiye kadar her şey lehinde. Binaenaleyh kaçarsa hata etmiş olur.

Espinoza'nın hakkı vardır. Hâdiseler de bunu ispat etti. Ertesi sabah ilk hazır olan Pablito idi. Onlar giyinirken atları da hazırladı.

Espinoza, beraberine bir şahit de almasını tavsiye etti:

— Tabii, dedi Pablito. Bana iftira ettiler. Tamamiyle temize çıkmak arzusundayım.

Şahit olarak Belediye Reisini seçti. O da bu seyahati yapmayı kabul etti. Bundan kuvvetli şahit olamazdı. O'Rourke, Pablito'nun hakkını teslim etti. Öyle ya her maznun kendisini temize çıkarmağa çalışır.

Maznun ile şahidi önde, Espinoza ile O'Rourke de arkada gidyordı. Tlaxco'dan biraz mesafede dalları yonun üzerine uzanmış bir ağacın yanından geçtiler. Gayri ihtiyari Pablito bir dal yakaladı, bir avuç yaprak kopardı ve çiğnemeğe başladı.

O'Rourke kaşlarını çattı fakat bir şey demedi.

Dağın etrafını döndüler, küçük göle geldiler ve hayvanlarını sulamak için durdular. O'Rourke Espinoza'ya hayvandan inmesini işaret etti ve her ikisi Pablito'yu gözetlemeğe başladılar.

Hayvandan inen yalnız o oldu. Şöyle izahat verdi:

— Evvelki gün atım bir kayanın üstünde kaydı ve beni tepesiüstü suya attı. Aynı şeyi tekrarlamak niyetinde değilim.

O'Rourke cevap vermedi ve atının ayaklarının dibine baktı. Suyun içinde parlayan taşlar hakikaten kaygan görünüyordu. Şu Pablito kendini iyi müdafaa ediyordu vesselâm. İddialarının arasında hakikate aykırı bir şey yoktu.

Akşama doğru Zacamoras'a vardılar. Generalin

odasına gelir gelmez artık tahammülü kalmayan O'Rourke bir yastık istedi.

— Ne oldu? diye sordu General, Espinoza'ya.

— Pablito şafakta kasabaya varmış. Tlaxco'nun bütün ahalisi buna şehadet etti. Belediye Reisi de bunu söylemek için bizimle beraber buraya geldi. Amerikalı ile beraber her tarafı aradık, paralardan eser bulamadık.

Escobar, O'Rourke'ye şöyle bir baktı ve homurdandı. Pablito, kollarını kavuşturmuş gayet sâkin dinliyordu.

Fakat dedektif mağlûbiyeti kabul etmedi. Pablito'ya hitaben:

— Generalle hususî bir şey konuşacağın. Biraz balkonda bekler misiniz? dedi.

Erkânı Harbiye Reisi bir tebessümle söyleneni yaptı.

— Neden icabetti? bu diye sordu General.

— Görürsünüz, bir dakika onu balkonda yalnız bırakın. Bir iki dakika sonra O'Rourke, pencerenin yanına gelmesi için Generale işaret etti.

— Perdeyi aralayın ve bakın... Hayır, pencereyi açmayın ve kendinizi göstermeyin... Ne yapıyor?

— Hiç, diye cevap verdi Escobar. Yaprak çiğneyerek bekliyor.

O'Rourke masaya kuvvetli bir yumruk vurdu.

— Size tekrar ediyorum, suçlu odur. Kardeşinizi o öldürdü. Ertesi günü Tlaxco'ya kaçta gelmiş olursa olsun...

General de aynı tarzda masaya bir yumruk vurdu ve:

— İsterse bütün Meksika ormanlarının bütün yapraklarını yesin, beni alâkadar etmez. Benim iddiam şu: Gece saat birden sabah saat beşe kadar Zacamoras'tan Tlaxco'ya kimse gidemez. İmkânsızdır.

Sonra artık vakit kaybetmemeğe karar verdi ve bir çavuş çağırarak emir verdi:

— Bir manga asker hazırla ve git Pascal'ın oğlunu getir. Hapishanenin duvarına sırtını dayar kurşuna dizdiririz. Onbin pesosa gelince, onu da buluruz. Adamakıllı bir sorguya çekince kız kardeşi söyler. Şu Amerikalı, tarafından oyalandığıma utaniyorum. Pascal zâdenin çoktan beri ölmüş olması lâzımdı!

O'Rourke hiç renk vermiyordu ama içi içini yiyordu. General hayrete düşüren kol saati delili şimdi kendi aleyhine dönüyordu. Cinayet saatini şüpheli bıraksa idi Pablito işin içinden bu kadar kolaylıkla sıyrılamıyaktı. Buna rağmen Angelito'yu itidale davete uğraşıyordu.

— Rica ederim beni dinleyin...

— Sizi kâfi derecede dinledim, diye cevap verdi Escobar.

Sonra çavuşa hitaben:

— Ne bekliyorsun, Pascal'ı getirsene. İdam için her şey hazır olunca bana haber verin!

— Baş üstüne Generalim, dedi çavuş, döndü ve kapıya doğru yürüdü.

— Bekleyin canım! Bu kadar acele neye? Pablito'nun kardeşinizi öldürdüğünü ve paraları çaldığını iddia ediyorum.

Çavuş kapıdan çıkmak üzere iken Escobar sordu:

— Zacamoras'tan Tlaxco'ya gece biri on geçeden şafak vaktine kadar gidebilirmisiniz?

Mugalata yapacak zaman değildi. Çavuş kapının eşiğinde bekliyordu. O'Rourke cevap verdi:

— Tabii giderim. İdamı tehir ederseniz ispata hazırım.

Bütün Erkânı Harbiye heyeti bir kahkaha kopardı. General O'Rourke'nin aklında sakatlık olduğunu anlatmak için parmağıyla şakağına vurdu. Fakat Amerikalının

teklifini kabul etti.

Yumruğunu tekrar masaya vurarak:

— Pekâlâ! Dedi. Bu gece saat biri on geçe hareket edeceksiniz. Eğer şafak sökerken Tlaxco'ya varabilirsiniz Pablito'yu kurşuna dizdireceğim. Aksi takdirde Pascal'ın oğlu idam edilecek, sonra da onbin pesosun nerede olduğunu anlamak için kız kardeşini sorguya çekeceğiz.

O'Rourke işin bir çıkmaza girdiğini anladı. Fakat kat'iyetle:

— Anlaştık! dedi.

— Sizinle beraber birinin gelmesini istermisiniz? Diye sordu General.

— Hayır, memleketimde söylenen bir darbe mesele göre, yalnız olunca daha çabuk gidilir. Binaenaleyh yalnız gideceğim, daha evvel birini yola çıkarın da vardığım saati tespit etsin.

— Ben giderim, Generalim, diye teklifte bulundu Espinoza. Amerikalı olmasına rağmen fena adam değil. Şimdiden kaybetti ama cesaret ve azim sahibi.

— Kabul! dedi Escobar.

— Ben şimdi hareket ediyorum. Yarına görüşürüz. Talihiniz açık olsun.

O'Rourke beceremeyeceği bir işi kabul ettiğini peşinen biliyordu. Ne kazanacaktı? Hemen hiç bir şey... Ancak Ricardo'nun idamını yirmi dört saat geciktirecekti, o kadar. Mamafik Pablito meselesinde bir düzenbazlık vardı. Dedektif bunu hissediyordu, fakat neresinde olduğunu kestiremiyordu.

Escobar şehadet parmağını kaldırdı ve tekrar etti:

— Tlaxco'ya sabah beş buçuktan sonra varırsanız ne olacağını biliyormusunuz?

Tüfek atıyormuş gibi yaptı ve:

— Bum! dedi.

— Bum! Mutabıkız, diye cevap verdi O'Rourke.

Pablito odaya dönmüştü, müstehziyane tebessüm ediyordu.

-- Senin hakkından geleceğim! diye homurdandı Amerikalı... Sonra istirahat etmek için odasına gitti.

Yatağına uzandı. Bütün mafsalları ağrıyordu. Tamamı ile istirahat edemedi bu seyahati bir daha yapacaktı. Mademki nasıl olsa delikanlı kurşuna dizilecekti bu zahmet neye yarayacaktı?

Tembih ettiği gibi garson O'Rourke'yi gece yarısını yarım saat geçe uyandırdı. Dedektif bir fincan kahve içti ve generalin karşısına çıktı.

Ona dinlenmiş bir at verdiler. Meksikalılar hayvan bakımından hasis değillerdi. O'Rourke ata alıcı gözü ile bakmadı bile. Şişman veya sıska, kuvvetli veya zayıf olması onu alâkadar etmiyordu. Pablito'nun imkânsız gibi görünen bu işi, atının dayanıklılığı mevzubahis olmaksızın başardığını biliyordu. Dağın patikaları o kadar tehlikeli idi ki dünyanın en sür'atli atı, en kötü, en yolsuz sütcü beygirinden daha çabuk gidemezdi. Tırıs kalkmak, taş ve toprakların çığ gibi yuvarlanmasına ve hayvanın süvarisiyle beraber uçurumun dibine düşmesine sebep olabildi.

O'Rourke cebine bir elektrik feneri koydu, kestirme bir yol bulacağına dair içinde bir his vardı. Bu hissin saçma olduğunu kendi de biliyordu zira güpegündüz dahi böyle bir şey görememişti...

Hareket edeceği zaman bütün erkânıharbiye heyeti balkona toplanmıştı. Bütün zabitan ve bilhassa Pablito onunla eğleniyordu. O'Rourke eğere atlarken Escobar seslendi:

— Beş dakika daha bekleyin. Mademki Pablito'nun saat biri on geçe hareket ettiğini iddia ediyorsunuz siz de o saatte hareket edeceksiniz.

Mutfaktan getirttiği bir çalar saati elinde gösteriyordu.

Pablito alay etti:

— Beş dakikayı kendisine hediye edin. Dostumuz Amerikalıdan hiç bir şey esirgeyemem!

O'Rourke, Pablito'nun hediyelerini ne yapacağına dair biraz nezaket kaideleri dışına çıkarak İngilizce cevap verdi.

Karanlıkta ihtiyar bir kadın yavaşça yanına sokuldu ve eline bir şey sıkıştırdı. İki gece evvel Luisa Pascalin boynunda siyah kadife bir şerit ile asılı siyah kehribar istavroz idi bu eline sıkıştırılan şey.

— Senorita, kardeşini kurtarmak için yaptıklarınızı biliyor, diye fısıldadı ihtiyar kadın. Bunu size uğur getirmesi için gönderdi. Bütün gece de muvaffak olmanız için dua edecek.

— Öyle ise muvaffak olacağım, diye cevap verdi O'Rourke.

Kat'i bir lisanla söylemişti ama bu söylediğine, kendi de pek inanmıyordu.

— Hareket saati geldi, diye bağırdı General balkondan. Saat tam biri on geçiyor!

O'Rourke dilini şaklattı, atı tırısı kalktı ve Tlaxco'ya giden karanlık yolda gözden kayboldu.

Bir müddet sonra Zacamoras'ın ışıkları, arkasında hayli uzakta, pırıldıyordu. Amerikalı dedektif tırısının ahengine uyarak hem sallanyor hem de bir taraftan düşünüyordu : «Pablito nasıl becermişti bu işi? Bu kadar çabuk nasıl varabilmişti?» Bir düzenbazlık yaptığı muhakkak idi. Onun kadar çabuk gidebilmek için ne yaptığını keşfetmek kâfi idi. Fakat geç kalmamak lâzımdı. Zaman dardı. Geç kalırsa iş berbatı. Dört buçuk saatte Tlaxco'ya varmağa imkân olmayan dağ yoluna girmekten çekiniyordu. Bunun için de Espinoza ile beraberken gittiklerinden

daha yavaş gidiyordu.

Aklına üç ihtimal geliyordu: 1 — İki şehir arasında, dağı aşan mümkün merteye düz bir yol. 2 — Dağın solundan döneceğine sağından dönen kestirme bir yol. 3 — Dağ ile alâkası olmayan ve vâdiden geçen düz bir yol.

Bunlardan hiç biri olamazdı. İki birincisi hayalden ibaretti. Üçüncü ihtimal mevcut dahi olsa yol o kadar uzayacaktı ki, bir kaç saat zarfında hayvandan hayır kalmıyacaktı.

Bir müddet sonra yolun kenarında derenin şırıltısını duydu.

«Nasıl becerdi bu işi? diye kendi kendine tekrar ediyordu, O'Rourke. Bunu şimdi öğrenmeliyim. Biraz sonra iş işten geçecek.»

Şelâleye gelince su içmek ve hayvanı sulamak için yere atladı. At suyun içine doğru yürüdü. O'Rourke dizginleri tuttu:

— O kadar ileri gitme. Geri kalan yolu ıslak bir eğerin üzerinde yapmak istemem, dedi.

Özengi ve eğerin yan kısımlarının ıslanmış olduğuna dikkat etti. Hayvan suyun içinde yürürken su sıçratmıştı.

O'Rourke, mağlûp olduğuna kanaat getirdi ve tekrar atına bindi. Canı sıkılıyordu, yol, bir tarafı dik kayalık, diğer tarafı dibi karanlık içinde kaybolan yılankavî bir patika halini almıştı. O'Rourke sola baktığı zaman, altında yıldızların parıldadığını görüyordu. Hayatında böyle bir manzarayı ilk defa gördüğünden içinde bir korku hissediyordu.

Asıl sağ tarafa bakmak icabediyordu, zira olsa olsa kestirme yol bu tarafta olabilirdi. O'Rourke elektrik fenerini yaktı ve yol boyunca uzanan kaya duvarı aydınlattı. Bu duvar o kadar yakındı ki ışık huznesi, hemen hemen mücellâ kayanın üzerinde kocaman beyaz bir yuvar-

lak resmediyor, O'Rourke ilerledikçe o da onunla beraber ilerliyordu. Eğer kestirme bir yol mevcut olsa idi gündüzün görmesi lâzım geliyordu. Hâlâ aramak saçma idi.

O'Rourke duran atını mahmuzladı, elektrik fenerini söndürdü ve kemerine astı. Takibettiği yol onu Tlaxco'ya öğleden evvel götüremiyeceğine göre daha ileri gitmekte mâna kalmıyordu. Cebinden bir sigara çıkardı, eğerin alt kısmına kibriti sürttü ve tam bu esnada yaptığı hareketin mânasızlığını anladı, deri ıslak olduğuna göre kibrit yanmıyacaktı.

«Nasıl oluyor?» diye düşündü O'Rourke, beş dakika evvel eğerim ıslaktı, şimdi ise kurumuş. Pablito'nunki ise bir kaç saat yolculuktan sonra hâlâ, kız kardeşinin nazarı dikkatini celbedecek kadar yaştı. Bu işde bir dalavere var.»

O zaman Espinoza'nın söyledikleri aklına geldi:

«Azteklerin bu dağda bir maden ocağı kazdıklarını anlatırlar...»

Kaşlarını çattı, hayvanın başını çevirdi, hafifçe mahmuzladı ve şellâlenin yolunu tuttu. Yüksek sesle: «Pablito oradan gitti» diye söyleniyordu.

Küçük gölün kenarına gelince atından indi, elektrik fenerini yaktı ve şelâleyi aydınlattı. Hayli yüksek ve dik bir kayanın üzerinden akan sudan başka bir şey yoktu.

Kâfi derecede su içen hayvan göle girmedi. O'Rourke ayakkabılarını çıkardı, pantolonunun paçalarını sıvadı ve göle girdi. Ayaklarının altındaki kaya yassı ve yer yer pürtüklü idi. Pablito'nun atı nasıl kayabilirdi? Buna imkân yoktu.

Dedektif şelâleye doğru yürüdü ve yüksekten düşen suyun serpintilerinin arasına daldı. Bir eliyle gözlerini muhafaza etti, diğer eliyle de elektrik fenerini uzattı ve kayayı aydınlattı. Evvelâ hiç bir şey görmedi. Şellâlenin altına girdi ve araştırmaya ısrarla devam etti. Nihayet ka-

yada bir yarık gördü. Tereddüt etmeden başını suya soktu. İlk bakışta yarığın bir atın değil, bir insanın dahi geçemeyeceği kadar dar olduğunu gördü. Su, görmesine mâni oluyordu. O'Rourke yarığın kenarını yakaladı. Kayanın bir kısmı yerinden oynadı. Bu parça öyle muvazeneli yerleştirilmişti ki ufacık bir tazyik onu yerinden oynatmağa kâfi geliyordu.

Su perdesinin arkasında bir mağara açılmıştı. Kaya eski yerine geldiği takdirde ezilme tehlikesini göze alarak başını mağaraya soktu ve içerisini aydınlattı. Mağaranın dibini yoktu. Şelâlenin arkasından açılan oyuk bir maden ocağı galerisi idi. Dedektiflik itiyadı ile zemini aydınlatan O'Rourke at nalı izleri gördü.

Mademki Pablito atıyla beraber maden ocağına girmişti, O'Rourke de aynı şeyi yapabilirdi.

Dedektif fenerini söndürdü, bata çıka gölün kenarına geldi, ayakkabılarını eğere astı, dizginleri yakaladı ve hayvanı şelâleye doğru çekmeğe başladı. Su serpintileri burnuna girince at durdu, daha ileri gitmek istemiyordu. O'Rourke bütün kuvvetiyle çekti. Hayvan yerinden kımıldamadı. Arkasına geçti ve itmeğe bağladı. Maalesef kaya bırakılınca eski yerine geldi ve galerinin ağzını kapadı. O, Rourke yine dizginlere yapıştı, kaya parçasını tekrar oynattı ve galeriye girdi.

Hayvan hâlâ yerinden kımıldamamakta inat ediyordu. Pablito'nun atı belki böyle yerlere alışık, yahut bütün Meksikalılar gibi doğuştan binici olan Pablito hayvana itaat ettirmesini biliyordu. O'Rourke dizginleri çekti. Nihayet hayvan kafasının kuru bir yere girdiğini hissedince inattan vazgeçti ve galeriye girdi.

Galeri görüldüğü kadar geniş değildi. Bilhassa tavanı alçaktı, tekrar hayvana binmek mevzu bahis olamazdı. O'Rourke atını yedeğe aldı. Galerinin zemini kuru idi, hayvan kuzu gibi arkadan geliyordu. Kaya parçası tek-

Havasızlık yürüyüşü bütün bütüne güçleştiriyordu. Zemin tamamıyla kuru idi. O'Rourke ve hayvanın yürürken havaya kaldırdıkları ince toz ağızlarına burunlarına doluyor, gırtlaklarını kurutuyor ve her tarafından ter akan vücutlarına yapışuyordu.

İniş bitti ve tekrar ufki vaziyette yollarına devam ettiler. Fakat bu sefer de tünel yılankavi bir şekil almıştı. O'Rourke ile atı, tam ortasında kuyu bulunan daire şeklinde bir mağaraya geldiler. Tavan yüksekçe idi. Bunu fırsat bilen hayvan şahlanmağa başladı. Dedektif onu teskin etmek için uğraşırken mağaranın dibinde bir insan iskeletini kazara aydınlattı. Bu iskelet bir madenciye mi aitti, yoksa burasını keşfe gelip kaybolan ve havasızlıktan ölüp kalan bir seyyaha mı aitti?

At sakinleşmişti. O'Rourke yoluna devam etti. Nihayet korktuğu başına geldi; tünel ikiye ayrılıyordu. Önünde iki yol vardı. Hangisinin çıkar olduğunu gösteren bir işaret yoktu. Çıkamaz yola girmek ölmek demektir. Zira artık ciğerlerinin tahammül kudreti kalmamıştı; geri dönmünceye kadar muhakkak ölürdü. Pablito'nun atının izlerini bulmak maksadiyle zemini aydınlattı, fakat burası kayalıktı. İlerlemek, ölümle neticelenecek bir hatayı göze almak demektir, fakat orada kalmak da aynı neticeyi doğuracaktı. Hayvan, arkasından nefes almağa çalışıyor, boğazından hırıltılar çıkıyordu. Neye karar vereceğini bilmeyen O'Rourke başını havaya kaldırıncaya iki tünelden birinin tavanında beyaz bir işaret gördü. Detektif gülümsedi, Pablito da bu iki tünel ile karşılaşmıştı ama ilk defasında öbür baştan girmiş ve ileride herhangi bir hataya düşmek için çıkar yolu işaretlemişti. «Teşekkürler, Pablito» diye mırıldandı O'Rourke, havasızlıktan başı dönmeğe başladığından galerinin cidarına dayanarak yürümeğe başladı.

Bir kaç dakika sonra yine daire şeklinde bir ma-

Havasızlık yürüyüşü bütün bütüne güçleştiriyordu. Zemin tamamıyla kuru idi. O'Rourke ve hayvanın yürürken havaya kaldırdıkları ince toz ağızlarına burunlarına doluyor, gırtlaklarını kurutuyor ve her tarafından ter akan vücutlarına yapışuyordu.

İniş bitti ve tekrar ufki vaziyette yollarına devam ettiler. Fakat bu sefer de tünel yılankavi bir şekil almıştı. O'Rourke ile atı, tam ortasında kuyu bulunan daire şeklinde bir mağaraya geldiler. Tavan yüksekçe idi. Bunu fırsat bilen hayvan şahlanmağa başladı. Dedektif onu teskin etmek için uğraşırken mağaranın dibinde bir insan iskeletini kazara aydınlattı. Bu iskelet bir madenciye mi aitti, yoksa burasını keşfe gelip kaybolan ve havasızlıktan ölüp kalan bir seyyaha mı aitti?

At sakinleşmişti. O'Rourke yoluna devam etti. Nihayet korktuğu başına geldi; tünel ikiye ayrılıyordu. Önünde iki yol vardı. Hangisinin çıkar olduğunu gösteren bir işaret yoktu. Çıkmaz yola girmek ölmek demektir. Zira artık ciğerlerinin tahammül kudreti kalmamıştı; geri dönünceye kadar muhakkak ölürdü. Pablito'nun atının izlerini bulmak maksadiyle zemini aydınlattı, fakat burası kayalıktı. İlerlemek, ölümle neticelenecek bir hatayı göze almak demektir, fakat orada kalmak da aynı neticeyi doğuracaktı. Hayvan, arkasından nefes almağa çalışıyor, boğazından hırıltılar çıkıyordu. Neye karar vereceğini bilmeyen O'Rourke başını havaya kaldırınca iki tünelden birinin tavanında beyaz bir işaret gördü. Detektif gülümsedi, Pablito da bu iki tünel ile karşılaşmıştı ama ilk defasında öbür baştan girmiş ve ileride herhangi bir hataya düşmek için çıkar yolu işaretlemişti. «Teşekkürler, Pablito» diye mırıldandı O'Rourke, havasızlıktan başı dönmeğe başladığından galerinin cidarına dayanarak yürümeğe başladı.

Bir kaç dakika sonra yine daire şeklinde bir ma-

ğaraya geldi. Fakat bunda kuyunun yanına Aztekler, maden cevheri küplerini sırtlarına yükleyebilmek için bir rampa inşa etmişlerdi. Pablito, Zacamoras şehrinden toplanan onbin pesosu ihtiva eden iki meşin torbayı bu rampanın nihayetine bırakmıştı.

— Artık elimden kurtulamazsın Pablitocuğum. diye konuştu O'Rourke. Elimden kurtulamazsın... Buradan çıkabilirsem.

Ayağı bir yere takıldı, diz üstü düştü ve güçlüğüle nefes alarak ayağa kalktı. İki torbayı aldı, eğere bağladı. O kadar takattan düşmüştü ki torbalar ona tasavvur edemiyeceği kadar ağır gelmişti.

Bir kaç dakika sonra, kayaya dayanarak sendeliyordu, zavallı hayvan da arkasında hırıldıyordu. Bu işkence daha ne kadar sürecekti? Herhalde uzun sürmiyecek zira ancak birkaç dakika daha dayanabileceğim, diye düşünüyordu O'Rourke.

Dili sarkmış, gözleri yuvalarından fırlamış, yürüyecek hali kalmayan atını çekerek bir kaç adım daha attı.

Hava biraz daha temiz gibi geldi ona, yine ümitlendi.

Elektrik feneri galerinin dibini aydınlattı. Çıkış yeri yoktu. Galeri bir çıkmazla bitiyordu. O'Rourke deliye döndü, eğildi ve bütün kuvvetiyle kayaya dayandı. Hiç bir netice elde edemedi.

Pablito, parayı sakladığı tünele mi işaret koymuştu, yahut muhtemel ziyaretçileri şaşırtmak için mi böyle hareket etmişti? Eğer böyle ise O'Rourke bahsi kaybetmişti. Buradan çıkamıyacağına göre General Escobar onunla alay edemiyecekti.

Mamafih hava daha temizdi. Hattâ tünelin içinde hafif bir rüzgâr esiyor gibiydi. O'Rourke denizcilerin rüzgârın istikametini nasıl tâyin ettiklerini hatırladı. Parmaklarını ıslattı ve havaya kaldırdı. Rüzgâr galerinin dibinden

esiyordu. Demek ki, kımıldatmağa uğraştığı kayada bir yarık vardı. Fakat bu yarık kendisinin ve atının geçmesine müsaitmi idi? Nefes alabildiğine göre bu sefer de bir kaç gün içinde susuzluk ve açlıktan ölecekti. Ne kazanacaktı sanki? Daha uzun bir can çekişme, işte o kadar!..

O'Rourke atı yakınına çekti, ona dayanarak kuvvet aldı ve kayayı itmeğe başladı. Kaya hafifçe kımıldadı. Dedektifin başına ince bir toprak düşmeğe başladı. İtmekte ısrar edince kendisinin ve atının üzerine bir yığın taş toprak düştü. O'Rourke elleri ile başını muhafaza ederek bekledi. Kaya yine eski yerine geldi.

Hayvan korkudan geri çekildi. O'Rourke onu tekrar kendine çekti ve aynı hareketi tekrarladı. Birden galeriyi tıkayan kaya otuz derece kadar açıldı ve bu aralıktan taş toprak tünelin içine kaydı. Fakat ileride, gecenin karanlığı içinde yıldızlar pırıldıyordu. Temiz hava O'Rourke-yi ve atını canlandırdı. Dedektif yarıktan dışarı çıkmağa muvaffak oldu. Şimdi sıra atta idi. Bir iki defa kaydını fakat nihayet ön ayaklarını kayanın üzerine koydu. O'Rourke atı boynundan yakaladı ve tünelden çıkmasına yardım etti.

Dedektif bir kaç dakika dinlenmek için yere oturdu. Bu başta tüneli maskeleyen ne şelâle ne de göl vardı. Bir fundalık kâfi geliyordu. O'Rourke yerinden oynattığı kaya parçasını muayene etti ve olup biteni anladı. Bu kayanın da tünelin öbür başındaki kaya gibi kolaylıkla açılması icabediyordu. Fakat Pablito son defa burasını kapatırken hafif bir toprak kaymasına sebebiyet vermiş ve bu suretle kaya sıkışmıştı.

O'Rourke bulunduğu yeri tayine çalıştı; görünürde hiç bir yol yoktu. Tlaxco'dan ileride olduğuna hükmetti. Demek kasabaya gitmesi için geri gelmesi lâzımdı. Bereket semada yıldızların parıltısı azalmağa başladı. Ufuk da hafif aydınlanır gibi oldu. Şark istikametini tâyin ettikten sonra Tlaxco'yu bulmak güç olmadı.

Espinoza'yı bir gece evvel beraber yattıkları odada buldu. O'Rourke onu kuvvetle sarstı ve:

— İşte geldim, saati tespit edin! dedi.

Espinoza yatağında doğruldu, gözlerini uğuşturdu, duvarda asılı saate baktı ve hayretle:

— Saat altı! dedi. Nasıl yaptınız bu işi?

— Pablito'nun yaptığı gibi! Haydi kalkın hemen dönüyoruz.

— Nasıl olur canım? Daha şimdi geldiniz!

— Ben de istirahat etmek istiyorum ama zaman yok, Espinoza. Herhalde Pablito Generali kandırıp Pascal'ı idam ettirmek için elinden geleni yapmaktadır. Generalinizin aleyhinde söylemek gibi olmasın ama, evvelâ insanı kurşuna dizdirmek sonra da işi tetkik etmek niyetinde galiba...

O'Rourke ile Espinoza Zacamoras'a geldikleri zaman güneş batmak üzere idi. Her iki süvari büyük otelin önünde atlarından indiler. O'Rourke koşa koşa Generalin odasına çıktı. Odada kimse yoktu. Dedektif yine koşa koşa aşağı indi. Barda içki içen bir asker:

— General bir idamda bulunmak için hapishaneye gitti, dedi.

— Aman telefon nerede? diye haykırdı O'Rourke.

Fakat Zacamoras'ta telefon yoktu. O'Rourke sokağa fırladı ve deli gibi koşmağa başladı. Bir taraftan da: «Bu çocuğu kurtarmak için katlandığım bu kadar zahmetten sonra, bir de kurşuna dizilirse?...» diye düşünüyordu.

Şimdiye kadar şehrin sokaklarında kimse bu kadar hızlı koşmamıştı. Espinoza da Amerikalının arkasından koşuyordu. Nihayet O'Rourke hapishaneye vardı. Siyah-

lar giyinmiş ve kapının önünde diz çökmüş bir kadın ayağa kalktı. Bu kadın Luisa Pascal idi.

— Dinleyin, dedi genç kız. Trampetin sesini duyuyormusunuz?...

O'Rourke tabancası ile kapıya vurdu. Sarı benizli bir nöbetçi kapıyı araldı.

— General yasak etti, kimse giremez...

O'Rourke tabancasını herifin karnına dayadı ve geri itti. Trampetler gittikçe hızlanıyordu. Amirane bir ses kırbaç gibi şakladı:

— Hazır ol!

O'Rourke hapishanenin avlusuna giden koridora daldı. Trampetler çalmakta devam ediyordu.

Zâbit, mangaya ateş emrini verirken dedektif avluya fırladı ve:

— Ricardo, yere yat! diye bağırdı.

Gözleri bağlı olan delikanlı kendini yüzükoyun yere attı. Atılan kurşunlar üzerinden geçip duvara saplandı.

O'Rourke, erkânıharbiyesiyle beraber orada hazır bulunan General Escobar'a doğru koştu.

— Bana söz vermiştiniz... İşte suçlu! dedi ve Pablito'yu gösterdi. Azteklerin evvelce dağda kazdıkları tüneldən geçmiş. Paralarında oraya saklamış, buldum getirdim. Kaçta Tlaxco'ya vardığımı Espinoza'ya sorun.

Escobar hiddetle erkânıharbiye reisine doğru döndü. Fakat Pablito yerinde yoktu. koşarak kaçıyordu. General O'Rourke'nin hâlâ elinde tuttuğu tabancayı kaptı ve tam kapıdan çıkacağı sırada erkânıharbiye reisini vurdu. O'Rourke, Generalin tabanca kullanışını takdirle seyretti.

Biraz utanan Escobar kabahati vurduğu adamın üzerine attı.

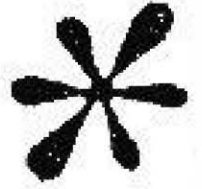
— Beni kandıran o oldu! Ben verdiğim sözü tutmak istiyordum, ama Pablito mütemadiyen vaktinde vara-

mıyacağınızı tekrar edip duruyordu. Buna ben de kâni idim. Binaenaleyh daha fazla beklemeğe lüzum...

General kapıya yaklaştı, hakaret dolu bakışlarla Pablito'ya baktı:

— Ölmüş mü? diye sordu.

— Kurşunu yer yemez ölmüş Generalim, diye cevap verdi bir asker.

Pascal kardeşler hapishanenin kapısında duruyorlardı. O'Rourke Generale:

— Müsaade edin de bu çocuklar babalarının yanına gitsinler. Hak ettiler doğrusu.

— Pekâlâ! dedi Escobar.

Kardeşinin intikamını aldığından ve bilhassa on bin pesosu bulduğundan dolayı hayatından memnundu.

Müsaade vesikasını O'Rourke bizzat yazdı, General de bir X ile imza etti. Kâğıdı dedektife verirken:

— Siz ki bu kadar kurnaz ve çabuk adamsınız, bana ismimle imza etmesini öğretmelisiniz. Daha fiyakalı olur, dedi ve uzaklaştı:

Luisa Pascal, O'Rourke'nin iki elini tuttu ve:

— Size nasıl teşekkür edeyim senor? dedi.

— Neden teşekkür edecekmişsiniz? diye kaşlarını çatarak cevap verdi O'Rourke. Balığa yüzüyor diye, kuşa uçuyor diye teşekkür edilmez. Ben de onlar gibiyim, icabeden şeyi yapıyorum. Benim mesleğim masumları zan altından kurtarmak, suçluların da cezalarını ispat etmekten ibarettir. İşte dedektifler buna yarar.

**Bu kitabı
okurken
NEW-YORK'da
CHICAGO'da
HOLLYWOOD'da
BROOKLYN'de
ZACAMORAS'da
MONTREAL'da
Altı heyecanlı
gece
geçireceksiniz...**

AKBA POLİS ROMANLARI No. 2